

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 6. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelci: Ljubljana, Sejen-
burgova ul. 6. — Tel. 3492, 3493.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga št. 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina: 12 dinov mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—
Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 6. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2450.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifi.

Vesele velikonočne praznike
iskreno želi vsem svojim čitateljem, na-
ročnikom, inšerentom in sodelavcem
»Jutra«

Zaradi velikonočnih praznikov bo iz-
šla ponedeljska izdaja »Jutra« izjemo-
ma v torek, prihodnja dnevna izdaja pa
v sredo jutraj.

Premagajmo moralno krizo

Praznik Vstajenja, ki ubrano združuje
versko misel krščanstva s pomladnim
prebujenjem narave, prinaša zopet svojo
staro blagovest: Smrt je premagana,
žalostna velika petka prehaja v sve-
tlo zmagoslavje velike noči!

V tem prazniku so skriti prastari sim-
boli. Mitična borba teme in svetlobe, zi-
me in pomladi, smrti in življenja, bor-
ba, čije lepote in grozo je sredozemski
človek vključil v svoje verske, modro-
slovne in pesniške stvaritve, je bila pred
neveljavnimi dvesto leti izpopolnjena z
vesoljno vsebino krščanstva: z njegovo
vero v zmago dobrega nad slabim, duha
nad gmoto, ljubezni nad sovraštvom,
razuma nad nagoni.

Ce prevedemo stare mite in kršča-
nsko metafiziko v pojmovni jezik današ-
njega človeka, vidimo, da smo še vedno
sredi prastare borbe. Živimo v času, ko
so se močno ojačala vsa navedena pro-
stila in nasprotja, in ko se začnajo po-
podirati trudoma zgrajeni mostovi nad
prepadmi naravnih in družbenih nasprot-
ij. Padajo mostovi, ki so jih z velikimi
žrtvami zidali celi rodovi. To, kar je še
nedavno bilo jasno in razumno, se mno-
gim kar čez noč zdi motno in nesmi-
selno. Stvari, o katerih vemo, da so stale
na nogah, se sedaj kar pred nami
obračajo na glavo. Poznavalci zgodovine
nam navajajo več takih dob, a vse
so bile dobe globokega preloma. Ne mo-
remo biti usodno posebno hvaležni za to,
da nas je postavila v tako dobo. A ker
smo že vrženi v deročo vodo, se lahko
rešimo samo s plavanjem. Treba je iz
tega izplavati, pa naj stane, kar hoče!

Eden izmed značilnih pojavov in zna-
kov razkrajanja moralne krize je baš to,
da se čedalje več ljudi nemočno vda-
ja toku časa in v neki težko razumljivi
toposti izgublja upanje, da bi bilo mo-
goče brez velikih katastrof izboljšati se-
danje razmere. V nevarnih trenutkih se
pojavi pri ljudeh ali paničen strah ali
topa nemoč. Za razpoloženje današnje-
ga prevladujočega rodu je značilno to,
da je topa predanost pogostejša od pa-
ničnega strahu. Nastopa vedno večji fa-
talizem, namreč stanje, ko se vsak čuti
zavisanega od nečesa, kar je izven njega.
Čedalje več ljudi beži pred svojim ča-
som tako, da se mu slepo vda. Zdi se jim,
da jih sedanja doba oprošča samo-
stojnega mišljenja, osebne odgovornosti,
moralnih ozirov od drugih, plame-
neče vere v ideale, neustrašnega boja
za to, kar smatramo za dobro.

Korenina sedanje moralne in sploh
duhovne krize pa je v tem, da je ope-
šalo razlikovanje med dobrim in slabim.
Če je vse relativno, tedaj tudi v tem ni
gotovosti. Iz usodne moralne negotovosti
prihajajo najbolj strupene sople
našega časa. Zato je eden izmed prvih
obnovitvenih pogojev to, da se načela
dobrega in slabega, načela, ki jih je spo-
znal že bistri duh Sokrata in Platona,
iztrgajo iz območja gonov, kamor jih je
pahnila miselnost našega časa. Treba je
vrniti staro veljavo glavnim etičnim in
moralnim naukom, ki so se pojavljali v
vnanje različnih, a notranje enotnih ob-
likah že pred krščanstvom v kulturi sre-
dozemskega človeštva. Ti nauki so do-
bili najpopolnejši miselni izraz v huma-
niteti prosvetljene dobe — v tem sinte-
tičnem nazoru, ki združuje spoznanja
grškega duha in rimskega praktičnega
uma s čustvenimi spoznanji krščanstva
in čigar smoter označuje vodilno geslo:
storiti človeka bolj člove-
škega.

Pot k etični obnovitvi narodov pa ne
vodi po deroči lavi nagonov, ki jih na-
rodni socialistični misleci v Nemčiji
proglajajo za vodilne sile človeka, mar-
več po uglašeni poti zdravega razuma.
Ne s fatalizmom, ne z vero v neodporno
zavisnost od prirodnih sil, ne gosposar-
skih nujnosti, od razrednih interesov,
marveč z ustaljenim razlikovanjem do-
brega in slabega, z vero v človeka, z
olajšanjem naravnega boja za obstoj,
z organizirano borbo zoper gosposarsko
neurejenost, z jasno socialno akcijo, ki
bo slonela na vzoru pravičnosti, s spo-
znanim in sredstvi zdravega razuma
utegnemo izplavati iz nevarnih vrtincev
današnje moralne krize.

Za nami je huda, težka zima. Temni
oblaki negotovosti, preteče pošasti nove
vojne se zbirajo na obzorju, ki že dolgo
ni bilo jasno. Evropa nemočno prestopa
na vulkanu. Zdi se, da se ne more
pomakniti z nevarnega mesta. Milijske
narodnega premoženja, milijarde, ki bi
bile potrebne za obnovo gospodarstva
in za izboljšanje gnetnih in socialnih
razmer širokih množic, teko v nepro-
duktivne vojne priprave, vežejo se v
eksplozive, v topove, v plinske bombe,
v tanke in letala. In vendar ni danes nič

ANDRIJA TOŠEV SESTAVLJA PREHODNO VLADO V BOLGARIJI

Zanimiv razplet vladne krize v Sofiji — Nova vlada bo samo pre-
hodna in bo pripravljala povratek v parlamentarno stanje

Sofija, 19. aprila r. V razpletu vlad-
ne krize, ki je prišla sicer nenadno, a
ne nepričakovano, je nastal danes prav
tako senzacionalen preokret. Kralj Bo-
ris je po celodnevni konzultaciji zve-
čer poveril mandat za sestavo nove vlade
bivšemu bolgarskemu poslaniku v
Beogradu in na Dunaju Andriji Toševu.
Tošev uživa glas enega najodličnejših
bolgarskih diplomatov in je eden naj-
uglednejših javnih delavcev. Njegovo
mislijo so v vseh krogih sprejeli z za-
dovoljstvom in odobravanjem.

Vse do zadnjega je vlada la glede re-
šitve vladne krize popolna nejasnost.
Vzroki, ki so dovedli do ostavke vlade
generala Zlateva, so se v veliki meri
uveljavili tudi pri razpletu vladne krize
in pri konzultacijah. Razvila se je dokaj
ostra borba za oblast v državi. Pri tem
ni programskih razlik, marveč je šlo za
to, ali naj prevzame vodstvo države vla-
da, ki bi ji dala obeležje vojska z vsto-
pom večjega števila aktivnih oficirjev,
ali pa naj sledi vladni general Zlateva
civilna vlada, v kateri vojska sicer ne
bi bila preveč očitno zastopana, dasirav-
no bi se tudi ta vlada naslanjala v glav-
nem na one vojaške kroge, ki so izzva-
li 19. maj in uvedli novi režim.

Konzultacije na dvoru

Kralj Boris je v teku današnjega dne
konzultiral skoraj vse vodilne člane bi-
šee vlade. V avdienti so bili: prosvetni
minister general Todor Radev, notranji
minister polkovnik Krum Kolev in pre-
stavniki tako zbrane kapetanske lige pol-
kovnik Viktor Najdenov. Kot najresnej-
ši kandidat za bodočega predsednika
vlade se je popoldne smatral general
Radev. Ako bi bil njemu poverjen man-
dat za sestavo vlade, bi najbrž sestavil
vojaško vlado.

Pomisliki proti vojaški vladi

Proti temu pa so se pojavili resni
pomisleki. Vojaška vlada bi bila v no-
tranjosti sprejeta sicer z zadovoljstvom
vendar pa so proti temu govorili zuna-
nje - politični razlogi. Zavladala je vo-
jazen, da bi se imenovalje vojaške vla-
de tolačilno v inozemstvu kot povra-
tek v izrazito diktaturo, kar bi moglo
izzvati gotove zunanje - politične kom-
plikacije. S temi pomisliki je soglašala
tudi krona, izražali pa so jih prav tako
tudi vojaški krogi.

Po vsestranski proučitvi situacije se
je kralj Boris odločil za sestavo vlade,
ki naj ima značaj prehodnega režima z
naloge, da pripravi povratek v parla-
mentarno in ustavno stanje. Za bodo-
čega predsednika vlade je bil izbran
Andrija Tošev, eden izmed starejših
bolgarskih državnikov, ki v zadnjem
času ni aktivno nastopal v notranjem
političnem življenju in ki uživa vse-
stransko zaupanje.

Pogajanja kraljevega mandatarja Toševa

Kolikor se je moglo nocoj izvedeti,
namerava mandatar krona Tošev se-
staviti vlado, v kateri bi ostali vodilni
člani dosedanjega kabineta ter jo iz-
popolniti z nekaterimi mlajšimi ose-
bnostmi. Dosedanji predsednik vlade ge-
neral Zlatev bi v novi vladi prevzel
vojno ministrstvo in tako tvoril zvezo
med vlado in vojsko, prav tako pa bi
ostala v vladi tudi še nadalje general
Radev kot prosvetni minister in pol-
kovnik Krum Kolev, ki pa bi prevzel
drug resor. Za notranjega ministra pri-
haja v poštev Todor Kožuharov, novi-
nar in direktor »Slova«. Kmetijsko mi-

nistrstvo je Tošev ponudil direktorju
direkcije za izvoz žita Kanavirskemu,
dočim označujejo kot bodočega zuna-
njega ministra bivšega poslanika v
Beogradu in sedanega ministra dvora
Kjusevanova.

Mandatar krona je takoj po spreje-
mu mandata odšel v predsedstvo vlade,
kjer je imela vlada generala Zlateva
svojo poslovilno sejo. Tošev je z dose-
danjimi člani kabineta takoj pričel po-
gajanja. V političnih krogih pričakuje-
jo, da bo nova vlada sestavljena še v
teku noči ali najkasneje jutri dopol-
dne.

Zlatev o vzrokih internacij

Sofija, 19. aprila. t. General Zlatev je
kot dosedanja ministrijski predsednik spre-
jel novinarje in jim dal daljšo izjavo o in-
ternaciji Kimona Georgijeva, Aleksandra
Cankova in ostalih njihovih pristašev. De-
jal je, da so policijske oblasti doznale, da
so se že od 22. januarja dalje zbirali v hi-
ši Cankova njegovi politični prijatelji in
da so se z vso vno pripravljali na izved-
bo političnega prevrata. Po deželi so se
širile slike Cankova kot bodočega predse-
dnika vlade. Po kavarnah in drugih lokalih
se je širilo nezadovoljstvo proti dosedan-
jemu režimu. Agitacija za Cankova je pro-
drala celo v vojsko. Pri Cankovu so se zbi-
rali tudi rezervni oficirji, kakor Kamilev in
Prokov, ki so se posvetovali s Cankovim
po cele noči. Ko je vlada morala nenado-
ma izdati potrebne ukrepe, da se prepreči-
jo prevratni dogodki, teren v kabinetu ni
bil sondiran. Zato je prišlo do ostavke ce-
lokupne vlade.

Slučno izjavo je dal novinarjem tudi do-
sedanji notranji minister Krum Kolev, ki
je še poudaril, da je vlada tolerirala pokre-
te Cankova, Georgijeva in drugih njihovih
pristašev, ker je spočetka mislila, da gre
le za idejna razmotrivanja in debate. Šele,

ko so policijske oblasti dobile v roke eno
izmed pisem, ki jih je Cankov poslal tudi
aktivnim oficirjem in s katerimi je očivid-
no kršil določbe uredbe z dne 12. junija
1934, ki je odpravila vse stranke in izoli-
rala njihove nekdajne voditelje, je bila
vlada prisiljena nastopiti z vso energijo
proti politikom, ki niso hoteli priznati se-
danjega sistema. Vlada je spoznala, da se
je Cankov pripravil z istimi ljudmi ka-
kor leta 1923, na prevrat, ki bi ga izvedel,
če bi bilo treba, tudi s prelivanjem krvi.
Da bi to preprečila, je vlada postopala
naglo in kratkomo internirala njega in
njegove ljudi.

Georgijev je bil interniran zaradi delo-
vanja njegovih prijateljev, ki so spravili
neko, baje njegovo izjavo v inozemski
tisk. Vsekakor je bil Georgijev za to so-
odgovoren.

Nove internacije

Sofija, 19. aprila. t. Danes sta bila inter-
nirana Hristo Stojanov, bivši minister v
vladi pokojnega Aleksandra Stamboliškega
in tajnik zemljoradniške zveze in Janko
Sakuzov, bivši vodja socialno - demokr-
atske stranke.

Otok internirancev

Ker se je izvedelo, da nameravajo v Bur-
gasu opozicijski prirediti manifestacije in-
terniranim bivšima ministrskima predse-
dnikoma Georgijevu in Cankovu, so oblasti
odredile, da sta morala že v Aitosu zapu-
stiti vlak in se z avtomobili odpraviti v
burgasko pristanišče, odkoder so ju z
ladjo prepeljali na zapuščen otok Sv. Ata-
nasije. Na tem otoku sameva samostan, v
katerem biva le še en sam menih. V zadnjih
dneh so samostan pripravili za interniran-
ce. Za zvezo med otokom in kopnem bodo
skrbeli policijski organi, enako tudi za pre-
hrano internirancem, ki bodo v ostalem do-
cela izolirani od zunanje sveta.

Andrija Tošev

Andrija Tošev je star preko 70 let. Za
seboj ima pestro diplomatsko karijero.
Bil je poslanik na Cetinju, v Atenah, Be-
ogradu in na Dunaju. Sodeloval je pri mno-
gih diplomatskih misijah že pred vojno.
V Beogradu je bil poslanik do balkanske
vojne. Politično je bil najprej v vrstah de-
mokratov, pozneje je sodeloval s Cankovi-
m. V zadnjih letih je bil stalni član bol-
garske delegacije na balkanskih konferen-
cah.

Nenavadna manifestacija Male antante v Ženevi

Titulescu je podpisal za dr. Beneša arbitražno po-
godbo češkoslovaške z Argentino

Ženeva, 19. aprila d. Včeraj ob 16. je bi-
la v hotelu »Du Berge« redka manifesta-
cija političnega edinstva Male antante.
Češkoslovaška je sklenila z Argentino
pogodbo o arbitraži in nenapadanju, ki je
pa ni podpisal češkoslovaški zunanji mi-
nister dr. Beneš, čeprav se je mudil v
Ženevi, temveč rumunski zunanji mi-
nister Titulescu kot sedanjí predsednik
stalnega sveta Male antante za kar ga je
predsednik češkoslovaške republike Ma-
sary, posebej pooblastil. Slovesen pod-
pis pogodbe je bil izvršen v prisotnosti
dr. Beneša in Konstantina Fotica kot za-
stopnikov ostalih dveh držav Male antan-
te. Za Argentino je podpisal pogodbo
argentinski poslanik Cantillo.

Po podpisu pogodbe je Titulescu izjavil
novinarjem, da daje Mala antanta v se-
danjih motnih okoliščinah v Evropi nov
dokaz svoje solidarnosti in edinstva svoje
politike, ko je pooblastila predsednika
svojega stalnega sveta, da lahko tudi v
imenu ostalih dveh držav podpisuje me-
dnarodne pogodbe, kar se bo odsej tudi
vedno dogajalo v bodoče.

Pred odhodom Titulescu in dr. Beneša
iz Ženeve je imel stalni svet Male antan-
te včeraj popoldne zaključno sejo, na ka-
teri so zastopniki držav Male antante še
enkrat proučili poslednje vtise o poteku
mednarodnih pogajanj v Ženevi za ojače-
nje pakta Društva narodov in zaključitev
novih mednarodnih dogovorov, kakor sta
pogodba o vzajemni pomoči med Rusijo in
Francijo ter morebitni podnavski pakt.
Splošno sta dr. Beneš in Titulescu odpo-
stavili iz Ženeve.

Zasedanje gospodarskega sveta Balkanske zveze

Ankara, 19. aprila. AA. Včeraj ob 16. je
bil slovesno odprt v dvorani centrale
Rdečega polmesečnega sestanek gospodarske-
ga sveta Balkanske zveze. Otvoril ga je za-
stopnik zunanje ministrstva Šukri Kaja, ki
se je po pozdravu delegatov zahvalil dr.

očitnejšega nego to, da narodi ne ma-
rajo vojne, da vsa Evropa hrepeni po
daljšem miru, ki ji bo omogočil prepo-
trebno gospodarsko ozdravljenje in so-
cialno ustalitev!

Paradokso nasprotje med hotenjem
in dejanskim stanjem je samo odraz
davnih nasprotij, samo nadaljevanje
prastare borbe, ki izvira iz globoke ra-
zdrojenosti človeške narave. Zopet in zo-
pet se pojavlja potreba premaganja
tega usodnega dualizma. Zoper njega
pa ni učinkovitejšega sredstva od eto-
ničnih etičnih načel, od zdravega racio-
nalizma, ki kroti in plemeniti nagone, od
zveste borbe zoper enostranske nau-
ke o usodni in nepreklicni zavisnosti člo-
veškega dejanja in nehanja od narave

žavnih poglavarjem balkanskih držav, ki
so omogočili to delo, ter s toplimi besedami
izkazal čast pokojnemu Viteškemu
kralju Aleksandru I. Uedinitelju.

V nadaljnjem poteku svojega govora je
izrazil željo, da bi tudi na sedanjem zasa-
danju čim bolj napredovalo delo za izved-
bo postavljenih nalog. Svet mnogo pričaku-
je od priznanega strokovnjstva in energije
na tej konferenci zbranih delegatov.
Upa, da bo konferenca kronana z uspe-
hom.

Nato je Šukri Kaja s toplimi besedami
poveljeval delo predsednika jugoslovske
vlade g. Bogoljuba Jevtića, g. Titulescu in
g. Maksimosa za ustvaritev Balkanske zve-
ze.

Šefi posameznih delegacij so se mu s
toplimi besedami zahvalili za prisrčni po-
zdrav ter izrazili upanje, da bo njihovo
sodelovanje rodilo dobre sadove.
Vodja jugoslovske delegacije je v
svojem govoru posebno poudaril pomemb-
no delo prejšnjega zasedanja gospodarske-
ga odbora v Atenah, ko je prišla do zra-
za želja, naj se ne skušajo doseči samo delni
rezultati, temveč popolni. Kot zgled uspeš-
nega dela je navedel zasedanje odbora za
cestna, železniška, pomorska, rečna, letalska
in poštna vprašanja, ki je zasedal v
Beogradu od 5. do 9. aprila in ki je rodil
konkretno rezultate.

Na koncu je izrazil upanje, da bo tudi
ankarski sestanek obrodil plodne in ko-
ristne uspehe.

Izprememba grške ustave

Atene, 19. aprila. AA. Vlada je ustave-
mu odboru predložila naslednjo izpremem-
bo ustave: 1. Enozborni narodno za-
stopstvo. 2. Vlada ima pravico predlagati
zakone glede izdatkov. 3. Predsednika re-
publike bo volil narod neposredno in bo
lahko na predlog izvršne oblasti razpustil
parlament. Izvršna oblast se okrepi.

in gospodarskih sil. Storitvi naravo pri-
kladnejšo človeku in napraviti iz člove-
ka plemenitejšo bitje — ta antični ideal
se oglašja tudi iz glasov velikonočnih
zvoncev.

Oglašja se zlasti danes in trepeče glo-
bok v vseh človeških dušah — kljub
milijonom pušk in topov, kljub goram
nakupljenih eksplozivov po vsej stari,
utrujenji Evropi. In ta ideal najbolj raz-
umemo baš mi mladi narodi, ki hočemo
še le prispevati svoj poglavitni delež k
skupnemu napredku in blagostanju člo-
veštva! Zato je prav posebno naša dolž-
nost: premagovati dvome in topost, ve-
rovati, ustvarjati, izplavati iz deroče re-
ke sodobnosti in lepe jasne bodočnosti,
ki je še pred nami!

Vzhodni Locarno

Poleg francosko-ruskega je tudi češkoslovaško-ruski
pakt o medsebojni pomoči gotovo dejstvo

Ženeva, 19. aprila g. Zadnji dnevi poli-
tičnih posvetovanj v Ženevi niso ostali
brez rezultatov. Francoski zunanji mi-
nister Laval, ki se je včeraj vrnil v Pariz,
je pred svojim odhodom iz Ženeve od vseh
podrobnosti razpravljaj z Litvinovim o
francosko-ruskem paktu o medsebojni po-
moči, ki bi s sličnim češkoslovaško-ruskim
paktom tvoril podlago za vzhodni Locarno.
Tudi češkoslovaški zunanji minister dr.
Beneš je imel z Litvinovim daljše razgo-
vore o češkoslovaško - ruskem paktu o
medsebojni pomoči. Ta dogovor je skoraj
enak dogovoru med Francijo in Rusijo ter
je v glavnih obrih še izgotovljen. Treba
je urediti le še nekaj manj važnih vpra-
šanj. Češkoslovaško-ruski pakt bo podpi-
san ob priliki obiska dr. Beneša v Moskvi.
Datum potovanja še ni določen, vendar pa
se zdi, da bo dr. Beneš odpotoval v Mo-
skvo kmalu po volitvah v češkoslovaški
parlament. Stalni svet Male antante, ki
je včeraj zasedal pod predsedstvom ru-
munskega zunanjega ministra Titulescu je
med drugim vzel na znanje poročilo o po-
gajanjih z ruskim komisarjem za zunanje
zadeve Litvinovim ter poročilo o češkoslo-
vaško-ruskem paktu o nenapadanju.

Vsebina pogodbe med Rusijo in Francijo

Pariz, 19. aprila d. Francosko-ruski do-
govor bo obstojal iz treh členov. Prvi
člen bo določal razširjenje čl. 16 pakta
Društva narodov na čl. 17 z namenom, da
se v čl. 16. našteje sankcije proti članom
Društva narodov razširijo tudi na države,
ki niso članice Društva narodov. Drugi
člen konvencije ureja primere na podlagi
čl. 15 odstavka 7 pakta Društva narodov,
po katerem je vsaka članica Društva na-
rodov upravičena postopati svobodno po
lastni preoji, če poročilo o sporu ni bilo
soglasno odobreno v svetu Društva na-
rodov. S francosko-ruskim pogodbo se zave-
zujejo obe stranki v tem primeru, ko pre-
pušča pakt Društva narodov državam svo-
boda, da se bosta medsebojno podpirali.
Tretji člen se tiče primera flagrantnega
napada, ki ga interpretira čl. 16. odstavek
1 pakta Društva narodov. Če napove ka-
ka država, ki je članica Društva narodov,
drugi državi vojno, se morajo vse članice
Društva narodov smatrati, da so v vojni
z napadake. Tozadevno formulo sta Lit-
vinov in Laval sporazumno revidirala in
ima predvsem namen, da spravi franco-
sko-ruski dogovor v sklad z obveznostmi
locarnske pogodbe. Spricho dejstva, da je
sedaj besedišč francosko-ruske pogodbe
gotovo, je potovanje Lavala v Moskvo
manj nujno potrebno tu se bo izvršilo še
le p francoskih občinskih volitvah, torej
bržkone sredi maja.

Seja francoske vlade

Pariz, 19. aprila. g. Zunanji minister La-
val je danes na seji ministrskega sveta po-
ročal o francosko-ruskim pogajanjih za za-
ključitev pakta o medsebojni pomoči. Po-
leg tega je Laval poročal ministrskemu
svetu o poteku zasedanja sveta Društva

narodov. Kakor poročajo, je ministrski
svet izrekel svoje čestitke Lavalu zaradi
uspeha v Ženevi. Francosko-ruski dogovor
bo najkasneje jutri dopoldne parafiran. Pa-
rafiranje bosta izvršila zunanji minister
Laval in ruski zunanji komisar Litvinov.
Pogodba bo podpisana ob priliki poseta
Lavala v Moskvi. Datum za potovanje La-
vala v Moskvo in Varšavo še ni določen,
vendar pa se ne bo izvršilo pred prvo po-
lovico meseca maja.

Litvinov v Parizu

Pariz, 19. aprila. w. Ruski zunanji komi-
sar Litvinov je popoldne prisel v Pariz.
Takoj po svojem prihodu je imel daljši
razgovor z zunanjim ministrom Lavalom.
V teku razgovora sta državnik odstranila
vse težkoče glede določitve besedila fran-
cosko-ruskega dogovora. Laval bo jutri
priredil na čast Litvinovu zajtrk.

Komentarji francoskega tiska

Pariz, 19. aprila. AA. Listi se bavijo s
francosko-ruskim sporazumom in pravijo,
da se je sicer nekoliko zakasnil, vendar
pa to zamudo pojasnjuje že snov sama,
ki jo je treba obdelati, zaradi česar ni
razloga za domnevo, da so nastopile kak-
šne težave.

»Petit Journal« misli, da bo končno
besedišč francosko-ruskega sporazuma
parafirano jutri v soboto.

»Matin« pravi, da temelji sporazum na
načelu vzajemne podpore, toda ne brezpo-
gojno na sistemu avtomatske medsebojne
pomoči. To pomeni z drugimi besedami,
da bo stopila klavzula o medsebojni po-
moči v veljavo šele tedaj, ko se bo pri
morebitnem sporu svet DN prejel, da
njejova intervencija ne more likvidirati
dotičnega spora in je posameznim par-
terjem sporazum že vrnil svobodo nasto-
pa.

Volitve v ČSR

Praga, 19. aprila. AA. Volitve v poslan-
sko zbornico in senat bodo 19. maja.

Obsodbe upornikov v Solunu

Solun, 19. aprila. AA. Naglo sodišče je
izreklo razsodbo v procesu proti 52 obto-
ženim upornikom iz Siderokasta (Demir-
Hisarja). Dva obtožena sta bila obsodena
na dosmrtno ječo, eden na 15 let ječe, po
eden pa na 10, 9, 7 in 6 let ječe. Vsi iz-
gube tudi svoji čin. 18 obtožencev je bilo
obsodjenih na 6 mesecev do 5 let zapora,
27 obtožencev je pa bilo oproščenih. Ju-
tri se bo pričela pred vojaškim sodiščem
razprava zoper solunske častnike, ki so
sodelovali pri upor. Med obtoženci sta
tudi dva generala.

Vloženih je šest državnih kandidatnih list

Včeraj sta bili predloženi kasacijskemu sodišču še listi Dimitrija Ljotića in Bože Maksimovića — Najkasneje v torek bo definitivno odločeno, katere liste bomo imeli

Včeraj dopoldne je bila kasacijskemu sodišču v Beogradu predložena v potrditev kandidatna lista »Zbora« z nosilcem Dimitrijem Ljotićem. Od 353 srezov, kolikor jih je v državi, ima lista po zakonu predpisane podpise predlagateljev iz 234 srezov. Kandidate in njihove namestnike vsebuje, kakor zahtevajo predstavniki liste, v vseh srezih. Med zastopniki Ljotićeve liste v Glavnem volilnem odboru je tudi g. Avgust Kuster, bivši predsednik slovenskih bojevnikov.

Včeraj popoldne ob 16. je bila končno izročena kasacijskemu sodišču v potrditev še državna kandidatna lista z nosilcem n. r. Božo Maksimovićem.

Ker je z včerajšnjim dnem potekel rok za vlaganje državnih kandidatnih list, ne more biti vložena nobena lista več. Sicer pa tudi ni znano, da bi bila še kakšna druga pripravljena. V početku volilne kampanje so se res še napovedovale nekatere, ki jih pa že takrat ni nihče vzel resno in so vesti o njih tudi kmalu zaspale. Potem takem bi bilo v smislu zakonskih določil kasacijskemu sodišču v Zagrebu predložiti še naslednjih šest list:

1. vladna lista z nosilcem ministrskim predsednikom Bogoljubom Jevtićem;
2. lista Narodne stranke z nosilcem dr. Svetislavom Hodžerom;
3. lista tako zbrane združene opozicije z nosilcem dr. Vladkom Mačkovi;
4. socialistična lista z nosilcem dr. Živkom Topalovićem (vložitev socialistične liste smo objavili že v večjem delu v naši petkovi številki. Op. ur.);
5. lista »Zbora« z nosilcem Dimitrijem Ljotićem;
6. lista z nosilcem ministrom n. r. Božo Maksimovićem.

Kasacijsko sodišče mora po določbah volilnega zakona v roku treh dni preiskati in izreči, ali odgovarja vložena lista vsem predpisom zakona ali ne. V prvem primeru jo mora potrditi ter en potrjeni izvod vrniti predlagateljem, dočim ostane drugi izvod v arhivu sodišča. Imena kandidatov in namestnikov vseh potrjenih list se morajo takoj objaviti v »Službenih Novinah« ter v uradnih listih vseh banskih uprav.

Kasacijsko sodišče je doslej potrdilo listo g. Jevtića, ki mu je bila prva predložena. Rok za izrek o ostalih listah poteče za Hodžerovo, Mačkovo in Topalovićevo listo v ponedeljek, za Ljotićevo in Maksimovićevo listo pa v torek. Najkasneje v torek bo torej znano, koliko vloženih list ustreza zahtevam zakona in koliko jih bomo imeli pri volitvah 5. maja.

2697 kandidatov

Za listo g. Jevtića je bilo, kakor znano, prijavljenih okrog 4000 kandidatov. Le 778 jih je bilo na listo sprejetih, torej niti ne ena petina. Osebito v nekaterih južnih krajih je bilo številno onih, ki bi bili študi hoteli, v posameznih srezih izredno visoko; bilo jih je do 20 v enem samem srezu.

Pri nas v dravski banovini število pri-

javljenih kandidatov ni bilo neobičajno. Večje zanimanje so vzbujale prav za prav le kombinacije za Ljubljano. Tu je bilo postavljenih od raznih skupin več kandidatov in so se zlasti gospodarski in uradniški krogi interesirali, da dobijo parlamentarne reprezentante. Vendar do uradne prijave ni prišlo. Obrtniška kandidatura g. Rebeka se je izjavila na notranjih spornih med obema obrtniškim organizacijama. Sreska organizacija JNS je nominirala svoje kandidate, ali tudi tu ni prišlo do formalne uradne prijave. Med prvimi je bila uradno prijavljena kandidatura ljubljanskega trgovca g. Josipa Kavčiča, predsednika Zveze trgovskih združenj. Gospod Kavčič je bil v kombinaciji z magistratnim nadsvetnikom g. dr. Fuxom. Do zadnjega je bilo negotovo, ali bo njegova kandidatura sprejeta ali ne. Nosilec liste se je končno odločil za kombinacijo Mohorič-Fux in kombinacija Kavčič-Fux je odpadla. Namestnik g. Mohoriča je g. Rajko Turk, podjetnik v Ljubljani, kateremu bo pripadel prvi ljubljanski mandat, ako bo gospod Mohorič zadržal svoj stari mandat za Radovljico, kjer tudi kandidira.

Od še uradno prijavljenih kandidatov je g. notar Rado Jereb iz Konjic, kakor smo v »Jutru« že javili, svojo prijavo pred nekaj dnevi preklical. Od bivših 25 narodnih poslancev jih kandidira za novo Narodno skupščino 12: gg. Hajdinjak (Dolnja Lendava), Gajšek (Konjice), Krejčič (Maribor desni breg), Benko (Murska Sobota), Petovar (Ptuj), dr. Vošnjak (Slovenjgradec), Prekoršek (Celje), Cerer (Kamnik), Lončar (Kranj), Mravljine (Litija), Makar (Metlika) in Mohorič (Radovljica, Ljubljana). Dva doseđanja poslancev (Kramer, Pucelj) sta bila letos izvoljena v senat in ostaneta torej v tej lastnosti člana Narodnega predstavništva.

Na ostalih listah so, izvzemši Mačkovo, po vseh srezih postavljene le enkratne kandidature, na Mačkovi listi pa je 441 kandidatov, tako da imajo nekateri srezovi več kandidatov. Skupno število kandidatov, ki nastopajo pri sedanjih volitvah, bo torej, ako bo potrjenih vseh šest predloženih list, 2697. K temu pride še 6 nosilcev list, tako da znaša skupno število kandidatov 2697.

Poslancev bo izvoljenih najmanj 369 (ako bi razen Jevtićeve nobena lista ne zbrala v vsej državi 50.000 glasov) in največ 374 (ako bi bile vse vložene liste potrjene in bi vse zbrale najmanj po 50.000 glasov). Za vsak poslanski mandat se torej poteguje povprečno 7 kandidatov, po dva na vladini in po pet na opozicijskih listah.

Kandidatura g. Benka

Kakor znano, kandidira v srezu Murska Sobota kot edini kandidat na vladini listi doseđani poslanec g. Josip Benko, ki je prvotno ponovno kandidiralo odločno odklanjal. Kakor poroča »Murska Krajina«, glasilko g. Benka, se je g. Benko, ko je 10. t. m. deputacija županov in drugih vplivnih moč iz vsega sreza stopila pred njega ter odločno zahtevala, da mora sprejeti kandidaturu na Jevtićevi listi, ker bi v nasprotnem slučaju narod ne glasoval za vlado, vendarle odločil, da sprejme kandidaturu. »Stavil pa je na merodajne gospode pegeje, katere mu morajo izpolniti. Ti pogoji so naše (prekmurske) kulturne, gospodarske, socialne in ekonomske potrebe.

Znižanje obrestne mere v Zanatski banki

Beograd, 19. aprila. AA. Upravni odbor Zanatske banke kr. Jugoslavije je sklenil, da zniža za dolžnike obrestno mero od 1. maja tako le:

1. obrtnikom poedinec brez delnice Zanatske banke z 10% na 9,12% letnih; 2. obrtnikom poedinec z delnicami zavođa z 10% na 9% letnih pod pogojem, da imajo za vsake 2000 Din posojila vsaj po eno delnico; 3. obrtnikom proizvajalnim združenjem z 10 na 9% letnih; 4. obrtnim kreditnim združenjem z 8 na 7% letnih; 5. obrtnikom zbornicam z 8 na 7% letnih; 6. fondom obrtniških domov z 8 na 3% letnih; 7. za posojila na podlagi državnih vrednostnih papirjev in delnic Narodne banke in Priv. agrarne banke z 10 na 7% letnih.

Imenovanje v vojski

Beograd, 19. aprila p. Za komandanta celjskega vojnega okrožja je imenovan pešadjski polkovnik Aleksander Nikolić, doslej komandant petrinjskega vojnega okrožja. Za komandanta petrinjskega vojnega okrožja je imenovan pešadjski polkovnik Dušan Favrilović, doslej komandant celjskega vojnega okrožja. Celjskemu vojnemu okrožju je pridružen na službovanje pešadjski major Vojislav Maslač.

Konec leškega premogovnika

Prevalje, 19. ap. la V skrajnem kotu Mežiške doline v bližini Prevalja je rudarski kraj Leše, o katerem je bilo že mnogo govora. Tu je oilo več desetletij živahno vrvenje, ko je še obratoval premogovnik v polnem obsegu in so bile zaposlene stotine delavcev. Ko pa prideš danes v naselje, je v. kakor izumrlo. Utihi so stroji, samo ostanki preperelih tramov in desk, koščki razmetanega premoga in zapušteni črni vhodi se pričajo o prejšnjem rudarskem vrvenju.

Ze pred dvema letoma je začelo primanj-kovati premoga. Skladi so se izpraznili. Strokovnjaki iz tujine so raziskovali, merili in kopali navpične rove in z izpodbudnimi besedami: »Se nekaj metrov niže« tolažili že zreducirano delavstvo, ki je z vsa bojaznjo gledalo v bodočnost, kaj bo, če ne nadejo novih izdatnih ležišč.

Zdaj je resnica: obratovanje je prenehalo. Vsi uradniki in 150 delavcev z okroglo 600 rodbinskimi člani so odpuščeni. Podjetje je v likvidaciji, primanjkljaj podjetja znaša nekaj milijonov. Kdo ve, ali bodo dobili rudarji plačane zaostale mezde.

Trpke vtiško dobiva popotniki, ki potujejo skozi naselje, kjer vlada beda in obup že več mesecev. Ljudje ne vedo, kam se naj zdaj v splošni gospodarski stiski obrnejo za pomoč, saj na delo kje drugje zdaj ni misliti. Odločujoči čimelniki pa ne pozabijo teh žrtev krute usode.

XXIII. zagrebski sejem

11.—20. V. 1935.

RIBSKA RAZSTAVA z vzornimi kuhinjami in ribskimi konferenca-mi.

KOLEKTIVNA FRANCOŠKA RAZSTAVA XII. SALONA AVTOMOBILOV 16. V. Concours d'élégance.

Polnočno in sportno blago. — Poljedelstvo. — Razstava Rdečega križa. — Obramba pred napadi iz zraka. — Na železnikah od 6.—25. V. brezplačni povratek. Na jadranskih parobrodih letiti razred za ceno nižje-ga. Legitimacije je treba pred-potovanjem nabaviti pri potniških uradih ali železniških postajah ali agencijah. 3747

Zgrešen zakon

L. 1933. je tedanji minister za socialno politiko in narodno zdravje g. Pucelj predložil Narodnemu predstavništvu zakon o pobijanju spolnih bolezni. Namera zakona je bila prav dobra, toda že pri parlamentarni razpravi so se pojavili resni pomisleki o izvedljivosti najzavežnejših predvidenih zakonskih določb in s tem tudi o koristnosti zakona samega. Kulturne in socialne razmere v naši državi se niso take, da bi se dal brez nadaljnjega priko-jiti na naše razmere sistem, ki ima, teoretično vzeto, gotovo svoje velike prednosti. Praksa je res pokazala, da je zakon bil v glavnem izdelek, napravljen pri zeleni mizi, brez dovoljnega poznavanja resničnih razmer in brez zadostnega resnega preudarka o njegovi izvedljivosti in o posledicah, ki jih bo imel.

Novi predpisi o nadzorstvu javne ljubezni so dali povod mnogim zlorabam in so povzročili zlasti v večjih mestih strahovito naraščanje spolnih bolezni. Oredba o obveznem zdravniškem pregledu pred stopanjem v zakon pa so zlasti v širokih vrstah kmečkega naroda, kjer vladajo glede srmežljivosti še primitivnejši pojmi, povzročili polno nevednost in so tudi dali povod za najrazličnejše zlorabe. V mnogih krajih so bili sprejeti z nejevoljo kot neupravičeno poseganje v rodbinsko življenje. Na kraju se je vmešala na jugu države tudi cerkev, ker so se pričeli silno množiti konkubinati kot posledica odklanjanja zdravniškega pregleda, ki je po § 9 zakona predpogoj za sklenitev zakonske zveze.

Zakon je tako postal moralnično, socialno in končno tudi politično nemogoč v sedanjih obliki. Vlada je morala vse to upoštevati in se je odločila, podvreči zakon temeljiti reviziji. Zaenkrat je bil § 9 zakona, ki predpisuje obligatorni zdravniški pregled pred sklenitvijo zakonske zveze, razveljavljen. S celotno materijo pa se bo bržkone morala baviti nova Narodna skupščina.

DOBRNA PRI CELJU

je odlično zdravilišče za srčne, živčne in ženske bolezni, počitka potrebne!

Od 15. aprila do 30. junija in od 1. septembra do 31. oktobra dvajsetdnevno pavsalno zdraviljenje (avtobusna vožnja iz Celja in nazaj, stanovanje, prvovrstna hrana, kopeli, zdravnik in takse) za skupno ceno 1.100.— Din. 1.250.— Din in 1.450.— Din (trije razredi) za državne nameštence itd., oziroma 1300.— Din 1500 Din. 1600.— Din (trije razredi) za vse ostale. Prospekti na zahtevo

Starostne bolezni v mladosti, mladeniško veselje v starosti

Kdo bi si bil še pred nekoliko desetletji mislil, da bomo imeli aparate, preko katerih bomo lahko čuli po eni sami kretljivi roke radijske postaje vsega sveta, ne da bi se nam bilo treba ganiti iz hiše. Pa tudi aeroplane za potnike, s katerimi bomo zamogli v nekoliko urah preleteti ves kontinent? In babice in dede, ki bodo skušali tekmovali v plavanju, na ledu ali v smučanju z otroci in vnuki?

Pred petdesetimi leti so sedeli naši sivolasi starčki pozimi pri topli peči, danes pa goje sport in pijejo svoj Planinka-čaj Bahovec, s katerim ohranjajo krvno cirkulacijo in prebavne organe v redu. Dočim smo se prej morali že v mladosti boriti s starostnimi boleznimi, uživamo danes tudi sami v starosti mladeniško veselje.

Danes vedo tudi oni manj solani, da so lepota, mladeniški izgled, jakost živcev in telesna odpornost odvisni istotako od zdravja organov za prehrano, kakor se more

presojati po lenivosti telesa, grdi polti, starikavem izgledu, nervoznosti in potrtosti, da prebavila ne funkcionirajo v redu, a to se opaža po česim glavobola, nespečnosti, napetosti, obolenju po sečni kislini, hemoroidih, slabosti srca, kupičenju maščobe, zgagi itd. Statistike sicer javljajo, da umira večina ljudi na obolenju cirkulacije krvi, prebavil in dihalnih organov, toda v razmerju napram prejšnjemu stoletju je umrljivost vendar znatno padla ali se je vsaj dolgot življenja znatno zvišala.

Na vsak način se lahko svetuje zlasti pri slabi prebavi, lenivem delovanju črevesja in telesni prenapetosti, a ravno tako pri neustadni krvni cirkulaciji, temeljito očiščenje organov in se je ravno zaradi tega tako zelo razširilo zdravljenje z mineralnimi vodami in čaji, zlasti pa pomladansko zdravljenje s Planinka-čajem Bahovec, ki se izdeluje, kakor je znano, v lekarni Mr. L. Bahovec v Ljubljani iz zelo skrbno izbranih zdravilnih alpskih zelišč.

Evharistični kongres v Ljubljani

Iz dopislanega nam poročila Pripravljalnega odbora za II. evharistični kongres za Jugoslavijo posnemamo:

Prometni minister je dovolil vsem udeležencem II. evharističnega kongresa za Jugoslavijo, ki bo v dneh 28. do 30. junija v Ljubljani, polovično voznino na vseh državnih železnikah.

Doslej je papež običajno pošiljal enega izmed kardinalov kot papeževega legata le na mednarodne evharistične kongrese. Sedaj pa prihaja vest, da je papež že imenoval kot svojega izrednega odposlanca za II. evharistični kongres za Jugoslavijo kardinala Hlonda, poljskega primasa. Kardinal Hlond je član salezijske duhovne družine. Kot tak je prišel že večkrat v našo državo, zadnjič lani ob priliki proglasitve sv. Janeza Boska za svetnika. Visoki cerkveni dostojanstveniki razume in govori tudi slovensko. Kot papeževemu legatu mu grede vse časti kakor članom kraljevskih hiš. Imenovanje kardinala Hlonda za papeževega legata na jugoslovenskem kongresu je znak izredne pozornosti sv. Stolice napram naši državi. Imenovanje slovenskega kardinala posebej more vzbujati v nas samo zadoščenje.

Kongresne prireditve se bodo pričele na Vidovdan dopoldne s slavnostno sejo stalnega odbora za evharistične kongrese v Jugoslaviji. Popoldne ob petih bo na ljubljanskem kolodvoru svečan sprejem papeževega legata kardinala Hlonda, ki dospel s posebnim vlakom. V svečanem sprejedu bo odšel kardinal v spremstvu cerkvenih in državnih dostojanstvenikov v stolnico, kjer bo svečana otvoritev kongresa.

Zvečer na Vidovdan bodo po vseh ljubljanskih cerkvah pridige in slovesne litanije z ljudskim petjem. — Na praznik 29. junija, jutraj ob 8. uri bo na Stadionu ob Tyrševi cesti nastop šolske in srednješolske mladine. Eden izmed visokih cerkvenih dostojanstvenikov bo daroval sv. mašo, med katero bo mladina prešla sv. obhajilo. Po cerkvenem opravilu bodo ljubljanske gospe mladino pogostile. — Istočasno bodo po vseh ljubljanskih cerkvah darovali škofje svečane sv. maše.

Ob 10. bodo v 20 ljubljanskih dvoranah stanovska zborovanja z verskimi govori. — Popoldne ob treh bo na Stadionu I. manifestacijsko zborovanje. Okrog 5. ure preneso na Stadion Najsvetejše in bodo tam slovesne litanije z ljudskim petjem in blagoslovom.

Ob pol sedmih zvečer bo v frančiškanski cerkvi velik cerkveni koncert, na katerem izvaja Ciril-Metodov zbor iz Zagreba skla datelja Česnokova »Liturgijo sv. Janeza Zlatoustega«, remek del ruske sodobne cerkveno-glasbene umetnosti. Ob osmih zvečer bo velik koncert cerkvenih pesmi, ob devetih pa se bo začelo v vseh ljubljanskih cerkvah nočno čiščenje.

Ob pol 11. ponoči se prične s Kongresnega trga pomikati skozi ljubljanske ulice proti Stadionu nočna procesija mož in fantov. Vsi udeleženci procesije bodo svetili z baklami. — Opolnoči bo na Stadionu polnočnica s skupnim obhajilom mož in fantov. — Istočasno bodo polnočnice za žene in dekleta po vseh ljubljanskih cerkvah.

V nedeljo 30. junija bo ob 9. dop. daroval slovesno pontifikalno mašo na Stadionu papežev legat. Po maši bo II. manifestacijsko zborovanje. — Popoldne ob treh se začne glavna kongresna procesija. Po procesiji bo na Stadionu slovesni zaključek kongresa.

Borze

19. aprila.

Ljubljanska borza danes ni poslovala. Devizni promet je v preteklem tednu znašal 205 milijona Din. V privatnem klirin-gu na beograjski borzi so se avstrijski šilingi trgovali po 8.784, angleški funti pa po 232.50, dočim je bilo povpraševanje za grške bone po 30.50. Na beograjskem efektmen tržišču je Vojna škoda za malenkost popustila, dočim so se delnice Narodne banke ponovno dvignile na 5600.

Devize.

Curih. Beograd 7.02, Pariz 20.38, London 15.01, Newyork 309.25, Milan 25.65, Bruselj 52.35, Amsterdam 208.60, Berlin 124.30, Praga 12.92, Dunaj 57.90, Madrid 42.250. Beograd. Pariz 289.60—291.03, London 212.79—214.85, Newyork 43.809—44.730, Curih 1421.01—1428.08, Milan 363.84—366.93, Praga 183.35—184.46.

Effekti.

Beograd. Vojna škoda 370.50—371 (370—370.50), za maj 370.50—371, 7% invest. 78—78.50 (76—78), 4% agrarne 47—48.25 (46), 6% beguška 65.76—66 (65.90), 7% Blair 70.25—71.50, Narodna banka 5630—5800 (5600), PAB 227—229 (227—231).

Blagovna tržišča

BOMBAZ.

+ Liverpool, 18. aprila. Tendence stalna. Zaključni tečaj: za maj 6.38 (6.46), za okt. 6.08 (6.16).
+ New York, 18. aprila. Tendence čvrsta. Zaključni tečaj: za maj 11.53 (11.42), za okt. 11.30 (11.20).

Pobreška tragedija

Tragična smrt Avgusta Kelnarića je kljub temu, da bo kmalu poteklo že teden dni, kar so se začele usipati smrtonosne peščene plasti v vodnjaku na Pobrežju, za široko javnost še zmerom uganka. Polno vprašanj je, ki vstajajo iz vznemirljivih duš brez razlike, ali se sproži pomenek o pobreški tragediji v Mariboru samem, v Ljubljani, Trbovljah ali kjerkoli. Ne moremo pa zatajiti skrb za glas o nivoju našega tehničnega in humanega napredka, če bi takšna katastrofa smejala tili brez stroge sodbe in če se ugotovijo krivice in krivci, brez kazni mimo nas.

Cena človeškega življenja je, pravijo po vojni nizko padla, toda baš Kelnarićeva tragedija, ki je vzbudila toliko sočutja, dokazuje, da si je narod očuvati vse spoštovanje napram človeku, pa bil ta človek imenitnik ali pa preprost kopač v vodnjaku. In tako se v javnosti vedno odločnejše postavlja zahteva, da morajo poklicane instance razjasniti potek in vse posredne in neposredne vzroke pobreške katastrofe ter ugotoviti in na odgovornost poklicati vse eventualne dejanske krivce.

Predvsem se nam tu nujno rešiti vprašanje formalne odgovornosti. Za izvajanje gradenj, med kakršne spada tudi kopanje vodnjaka, ni treba le koncesije mostarji, ki delo prevzame, temveč je treba tudi od pristojne oblasti uradnega pristanka. Ali so bili v predmetnem slučaju izpolnjeni vsi obstoječi predpisi, ali se je kaj zamudilo, zanemarilo? Ugotovitev ne bo težka.

Kdo je odgovoren za organizacijo in tehnično izvedbo reševalne akcije, ki je vključ vrgledni požrtvovalnosti številnih posameznikov in javnih instanc vendarle tako tragično ostala brez uspeha? Če so vredni pohvale mariborski reševalci in mestni gradbeni urad in drugi posamezniki, ki so pomagali z nasveti in delom, je pa vendar mučeniška smrt uboga Kelnarića v neposredni bližini modernega industrijskega mesta, kakršno je Maribor, strahoten poraz tako opevane in proslavljene moderne tehnike. Mi kot laiki ne vemo, kako je bilo treba reševalno akcijo tehnično zastaviti in izvesti, vemo le, da se je tri dni eksperimentalno — dokler je pač ubogi Kelnarić držal... Našemu uradništvu dežuje pisem od vseh strani, polnih zgražanja nad potekom katastrofe in reševanja, a obenem polnih prostodušnih, orez dvoma zdravih in resnih misli, kakršne bi bilo moralo že vodstvo reševalne akcije samo jemati v račun. Javljajo se nam inženjerji in preprosti trbovejski rudarji, ki nam dokazujejo, da je bila Kelnarićeva rešitev tekom 12 — 24 ur mogoča. Ne bomo navajali predlogov, ki danes, ko Avgusta Kelnarića ni več, vse preveč tragično zvene. Upamo pa, da bo uradna preiskava odkrila morebitne usodne napake in vse opustitvene grehe instanc, ki so bile dolžne, da potem, ko se je bližala katastrofa, store vse, kar je v človeški moči, za rešitev delavskega življenja, ki je padlo na fronti dela v tako obžalovanja vrednih okoliščinah.

★

Maribor, 19. aprila

Tudi danes na veliki petek je bilo na mestu nenavadne smrtno nesreče na Pobrežju veliko ljudi, ki so počastili spomin mučeniško preminulega delavca Avgusta Kelnarića. Mestni delavci so neprekinjeno kopali vso noč od četrta na petek, da bi izkopali Kelnarićeve telesne ostanke. Kopanje se je nadaljevalo ves dan, da bi Kelnarićevo truplo moglo izkopati vsaj do večera ali najkasneje do jutri dopoldne. Vodstvo mestne gradbene uprave je prejelo dve obširni pismi od inž. Lavrenčiča iz Trbovelj, v katerih obširno nasvetuje, kako naj se vrši izkopavanje, da ne bi prišlo do novih nesreč ali zasutij.

Pofiskali zunanji minister v Italiji
Varšava, 19. aprila AA. Pat poroča: Zunanji minister Beck je odpotoval v Italijo, kjer ostane za velikonočne praznike.

DR. MERČUN

ne ordinira

od 21. do 28. aprila

Vremenska nanoved

Vremensko stanje 19. t. m. Sekundarni ciklon je prešel z Jadrana v Panonsko nižino ter izvalil dež v srednji Evropi in severnem delu Balkana. Glavni ciklon tiči nad Britanskimi otoki. Temperatura je v Jugoslaviji padla na minimum v Mrzli Vodi pol do 1 stop., dosegla pa maksimum v Kraljevu + 17.

Novosadska vremenska napoved za soboto: Polagoma se bo zvedrilo. Ponekod še morda kratki nalivi, ker se je mokra zemlja naglo ogrela. Na vzhodu hladna na zapadu bo temperatura nekoliko porasla.

Dunajska vremenska napoved za soboto: Menjajoče se oblačno, od časa do časa solčno in nekoliko topleje.

Jubilejni fond CMD

Letošnjo 50 letnico Družbe sv. Cirila in Metoda najproslavi vsakdo s prispevkom za njen „Jubilejni fond“

Družba sv. Cirila in Metoda, naša najvažnejša in najbolj zaslužna narodno-obrambna organizacija, praznuje letos 50-letnico svojega nadvse uspešnega delovanja. Ustanovljena je bila l. 1885. ob tisočletnici smrti prvega slovenskega blagovestnika sv. Metoda. Njeno veliko delo naj na kratko obrtajo naslednje vrstice:

Sredi minulega stoletja je Avstrija organizirala germanizacijo slovenskega ozemlja z vsio silo. Poleg stalnega političnega pritiska se je pridružilo gospodarsko vpadanje na strnjeno naše ozemlje, a najbolj v živo so zadele nemške razarovalne organizacije »Schulvereine« in »Südmärker«. Zidali so nemške šole, agitirali med starši, najbolj med revniki, za nemško šolo, objubliali njihovim otrokom lepo bodočnost, široko odprta pota do kralja ter jih o tem prepričevali z izdatnimi podporami njim in njihovim otrokom. Naseljevali so nemške koloniste na najvažnejših točkah. Te akcije so bile toliko bolj strahotne, ker so bili Nemci tudi gospodarsko in finančno mnogo močnejši, a v razarovalnem delu so jim pomagali Italijani in Madžari. Njihovo delo je bilo tudi v moralnem oziru neizmerno škodljivo. Najhujeje je bilo zastrupevanje mladine. Da izpodbi in onemogoči vse tuje nakane, se je usklajevala v Ljubljani narodno obrambna družba sv. Cirila in Metoda. Ustanovitelj je vodila in izpodbujala že takrat vseslovenska in južnoslovenska deia, zato so krstili družbo po prvih naših blagovestnikih. Za Božič l. 1884. so se zbrali prelat g. Tomo Zupan, ki živi še sedaj, sedanjí senator g. Hribar ter pred kratkim umrli veliki jugoslovanski kulturni delavci župnik g. Ivan Vrhovnik in že naslednje leto organizirali vse narod v obrambi proti potujčevanju.

L. 1887. je družba ustanovila v Trstu prvi slovenski otroški vrtec. Avstrija je zavrnila prošnjo 1428 slovenskih staršev za ustanovitve slovenske narodne šole. Naša družba je zato posvečala narodno šolo iz lastnih sredstev. S tem se je začelo ogromno delo družbe v vseh ogroženih krajih. Do leta 1914 je ustanovila družba 56 slovenskih razredov in oddelkov ter 25 otroških vrtcev, ki jih je morala sama vsestransko vzdrževati in podpirati. Tako je imela svoje šole v Trstu, Gorici, Krmini, Mariboru, na Muhi, v Velikoveni, na Kočevskem in v mnogih drugih manjših in mejnih in industrijskih krajih Slovenije.

Samo v Trstu je v zadnjem letu pred vojno (1913—1914) obiskovalo družbene šole 4227 otrok.

Izdatki za šolstvo so bili seveda ogromni. Od ustanovitve l. 1885. do l. 1918. so znašali 3.866.402.45 K, od leta 1919. do leta 1934. pa 12.062.605.43 Din.

Da je mogla družba izvršiti vsaj najnujnejše delo, so ji omogočili nekateri mecen, ki so zapustili družbi veliko svojega premoženja ali tudi vse, kakor: Karol Kolnik, Marija Vilharjeva, Viljem Polak, dr. Georg, dr. Pirnat, in značne vsote še prav veliko drugih. Tudi to dokazuje silno pomembnost družbenega dela.

Po osvobojenju delovanje Družbe nikakor ni zastalo ali prenehalo. Svoj delokrog je osredotočila posebno na nacionalno važne kraje na severni meji in v Prekmurju. Vsako leto deli o Božiču pred vsem na meji podpore v blagu in denarju (v zadnjih 5 letih za 250.000 Din). Na severno mejo je poslala v zadnjih 5 letih za siromašno šolsko dečo šolskih knjig in učil v vrednosti 120.000 Din, za knjižnice v nacionalno važnih krajih 50.000 Din.

Naši kraji in ljudje

Deset let Vodnikove družbe

Ob času, ko se zbiramo okoli domače mize, obložene z velikonočnimi darovi, ki so bili deležni višjega blagoslova, je treba, da mislimo tudi na svojo duševno hrano. Velikonoč je bila v prvih letih delovanja »Vodnikove družbe« oni čas, ko se je nabralo največ članov in so mnogi poverjeniki ob tem času že zaključili svoje delo. S tem je bilo olajšano delo družbi, ker je pravočasno vedela, s kakim številom članstva more računati. Zadnja leta se nabiranje članov vedno zakasni. Zato bi bilo prav, ko bi vsaj ob desetletnici spet pravočasno zbrali naše sile, da bi odbor mogel temu primerno urediti letošnji književni dar. Dasi priznavamo težkoče, ki jih stavijo sedanjí časi pri nabiranju članarine, vendar vnaša za dobro stvar vključiti temu lahko doseže uspehe. Odbor želi proslaviti desetletnico čim dostojneje, zato želi, da se tudi članstvo pridruži temu slavlju in se zbere v čim večjem številu okoli svojega patrona Valentina Vodnika, ki tudi v letih nerodnih ni opupal in dal s svojo vero v našo bodočnost nam vsem najlepši zgled. Odbor je za praznike razposlal naslednjo poslanico:

Pomlad je okoli nas in vsepovsod čuti mo brstenje in kipenje živih klic iz brazd in razorov naše zemlje. Zlata semena obeta plodno jesen.

Tako je tudi v naši prosveti. Deset let je orjemo, sejemo in žanjemo na naši na-

rodni njivi. Letos slavimo svoj jubilej in ga slavite z nami. Ne bomo ga slavili s slavošpevi, samo pregledali bomo svoje dosedanje delo in si napravili načrt za bodočnost.

Deset let ste podpirali naše delo in bili deležni naših uspehov. Naš jubilej je vaš jubilej. Zato vas prosimo, da nam tudi v letošnjem letu pridobivate članov, prijateljev in podpornikov, mi pa vam bomo nudili vse, kar je mogoče za 20 Din. Letošnje Vodnikove knjige bodo:

1.) *Vodnikova pratika*, ki bo posvečena naši desetletnici in bo prinesla mnogo zanimivega in lepega s številnimi slikami.

2.) *Dr. Ivo Sorli: Petdeset procentov*. Povest je iz malomestnega življenja, polna resničnih dogodkov iz zdravih življenjskih misli.

3.) *Dr. Pavel Brežnik: Temna zvezda*. Roman. Pisatelj pripoveduje, kako zaslede zvezdogledi na nebu temno zvezdo, ki se bliža zemlji baš v trenutku, ko grozi nova vojna. Iz strahu, da se bliža zemlji velika nesreča, državniki popuste in mir je rešen.

4.) *Davorin Ravljen: Pot k mrtvim bataljonom*. To je pot na otok Krk in Vido, kjer spe mrtvi srbski bataljoni, ki so tam ostali leta 1915. Knjiga bo imela številne slike. Vodila nas bo ob vsej Dalmaciji in po naši Adriji v zvezi s spomini na dogodek pred 20 leti.

5.) Knjiga za otroke.

V skupnem delu za našo Vodnikovo družbo vam želimo veselo veliko noč.

Ne vemo ne ure ne dneva

Izplačilo »Jutrove« zavarovalnine po tragični smrti gospe Kristine Španove

Ljubljana, 19. aprila.

Zavarovanje, ki ga je uvedlo upravništvo »Jutro« za svoje naročnike, je storilo že mnogo dobrega in tragične nesreče, po katerih se izplačuje, so najboljši dokaz važnosti tega zavarovanja, ki ne nalaga zavarovancem nobenih obveznosti, daje pa

jim pomirljivo zavest, da bodo imeli njihovi svojci v primeru najhujše nesreče blagodejno pomoč.

Izrazit primer najhujše nesreče, na katero človek ne misli, a more biti vendar-

le tudi na njo pripravljen, je tragična smrt posestnice in gostilničarke gospe Kristine Španove na Planini pri Sevnici. Pokojna gospa Španova je bila v polni življenjski moči in največji vnemi svoje delavnosti. Dne 7. marca se je napotila v gozd nadzorovat delavce, ki so spuščali hlode po žlebu v dolino. Čeprav so ji svetovali, naj opusti to nevarno pot, se kot skrbna gospodinja ni dala pregovoriti. Z delavci je šla precej visoko na hrib in približno 5 metrov od žleba opazovala, kako drčijo hlodi navzdol.

Zdajci pa je pridrvel skrivljen hlood, ki se je iztiril in zdrsel naravnost proti njej. Zadel jo je tako silno, da jo je vrgel 30 metrov daleč. Zlomila se ji je hrbtenica, strli kolk, a je kljub temu ostala še eno uro pri zavesti. Med potjo se je še tolčala, češ: če ni kaj zlomljeno, bom ozdravela. Ali smrt je bila močnejša od njene volje. Kmalu je začutila, da se ji bližajo zadnji trenutki, a je imela še toliko moči, da je naročila, kako naj otroci gospodarijo. Izdihnila je med prevozom proti domu.

Tragična smrt spoštovane gospodinje je pretresla vso Planino. V 49. letu starosti je zapustila štiri otroke, izmed katerih so 3 ostali sirote brez staršev. Pokojnica ni bila samo predobra mati, temveč tudi blaga žena za vsakogar, ki se je zatekel v njeno hišo.

Ker je bila naročnica »Jutro« v redu poravnana, je bila takoj izplačana zavarovalnina, za kar je prejela uprava »Jutro« naslednjo

zahvalo:

Naša nepozabna mati Kristina Španova je dne 7. marca tragično preminila. Kot naročnica »Jutro« je bila zavarovana pri zavarovalni družbi »Jugoslavija«, pri ravnanstvu v Ljubljani, ki je zavarovalnino 10.000 Din takoj, ko sem predložila vse dokaze o smrtni nezgodi, zavarovalnino točno izplačala, za kar se ji prav lepo zahvaljujem. Posebno zahvalo pa sem dolžna upravništvu »Jutro«, ki v plemeniti skrbi za otroke po nezgodah umrlih zavaruje vse svoje naročnike.

Planina pri Sevnici, 13. aprila 1935.

Olga Španova.

Proslava triglavskega pevca na Šmarni gori

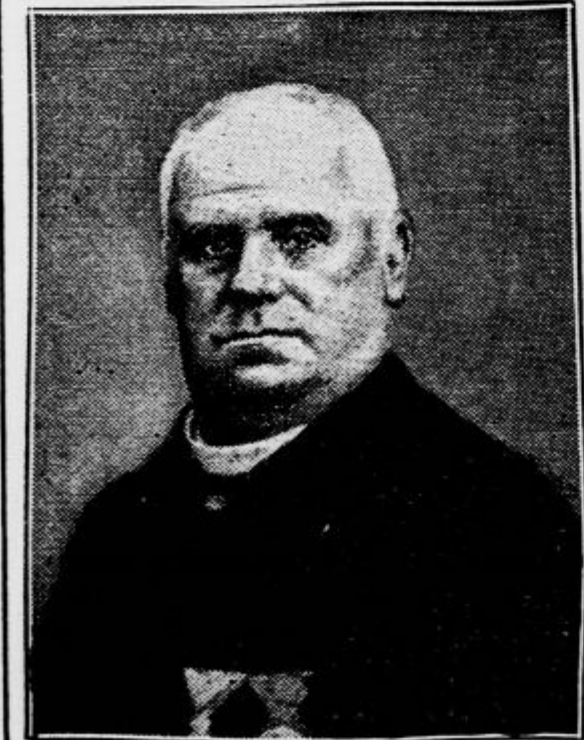
Kdo se ne spominja prijaznega dušnega pastirja z Dovjega v skrajnem kotu naše Gorenjske, ki je vse svoje življenje živel in delal za slovenske planine in slovensko pesem! Ko se je hotel nemški Alpenverein popolnoma vgnezditi v Julijskih Alpah, je bil Aljaž prvi in tudi edini, ki je s sistematičnim delom reševal najlepše postojanke Triglavskega pogorja, zidal kočice, domove, kapelico, stolp, zavetišča, plana itd., vse z idealnim namenom: Naše planine morajo ostati tudi na zunaj slovenske.

Kakor je ljubezen do narave zadava srca, tako je pesem naša srčna stran. Planine nad vse, pa tudi slovensko pesem je ljubil pokojni triglavskega župnik v resnici nad vse. Prva obsežna slovenska pesmarica, ki se je v več ko stotisočih izvodih razširila med slovenskim narodom, pesmarica Mohorjeve družbe, je Aljažovo delo. Ni pa samo uredil slovenske pesmarice, bil je tudi skladatelj cele vrste moških in mešanih zborov, ki so se zaradi svoje lahke, lepe in prikupne melode prijubili prav povsod.

Vse svoje glasbeno življenje je vokal našo Glasbeno Matico, z največjim zanimanjem je zasledoval njeno delo, za katero je imel tudi v najtežjih časih odprto srce in roko. Ko je bila še pred potresom sprožena v Glasbeni Matici misel po lastnem glasbenem domu in ko se Matica ni izdala prav nobenega poziva za javne zbirke, je že prišla nakaznica z Dovjega in z njo prvi prispevek 300 goldinarjev od Jakoba Aljaža. Glasbena Matica mu je bila za skrb in ljubezen vsekdar hvaležna. Z vsemi močmi je podpirala njegovo udeleževanje v glasbi, počastila ga s častnim članstvom ter ga s celotnim pevskim zborom spremljala na njegovi zadnji poti, saj je bilo ime Glasbena Matica

njegova zadnja beseda na smrtni postelji.

Da počasti naša pevska Matica spomin velikega našega moža in ga ohrani še pozni rodovom, je sklenila, da mu v zadojnostno spominsko ploščo na enem najvidnejših pa tudi največjašnih mest ljubljanske okolice, — na Šmarni gori. (Ročil se je 6. julija 1846 v vasi Zavrh na severnem vznožju Šmarne gore.) Spominska plošča nam predstavlja lik Jakoba Aljaža v nadnaravni veličnosti, delo

akademskega kiparja Toneta Kralja. Pod likom neumrlega triglavskega župnika, ki opt na svojem cepinu z vedrim, veselim licem gleda v slovenski svet je na-

pis: Glasbena Matica Jakobu Aljažu. Pod tem napisom pa je stih, ki ga je spenil naš Oton Zupančič:

Triglavske župnik, ljubil si višine,
po njih si romal, molil, pesmi pel,
premnogo src za njih lepoto vnel,
zdaj Ty hvaležne hranijo spomine.

Glasbena Matica pripravlja Aljažovo proslavo na dva dneva, in sicer bo v petek 10. maja zvečer ob 20. uri v Filharmonični dvorani Aljaževa akademija. Kot govornik za ta večer je naprošen najboljši prijatelj pokojnega Aljaža, znani planinski pisatelj profesor Janko Miklar. Pevski zbor Glasbene Matice in Slovenski vokalni kvintet pa bosta izvajala vrsto Aljaževih moških in mešanih zborov. Poleg tega bomo slišali ta večer novo slovensko ouverturo za godalni orkester, delo skladatelja L. M. Škerjanca, ki jo bo pod njegovim vodstvom izvajalo orkestralno društvo Glasbene Matice.

Na Šmarni gori bo Aljaževa proslava v nedeljo 12. maja. Na sporedu je slovesno potrkavanje, cerkveno opravilo z govorom, ki ga bo imel stolni dekan dr. Fran Kimovec, odkritje spominske plošče in Aljažev koncert.

Šmarna gora, ki je gotovo ena naših najbolj priljubljenih izletnih točk, bo ta dan gotovo privabila na svoj vrh na stotine vnetih častilcev Jakoba Aljaža.

Tobačna tovarna za spomenik kralju: Ureditelj

Ljubljana, 19. aprila

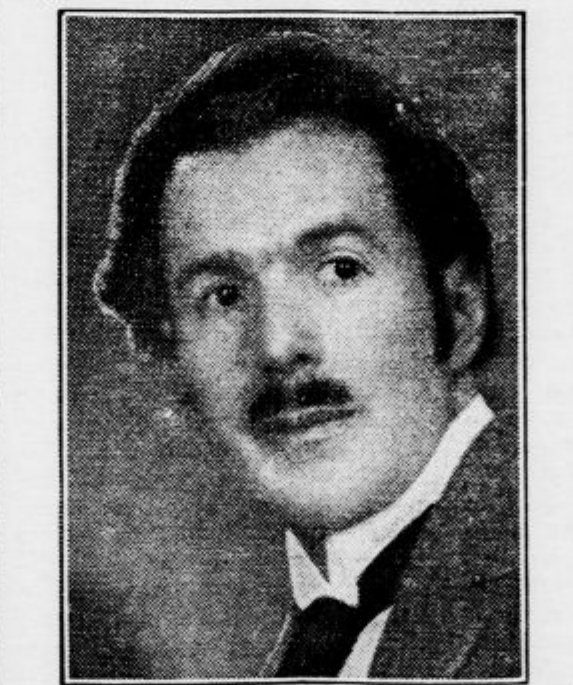
Senior naših kiparjev Ivan Zajec je po naročilu ljubljanske tobačne tovarne izdelal osnutek poprsja kralja Ureditelja, ki je namenjen za spomenik pokojnemu kralju, za katerega zbirajo delavci in uradni-

ki tobačne tovarne. Spomenik naj bi stal v novem nasadu ob tovarni. Žal pa kaže, da ne bo uresničena zamisel našega kiparja, ker ima baje monopolna uprava za svoje tovarne enoten model in misli enak odliček poslati tudi ljubljanski tovarni. Zleti pa bi bilo, da postavijo uslužbenci naše tovarne za svoje prispevke spomenik, ki bo umetniško delo domačina, saj ne gre, da bi monopolna uprava monopolizirala spomenike. Spomeniki pokojnemu kralju naj bodo individualni, kajti le tako je mogoče njegov spomin počastiti dostojno in umetniški stopnji našega naroda primerno.

Kipar Vladimir Stoviček in njegova dela

V razstavi »Spomini na našega kralja Aleksandra« — zbujajo pozornost plaketa s profilom pokojnega kralja, ki jo je izdelal naš kipar Vladimir Stoviček, čegar kiparski atelje se nahaja v graščini pri Krškem.

Plaketa je izdelana z odlično tehniko, ki priča o sigurnem in lahkotnem modeliranju, a obenem razodeva poleg natančnih potez tudi duševnost in osebno karakteristiko. Stoviček se je oprijel klasične tradicije — kljub temu, da je učenec češkega modernista Otokarja Španiela.

Svojtvena je njegova natančnost izdelave — in smelo trdim, da Stoviček začne z de-

Zahvala.

Za mnogobrojne ustno ali pismeno izražene čestitke k moji 85letnici se vsem najlepše zahvaljujem. Zlasti me je globoko ganila pozornost krajevnega odbora Ciril-Metodove družbe in prav tako, da so se me spomnili moji nekdanji gojenci, ki vsi zavzemajo v javnem življenju visoka in najvišja mesta. Svoji zahvali pridružujem željo, da bi bilo dano vsem, ki so me razveselili in počastili s čestitkami, doseči in preseči mojo starost v trdnem zdravju in srečnem zadovoljstvu.

V Litiži, dne 19. aprila 1935.

Helena Bevk.

Ali ste že razmišljali o tem — kaj morajo zdržati Vaši zobje?

V teku enega leta jih čistite 36 ur — napravite 15.000 potegljajev s ščetko! Koliko morajo šele zdržati Vaši zobje celo življenje! Ali se torej ne mora storiti vse, da bo čiščenje zob čim pri- zanesljivejše?

3 PREDNOSTI jamčijo za Sargov Kalodont:

1. blaga pena specialnega ustnega mila temeljito čisti zobe tudi tam, kamor ne doseže ščetka.
2. izredno fina sestavina pri- zanesljivo čisti zobno sklenino.
3. sulforicin-oleat Dra Bräun- lica odpravi polagoma nevarni zobni kamen in prepreči, da se ne naredi drug.

ZATO VZEMI

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

DOMAČI IZDELEK

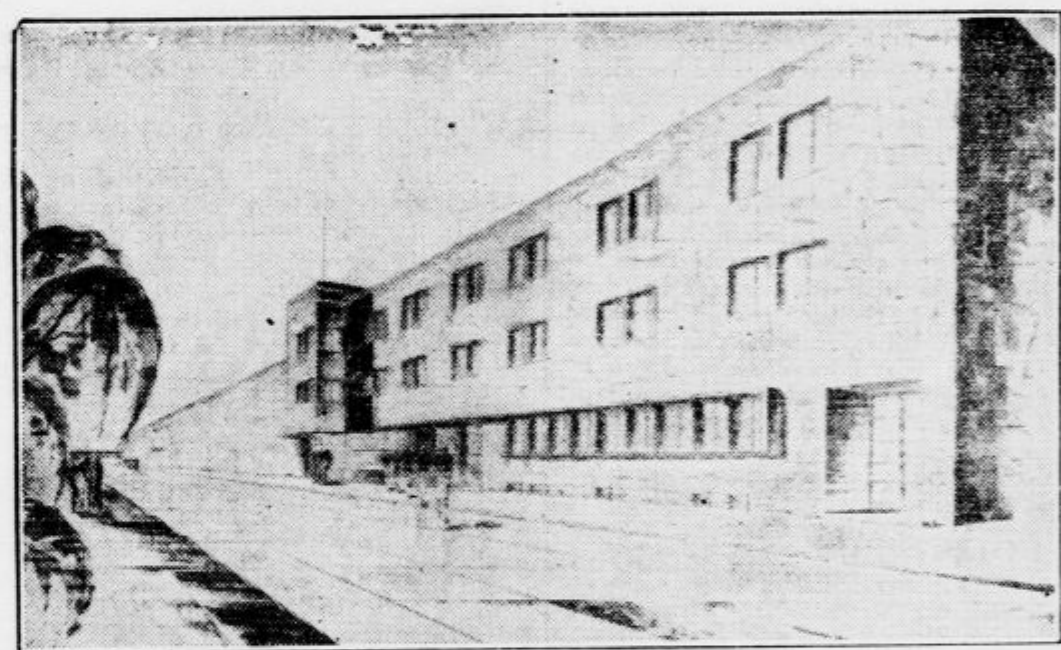
lom šele tam, kjer nekateri moderni kipar- ji kontajo.

Zadnjič je razstavil svoja dela v Celju, še prej pa v Mariboru. Kritika se je glasila zelo laskavo. Naša javnost ima gotovo še v dobrem spominu umetnostno razstavo, ki sta jo bila priredila pred osmimi leti v Ja- kopičevem paviljonu kipar Vladimir Stoviček in slikar Jaro Hilbert.

O Stovičku, ki je dovršil študije v Parizu, so simpatično poročale francoske umetnost- ne revije ter s priznanjem omenjale njegove umetnine, ki jih je razstavil v »Salonu des Artistes Français et de la Nationale«. Tako je prinesla »La Revue Moderne« sliki dveh Stovičkovih del, portretno plaketo Ray-

monda del Amarre, proslulega stvaritelja Sueskega spomenika in mavčno busto nekega M. I. T. Prav tako mu izraža svojo no- omejeno priznanje revija »Le artistes d'au- jourd' hui«. Stoviček je bil zastopan tudi na razstavi »Salon international dela Médaille« v francoskem oddelku po treh plaketah v bronu. Samostojno je sodeloval na kompoz- ciji grandioznega sueskega spomenika, kjer je po zamisli svojega mojstra modeliral sko- ro vse sohe tega velikega umotvorca. Na zad- nji pariski razstavi je dobil priznanje »Men- tion honorable«. Nekaj lepo uspešnih Stoviče- vih kipov in plaket je v saloni odličnih slovenskih rodbin. Mlademu umetniku želi- mo še mnogo uspehov in priznanj. M. L.

Delavski dom za Prekmurje

Murska Sobota, 19. aprila.

Z začetkom gradbene sezone je spet sto- pila v ospredje zgraditev prepotrebne Delavskega doma. Le majhen vpogled v bedno življenje naše delavske emigracije, ki hodi dan za dnem po svojih opravkih k Bor- si dela v Murski Soboti, pač mora ovreči vsak pomislek proti takojšnji zgraditvi de- lavskega azila. Zato pa ne moremo preko mučnega vtisa, da se vsa stvar spet odlaša, na škodo najbednejšim. Mnogo se je dosedaj že delalo, še več pa seveda govorilo o zgra- diti Delavskega doma. Javna borza dela v Ljubljani je soboški mestni občini obliubila 700.000 Din brezobrestnega posojila za dobo 25 let. Načrti arh. Novaka so že gotovi, grad- beni stroški so preračunani na 1.100.000 Din. Primanjkljaj torej znaša le okrog 400 tisoč Din. To vsoto bi moral prispevati iz- seljenski komisariat kot subvencijo, v čigar fond je prekmursko delavstvo vplačalo že preko 780.000 Din od leta 1928. dalje.

Vendar je izseljenski komisariat prošnjo zavrnil, čeprav so prekmurski izseljenci do- slej iz fonda najmanj črpali. Dolžnost odlo- čujočih činiteljev je, da se finančna stran zgraditve čim prej popolnoma uredi. Borza dela nima primernih prostorov za delavce. Po 400 in še več jih prihaja na dan tja in borza le s težavo vrši svoje delo. Ubogi de- lavci zmrzujejo na blatni cesti. Po cele dne- vce morajo čakati, da pridejo na vrsto. Pono- či se ne vračajo na oddaljene domove. Za prenočišče pa tudi ni denarja. Komaj za kruh. In noč preživijo na cesti, v vežah, v živinskih hlevih. Isto doživljajo povratniki iz tujine, ko pridejo z večernim vlakom v Sobotu. Kako to vpliva iz zdravstvenih ozi- rov na izgarana telesa, je odveč poudarjati. Tudi morala trpi. Naj se torej ne odlašja več z realizacijo načrta. Ob dobri volji lahko še letos dobimo Delavski dom. Vsa socialno čuteča javnost bo podpirala graditelje pri človekoljubnem delu.

Svetilno zmoglost in porabo toka

žarnice morate poznati, da zamorete presoditi njeno gospodarnost. TUNGSRAM D žarnica, katere nitka je zvita v dvojni vijačnici, ima oba podatka. Onadva Vam jamčita za gospodarnost žarnice.

ŽARNICE

TUNGSRAM D

nitka v dvojni vijačnici svetlobna močnina v dekalumenih

Pomlad...

Gotovo je že mnogim znano in se ne da nikdar dovolj tople priporočati, da se morajo človeškemu telesu od časa do časa, zlasti spomladi, potem naravnega zdravljenja dovajati takšne snovi, ki telo očistijo razpadkov in kri obnovijo.

Da opravite to kri osvežujoče in kri čistilno zdravljenje z najboljšimi zdravili, to je najnaravnnejši sredstvi, pijte po lekarnarju Mr. L. Bahovec v Ljubljani sestavljeni, kri osvežujoči in kri čistilni »PLANINKA«-čaj, ki je najuspešnejše preizkušeno.

Kakor izhaja že iz imena, je »PLANINKA«-čaj sestavljen večinoma iz planinskih zdravilnih zelišč. Posebno je pazno in skrbno izbran čas trgiranja posameznih zelišč, ker ni vseeno, v katerem letnem času se zelišča nabirajo. Zdravilna zelišča, ki se porabljajo za sestavo kri osvežujočega in kri čistilnega »PLANINKA«-čaja, se namreč nabirajo v onem času, ko se v njih nahajajo zdravilni sokovi v največji meri.

Kakor bomo iz spodaj navedenega kmalu razvideli, se »PLANINKA«-čaj zaradi svoje sestave in zaradi zdravilnih snovi zelišč z uspehom lahko uporabi pri nastopnih boleznih:

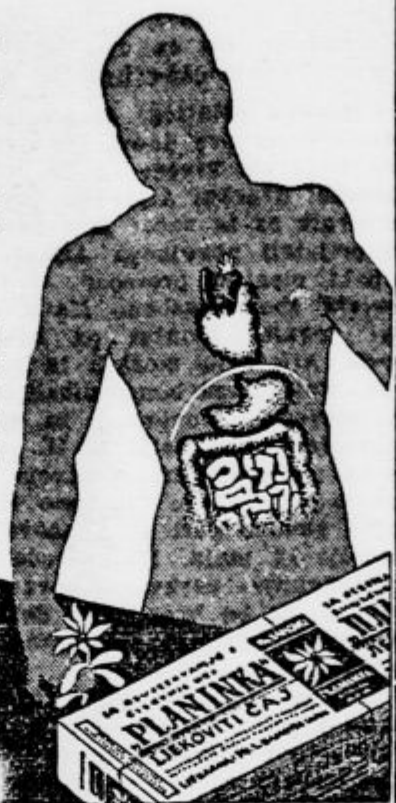
pri zaprtju, pri slabi prebavi, pri napenjanju telesa vsled črevesnih plinov, pri slabotnem delovanju črevesja, pri boleznih jeter in žolča ter pri žolčnem kamnu, pri hemoroidih, pri toščici (prekomerni debelosti), pri raznih kožnih boleznih (tvorih, kopri, praskah, izpuščajih, mozoljih, ogrehih itd.), pri poapnenju žil (arteriosklerozi).

Da se ogne vsem tem boleznim in se lahko veselite trajnega zdravlja, je pametno ter se vsakemu najtopleje priporoča, da se vsako leto zdravi skozi šest do dvanajst tednov s »PLANINKA«-čajem BAHOVEC, sestavljenim večinoma iz najboljših zdravilnih planinskih zelišč.

Zahtevajte v lekarnah izrecno »PLANINKA«-čaj BAHOVEC v plombarinih paketih z napisom proizvajalca:

Apoteka Mr. L. BAHOVEC
Ljubljana, Kongresni trg

Reg. Sp. br. 3334 od 23. Jan. 1935.

Sokolska pot med bolgarske Junake

Lanski sprejem Zveze bolgarskih Junakov v Zvezo Slovenskega Sokolstva lahko smatramo za važno razdobje v odnosih slovenskih Sokolov obče in jugoslovanskih Sokolov še posebej do bratov Junakov. V trenutku, ko so postali del slovenske sokolske celote, so sprejeli na sebe poleg organizacijskih pravic tudi dolžnosti, istočasno pa je pripadla tudi ostalim sokolskim zvezam bratstva dolžnost, da pomagajo vseposod junaki organizaciji pri njenem razvoju. Resnica je, da je že sam sprejem v slovensko Sokolstvo velik moralni uspeh za bolgarske Junake, toda to dejstvo prav nič ne zmanjša naših nalog do njih. Junaka organizacija je bila ustanovljena leta 1898, takorekoč brez sodelovanja Sokolstva in je bila dolgo časa pod vplivom neslovenskih telovadnih organizacij. Toda zadnje desetletje je prineslo mnogo sokolskega duha in metod vanjo in naravna posledica je, da ji vse slovensko Sokolstvo mora pomagati z vsemi močmi, da si pridobi kolikor mogoče trdna tla med bolgarskim narodom.

Po sprejemu v Zvezo Slovenskega Sokolstva so nastale prve naloge: poglobitev medsebojnih stikov. Junaki so prišli že lani ob priliki naše glavne skupščine med nas, posejli so sokolski zlet v Zagreb — bila je zdaj vrsta na nas, da se udeležimo v večjem številu njihove glavne skupščine, ki so jo letos priredili v Stari Zagori v mestu z dokaj veliko junako tradicijo. Naša pot vsaj po mojem skromnem mišljenju ni bila zaman: spoznali smo ustroj njihove organizacije in njihovo delo, oni pa so videli, da smo prišli k njim kakor brat k bratu, z odkritimi in iskrenimi srci, z bratsko mislijo. Ta začetek stikov pomeni v zvezi s sklepom njihovega kongresa, da potrjuje vstop v Zvezo Slovenskega Sokolstva, važen mejnik v razvoju dosedanjih odnosov med Junaki in jugoslovanskimi Sokoli. To se bo pokazalo že na osmem vsejunakem zletu letos v Sofiji, ki naj spet postane izhodišče vsemu ostalemu skupnemu delu za narodno vzgojo.

Lahko trdimo, da je ustvarjen temelj za bodoče sodelovanje. Saj si drugače ne bi mogli misliti, da se bo jugoslovansko Sokolstvo udeležilo v velikem številu njihovega zleta in tamkaj tudi javno nastopilo s člani in članicami pri javni telovadbi. Bratje Junaki pa so nam ponovno in vedno z velikim poudarkom zatrdili, kako nizezrečo jih veseli, da bo letos omogočen neposreden stik njihovega članstva z našim članstvom. Dobra volja od obeh strani bo omogočila, da bodo Junaki pričeli obiskovati naše vaditeljske in prosvetne tečaje, dokler ne bodo v stanju, da si privzgojijo dovoljno široko predznanje, prosvetarjev in ostalih delavcev v svojih lastnih šolah in tečajih. Verujemo v sokolsko bodočnost med Bolgari. Čas sam jim je pravilno pokazal, da je Junakom mesta samo v močni slovenski sokolski organizaciji. Sokolstvo, ki mu je telesna in moralna vzgoja slovenskih narodov nad vse, ima pač namen, vedno in povsod združevati latentne slovenske energije in je baš zato smatralo XXII. redni kongres junake svoje kot pravo priliko, da odpošlje tjakaj svoje zastopstvo. Zato je slovenska sokolska udeležitev, Čehoslovaki, Jugoslovani in zagrančni Rusi, odpoštovala skupno v Bolgarijo in vedno tudi kompaktno nastopala. Žal ni bilo zastopano tudi poljsko Sokolstvo. In spet moramo ponoviti: začetek skupnega dela bo sicer zahteval od nas vseh, zlasti od obeh sosedov, Junakov in jugoslovanskih Sokolov, mnogo energije, toda uspeh, ki ga bomo dosegli, bo stoterno večji.

Kakor rečeno, je bila junaka organizacija osnovana leta 1898. Sicer je bil »Sofijski Junak« ustanovljen že tri leta prej in mu je sledilo nekoliko društev, toda ožja vez med njimi je nastala, ko je pričela delovati njihova zveza. Razvoj Junakov je bil precej dober, glavno pa je bilo storjeno po vojni, po letu 1918. Zdaj je Zveza Junakov vsekar najjačiji telesnovzgojni čimbelj v Bolgariji, ker šteje v svojih vrstah 40.231 članstva v 171 društvih, od katerih jih deluje v mestih 79, ostala že po selih. Lani so se Junaki tudi odločili, da bodo ustanavljali po našem vzoru junake čete tam, kjer zaenkrat ni mogoče imeti junakega društva. Vsa organizacija se deli na sedem žup, ki se imenujejo tamkaj oblasti. Župe imajo sedeže v Sofiji, Vidinu, Plovdivu, Stari Zagori, Burgasu, Varni in Ruščuku. Vsako leto skliče zveza svoj redni kongres v eno izmed bolgarskih mest, kjer polagajo račun o svojem delovanju vsi zvezni funkcionarji in volijo novo upravo in načelnika. Na tak način je bil določen že lani kongres v mestu Krdžali, pa je bil kasneje zaradi notranjih bolgarskih nepravil odpovedan in so ga letos sklicali v »Stari Zagoro. Bratje Junaki so imeli nekaj časa težavno stanje, saj so jim razne sportne organizacije odrekale eno važnost za telesno vzgojo, ki jim pripada. Z vstopom v Zvezo slovenskega Sokolstva pa se je tudi to moralo spremeniti.

Kongres Junakov je trajal tri polne dneve. Ker sestavljajo kongres društveni in nikakor ne samo župni odposlanci ter odposilja vsaka ednica za vsakih 50 članov po enega delegata, se je v Stari Zagori nabralo 350 Junakov, vsi v slavnostnem kroju, kar je dalo mestu prav svečano obležje. Vse mesto je bilo lepo okrašeno z zastavami in tudi velik slavolok sredi mesta ni manjkala.

Posvetovanja kongresa je vodil nalašč za to izvoljeni kongresni predsednik br. Deligarov iz Ruščuka, kot pomočnika pa sta fungirala br. Filipov iz Stare Zagore in dr. Rajev iz Trnovega. Najprej je podal kongresu izčrpano poročilo v imenu predsedstva br. starosta Lazov in nato vsi ostali savezni delavci. Iz njihovih poročil je bilo videti, da obstoji vseposod ne samo trdna volja do delovanja, temveč tudi želja, da se nasloni organizacija kolikor mogoče na slovenske organizacije. Zato je bil tudi pozdravljen vstop v Zvezo Slovenskega Sokolstva z burnim odobravanjem. Razume se, da so bile slovenske sokolske deputacije vseposod predmet največjega gostoljubja in veselestranske ljubeznivosti.

Na predlog zbora načelnikov bodo imeli Junaki v bodoče nekoliko spremenjen slavnostni krog: namesto dosedanjih visokih

Spet razbojstvo sredi mesta

Šivilja Tončka Sever na stanovanju pobita z likalnikom

Ljubljana, 19. aprila
Več mesecev je v kriminalu Ljubljane trajalo nekakšno zatíšje, prav na pragu velikonočnih praznikov za smo doživeli kar cel naval zločinov. Kakor vsako leto v tej dobi krize, smo tudi letos upali, da se bo s prihodom toplih dni Ljubljana do neke mere izpraznila. Množica brezposelnih ki se vsako leto čez zimo zatečejo v mesto. A ne samo, da prosjačenje s pričetkom pomladi ni prav nič ponehalo, je obenem tudi kriminalna kronika zavzela v teh dneh tolikšen obseg, kakor ga že dolgo nismo bili vajeni. Prav pred tednom dni je bil v prvih večernih urah, ko je še živahno razgiban promet na ulicah, poizkusen roparski napad na trafikanta Jurija Kolarja v parku na Taboru. A se preden je policija utegnila izslediti neznanega napadalca, je

Zvočni kino Ideal

SMEH
Danes ob 7. in 9. uri premiera
smeha in veselja — STAN LAUREL in OLIVER HARDY v vele-zabavnem filmu

Sinovi puščave

Smeh — balet — zabava in ples
Smeh za staro in mlado.

Predstave
za praznike ob 3., 5., 7. in 9. 1/2.

danes dopoldne razburila vse mesto vest o grozotnem poizkusu roparskem umoru v neposredni bližini Tabora, v Slovenski ulici 16, kjer je neznan tolovaj do smrti nevarnosti pobil 4letno hčrlico in šiviljo Tončko Severjevo.

Pozorišče zločina, ki po svoji brezdnučnosti v množicem spominja na nedavni, še zmerem ne do kraja pojasnjeni napad na upokojenko Kalanovo v Soteski, je skromna, čedna sobica, spalnica in delavnica hkratu, v pritličju hiše št. 16, z vhodom precej zraven večnih vrat, kjer je Severjeva tiho in sama zase živela svojemu

škornjev dolge hlače s črnimi čevlji. Redni proračun organizacije znaša za tekoče leto 1.120.000 levov, dočim je bil odobren zletni proračun v višini 1.872.000 levov. Pripomniti moramo, da je zletni proračun zato tako nizek, ker ima junaka organizacija že od prej v Sofiji prav lep stadion, kjer je bil prirejen tudi že sedmi vsejunaki zlet. V telovadni razpored se uvede nekaj iger, zlasti odbojka in košarka. Prihodnji kongres bo prihodnje leto v Duplici v macedonski oblasti. Izredno važno je, da so si Junaki izvolili letos privrati tudi načelnico poleg načelnika ter so dali z izvolitvijo zveznega prosvetarja poudarek tudi prosvetni panogi sokolske vzgoje. V tem se že občuti tendenca, da se njihova organizacija v vsem čim bolj prilagodi sokolskim organizacijam.

Volitve novega predsedstva in načelnika so sicer prinesle nekoliko izprememb osebnega značaja, toda smer delovanja bo v bodoče ostala ista, kakor jo je uvedlo dosedanje staršinstvo pod vodstvom br. Lazova. Za starostjo je bil izvoljen general Rastko Atanasov, za načelnika kapetan Genev, za načelnico s. Marina Dobrova, za prosvetarja prof. Mišakov in za tajnika hr. Peter Petrov. Načelnikova ima zdaj devet članov, med njimi tudi dosedanjega načelnika br. Josipa Bureša.

delu. Hiša je last g. Binderja, družabnika znane trdke Rožina & Comp., ki ima v dvoriščnem traktu poslopja veliko trgovsko pohištvo. Skozi vrtna vrata, ki vodijo na dvorišče, je vzdržena velik promet, ker je čez dvorišče dovoljen tudi javni prehod. Zato ni čuda, da je od vseh ljudi v bližnji sosesčini ostal povsem neopažen neznan nepovabljeni gost, ki je danes dopoldne na nepojasnjen način prišel v sobo Severjeve in izvršil ostudni zločin. Severjeva, ki je pogostokrat hodila šivat k strankam po hišah, je tudi davi kakor po navadi pozajtrkovala v družini svojega hišnega gospodarja, nato pa odšla z doma. Okrog 10. ure — medtem je bila mimogrede tudi na trgu — se je vrnila in je še pri pekovskem molstru Piskarju, ki ima zraven svojo prodajalno, kupila kruha in odšla domov.

Okrog 10.45 je prišel v hišo železničar M., ki je prinesel šivilji hlače, da mu jih zlika za praznike. Ko je odprl vrata v njeno sobo, se mu je nudi grozoten prizor: sredi sobe je poleg šivalnega stroja na tleh zgrbljena čepala Tončka Severjeva, kraj nje se je bila nabrala velika mlaka krvi, sredi katere je ležal težek jeklen likalnik. Soba je bila vsa v neredu — živa priča, da je bil v hiši zločinec z roparskim namenom. Težek hišni koveč, kakršni služijo po preprostejših stanovanjih za shrambo perila, je bil napol odprt in vse v njem razmetano. Prav tako je bila samo priprta omara za obleko, v kateri je zločinec prav tako brskal za plenom. Po tleh, po katerih je bilo vse naokrog še z golo roko razmazana kri, so bili vsekrizem razmetani različni predmeti, copate, kosi perila in drobiž. Preplašeni železničar, ki je nič hudega sluteč naletel na to razdejano, je brž alarmiral sosedo, ki so se takoj začeli zbirati okrog prizorišča te pretrajljive nesreče. V kratkem je bila na licu mesta tudi policijska komisija. Uradniki kriminalnega oddelka so s stražniki takoj preiskali vso hišo, predvsem podstrešje in klet, vendar pa niso našli ne storila ne kakšnih sledov za njim. Policija je preiskala tudi vso okolico in priredila racijo po gostilnah in drugod, kjer se večkrat zbirajo sumljivi ljudje, vendar pa so bili vsi ti ukrepi brez uspeha. Severjevo so dali z reševalnim avtom prepeljati v bolnišnico.

Kako je bil zločin izvršen, so v prvem hipu mogoče samo nekatere verjetnostne domneve. Kakor pripovedujejo stanovalci hiše št. 16, je imela Tončka Severjeva navado, da svoje sobe ni kdo ve kaj varno zaklepala, in so jo sosedje in hišni gospodarji že nekajkrat posvarili zavoljo tega. Pred nekim časom je imela za svoje odsotnosti v hiši tatinski obisk. Takrat ji je z nepovabljenim neznanecem izginila ročna torbica. Najbolj verjetno je, da Severjeva tudi danes ni dovolj skrbno zaklenila za seboj, ko je šla z doma. Medtem je prišel v hišo vagabund, kakršnih se danes na stotine potika okrog. Ko je potrkal na vrata, morda z namenom, da poprosi ali pa kaj malega izmakne, in je videl, da nikogar ni doma in da ni nobena varnost, priti v stanovanje, je vstopil. Bržkone ga je Severjeva pri svojem povratku našla pri delu. V strahu, da je ujet, je tat brezumno segel po likalniku in udaril ženo po glavi. Nato se mu je posrečilo, da je pobegnil s kraja zločina, ne da bi ga bil kdo opazil.

Severjevo, ki je po rodu iz Puštalca pri Skofji Loki (rojena 1894) in pristojna v Zmence pri Kranju, so na kirurškem oddelku ob 13.30 operirali. Ranjenka ima počeno čepinjo, možgani pa po vsej verjetnosti niso ledirani. Od vprašanja, kako se bo do razvile eventualne notranje krvavitve, zavisi usoda njenega življenja. Severjeva je v bolnišnici neprestano v nezavesti, samo tu pa tam se prebudi za kakšen hip, ne da bi mogla spregovoriti besedo. Agenti kriminalnega oddelka so ves dan na nogah, vendar pa do poznega popoldneva se niso odkrili vsaj približno sledi za zločincem.

Ob zaključku poročila smo doznali še za naslednjo podrobnost, ki nazorno kaže, kako kruto se včasih usoda poigrava s človekom in njegovimi naklepi. Železničar, ki je prvi prišel po dejanju na kraj zločina, je bratranec Severjeve, g. Mavec, ki je večkrat prihajal k svoji sorodnici na obisk. Ko li je bil pred nekaj dnevi spet ukraden manjši znesek denarja iz pishe, je Severjeva dejala bratranču, da bi bilo najbolje, če bi ji napravil wertheimko na vrata. Danes dopoldne je g. Mavec prišel, da se do kraja domeni o stvari — a je prišel v nesrečnem času, ko Severjevi najbrž wertheimke ne bo več treba. Kakor nam javljajo iz bolnišnice, je zelo malo upanja na rešitev njenega življenja.

Še en roparski napad še en vlom v trafiko

Ljubljana, 19. aprila

Kakor da se je hotela zla usoda poigrati z Ljubljano na velikonočne praznike, so danes presenetile naše mesto še vesti o dveh drugih zločinih: o roparskem napadu v tivolskem gozdu na poti proti Čadu in pa o vladu v trafiko gospe Koščeve v podaljšku Puharjeve ulice v tivolskem drevedu.

Ob poti, ki drži mimo tivolskega ribnika proti Čadu, je dopoldne sedel neznan, kakšnih 17 let star fant, bolj šibke postave, oblečen v svetle pumparice in dolgo svetlo suknojo pa brez klobuka, tako da je napravljal videz nekakšnega študenta. Malo pred 10. uro je prišla tam mimo gospa Pavla Drenikova, ki se je vračala iz mesta proti svojemu domu na Drenikov vrh. Neznavec je počakal, da je gospa prišla mimo, nato pa je vstal, po nekaj korakih planil k nji in ji je iztrgal ročno torbico, v kateri je bilo 80 Din gotovine. Še preden je napadena gospa utegnila zaklicati na pomoč, je pobegnil v gozd. Torbico je na potu zavrgel, prej pa je še vzel iz nje denar.

Snoči je ob 21.30 g. Josip Kosce, sin trafikantke, slučajno prišel do paviljona svoje matere, ki stoji pred vhodom na letno sokolsko telovadišče, ko je opazil, da v trafiki šari nepovabljeni gost. Ko je stopil bliže, je tat pobegnil in med tem odvrnil budičko, ki jo je bil ukradel. Na klice mla-dega Kosca je za beguncem planil neki stražnik, ki je bil tam v bližini.

Vlomilec, ki je bil kmalu v rokah policije, je komaj 20letni brezposelni kleparski delavec M. V., ki je brez oklevanja priznal, da sta z njim na delu še dva do-bra pajdaša, neki D. V. in neki ključavničarski pomočnik A. G. Ta trojica je tve-rila v Ljubljani nekakšno posebno tolpičo

Zvočni kino Dvor

Tel. 27-30

Danes ob 7. in 9. uri premiera
senzacionalnega vefilma

RDEČI VAGON

Cirkuške atrakcije, dresura konj.
sloni, tigri, levi

Največji cirkuški film sedanjosti.

Predstave

za praznike ob 3., 5., 7. in 9. uri.

Bogat dopolnilni spored.

Vstopnina: 4.50 in 6.50 dinarja.

specialistov za vlome v trafike. Dne 15. t. m. so ponoči vlomili v trafiko ge. Ivan-ke Prečove, soproge vojnega invalida, pri mostu zraven jugoslovanske tiskarne. Pri tisti priliki so tatovi odnesli vse finejše cigarete, poleg tega pa še album s kolki v ceni po 50 par do 20 Din in 100 komadov znamk po 75 par. Triperesna detelja je imela za bližnjo bodočnost v načrtu še vlome v trafike pred pivovarno Union na Celovški cesti, v paviljon na križišču Bleiweisov in Tržaške ceste in v neko trafiko v Mostah. Vsi trije so zdaj pod ključem in policija jih bo po kratkem zaslišanju izročila sodišču.

Žrtev dela na zadnji poti

D. M. v Polju, 19. aprila.

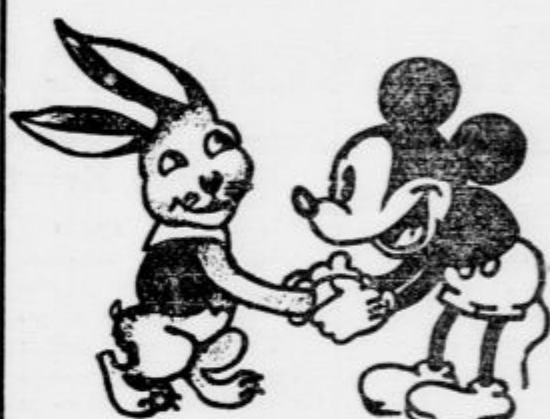
V četrtek ob pol 18. smo pokopali tragično preminulega ključavničarja, očeta petih nepreskrbljenih otrok, Jakoba Žulavca, ki ga je ubila elektrika v papirnici v Vevčah. Velika udeležba pri pogrebu je najbolj pokazala, kako presunjeno je bilo prebivalstvo občine v Polju in koliko je bilo sočutje z nesrečnimi svojci ob tako tragični smrti splošno priljubljenega, vestnega delavca, vzornega moža in očeta.

Dolga je bila vrsta naših krepkih mož in fantov — delavcev, pa tudi delavci veterani — so prišli spremeti k zadnjemu počitku dragoga jim Jako. Bili so v žalnem spredu možje, ki se zavedajo, da so kot resnični proizvedni gonilno pero vsemu življenju in da morajo čisto žrtvovati svoje življenje na žrtvenik dela. Tudi zastopniki raznih organizacij, društev in drugih korporacij so prišli spremeti zvestega člana. Za OUZO se je udeležil pogreba sam direktor g. dr. Bohinjc, za NSZ predsednik Juvan in tajnik Kravos s tovariši, nadalje podpredsednik zbornice za TOI in predsednik društva rokodelcev gospod Rebek, generalno ravateljstvo združenih papirnic Vevče, Medvođe — Gorčane pa sta zastopala gg. Naglas in Kobentar, trgovska šola v Ljubljani je po deputaciji, ki jo je vodil gospod prof. Kranjc, prišla pokropiti truplo očeta svojega gojenca. Častno je bilo pri pogrebu zastopano tudi uradništvo papirnic. Pevski zbor Sokola pri D. M. v Polju je zapel dve v sroce segajoči žalostinki. V mraku so polagali našega dragoga Jako v prerani grob. Najkrepkejši možje se niso mogli ubraniti solz, ko je zajekalo pet otrok in žena, ko so zagrmeli prve grude na krato. Nemo so delavci odšli s pokopališča in so pač vsi bridko razmišljali, koga bodo prihodnjič spremenili. Dragemu Jaku bomo ohranili vsi najlepši spomini! N.

Velikonočni spored ZKD

VESELI OTROŠKI RINGARAJA!!

v ELITNEM KINU MATICI

Predstave za praznike ob 11. dopoldne.
Vstopnina 3.50, 4.50, 5.50 in 6.50 Din.

Sokol

Sokolsko društvo Mengeš priredi na velikonočni ponedeljek ob 7. zvečer v sokolski dvorani svojo vsakoletno velikonočno veselico z godbo in plesom. Med plesom bomo videli prvič na našem odru lutkovno gledališče, s katerim gostuje br. društvo Vič. — Za mladino bo lutkovna predstava isti dan ob 3. uri popokline. Članstvo in prijatelji Sokola vjudno vabljani.

NARODNO GLEDALIŠČE

REPERTOAR

DRAMA.

Začetek ob 20.

Sobota, 20.: Zaprtlo.
Nedelja, 21. ob 15.: Slehernik. Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol. — Ob 20.: Bunbury. Izven. Znižane cene od 24 Din navzdol.
Ponedeljek, 22.: Siromakovo jagnje. Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol.

OPERA.

Začetek ob 20.

Sobota, 20.: Zaprtlo.
Nedelja, 21.: Traviata. Izven. Znižane cene od 36 Din navzdol.
Ponedeljek, 22. ob 15.: Parsifal. Izven. Znižane cene od 36 Din navzdol.

★

Velika noč v drami. V nedeljo popoldne se ponovi Hoffmannthalov misterij »Sleher-nik«, zvečer pa duhovita Wildeova trivljana komedija za resne ljudi. Sodelujejo Mari-ja Vera, Nablocka, Levarjeva, Lojkova ter Jan, Sancin, Lipah, Potokar in Pianeky. Režiser prof. Šest. Kdor si želi duhovitega razvedrila in smeha, naj pride. — V ponedeljek zvečer se ponovi Štefan Zweigova tragikomedia »Siromakovo jagnje« v režiji Bratka Krefta s Saričev, Nablocko, Levar-jem, Debevcem in Skrbinkom v glavnih vlogah. Delo je našlo pri občinstvu veliko zanimanje ter se odlikuje po dognanih krea-cijah sodelujočih.

Verdijeja »Traviata« se igra v nedeljo petindvajseti v novi (Stritofovi predelavi). Da je opera tako uspeša, je predvsem zaslu-ga naše priljubljene primadone Zlate Gjunga-jenac, ki podaja vlogo Violetto, kakor umetnica po božji volji: zanosno, globoko ob-čuteno in prepričljivo. Njen pet in dvajseti nastop v tej operi bo imel zato značaj malega jubileja. Opera bo nanovo opremie-na. Tudi toalete ge. Gjungenac bodo nove. Upamo, da bo cenjeno občinstvo znalo ce-niti njeno visoko umetniško kvaliteto in na-polnilo predstavo do zadnjega kotička. Vlo-go Alfreda poie J. Gostič, očeta V. Janko, režira Bratko Kreft, dirigira Niko Stritof. — V ponedeljek se ponovi ob 15. popoldne sve-čani Wagnerjev igrokaz »Parsifal« kot pre-dstava izven abonmaja. Okoliško občinstvo, ki pride za praznike v Ljubljano, opozarja-mo na to izredno umetnino.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Začetek ob 20.

Sobota, 20.: Zaprtlo.
Nedelja, 21. ob 15.: Profesor Žiž. Znatno znižane cene od 20 Din navzdol. Zad-njič v sezoni. — Ob 20.: Prehrisani Amor. Premiera.
Ponedeljek, 22. ob 15.: Hoffmannove ripo-vedke. Znižane cene. — Ob 20.: Veseli kmetič. Znižane cene.

Skrbi za ogrožene brate,
bodi Cirilmetodar!

ELITNI KINO MATICA

Telefon 21-24

Za praznike predstave ob 3., 5., 7. 1/2
in 9. 1/2 zvečer

Za današnje predstavo je blagajna
odprta ob 8. zvečer.

Predprodaja vstopnic od 11. do 1/2 13.

DANES OB EN ČETRT NA 10. SVEČANA PREMIERA!

Sport, humor, duhovitost, šala in zabava za velikonočne praznike

Argentinska jaz z z - k a p e l a v vefilmu

LJUBEZEN CIGANA

Film poln krasnih naravnih posnetkov, petja in veselja

Sodelujejo:

R. A. ROBERTS, G. ALEKSANDER, A. SANDROCK

Kesali se ne boste, če kupite

zase ali za svoje otroke
obleko, površnik, pumparice, hubertus, suk-
njič, plašček, hlačice, lopico itd. pri trvdiki

J. MAČEK

specialna trgovina za oblačila za gospode in deco — Ljubljana — Aleksandrova 12

Domače vesti

Aleluja

Zeleni Jurij bo pojezdil v svoje kralj-
stvo prihodnji teden, okoličani s cvetjem
in zelenjem kakor le redkokdaj. Vrtovi v
Ljubljani so prepolni pisanega cvetja bre-
keve, zapoznelih marelic, češpelj in dru-
ga zgodnjega sadnega drevja. Pogumno
so pogonale cvetne nastavke črešnje, po
parkih pa je razno okrasno grmičevje v
najlepšem cvetju. Zgodaj za naše razme-
re so ozeleneli kostanji, pogostni gabri in
bukve. Iz svežega zelenja se prijetno od-
ražajo tankolase vrbe, ki so prav kakor
snežnobela dobla vitkih brez, pa leskovo
grmičevje itd. pogonale plodne rumene ma-
čice.

Rahel pomladni vetrč ziblje rumeni
prah raz veje na plodne nastavke povod
v zraku visi hrepenenje po življenju. Ži-
vahno je pred čebelnjaki, dovolj je že
cvetja za sladki med. Ozimlina in trava v
pogostni zemlji sta pogostni že dolgo bil-
ke, v toplem solncu ali iz marljivo ob-
delanih gred vsakovrstna zelenjava. Vi-
soko v pobočja sveže zasneženih gorā že
sili pomladno zelenje in cvetje. Kl se je

CEMENTNI IZDELKI UMETNI KAMEN

celo na Krimu se prav te dni srečajo z
novim zapoznelim belim plaščem zime.
Se malo nebesne naklonjenosti, nekaj
prijetno solničnih dni in v svetlem zelenju
bukovega gozda se bo oglašala kukavica.
zaduhteli drobni cvetovi šmarnici.

★ Praznično razpoloženje je zajelo Lju-
bljano že včeraj, ko se je z lepo umitega
neba razlilo na zemljo toplo pomladno
solnce. Po dvoriščih in stanovanjih so se
poslednje zamudnice pohitvale s snaze-
njem, da bosta družina in dom vsa sveža
pozdravila poveljani spomin Zvečarjeve
zmage nad pozemske trohno. Živahno
je bilo na trgu, v trgovinah in na opo-
darski promenadi, kjer so dobro voljo ob
lepem vremenu poživljale trume civilnih
in uniformiranih dopustnikov. V tajinstve-

LOMBERG FILMI in plošče BYK-FOTO PAPIRJI

Zastopstvo:
DROGERIJA L. KANČ, NEBOTIČNIK
DROGERIJA A. KANČ, ŽIDOVSKA 1

ni mrak cerkva, pa k tem lepše razsvet-
ljenim in okrašenim božjim grobom so
ves dan prihajale vrne množice. Nad
mesto je lepo pravno, prijetno pričakova-
nje nečesa, ki nam v zvezi z Veliko nočjo,
od mladosti mog tja v pozno starost obra-
dosti srce, v zavesti, da je s Kristusovim
vstajenjem in prebujenjem prišlo konec
vseh pozemskih tegob.

Hočete zdravo zagore- lo polt? Spomladan- sko sonce — Kamila krema!

Dobite jo povsod po Din 10.—. Glavna
zaloga za Ljubljano »Venus« pred pošto.

• Avstrijski generalni konzul v Ljubljani
ni grof dr. Feliks Rosenberg Orsini zapu-
šča te dni Ljubljano, kjer je služboval
kot zastopnik avstrijske republike od je-
seni l. 1931. Imenovan je za odpravnika
poslov avstrijskega poslanstva v Haagu
in bo svoje novo, odlično mesto nastopil
takoj po Veliki noči. V času svojega Lju-
bljanskega bivanja si je pridobil s svojo
osebno koncilantnostjo mnogo prijatel-
jev in dobrih znanecv tudi med Slovenci.
Mnogo je preko vseh političnih zaprek
prilagodil k ohranitvi dobrih odnosov
med našo in avstrijsko javnostjo. Vest o
njegovem odhodu je vzbudila obžalovanje,
obnem pa mu iskreno čestitamo k nje-
govemu novemu odličnemu položaju in
mu želimo tudi tamkaj največ uspehov.

• Obisk odličnih angleških aviatikov. V
začetku maja bo prišel v Zagreb ugledni
angleški letalec in podpredsednik angle-
škega Aerokluba, Lindsay Everard, ki je
bil izvoljen tudi za častnega člana zagreb-
skega Aerokluba. Ugledni gost bo prišel
v Zagreb s svojim lastnim letalom, spre-
mljala ga pa bosta član angleškega parla-
mentarja Balfour in znani angleški pilot
Reiss. Gostje bodo ostali nekaj dni pri
svojih prijateljih iz zagrebškega Aeroklu-
ba, potem pa bodo obiskali tudi Liko, kjer
bodo ribarili po tamošnjih rekah.

• Obisk uglednega mednarodnega juri-
sta. V Zagrebbo se mudi ugledni mednaro-
dni jurist dr. Andrej Nikolajević Mandel-
stam, ki bo pod okriljem zagrebškega

SPOMENIKI

lept. moderni po nizki
ceni pri trvdiki
Franjo KUNOVAR
Sv. Križ — Ljubljana
Zahtevajte album.
Telef. 27-87

pravnškega združenja predaval o medna-
rodni zaščiti človeških pravic. Ugledni
gost je potomec stare baltijske plemiške
rodbine in predvojni ruski diplomat. Dol-
ga leta je deloval v diplomatski službi v
Carigradu, udeleževal se je že pred vojno
kot ruski zastopnik mnogih mednarodnih
konferenc. Tako n. pr. je bil leta 1907 taj-
nik ruske delegacije na drugi mirovni kon-
ferenci v Ženevi, leta 1914 pa je zastopal Rusijo na
konferenci v Kristianiji pri reševanju
vprašanja Spitzbergov. Sedaj deluje kot
član mednarodne federacije za obrambo
pravic človeka in državljanov.

• Na kraljev grob iz Ljubljane v Beo-
grad-Oplenac a posebnim brzim vlakom
11. do 14. maja in nazaj za 185 Din; do
posebnega vlaka polovična vozilna. 13.
maja ves dan ogledovanje Beograda. Pri-
jave do 25. t. m. plačila do 3. maja spre-
jema in brezplačna pojedina daja: Do-
brodelna pisarna, Ljubljana, Šentpeterska
vojašnica (Vravor trg 4).

• Nacionalna ura radia. O velikonočnih
praznikih in o velikonočnih narodnih obič-
ajih bosta jutri v nedeljo in v ponedeljek
predavala naša odlična etnografa dr. Božid-
ar Širola in dr. Borivoj Drobniakovič.
Nedeljsko predavanje bo oddajala zagreb-
ska, ponedeljsko pa beogradska postaja.

• Vzajemnost naših in bolgarskih akade-
mikov. Kakor znano, so beogradske aka-
demike vrnila obisk svojim bolgarskim to-
varišem. O tem obisku pišejo zelo sim-

KSILOLIT TERACO ASFALTIRANJE

patično vsi sofijski listi, naglašujoč, da bo
akademski mladina obeh brataških naro-
dov smelo in iskreno služila veliki bodo-
nosti južnega slovstva. Sedajni obisk
naših akademikov v Bolgariji je bil pri-
pravljen že lanske leto, a je bil potem od-
ložen zaradi smrti kralja Aleksandra.
Beograjski akademiki si bodo v 15 dnevni
turneji ogledali vso Bolgarijo. Akademiki
zagrebške univerze, člani jugoslovanske -
bolgarske akademike lige, pa bodo obiska-
li Bolgarijo v začetku julija in se že sedaj
pripravljajo na ta obisk. V načrtu so tudi
skupne poletne kolonije na Jadranu in
ob Črnem morju, ki jih bodo organizirale
jugoslovanske - bolgarske akademike li-
ge v Sofiji, Beogradu, Zagrebu in Ljublja-
ni. Tako ustvarjajo akademiki dobre te-
melje intenzivnega kulturnega sodelovanja
akademikov jugoslovanskega in bolgar-
skega naroda.

• Turneja učiteljskih in profesorjev po Jugosla-
viji. V spremstvu svojih profesorjev so se
odpravili učiteljski inštruktorski višjih letnikov
učiteljske šole v Ljubljani včeraj sredi-
m na 14 dnevno izletniško turnejo po Ju-
goslaviji. Skupina ki šteje 35 članov, se je
odpravila v Beograd, odtod bo nadaljevala
potovanje z vojaškimi avti do Oplenca,
kjer bo poklonitve blagopokojnemu kra-
lju in bo zapel pevski zbor, nato pa kre-
nijo dijaki v Krasnojevo, Skoplje in Bi-
toľ do Ohridskega jezera in Sv. Nauma,
od tam se povrnejo deloma po isti poti
na Užice, nakar bodo obiskali tudi Sre-
mske Karlove. Odtod se bodo vrnili do-
mov.

• Naša mladina za svoj dom ob morju.
Mladinski sklad Viteškega kraja za PJS
v dravski banovini poživljajo zbiranje sred-
stev za gradbo lastnega doma na Jadranu.
Vsi naporci Oblasnega odbora JS v Lju-
bljani so posvečeni temu cilju in z izdajo
razglednic, slik, brošur in sličnim se sklad
veča in obeta beseda postati naslednje le-
to zid ob našem morju. Podmladiki JS, ki so
z neumornim razpečevanjem imenovanih
društvenih predmetov mnogo pripomogli
k okrepitvi mladinskega sklada, so v spo-
znavanju njegove vrednosti in potrebe še
sami z lastnimi skromnimi sredstvi prisko-
čili na pomoč. Doslej so poklonili denarno
podporo svojemu skladu PJS: narodne šole
v Dramljah, Kranju, Gomiljskem, Ormožu,
Vojniku, Lokavcu, Banjaloki, Št. Vidu nad
Ljubljano in Jezič. Razstava obeta biti po
dosedanjih prijavah zelo pestra. Obrtnišvo
izrazito industrijsko - delavskega okoliša,
hoče tudi pokazati, da ne zaostaja s svoji-
mi izdelki. Razstavijo tudi obrtniki iz D. M.
v Polju in sosednih krajih. Prijave se še
sprejemajo, kolikor je še prostora na raz-
polago.

• Spremembe v sodnijski službi. Upoko-
jeni so: dr. Cvetko Fran, starešina sre-
škega sodišča v Trebnjem, Stefan Vodošek,
starešina sreskega sodišča v Slov. Bistrici,
Anton Kacjan, starešina sreskega sodiš-
ča v Novem mestu in Maks Petrič, sodnik
sreskega sodišča v Trebnjem. Nadalje so
upokojeni sodno-pisarniški uradniki, in si-
cer: Ivan Vidmajer, viš. pis. oficial v Or-
možu, Martin Lavrač, viš. pis. oficial v
Smurju pri Jelšah, Josip Korošak, viš. pis.
official v Ljutomeru in Tofant Božidar,
vodja zemljiške knjige v Novem mestu.

• Premestena sta: Logar Fran, sodnik sre-
škega sodišča iz Slov. Konjice v Surdulico,
iz Surdulice v Slov. Konjice pa s. s. s.

Viktor Svetel.

• Sodnijski tpeit sta napravila pri ape-
lacijskem sodišču v Ljubljani sodnijska
pripravnika Alojzij Zalcakar pri okrožnem
sodišču v Celju in dr. Ivan Umnik pri
okrožnem sodišču v Ljubljani.

Mož možat, a dama nežna, vitka. Za dame
steznike in nedrčke od I. Salaj, Ljubljana,
Aleksandrova cesta št. 21.

• Smrt zavednega in zaslužnega koro-
škega duhovnika. V Pliberku so položili
k večnemu počitku upokojenega dekana
Janeza Držaniča, ki je bil sicer sta-
jerski rojak, rojen 1855 v Artičah, a je
vse svoje življenje prebil v neumornem de-
lu med koroškimi Slovenci. Nazadnje je
bil dekan in župnik v Smohoru, ko pa je
stopil v pokoj, je preživel svoja stara
leta v Pliberku in na Suhi. Kot duhovnik
je vzorno deloval polnih 54 let, poštvo-
valno pa se je udeleževal tudi v nacional-
nem pokretu. Koroški Slovenci ga bodo
ohranili v častnem spominu.

Presenečeni boste

nad vašimi posnetki, ako daste filme raz-
viti pri

Foto Tourist — Lojze Šmuc
na Aleksandrovi cesti 8

Jamčim za vsak pri nas kupljen film!

• Novi grobovi. Na Bleiweisovi cesti 15
v Ljubljani je umrla v 71. letu starosti
gospa Ivanka Kačičeva, vdova po no-
tariju, ki je svoj čas uradoval v Šostanju.
Po rodu je bila iz ugledne gušnikov-
družine. Vzorno mater bodo jutri ob 16. spre-
mili k večnemu počitku. — V ljubljanski
bolnišnici je umrla gospa Ivanka Mer-
moljeva. Pogreb bo danes ob 15. uri. —
V Spodnji Šiški je umrl upokojeni stroje-
vodja in posestnik g. Jakob Bizjan. K

GLAZIRANE STENSKÉ OBLOGE KAMENINA

večnemu počitku ga bodo spremili jutri
ob 16. — Po dolgi bolezni je preminila v
Zagorju gospa Marija Kosova, splošno
znana pod imenom Jakopičeva mama.
Pokopnica je bila mati uglednega gostini-
čarja Jakoba Kosa v Dolenji vasi. Velika
udeležba pri njenem pogrebu je pričala
najboljše o njeni priljubljenosti. — Prebi-
valstvo Zagorja je globoko pretresla tudi
vest o smrti poživljavalnega člana zagor-
skega Sokola Ivana Flincingerja, si-
na prvega podstaroste. Ivan Flincinger je
umrl v bolnišnici v Zemunu, baš na dan,
ko so v Zagorju padale grude na krsto pri-
ljubljenega starostnika Sokola, Poljsaka. Ivan
Flincinger je služil v Zemunu svoj vojaški
rok. K večnemu počitku so ga položili v
Zemunu, zagorski Sokol pa bo vedno častil
njegov spomin. — Uglednim družinam na-
še iskreno sožalje!

Na velikonočni ponedeljek
ob 16. uri pop. na Stadionu

nogometna tekma

Concordia : Mirija

Zagreb (večkratni državni prvak)

Predtekma: Reka : Mirija 1:5 ob 15.30.

• Društvo kmetijskih strokovnjakov za
dravsko banovino priredi svoj izlet na Ko-
roško 11. in 12. maja. — Društvo nadalje
opozarja vse člane in ostale zainteresi-
re na novo ustanovljeno Udruženje jugoslo-
venskih poljoprivrednih stročnjakov s sedi-
ščem v Beogradu. Naše društvo bo pristo-
pilo k njemu na običnem zboru, ki bo v
Ljubljani za časa vselejma (polovična
vožnja) 8. junija (Binkošti). Kot delegat

ZVOČNI KINO »SOKOLSKI DOM«
v Šiški. — Telefon 33-87

Premiera

filma globokih in plemenitih lepot

S križem in mečem

Boj lepega misionarja med ljubeznijo
in dolžnostjo. V glavni vlogi DON
JOSE MOJICA, ki poje prekrasne
španske melodije. Dopolnilo običajno.

Predstave

na veliko nedeljo in ponedeljek ob
3., 5., 7. in 9., v torek ob 7. in 9.

V sredo ruski film »Pesem na Volgi«

Naznanilo.

Naznanjam cenj. občinstvu, da sem
preselil svojo delavnico s Tyršev-
ce 41 v Frankopansko ulico št. 21
(prejšnje Jugo-Steyr tovarne, ter se
za nadaljnja naročila priporočam.
Vsa dela bom tudi nadalje izvrševal
najkvalitetneje.

LEOPOLD ŠUSTERŠIČ

avtoričarska in tapetniška delavnica

Ljubljana, Frankopanska ulica 21.

Je pri ustanovitvi skupščine novega Udru-
ženja nastopal naše društvo višji inšpektor
v p. Franc Gombač. Kolike važnosti je no-
vo udruženje, se bo videlo v kratkem. Raz-
pravljalo se bo nadalje o posmrtni pomoči
DKS, katero bo treba popolnoma reorga-
nizirati ali likvidirati. Člani odseka se na
to posebno opozarjajo. — Jeseni bo dru-
štvo priredilo izlet na Oplenac in dalje v
Južno Srbijo, Ohrid itd. Kdor se misli tega
izleta udeležiti, naj se ne veže na druge
slične izlete.

• Zadruga »Dom učitelje v Ljubljani vabi
vse tovariše na občni zbor, ki se bo vršil
v torek 23. t. m. ob 9. zjutraj na šoli pri Sv.
Jakobu v Ljubljani. S tem preklicuje objavo
v »Učiteljskem Tovarišcu« št. 36.

• Čebelarjem. Nova čebelarska knjiga, ki
je spisal g. Donat Jug, je izšla. Ima 300
strani in 130 slik. Njena vsebina obsega vso
snav naprednega čebelarstva in bo v ouk
tako začetniku, kakor tudi izkušenemu če-
belarju. Trdno smo prepričani, da bo knji-
ga naše čebelarstvo zelo povzdignila, ker so
v njej navedene vse vodilne misli za na-
predno čebelarstvo. V predprodaji, to je
do konca meseca junija, velja mehko veza-
na knjiga 35 Din, trdo vezana pa 45 Din.
Od meseca julija dalje bo cena znatno višja.
Z nižjo ceno hoče društvo omogočiti, da si
knjigo nabavi tudi revnejši čebelarji. Za
poštino je poslali še 7 Din za vsako posa-
mi poslano knjigo. Naročaje knjigo pri
Slov. čebelarstem društvu v Ljubljani ali
v društveni čebelarni v Ljubljani.

• Razstava »Zivalce«. VII. velika razstava
malih živali, ki jo priredi društvo »Zivalce«,
bo letos v Ljubljani ob priliki ljubljanske-
ga vselejma od 1. do 11. junija. Razstava,
ki jih prireja društvo »Zivalce«, nudijo ob-
iskovalcem priliko, da se lahko prepričajo,
kako lepe rejske uspehe dosega naš mali
človek s smoteno vzrejo. Naval občinstva v
razstavne prostore priča, da razstave »Zi-
valce« ne utrjujejo, četudi se leto za leto
ponavljajo, marveč imajo vedno več prija-
teljev in obiskovalcev. Kako tudi ne? Na
teh razstavah so ocenjene najlepše živali z
najboljšimi pasemskimi znaki po strokov-
njakih. Lastniki prejmejo ocenjevalne liste.
Zato more vsak rejec vrednost svoje živali
in tudi njenega potomstva vsakomur doka-
zati z ocenitvijo strogih ocenjevalcev. Vsak
rejec plemenskih živali bo mogel baš na teh
razstavah dokazati uspehe svoje reje in kon-
kurirati z drugimi rejci. V prvi vrsti so po-
ključna zlasti rejska središča, ki dobavljajo
plemensko blago, da v čim večjem številu
razstavijo svoje živali. Vsakdo, ki hoče osve-
žiti kri svojih živali, se prav na razstavi
najlažje odloči za nakup te ali one živali,
ker dobro ve, da društvo ne razstavlja in
tudi ne posreduje prodaje manjvrednega
blaga. Torej, nakup in prodaja sta tudi tista
faktorja, ki upravičujeta, da se take razsta-
ve ob priliki ljubljanskih vselejmov stalno
vzdržujejo. Perutnina bo na letošnji razstavi
razdeljena v dve skupini: gospodarsko in
sportno. V prvi bo zastopana zelo številno
zlasti rjava štajerska kokoš, kot najboljše
kokoš za kmetijske prilike, a rumena orping-
tonka za »mestne rejce«. Pri sportni skupini
bodo zastopane vse ostale kokoške pasme.
Spored in podrobna navodila za razstavo in

STREŠNA LEPENKA CEMENT APNO

razstavjalce prinaša 4. številka »Zivalce«. Društvena članarina znaša na leto 36 Din in se lahko plača v dveh obrokih. Društvo »Zivalce« ima svoje poslovne prostore v Ljubljani na Novem trgu št. 5.

• Prošnja železniški direktorji. S 15. majem stopi v veljavo nov železniški vozi-
ni red, ki bo, če ne bo železniška direk-
cija pokazala uvidenosti in pravočasno
izpremenila red vseh lokalnega vlaku
Ljubljana - Zagor - Ljubljana, onemogočil
vožnje vse železniški mladini, ki stanuje v
vseh ob navedeni progi. Te mladine pa
je toliko, da se je brezpozorno potrebno
ozirati, se na njo. Bilo bi hudo, če bi
moral mladina v času, ko drugod vra-
žajo posene železke vlake in lokalne
vlake, tavati dvakrat dnevno po več kilo-
metrov daleč v Ljubljano. Šole začnejo
s poukom 10 minut pred 14. uro in bo
torej osebni vlak, ki bo odhajal iz Zago-
ra ob 13.30 za mladino nemogoč. Še hu-
je bo zvečer, ker končajo šole s poukom
10 minut po 18. uri in mladina ne bo mo-
gla dospeti na osebni vlak, ki bo odhajal
iz Ljubljane ob 18.15, lokalni vlak v Za-
gor pa že ob 18.02 uri. Ker šolska mla-
dina že tak ne bo mogla uporabljati oseb-
nega vlaka, bo ta še toliko razbreme-
njen, da bi lokalni vlak mogel odhajati
po osebnem vlaku, nekako ob pol 19. uri.
S tem ne bi bilo ustrezno samo šolski
mladini, marveč tudi mnogim vsakda-
njim potnikom, ki ne bodo mogli doseči
vlaka ob 18.15. Železniško direktorje pro-
simo, da interese šolske mladine uposte-
vijo pri določanju voznega reda za lokalni
vlak Ljubljana-Zagor-Ljubljana, zlasti pa
je prosimo, da ukrene vse potrebno, da
se bo vozn. red spremenil v smislu te
prošnje.

• Črtil Metodova podružnica Rogoška
Slatina je nabrala na običnem zboru 8. t. m.
za Ivana Vrhovnika sklad 407 Din. —
Iskrena hvala!

• Redni občni zbor Muzejskega društva
za Slovenijo v Ljubljani se bo vršil v po-
nedeljek 29. t. m. ob 17. v čitalnici Narod-
nega muzeja z običajnim dnevnim redom.

• Predsednik združenja trgovcev za
srez Maribor levi in desni breg v Maribo-
ru sklicuje redni letni občni zbor, ki se
bo vršil v nedeljo 28. t. m. ob 13. v dvor-
ni hotela »Orla« v Mariboru, na kar se
opozarjajo člani.

• Jama župana Permeta. Društvo za
ureditev podzemskih jam v Ponovi vasi
pri Grosuplju objavlja, da je »župana
Permeta jama« odprta na velikonočno ne-
deljo in ponedeljek ter dalje skozi vse
leto vsako nedeljo in praznik. Društvo je
jamo primerno uredilo tako, da je vsako-
mur lahko dostopna. Vabljeni so vsi ljub-
ljenci narave k ogledu te krasote.

• Odprte pianinske postojanke SPD
za velikonočne praznike. V Triglavskem
pogorju, kjer je sedaj izborna smuka, so
odprte in oskrbovane Staničeva koča, Tri-
glavski dom na Kredarici in koča pri Tri-
glavskih jezerih. Na Kredarici je stalna
brezplačna smuška šola pod vodstvom
učitelja JZS in Černca. Ob Bohinjskem
jezeru vabita za praznike Sv. Janez in
Zlatorog Erjavčeva koča na Vršču bo
odprta in oskrbovana. Roblekov dom na
Begunjski je zaslon oskrbovan. Valva-
sorjeva koča pod Stolom je stalno oskrbo-

Kašelj hripavost

ublažijo

Mr. Bahovčev »Smreka«
bonboni

sestavljene iz smrekovega ekstrakta in men-
toila. Zaradi tega zlahkajajo katar, olajšajo
izločevanje sluzi ter desinficirajo usta in
grlo

»Smreka« bonboni

v lekarnah in drogerijah
zavitek Din 3.— in 5.—

Apoteka

Mr. L. Bahovec

LJUBLJANA

Kongresni trg št. 12.

vana. Izletnike vabi koča na Ljubniku.
Velika planina in Kravce imata še sneg.
Dom v Kamniški Bistrici razpolaga s pri-
jaznimi sobami za večdnevni oddih. Na-
dalje so še odprte: Dom na Mrzlici, koča
na Smohoru, dom na Korošici — izborni
smuški teren, Mozirska koča na Golteh
in planinski dom v Logarski dolini.

Za izlete

vam brezplačne posojamo fotoaparate,
Oglasite se v specialni fototrgovini!

Joško Šmuc

Ljubljana, Selenburgova ulica št. 6.

• Veliki izdatki na uskokoristno šolske
na Koroškem. Zadnji »Koroški Slovenec«
naglašja, da postaja financiranje koroške-
ga šolstva ena najbolj perečih zadev. Po-
vredno stane deželo vsak učence ljudskih
šol 117 šilingov na leto. Ta vsota iz leta
1935. je za celo tretjino nižja od one v
letu 1929, ko so znašali šolski izdatki de-
žele za posamezne šolarje celo 174 šilin-
gov. K tem številkam pristavlja list: Nam
Slovincem pa se zdi tudi vsota 117 šilin-
gov na otroka upravičeno pretirano visoka
sprito poraznih uspehov šolskega po-
uka v našem delu dežele. Koroška študijska
danes naslov dežele slovenskih značaj-
tov, zakaj s svojim današnjim šolskim
sistemom naše šole niso več v stari, da bi
otroke izobrazile v pravilnem pisanju in
čitanju materinskega. Za nas so take šole
torej še vedno drag obpase.

• Nov zvezek »Kronike slovenskih mest«
za veliko noč je izšel prvi zvezek novega
letnika revije »Kronika slovenskih mest«. Po
vsebinski in opremljenosti preklopa ta številka
prejšnje zvezke in je res v čast izdajatel-
jem in urednikom. Prispevki so iz peresa
tudi M. Fabjanja, Fr. Steleta, dr. I. Ra-
koviča, dr. M. M. Dolenc, Leopolda
Staneke, inž. Ogrina, dr. St. Štrekija, Fr.
Krambergerja, J. Jarca, J. Orožna, dr. No-
vaka, L. Pipa, dr. J. Rusa, r. Vrhovni-
ka i. dr. Podrobnejše poročilo se objavi-
mo.

• Kozjereja pri nas. Zanimanje za ko-
zjerejo narašča pri našem matem šolstvu

C. PICKEL

d. z. o. z.

Maribor, Koroševa 39. Tel. 20-39

večje bolj. Ne malo našega ima pri tem
društvo »Zivalce«, ki propagira razširje-
nje samskih kos po dravski banovini.
Tudi v tekočem letu bo društvo »Ziva-
ce« razdelilo brezplačne med svoje člane
35-40 kos. Denarna sredstva za nabavo
teh kos ima društvo že na razpolago.
Kdor želi dobiti študentsko samsko kon-
minkarto, naj sporoči svoj naslov dru-
stvu »Zivalce

»Dopoldnevni in večerni vinski, ob nedeljah in praznikih pa bo čakal tudi na jutranje viane. Priporočila se pravdašmo naznanilo priboda. Vsa navodila daje brezplačno ter razpoložljiva tudi prospekte uprava kopališča ter vsi uredi »Putnika«.

Peči — peči — peči — peči — peči — peči
Lutz — Lutz — Lutz — Lutz — Lutz — Lutz
Jugo Lutz d. z. o. z., Ljubljana-Šiška.

* Če se ne veste, kako boste zares najlepše preživeli letošnji dopust, se obrnite takoj na Obilastni odbor Jadranske strazhe, Ljubljana, Tyrseva 1a, IV. Dobili boste natančna pojasnila o potovanju »Kraljeve Marije«, ki letos v juliju poseti Grčijo in Egipt. Od 3400 Din navzgor so cene. — šestnajst dni življenja na ladji, kopanje in solčenje, povrhu ogled slavnih zgodovinskih krajev.

* Obvestilo. V zadnjem času in tudi že sploh prepozno je došlo mnogo velikonočnih voščil, ki bodo, da bo vsem ustrezno, objavljena z drugimi vred takoj po praznikih.

* Društvo »Soča« matiča v Ljubljani že vsem svojim članom, prijateljem, bratom in sestram širom domovine vesele velikonočne praznike s prošnjo, da bi se med prazniki posvetili širjenju glasila »Istre«.

* Priporočamo prav tople raspeševanje Ciril — Metodovih razglednic. Podpirajte naše obrambno šolsko društvo, ki je vsestranske podpore potrebno.

VEČJI DEL KRASOT

ste prezrti, ker ste hodili na izlete brez fotokamere. Že za Din 75.— boste kupili lepo KODAK-kamera in vsakršni fotografski material v specialni fototrgovini

Joško Šmuc

Ljubljana, Selenburgova ulica št. 6.

* Zakaj kupujejo skoro vsi Celjani in okoličani Celja že 30 let svoje potrebščine v Trgovskem domu Stermecki in zakaj tudi naročajo iz vse Jugoslavije blago pri trdnici Stermecki? Zato, ker kdor je samo enkrat kuupal v Trgovskem domu Stermecki, se je prepričal, da se prodaja samo dobro blago po nizkih cenah. Pred 30 leti je trdnica začela z enim pomočnikom in danes zaposluje v trgovini in tovarni za perilo in obleko preko 100 ljudi, kar je dokaz, da se v Trgovskem domu Stermecki res dobro kupuje, ker se drugače ne bi mogel tako razširiti. Ako še niste odjemalce, poizkusite ter zahtevajte še danes novi, veliki ilustrirani cenik in vzorec, ki jih prejmete brezplačno. Trgovski dom Stermecki, tovarna perila in oblek, Celje št. 20.

* Ako prekipi mleko, se nikar ne vznemirjajte, to se lahko pripeti sieherni gospodinj. Plošča štedilnika bo takoj zopet čista, ako vzamete za snazhenje VIM univerzalno sredstvo. VIM čisti temeljito vse predmete v gospodinjstvu ter je v uporabi zelo varčen.

* Sivim lasem stare matere vsa čast, ni pa treba nositi sivih las že v starosti od 40 do 50 let. Sivi lasi izginejo po uporabi sredstva za okrepitev las Entrupal, ki dovaja lasnim koreninam nova barvila tako, da sivi lasje in nova rast las na priroden način dobijo spet svojo pravo barvo. Originalna steklenica s poštno steno 100 Din. — Lekarna Bayer, Wm 11, Wellzeile 13. Poštna ekspedicija za Jugoslavijo: »Kemosa, Subotica XI. Prospekti se pošiljajo brezplačno.

* Nevarne vlomilce pod ključem. Orožniki v Poljanah so prijeli tri dni že od 1931 zasledovanega vlomilca 23letnega Rajšpa Lovrenca, ki ima na vesti dokaj vlovov. Doma je od Sv. Križa nad Mariborom. Zadnji čas se je največ zadrževal v Dravinjski dolini. Še nedavno je vlomil v Stopnem pri Sv. Ani in v Makolah. S svojimi pajdaji se je večkrat pojavil tudi v Halozah. Prijeli so ga v vasi Korintem. Ognali so ga v Maribor.

SLOVENCI V ZAGREBU!

Vljudo naznanjam, da sem kupil oziroma prevzel v Zagrebu kavarno

„CARLTON“

Gajeva ul. 2, nasproti hotela »Millinov«.

Priporočam za obisk z zagotovitvijo, da boste najboljše postreženi. Na razpolago so vsi slovenski časopisi, vse najboljše ilustracije, inozemski časopisi ter vse ugodnosti najmodernejše kavarne. Prepričajte se in ostali boste moj stalen gost! Priporočila se Joško Petan, lastnik kavarne »Carlton«.

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlaga v odstotkih, 5. smer in brzina vetra, 6. oblakost 0—10, 7. padavine v mm, 8. vrsto padavin. Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

19. aprila
Ljubljana 7, 760,3, 5,4, 85, 0, 4, dež, 2,8;
Maribor 7, 758,9, 7,0, 80, W2, 5, dež, 5,0;
Zagreb 7, 759,2, 9,0, 80, W2, 8, —, —;
Beograd 7, 756,2, 7,0, 90, W9, 10, dež, 4,0;
Sarajevo 7, 759,2, 5,0, 90, 0, 10, dež, 1,0;
Skopje 7, 757,2, 9,0, 80, NW2, 6, —, —;
Kumbar 7, 757,2, 10,0, 70, BNE2, 4, dež, 14,0;
SphT 7, 758,7, 11,0, 60, NNE1, 4, —, —;
Rab 7, 760,3, 9,0, 60, N3, 6, —, —;
Rog. Slatina 7, —, 6,0, 96, WSW1, 4, dež, 2,0.

Temperatura: Ljubljana 17,0, 4,0; Maribor 8,0, 5,0; Zagreb 13,0, 8,0; Beograd 18,0, 7,0; Sarajevo 13,0, 4,0; Skopje 19,0, 4,0; Kumbar 18,0, 8,0; SphT 16,0, 8,0; Rab —, 5,0; Rožanska Slatina 9,0, 5,0.

Upor
nožev

VIM čisti temeljito ter je v uporabi zelo varčen

Pred vsem pa: **VIM** čisti prizanesljivo!

* Eno srce — ena radenskal
* Obledela obleke barva v različnih barvah in plista tovarna JOS. REICH.

Iz Ljubljane

* V spomin Viteškemu Kralju Mučeniku je naslov alegorični smik, ki so jo izvajale pod vodstvom svoje učiteljice, gospe Angele Gregorič, učenke narodne šole v Zgorunji šliki pretekli teden pred stikami blagopokojnega vladarja v Jakopičevem paviljonu. Alegorija, ki je bila najslovesnejša nastupirana in recitirana z globokim čustvom in svetim ognjem mladosti, čistih src, je vse navzoče neobičajno ganila. Deklice jo bodo ponovile na velikonočno nedeljo ob pol 11. dop. Da bi omogočili za praznične posest prelepe spominske razstave najširšim slojem, je odbor znižal za velikonočno soboto, nedeljo in ponedeljek stopnino na Din 5, za služkinje in skupnjak najmanj 10 oseb skupaj pa na Din 3 od osebe. Te nizke vstopnine pa ne smejo braniti onim, ki to smorejo, da ne bi položili svoj prispevek za spomenik Velikemu kralju ob

Za velikonočni izlet

pridite vsi po filme k

FOTO TURISTU—LOJZE ŠMUCU
Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 8

vetove v razstavo v poljubni višini. Vsako preplačilo beležijo gospe pri blagajni z imenom preplačnika tudi pri dinarski vsoti v posebno polko kar najhvalejše.

* Za spomenik Viteškemu kralju Aleksandru I. Ureditelju je bila oddana pri blagajni spominske razstave v Jakopičevem paviljonu svota Din 204, ki jo je nabral g. Rudolf Bušek, vratar v »Nebotičniku« in ki so jo darovali g. Plek, direktor kavarne »Nebotičnik« 50 Din uprava 50 Din, in uslužbenci 104 Din. Najlepša hvala! Poenemajte!

TENIS RACKETI

popravila

Sport-Kmet d. z. o. z., Aleksandrova 7

* Romanje »Soče« na Oplenca. Od društva »Soča« smo prejeli: Romanje na Oplenca bo pod pokroviteljstvom bana g. dr. Dinka Puca, ob bliskotiči. Odhod 8. junija ob 20., vrnitev v Ljubljano 11. junija dopoldne. 9. junija bo poklonitev na Oplenca, 10. junija ogled Beograda po skupinah. Izdatki: železnica 130 Din, avtobus 40 Din, prenočišče 5 do 25 Din, zajtrk 2,50 do 3 Din, obed 10 do 13 Din in večerja 8 do 10 Din. Romanje se lahko udeležijo člani in prijatelji društva. Čas prigrasitve najkmalje do 16. maja, do katerega dne mora biti vplačana vsaj vsotina v mešku 170 Din. Prigrasice in vplačila prejema: Jurčič Simon, trgovec, Tyrseva c., Bačič Josip, profesor, Alješka ul. 13, in Hinko Klavara, učitelj, Gledališka ul. 12-III. Število prigrasencev je omejeno, zato pohitite.

* G. grof Feliks Orsini Rosenberg, poslanik v Haagu, Avstrijski zvezni minister za zunanje zadeve je izročil vodstvo avstrijskega poslanstva v Haagu g. grofu Orsiniju-Rosenbergu, doslej konzulu v Avstriji. Upravljanje avstrijskega konzulata v Ljubljani prevzame začasno kot gerent gospod uradni tajnik Franc Ziegler. G. poslanik bo danes zapustil Ljubljano.

* Poslednja pot gospe Magdičeve. Na veliki četrtki popoldne so pri Sv. Križu položili k poslednjemu počitku ugledno, obče spoštovano gospo Magdič — Milivojevičovo, trgovko in soprogo podpolkovnika v p. Poleg zastopnikov gosposdarskih ustanov in uradov je bilo za pogrebom tudi vojaštvo s komandantom divizije generalom Nedolpovičem na čelu. Gremij trgovcev sta zastopala predsednik Soss in tajnik Šmuc. Obilna udeležba je jasno pričala o priljubljenosti blage pokojnice, nad svežim grobom pa se je uznemela marsikatera solza žalosti z globoko trizidno rodinjo. V nepozabnem slobo-nu bo ostalo vsem pogrebelem, kako je solnce pozlatilo posledne počivališče, ko je blaga gospa legla vanj k poslednjemu počitku, k oddihu po obilnem delu.

* Brezposelnim rodbinam za veliko noč. Žalostni prazniki bi se obetali letos

mногоčestvilnim rodbinam brezposelnih in drugih potrebnih članov, če ne bi prišlo čila na pomoč mestna občina. Da odpomore najhujši potrebi, je mestni social-nopolitični urad na pobudo in odredbo g. mestnega predsednika in socialno-političnega odbora nakazal za velikonočne praz-nike brezposelnim rodbinam za 30.000 Din živili, da si bodo mogli privoščiti nekaj

Vesele velikonočne praznike

želiva

našim dragim gostom in prijateljem ter se toplo priporočava

PERO in KATI ŠTERK

Hotel UNION, Hotel BELLEVUE

pribojška Pa tudi za stare siromahne ženske in starčke in za ubožne vdove in njih otroke je poskrbljeno. Tudi tem se je nakazalo za praznike živili za čas Din 15.000.

* Pomlad na Jadranu je svabila našo mladino na morje. Za velikonočne praz-nike pohiti ženski podmladek JS na dr. učiteljski šoli pod vodstvom svoje poverjenice prof. Anice Černejeve in prof. dr. Koprivnika v Split in Dubrovnik ter se vrne preko Bosne v Ljubljano. Podmladek JS na II. dr. realni gimnaziji v Ljubljani poj-de pod vodstvom svojega poverjenika prof. Četine in treh članov proforskkega zbora z nad 100 podmladkerji in podmladkericami v Split in po morju na Sušak. Mnogi PJS v Ljubljani in po banovini se pripravljajo na poklonitveno potovanje na Ople-nac.

* Jadranska straza iz območja Ljubljanskega Oblastnega odbora bo imela v nedeljo 12. maja svojo redno letno skupš-nino v Ljubljani. Ob tej priliki bodo na Kongresnem trgu ali v primeru slabega vremena v veliki unisonski dvorani svečano razvite in posvečene zastave podmladka JS ljubljanskih, narodnih, meščanskih, sred-njih in strokovnih šol. Tisoči ljubljanske organizirane mladine bodo ob spremljeva-nju železničarske godbe »Sloga« zapeli na-lasč za to po prof. M. Tomcu komponirano vpesem podmladkarjev JS po besedilu M. Grosljeve. Sledil bo obhod po mestu. Na predvečer 11. maja bodo združeni PJS ve-

Teniške žoge Spalding

letošnja oclialna žoga

Sport-Kmet d. z. o. z., Aleksandrova 7

like Ljubljane priredili v Unioinu svečano skadensko s pisanim sporedom pomorskega značaja.

* Ljubljanski mestni muzej je pridobil za svojo zbirko lepo delno Bleiweisovo za-puščino: diplome raznih društev, obila, trakov, mavčni omenek na Bleiweisov spomenik itd. Zbirko je prepustila mest-nemu muzeju Slovenska matiča, za kar ji iskra mestno poglavarstvo najpriširnejšo zahvalo. Mestni muzej se bo začel kmalu urejevati in bo za Ljubljano lep kulturni spomenik. Tega naj bi se sava-dalo naše meščanstvo v polni meri in pod-vajbami.

6 x 9 FILMI ZASTONJ

ne morejo biti, pač pa lahko dobi vsak povečavo 18 x 24 zastonj

kdor kupi in da izdelati film pri

FOTO SPECIAL, Ljubljana

nasproti hotela Union.

NA DEŽELO POŠTNO OBRATNO.

prio stremljenje mestne uprave. Po naših podstredjih, omarah itd. se nabaja toliko slik, predmetov, noč itd. ki nazorno prikazujejo prošle čase in običaje, ki pa spadajo v družini že davno med pozabljene predmete. Počas se bodo porazgubili, uničili. Zberite tak material in izročite ga mestnemu muzeju v varstvo. Vse kar spominja na Ljubljano, naj zbere Ljubljanski mestni muzej.

Za pomlad se priporoča

konfekcija PAULIN

Ljubljana, Kongresni trg 5

z najprijaznejšo postrežbo, najlepšimi modeli, največjo izbiro in najnižjimi cenami

* Krajna organizacija JNS za šent-peterski okraj je ob priliki 70 letnice svojega predsednika Josipa Turka počastila njegov jubilej tudi na ta način, da je obdarila na veliki četrtki v gostilni Poldeča Zupančiča socialno najšibkejšje in najpotrebnejše svojega okraja s primernimi velikonočnimi pirhi. Navzoči: povabljeni iz katerih obrazov je odeva la revščina in pomanjkanje. So se ginje ni in s solzami v očeh zahvaljevali za pre-jeta darila in se s hvaležnostjo v srcih razšli na svoje skromne domove. Kjer bo tako tudi oni v krogu svoje družine indirektno proslavili jubilej našega za služnega predsednika.

* Spored štorovskega koncerta, ki ga iz-vaja v soboto 27. t. m. ob 20. v Kazinski

dvorani moški zbor Opus iz Brna (Češko-slovaška): 1. Tovačovski: Orel, pisani orel. 2. Križkovski: Molitev. 3. Smetana: Pesem na morju. 4. Kune: Stoji Jano. 5. Aksman: Uspavanka. 6. Chlubna: Kraljično pismo. 7. Milojevič: Moje lano. 8. Gotovac: Ponudba drugega. 9. Janacek: Mariška Magdonova. 10. Křížka: Smutarij. 11. Peterželka: Silvestrska pesem in 12. Vomačka: Dajte vina. Zbor je izvrsten, posej toplo priporočamo. Vstopnice v knjigarni Glasbene Matice.

* Lepa diploma. Šifkar-grafik g. Mo Justin, ki je pred kratkim za Društvo tr-govskih potnikov in zastopnikov izdelal več okusnih diplom, je pravkar dogoto-vil novo diplomo za veletrgovca Josipa Prijatelja, s katero ga občina Tržišče na Dolenjskem za njegove zaslugi za kraj imenuje za častnega občana. Posveticina listina je razstavljena v knjižnici Tiskarne sadrže.

* Naš zoooložki vrt se snuja. Na pro-stornem vrtu g. Scagnettija v Selenbur-govi ulici 6 se urejujejo prostori za na-mestitev velike zooološke razstave, ki je otvori agline Zooološke društvo NOE za dravsko banovino 30. maja. Razstavni

Pariški velesejem

od 18. maja do 3. junija

Veliki popusti na voznihi na želez-nicah in srakoplovnih linijah za obiskovalce velesejma.

prostori bodo temeljito preurejeni in bo na novo postavljen okusen obširen pavil-jon, kjer bodo nameščene občutljivejšje in dragocene stvari. Na razstavišču so bila posejana jeseni tudi še številna Met-nasta okrasna drevesa, kar bo napravilo na obiskovalce najugodnejši vtik. Ka-akor je soditi po sedanjih prijavah, bo le-tošnja razstava zelo presegala lanske. Pripominja se, da usodno potekajo raz-govori s drugimi našimi živalskimi vrto-vi glede vzajemnega delovanja. Vse bode deležne pri še tako nizki vstopni-ni velikega popusta, tako da si bodo moge-si malenkostnimi denarnimi žrtvami ogledati živalske razstave. Člani društva bo-dokmeli na razstavo brezplačen vstop. Društvo vabi javnost, da blagovoli šte-vilno pristopati v njegove vrste, saj mo-ša mesečna članarina samo 2 Din, s či-

Vse teniške potrebščine

pri

Sport-Kmet d. z. o. z., Aleksandrova 7

mer bo podpiralo tudi kulturno-naučna smotre naše ogle domovine. Zadnji čas izdaja društvo »NOE« poučno revijo »Naš zool«, katerega prejemajo vsi društveni člani brezplačno.

* Pevsko društvo »Kraško-Trnovo« posiva člane k pevski vaji v torek 23. t. m. ob pol 20. v društvenih prostorih. Začetniki, ki imajo veselje do petja, vljudo vabljemo.

* Občni zbor TK Skale se bo vršil v torek 30. t. m. ob 20. v bel dvorani hotela Uniona. Članstvo naprošamo, da se običnega zbora sodelujoče udeležijo. Odbor.

* Namesto venca na grob pokojnega g. Frana Krapelja je daroval trgovec L. Schwenzer 200 Din. Mestno poglavar-stvo izreka darovatelju najpriširnejšo za-hvalo.

* Združenje brivcev in frizorjev v Ljubljani opozarja občinstvo, da je v nte-govem območju stopil s 1. aprilom v ve-ljavno nov cenik, ki je obvezen za vse brivce in frizerje. Cenik je imoben v vseh brivskih in frizerskih lokalih, tako, da je na vpogled strankam.

KLOBUKE

našnje novosti za pomlad v finih barvah in elegantnih oblikah samo dobre kakovosti, ter razne sportne čepice nudi v lepi izbiri

MIRKO BOGATAJ

TRGOVINA KLOBUKOV IN ČEPIC

LJUBLJANA, Stari trg št. 14

Cene smerne. Sprejemajo se popravila.

* Boinička blagajna samostojnih obrt-nikov v Ljubljani ima svoj redni letni občni zbor v četrtak 26. t. m. ob 1. svečer v restavraciji »Zrinski«.

* Zobni atelje, dentiet-technik Franjo Radovan, Celovška c. 14, nasproti velesej-ma, je od srede dalje sproti redno odpr.

Iz Celja

* Druga konferenca o regulaciji Savi-nje je bila v četrtak na sroekem načelnstvu. Podban dr. Pirkmajer je prispol v Celje s politično — upravnim tajnikom g. Francom Mramorjem. Najprej je poročal g. inž. Mur-sa o dosedanjem poteku regulacije Savinje v Tremerju. Delo se je pričelo 27. marca s 57 delavci, od 16. t. m. dalje pa je pri re-gulaciji zaposlenih 227 delavcev. Čim se bo vreme ustalilo, se bo število delavstva še znatno pomnožilo. Podrobni načrt za drugo etapo, od km 20.965 na mejl celjskega in la-škkega sreza do km 22.502 pri apneid v Pe-čovniku so že predloženi ministrstvu na

DARMOL
čokolada za odvajanje
deluje blago in zanesljivo
deluje v 10 minutah
deluje v 10 minutah

odobritev. Proračun za to etapo znaša 2 milijona 600.000 Din. Izdelan bo tudi deta-lni načrt za regulacijo ovinka Savinje pri Marijagradcu. Na konferenci je bila tudi določena strokovna komisija za reševanje raznih tehničnih vprašanj, ki se pojavljajo pri izvedbi regulacije Savinje. Tretja etapa, regulacija Savinje pod Starim gradom pri-de na vrsto v proračunskem letu 1936/37.

* Na naše večerjaje poročilo o aretaciji falsifikatorske družbe v Arii vasi pri Celju so pričele večerj razne ogoljufane stranke nositi falsifikate po 20 Din na polječo. Sre-ča je, da so ponarejevalci tako hitro isle-dili, ker bi bili sicer okodovanah neopi-merno več ljudi.

Primoran sem izprazniti lo-

kal, zaradi tega prodajam

vso manufakturo, konfekci-

jo, damsko in moško perilo,

nogavice in drugo blago po

globoko znižanih cenah

KOLBEZEN FRANC, CELJE

Prešernova 3670

* Kine Union. Danes ob 18.30 in 20.45 in jutri ob 16.15, 18.30 in 20.45 opereta »Pravljice iz Dunajskega gozda« in dve svo-čni predigri, na velikonočni ponedeljek ob 16.15, 18.30 in 20.45 in v torek ob 16.30 in 20.30 zvočni velefilm »Zvezda je padla...« in zvočni tednik. V nedeljo in ponedeljek ob 10. matineja.

* Za veliko noč kupite gotove šen-cke, moške in otroške obleke, kakor tudi vse šencke in moške perilo po zelo ni-žanih cenah v tovarni perila in oblek Stermecki, Celje.

Iz Hrastnika

* Kino Sokol predvaja za velikonočne praznike ob 15.15 in 20.15 veleopereto »Pe-sem svetac in tednik.

Iz Novega mesta

* Kino »Doma« v Sokolskem domu bo predvajal na velikonočno nedeljo in pome-deljek, obakrat ob 16. in 18. in 20.15 svo-čni velefilm »Pesem za tebe«. V glavni viogi najslavnejši tenorist Jan Klepura. Predigra: Foxov zvočni tednik.

Oko uživa

ko gledaš krasne izdelke tovarne upognjenega pohištva REMEC & CO., DUPLICA PRI KAMNIKU, ki so razstavljeni v Ljubljani, Kersnikova ulica 7 (poleg Slamiča), in

denarja preostaja

obiskovalcu, ki ga v njegovem pričakovanju, da bo tako elitno blago zelo drago, prijetno iznenadijo naravnost presenetljivo nizke cene

2776

Moški!

Za zdravljenje seksualne slabosti (impotence) najnovejši izum — kombi-nirane pilule »VI-HA-GE«

Za zdravljenje seksualne slabosti (impotence), motenj v funkciji spolnih organov, pri popuščanju moči ter v primerih seksualne nerazvornosti in nesigurnosti vzemite najnovejši izum, kombinirane pilule »VI-HA-GE« za moške (rjave). Dobivajo se v vseh lekarnah. Glavni depot M. Bogdanoviča laboratorij »Vizita«, Zagreb.

Po pošti razpošilja diskretno:

»Moketa« Jelačića banu Mr. M. Gavrančič, Zagreb, Jelačićev trg 12-Jo. Cene: poskusna (30 zavojčkov) Din 84.—, originalen paket z žepnim etuiem — navodilom Din 217.—. Zahtevajte z naročilom obenem zanimivo in poučno brezplačno knjižico: »Zdravljenje spolnih motenj pri moških in ženskah«.

Ministrstvo soc. politike in nar. zdravja S br 24.601 — 28. novembra 1934

Puch

NOVI LAHKI MODEL Z ZAVORO NA
PREDNJO OS!

NA UGODNA MESEČNA ODPLAČILA

IGN. VOK

LJUBLJANA, TAVČARJEVA 7.

Podružnice:
Kranj, Novo mesto, Celje: Miklošičeva 2.

Pfaff

ŠIVALNI STROJI ŽE PREKO 75 LET
LE KAKOVOST!

Iz Maribora

— Zadnja pot vzornega Sokola. V četrtek popoldne so pokopali na pokopališču zgradnega Sokola in sportnika Tomija Jenseca, ki je umrl v cvetu svoje mladosti, star komaj 18 let na posledica neozdravljive bolezni. Bratje našačniki so svojega mrtvega brata nosili do sveže gomile, tople poslovilne besede je ravnokum, ki je bil med prvimi in najboljšimi telovadci, spregovoril starosta Sokola I. dr. Ljudevit Pivko, turobno je odnevala poslovilna žalostinka železničarske gošče. Svetel spomin blagumu pokojnemu Tomiju, težko užaloženim staršem iskreno sožalje!

— Zaslužen odlikovanje. V četrtek zvečer je bila elavnostna seja Rdečega križa, na kateri je predsednik dr. Ivan Jančič z ljubeznivim in primernim nagovorom izročil v imenu glavnega odbora RK srebrne kolajne s diplomami trem neustranim delavcem v pokretu RK, in sicer strokovnemu učitelju Mirku Ravterju, njegovi soprogi Mariji in gđc. Hermi Bračičevi.

— Koncert v prid kraljevemu spomeniku. Odbor za počastitev spomina blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Ujedinitelja v Mariboru je prejel obvestilo, da priredi pevsko društvo »Maribor« 8. maja v Mariboru jubilejni koncert, čigar čisti dobiček je namenjen za spomenik blagopokojnemu kralju. Spomeniški odbor opozarja javnost na to odlično koncertno prireditev ter apelira na vse prebivalstvo Maribora in okolice, da pripomore do čim lepšega uspeha.

— Iz poštne službe. Za poštne inspektorja 5. skupine je napredoval pri tukašnji pošti I. višji kontrolor Matko Kumer. Za višja kontrolorja 6. skupine sta napredovala kontrolorja Mirko Groselj pri pošti II. in Viktor Zagorski pri pošti I. Za kontrolorja 7. skupine je napredovala poštna uradnica Marija Koceli.

— Avtor dirigira. Pri velikonočni krstni predstavi »Prebrisana Amorja« bo avtor P. Rasberger sam dirigiral uverturo.

— Avtor prisostvuje. Krstni predstavi Cerkvenikove vojne zgodbe v štirih slikah »Kdo je kriv«, ki bo v sredo 24. t. m., bo prisostvoval avtor Angelo Cerkvenik.

— Centrala je ostala še nadalje v Mariboru. Na obnem zboru Zdrženja kazniških paznikov, ki združuje paznike iz vse države in o katerem smo delno že poročali, so delegati sklenili, da ostane centrala združenja še nadalje v Mariboru in so se izvolili v odbor: Ivan Meško, predsednik Rudolf Celcer, podpredsednik Josip Jurca, tajnik Ivan Slekovec, blagajnik Ferdo Stekler, Ivan Bežek, Ivan Lesnik, Janko Zemljik in Pavel Stanič, odborniki Jakob Zalokar in Svetislav Radovanovič, namestnika. Franjo Čeh in Oto Lesnik, preglednika računov.

— Inicijativa je v Mariboru doma. Poleg Jadranskega doma, ki ga gradi v Bakru tukašnja JS, se obeta tudi dom Rdečega križa, ki ga bo postavil ob morju na kaštelanski obali pri Splitu tukašnja RK. Zadevni načrti so se že proučili in bo novi dom namenjen v prvi vrsti naši revni in odpočitka ter okrepila potrebni mladini.

— Grob pri grobu. V Koroševi ulici 32 je umrl v starosti 80 let upokojeni železničar Franc Jerič, na Koroški cesti 122 pa voznikova žena Ana Nemec, stara 58 let. Žalujočim iskreno sožalje!

— Glavna skupščina Tujsko prometne zveze v Mariboru bo v petek 26. t. m. ob pol 16. uri v gornjih prostorih hotela »Orla«.

— Velikonočni ribji trg je bil včeraj zelo živahen. Pisnjolji so se prodajali po 28 Din, somi po 28, postrvi po 38, sardele po 10, raki po 14, sipe po 14, žabji kraki po 2 Din za venec.

— Maribor — eldorado špekulacije. Včeraj se je pred tukašnjim okrožnim sodiščem zaključila afera tukašnje »Splošne gospodarske zadruge«, ki spominja v svojem delovanju na mariborsko »Kmetijsko eksportno združbo«. Pred malim senatom so se zagovarjali 39 letni posestnik Franc Vogrin iz Sv. Jakoba, 43letni stavljenič delavec Martin Jarc iz Maribora, 48 letni zasebni namestnik Marko Kardinar iz Pobrežja in 47letni trgovski pomočnik Ivan Wolfond iz Maribora, ker so v času od ere 1932. do konca 1933. na področju dravske banovine sami ali po poverjenikih ljubljani podpora v primeru brezposelnosti in ponujali posojila proti takošnjemu izplačilu vpisnine 50 Din in 400 Din za druge stroške, češ da prejmejo posojilo najkasneje v dobi treh tednov. Ljudje so plačali, dobili pa nič. Na ta način so dovedli v zmoto 71 oseb. Četudi je bila zadruga oblastveno razpuščena dne 18. marca 1933. so omenjeni štirje še vedno naprej delovali. Vogrin in Jarc sta bila člana načelstva in sta bila obsojena na leto dni ročje. Kardinar in Wolfond pa sta bila uslužbenca in je bil Wolfond obsojen na 10 mesecev, Kardinar pa na osem mesecev strogega zapor.

Z Jesenic

— Kino Radio predvaja na velikonočno nedeljo in ponedeljek ob 3. popoldne in 8. zvečer vefilim »Eskimo«. Dodatki običajni. Sledi: »Ljubimkanje«.

Iz Tržiča

— Premestitev. Na lastno prošnjo je bil premesčen na Zidani most učitelj narodne šole g. Belehr Anton.

— Nov avtoBUS na progi Tržič - Kranj. Ljubljana ima 32 sedežev. Motor je od trdnice Saurer, najmodernejša karoserija in notranja oprema pa sta delo domačih rok, in sicer je bilo vse izdelano v Šiški. Vsi sedeži so usmerjeni v smer vožnje, nadonjala pa še na posebnih peresih, kar

nudi najudobnejšo vožnjo. Podjetnemu lastniku, ki je postavil na to progo res moderen voz, čestitamo.

— Kino predvaja danes, v nedeljo in ponedeljek vefilim »Kleopatira«.

Iz Trbovelj

— Zaključek nižjega samaritanskega tečaja v Trbovljah je bil 17. t. m. Tečaja, ki se je vršil na deški šoli v Vodah, se je udeleževalo prav lepo število tečajnikov, ki so z zanimanjem sledili predavanjem in praktičnim vajam g. dr. Baum-

MED. UNIV

Dr. Stana Jeglič - Globočnik
otvori 23. aprila privatno prakso.

Trbovlje — Loke 310 (Bergerjeva hiša).
3731

gartena. K izpitu se je prijavilo 45 tečajnikov. Izpiti bodo v četrtek 25. t. m. ob 17. na deški šoli v Vodah. Na ta način bo RK pridobil lepo število samaritanov. G. dr. Baumgartenu izrekajo družstvo in tečajniki iskreno zahvalo za njegov trud.

Iz Ptuja

— Iz poštne službe. Upokojena je poštna uradnica ga. Marija Paznikova v Ptuj.

— Nezgoda splavarjev. V sredo je prišlo skozi Ptuj več splavarjev s Koroškega. Pri dravskem mostu v Ptuj je eden izmed splavov zadel v lesene stebre in se razbil. Dva splavarja sta padla v dečreče valove, ostali pa so skočili v reševalni čoln, s katerim so rešili tudi svoja tovariša. Na pomoč so prihiteli pontonirji tukašnjega pontonskega bataljona, ki so splavarjem pomagali reševati les, ki so ga tudi po večini rešili.

— Tisecak po vodi. Te dni je šel preko dravskega mosta neki kmet z Dravskega polja. Naključje je hotelo, da si je prav na mostu domislil, da mora prečitati še neko pismo, ki ga je imel v listnici za denar. Pri tem mu je listnica padla na tla in veter mu je odnesel tisočak v Dravo. Mož je obupan hitel prosit za pomoč vojaštvo, ki je bilo pri vežbah nize mostu, toda hladni valovi Drave so tisočak pogoltnili.

— Tatvina trsov. Učitelju in vino-građniku g. Klenovsku Hinku od Sv. Vile pri Ptuj so neznanci ukradli v vino-građu v Dravinškem vrhu okoli 1000 trsov in late za 30 m dolgi plot. Orožniki zasledujejo storilce.

— Kino predvaja za velikonočne praznike v nedeljo in ponedeljek ob pol 19 uri in pol 21. uri vefilim »Buster, dobitnik naroda« z Busterjem Keatonom. Dodatek kulturni film in Foksov tehnik.

Iz življenja na deželi

— BLED. Zvočni kino predvaja danes ob 20. uri ter na veliko noč in veliki ponedeljek obakrat ob pol 16. in ob 20. dvojni program »Hrepenenje« ter »Ugrabitelj«.

— RADOVLJICA. Zvočni kino predvaja danes ob pol 9. uri in jutri ob 5. in 8. zvečer pretresljivo ljubavno vojno dramo »Sestra Katarina«. Dodatek: Paramountov zvočni tehnik in šala.

— RIBNICA. Sokolski zvočni kino predvaja danes ob 20. jutri v nedeljo ob 15.15 in 20. ter v ponedeljek ob 15.15 in 20. film »Revolt« v zoološkem vrhu. Za dodatek nov Foxov zvočni tehnik.

Jubilej uglednega obrtnika

G. Emil More, sodavčar na Smartinski cesti 11 v Ljubljani, bo v ponedeljek 22. t. m. slavil 30letnico svoje samostojne obrti, dopolnil pa bo tudi 50. leto svojega delavnega življenja. Rodil se je 22. aprila 1885 v Ljubljani ter se posvetil sodavčarstvu, obrti svojega očeta. Ze s 17 leti se je pridno udeleževal pri Ljubljanskem Sokolu, ni zamudil nobene telovadne ure ter

se redno udeleževal vseh nastopov. Ko je bil star 20 let, je prevzel s skromnimi sredstvi svojo obrt na Jesenicah in se je tudi tam vneto udeleževal pri Sokolu. Njegova samoslovesna napisna tabla je bila prva na tedanjih Jesenicah in so ji kmalu sledile druge. Po pretratu se je vrnil v Ljubljano, kjer se sedaj izvršuje svojo obrt. Kmalu po prihodu v Ljubljano je postal načelnik sodavčarske zadruge in vrši poštvalno to funkcijo še danes. Vneto se udeležuje pri Sokolu I. Kot vzoren narodnjak je tudi zvest prijatelj naprednega tiska in je tako n. pr. naročnik »Slovenskega Naroda« že od leta 1901. K dvojnemu jubileju mu iskreno čestitamo.

Zagrebska Concordia v Ljubljani

V nedeljo ob 16. na igrišču Primorja ligaška tekma Primorje : Concordia, v ponedeljek ob 16. pa na Stadionu prijateljsko srečanje Ilirija : Concordia

Za nedeljsko tekmo vlada v vseh sportnih krogih splošni optimizem. To ni morda posledica velikonočnega razpoloženja vsega našega sportnega občinstva, pač pa realni izgledi domačega moštva.

Primorje : Concordia

V Primorju nastopijo preizkušeni igralci, ki so svoje nenadomestljive vrline in zmožnosti izkazali v neštetihi ligaških in drugih težkih bojih. Omenimo samo igralca Ježa, ki bo v nedeljo poživl napad črno-belih.

Concordiaši so se s svoje strani temeljito pripravili. Zagrebški listi jim svetujejo največjo opreznost in primerno energično igro. Concordia in Primorje sta moštvi, ki jima je polet in skrajna odločnost glavna oznaka. — Sodil bo g. Živković iz Beograda.

Predprodaja vstopnic v soboto pri trdnici Baraga (neboštinski) ter v nedeljo dopoldne v kavarni Emona (damska soba).

Predtekmi

ob 13.30 Primorje jun. : Litija,
ob 14.30 Primorje rez. : Dobrna.

Ilirija : Concordia

Za Primorjaši bodo še Ilirijani skušali dokazati Zagrebčanom, da ni umestna njihova trditev, da Ljubljana zmaga le s fizičnim plusom svojih nogometašev. Ilirijani so brez dvoma tehnično na istem nivoju kakor zagrebška moštva. Tekma bo zanimiva pred vsem zato, ker se srečata moštvi, ki se borita s sličnimi sredstvi. Mož, ki je izšel iz ilirijanskih vrst, znani

naš krilec Belak, ki je danes opora Concordiašev, priča, da so naše trditve o dobri tehnični izurjenosti Ilirijancov resnične.

Ilirija bo igrala v naslednji postavi: Herman Berglez, Svetle, Sočan, Varšek, Unter, Ice (Jug), Sandi, Pikič, Grntal, Slapar (Dobrič), dočim bo moštvo Concordie isto kakor bo igralo proti Primorju.

V predtekmi se srečata Ilirija B in Reka, ker je morala tekma juniorjev Ilirije in KAC odpasti.

★

Povodom tekme s Concordio prosi Ilirija občinstvo, da ne prihaja v areno, t. j. nižji del Stadionu, ki je določen samo za tekmo in moštva, nego da absolutno ostane na pobočjih. Sedeži so provizorično preurejeni in ograjeni in smejo na tribunski prostor le oni, ki imajo karto za sedež. Odprte bodo tri blagajne: pri južnem vходу blagajna I. za sedeže (15 Din) in stojšča za člane Ilirije (10 Din) ter blagajna II. za navadna stojšča (12 Din), končno pri severnem vходу blagajna III. za znižane vstopnice po 6 Din za mladino, vojaške in verificirane igralce LNP za stojšče na severni strani. Člani Ilirije in verificirani igralci se morajo pri blagajni izkazati z legitimacijo. Brez vstopnice ni vstop nikomur dovoljen; posamezniki, ki imajo pravico do prostega vstopa, dobe pri blagajni I. posebno prosto vstopnico. Člani starejšinstva imajo pravico do znižane vstopnine in je zanje rezerviran prostor na tribuni; potrebne izkaznice naj prevzamejo pri blagajni I., ako jih doslej še niso dvignili.

Službene objave LNP

(Nadaljevanje seje p. o. od 17. aprila.)

Verificirajo se s pravom nastopa 27. aprila za ZSK Rože Danilo, za Panonijo, Murska Sobota Petković Dragutin, Grof Ivan, Pevec Vladko, Kranjc Stefan, za Radomlje Blej Vinko, za Slogo, Zagorje Stern Edvard, s pravom nastopa 27. aprila za mednarodne, 17. julija za prijateljske in 17. oktobra za prvenstvene tekme za Reko, Ljubljana. Kanoni Avgust, Glušič Edo, za Litijo Novak Franc.

Pozivajo se klubi, da pošljejo do prihodnje seje izkaznice za odjavo za igralce, in sicer Ilirija za Glušiča Edija, Korotan, Kranj za Kanoni Avgusta, Drava, Ptuj za Novaka Franca.

Dopis SK Radomlje št. 34 od 14. aprila se vzame na znanje, ne more pa se izreči suspenz igralca Može Ivo in Schidt Karlu, ker je zadržek v smislu pravil prepozno sporočen LNP.

Vzame se na znanje sporočilo SK Radovljice od 11. aprila, da bo še nadalje tekmoval v prvenstvu.

Vzamejo se na znanje dopisi: Svoboda, Tržič od 12. aprila, Reka, Ljubljana od 10. aprila, Sloga, Zagorje od 9. aprila, Trbovlje št. 51 od 9. aprila, Zelezničar, Maribor od 10. aprila, nadalje zapisniki O. O. Maribor od 8. in 15. aprila, O. O. Celje od 8. in 15. aprila in O. O. Trbovlje od 15. aprila ter brzojavka Gradjanskega SK Cakovc od 15. aprila. Vzamejo se na znanje poročila službojnih odbornikov Peterke, Novaka, Jegričnika, dr. Glušiča, Kuharja, Coparja, Hrastnika in Martelanca in dopis Ilirije od 16. aprila.

Prijavi Ilirije od 15. aprila za odigranje prijateljske tekme s Concordio 22. aprila v Ljubljani se odstopi u. o. Tajnik II.

Glavna skupščina JZSS

Upravni odbor razpisuje 13. redno glavno skupščino 26. maja t. l. v Ljubljani v beli dvorani hotela Union. — Dnevni red: Otvoritev in pozdrav po predsedniku; poročilo tajništva, načelnika tehničnega odseka za smučanje, načelnika tehničnega odbora za drsanje in hokey na ledu; poročilo blagajnika; poročilo nadzorstvenega odbora; določitev sedeža saveza za sezono 1935-36; volitev novega upravnega odbora in nadzorstvenega odbora ter razsodišča; predlog za savezne službene novine; predlogi upravnega odbora in članov; slusčnosti.

Skupščina se začne ob 8. dopoldne, v slučaju nepovojnega števila udeležencev, pa pol ure kasneje brez ozira na število udeležencev. Vsak delegat mora predložiti predsedstvu skupščine pooblastilo društva, ki ga zastopa, v katerem mora biti označeno, da ima glasovalno pravico. V smislu § 14 saveznih pravil, društva, ki niso izpolnila svojih obvez napram savezu in podsavezu, nimajo glasovalne pravice na skupščini.

Dan pred skupščino, v soboto 25. maja, bo v savezni pisarni na Tyrševi cesti 1. IV. nadstropje, ob 14. in ob 20. konferenca delegatov, ki bo podrobno razpravljala o vseh predlogih za skupščino. Pozivamo vse klube, da se udeležijo skupščine po svojih delegatih ter da v smislu pravil stavijo pravočasno savezu morebitne predloge, o katerih naj bi skupščina razpravljala.

Službeno iz LNP. Termin 22. aprila se stavi v Ljubljani Iliriji na razpolago. Za ta dan določene podsavezne prireditve odpadejo. — Tajnik II.

ASK Primorje želi vsem članom, simpatizerjem in prijateljskim klubom prav srčno in vesele velikonočne praznike.

bici Reke za praznike brez sportnega užitka, se je klub pogodil z Ilirijo, da pošlje jutri dopoldne svoje slovito B moštvo v goste na Vič. Ker so bile do sedaj še vse tekme odigrane med tema moštvoma — jlepše na reškem igrišču, se tudi to pot pričakuje poseben sportni užitek, zlasti zato, ker so Rečani zopet v svoji stari formi. V predtekmi nastopi rezerva Reke proti Slaviji komb. Pričetek glavne tekme je ob 10.30.

SK Grafika. Igralci, določeni za tekmo v Trbovljah, naj pridejo na kolodvor v ponedeljek 22. aprila t. l. ob pol 7. zjutraj. Tekma se igra ob 10. dopoldne.

SK Slavija. Danes ob 19. naj se zanesljivo javijo vsi igralci prve in rezervne skupine pred kavarno Zvezdo. Važno zaradi predvidenih gostovanj v nedeljo in ponedeljek.

Visokopinski smučarski tečaj Ilirije. Smučarska sekcija Ilirije je zaradi nezadostnih prijav odgodila turnir tečaj v Triglavskem pogorju, ki bi se moral vršiti od 24. do 30. aprila. Novi termin bo objavljen prihodnje dni.

Iz delovanja SK Litije. Tekma, napovedana za velikonočno nedeljo med Domžalami in našo enajstoro, je preložena na kasnejši čas. Na velikonočno nedeljo bodo igrali namreč naši fantje v Ljubljani proti Primorju. Pričetek tekme ob 13.30. Vabimo vse prijatelje našega kluba, da potujejo za našo enajstoro v Ljubljano. Kakor je SK Litij že obvestila vsa litijska in okoliška društva ter vse sportne klube v Zasavju, se bo vršil letošnji sportno-propagandni dan v nedeljo 4. avgusta. Takrat bo v Litiji velika revija vseh sportnih panog. Prireditelj bo celodnevna ter bo obsegala plavalne in veslaške tekme na reki Savi ter obisk ljubljanskih kajakov. Na sportnem igrišču v Svarčevi hosti pa se bodo vršile lahkoatletske ter nogometne tekme. Posebno privlačna točka pa bo nogometna tekma med staro gardo Litije proti Građcu. Ob tej priliki se bo vršila tudi velika zvezdana tekma kolektiva iz Ljubljane in vseh krajev litijskega sreza s ciljem v Litiji. Tudi pingpongari in šahisti se bodo spoprijeli. Za prireditev, ki se bo končala z veliko sportno veselico se SK Litija že vneto pripravlja.

Vremensko poročilo s Kofc: Za smuko dovolj snega. Pa tudi nesmučarjem nudita solčno in lepo vreme prijeten odhiti.

»Narod, ki pozablja brate v sužnost, tepta svojo čast!« Bran-i-bor« se briga zanje. Pristopajte!»

V novo sezono

brez avtomobilskih taks

Stotera in tisočera vozila so rjavela dolelej po garažah zaradi hudih bremen taks. Ko pa so bile takse ukinjene, se je takoj prijavilo sto in sto novih vozil. Kakor čujemo jih je bilo v Zagrebu takoj prodanih okrog 40. v Beogradu pa celo 170. Nemci, ki se mnogo bavijo s statistikom, so izračunali, da priredi eno motorno vozilo, ki prevozi na leto 5000 km, najmanj 12 ljudi od malega vajenčka v mehaniki delavnici pa do raznih profesionalnih delavcev, tapetnikov, trgovcev z bencinom ter zastopnikov avtomobilskih tovarn in njihovih osebja. Z ukinitvijo taks smo torej dosegli velik napredek ne samo za naš, v narodnem gospodarstvu tako važni avtomobilizem in motorizem, temveč tudi v pogledu zaslužka mnogostevilnih naših državljanzov.

Novo življenje se je začelo po vseh mehaniki delavnicah, po trgovinah s sestavnimi deli, v zastopstvih tovarn avtomobilov ter po postajah za bencin in Mobiloi, ki so raztresene po vsej državi. Na ceste že prihajajo nova vozila in, kakor vse kaže, bo promet letos izredno velik. Pri tem pa ne smemo pozabiti, da je treba posvetiti posebno pozornost izbiri pravega mazila, od katerega je odvisen varen in rentabilen pogon motornih vozil. Lajtk ne more na samem stroju ugotoviti prikladnost mazila in se mora ravnati po podatkih, ki jih imajo tovarne avtomobilov in producenti mazil. Že leta 1904., ko se je začel avtomobilizem v Ameriki močno razvijati, so bili sestavljeni strokovnjaški podatki o neprecenljivi koristi uporabe pravega mazila. Tedaj je bil tudi začetek proizvajanja Mobilola. Od tedaj naprej se vsako leto v najbožji odsevnosti inženjerjev, konstruktorjev avtomobilov in inženjerjev v rafineriji Mobilola sestavljajo pregledi, ki dajejo vsakemu lastniku motornih vozil najboljša navodila v pogledu mazila, ki bo zajamčilo najzdatnejše in najsigurnejše delovanje vozila. Po teh navodilih naj vsak vozač v svojem interesu izbere potrebno vrsto Mobilola. Tiskovina navodila in kazala ima tudi točne navedbe, kako in s katerimi vrstami Mobilola je treba mazati vozila. Taka navodila imajo vsi prodajalci Mobilola.

V mnogih primerih se je že ugotovilo, da so se prodajale pod imenom Mobilol cenješe in manj vredne vrste olja. Vsem lastnikom motornih vozil se priporoča, naj kupujejo Mobilol le v originalnih in plom-biranih posadah. Ni dovolj zahtevati Mobilol samo z označbo vrste, n. pr. »A«, »AF«, »BB« ali »C« itd., marveč treba ga zahtevati vedno s polnim imenom, n. pr. Mobilol A, in to zaradi tega, ker se črk ne da zakonito zavarovati in so tudi producenti drugih vrst olja začeli označevati svoje izdelke s črkami. Zapomnite si torej, da označba olja s črkami A, BB itd. še ni nobena garancija za kakovost, temveč, da je ta garancija samo v besedi »Mobilol«.

Namen teh vrst je ta, da bodo vozači opozorjeni, kako važna je največja pozornost pri nakupovanju olja, če hočejo doseči v resnici varen in izdaten pogon svojega vozila.

Vuzemnica

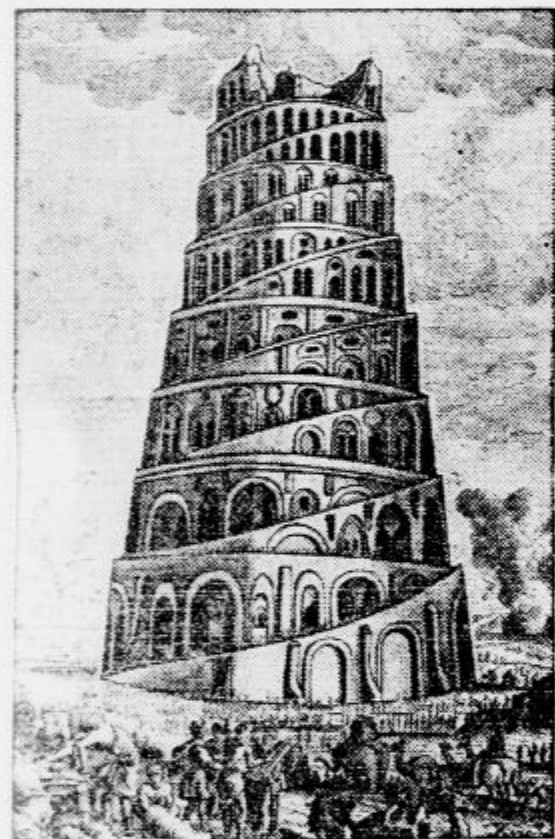
Prišel je, prišel pisani vuzem,
prišel je, prišel zeleni Jurij
na zelenem konjiču, na pisanem
volicu.

Dajte mu vina, da mu ne bo zima,
dajte mu pleče, da vam kaj ne reče,
dajte mu žita, da se doma pita.
Haj, haj, — — — bo li skoro kaj?

Po stari narodni pesmi

TRAGIKA V ZGODOVINI

Levstik ima prav: »Kar stori natura, vse na smrt stori.« Kruti resnici se ne ustavi niti največja umetnina narave, so smo mi. Izza Adama se vrstijo pokolenja, vsako se kolikor le more trudi na odru veselstva, a kaj ostane? Zrasla je babilonska država, pa se zopet razsula. Brezkrajna država Perzije je shirala v dveh stoletjih. Sledila je država Aleksandra Velikega — bila je muha enodnevnica. In rimski imperij, Pa država kalifov? Pa

Babilonski stolp

še Sanctum Imperium Romanum Nationis Germanicae? Vzemite zraven bizantinsko državo, državo mongolskih Džingiskanov, državo Velikega Mogula — kaj se je od vsega rešilo do naših dni? Le čemu se ljudje toliko pehaajo?

Angleški filozof Reade je pesimistično zapisal, da se rode ljudje samo zavoljo muk. Kakor je moral se vsak človeški rod skozi solo trpljenja, tako gotovo tudi nobenemu izmed bodočih ne bo prihranjena tortura. Malo listanja po povestnici nas utegne dovolj poučiti. Ob vsaki strani bo ostrmeli spričo celih poglavij, ki jih je pisala Klio s krvjo. Le največje bo menili, da nam odleže, če se zatečemo h kulturni zgodovini. Tudi napredek, ki se je uresničil mimo vojn, je plod trpljenja. Peter Veliki je pričaral iz močvirja ob Nevi novo rusko prestolnico. Nikar ne bomo radovedni, koliko človeških življenj je stalo rojstvo St. Petersburga! In današnji napredek? Mar ni bajen? Čujmo, kaj pravi k temu Nietzsche: »Živimo v dobi, ki ji je omika v nevarnosti, da se razbije na čereh svojih lastnih pridobitev.« Torej bi bili znova tam, kjer smo začeli: »Prah si in v prah se povrne.« Za vsako stvar na zemlji kdaj izteče ura — poslednja pa je smrt. Ko umrjem jaz, ko shiraš ti, ko se sesuje v pepel Niniva, ko propade imperij, se meni in tebi, Ninivi in imperiju

Krestol perzijskega šaha

skrči kolobar razvoja v minimalno točko, ki je ni sploh več videti. Čemu smo torej vsi štirje živeli?

Vprašanje, kaj je smisel zgodovine, zanima ljudi, odkar znajo misliti. Ne domišljamo si preveč! Bodimo odkritosrčni ter priznajmo, da nam je um prešibak, da bi se mogel razgledati po tolikem labirintu. Vedno bomo tavalili. Le verniku žubori studenček sladke gotovosti; njega ne varaj nič na svetu; on ve za skrivnostno pot, ki drži od alfe do omega. Goli um pa vidi le najbližje stvari. Čim se hoče povzpeti dalje, strahoma spozna, kako mu pešajo sile: bliže ko se vzpenjamo do žarkega Sirijevega razgledišča, kakor nam to priporoča Renan, bolj in bolj nam je kakor sovi, ki vidi tem manj, čim večji je dan. Kaj čuda, če korakajo v dokaj gosti falangi tisti, ki zatrjujejo, da je škoda iskati v zgodovini smisla, saj ga ni.

Ali vendar! Najsi to dobro vemo, vendar iščemo. Le kaj bi človeški duh počel, ko bi kdaj nehal iskati? Nekaj čudnega je ta želja, ki se nam nenehoma poraja v duši. Mar ni imenitno pogodil Aurelius Augustinus: »Nemirno je človeško srce...«

Iščoči duh opaža, da vse kar živi, nekam hoče. Življenje je stremenje. Kaj je cilj, vidi sam Bog. Nepokojni pa s mo, to stoji. Nemirni so poedinci, nemirni so celi narodi. Pa čudno, čim više kdo stopa po spirali razvoja, tem bolj mu raste nemir, silnejša mu postaja želja po spoznanju, huje se zaveda svoje nemoči. Pokazali boste s prstom na modrijane, češ, glejte jih, iztaknili so kamen modrosti in zdaj neso v sebi težišče miru. Nikar se ne dajajte varati pkojnosti njihovega obličja! Na dnu duše jim je zapisano, kaj se pravi biti modrijan: povsod sami vprašaji, povsod sfinge. V trenutkih iskrenosti vam bodo priznali, da preostaja člove-

Aleksander Veliki

ku, ako mu je do sreče, le ena pot: sploh ne razglablja, marveč le verovati — navivno verovati kakor dete, ki pričakuje božiča, himnično verovati kakor Francišek Asiški, ki ga je že uboga mravlja navdajala z radostjo. Pa narodi? Kateri so najmanj utešeni in zadovoljni? Tisti, ki jih je zgodovina posadila na najvišji plevel. Bolj ko raste kultura, več ko narod velja po svetu, bolj se mu kopičijo problemi, težje postajajo nadloge in skrbi. Narodne zadeve Papuancev so minimalne; Velika Britanija po drugi strani jih ima toliko, da bi, kdor bi jih hotel knjižiti, lahko napolnil biblioteko.

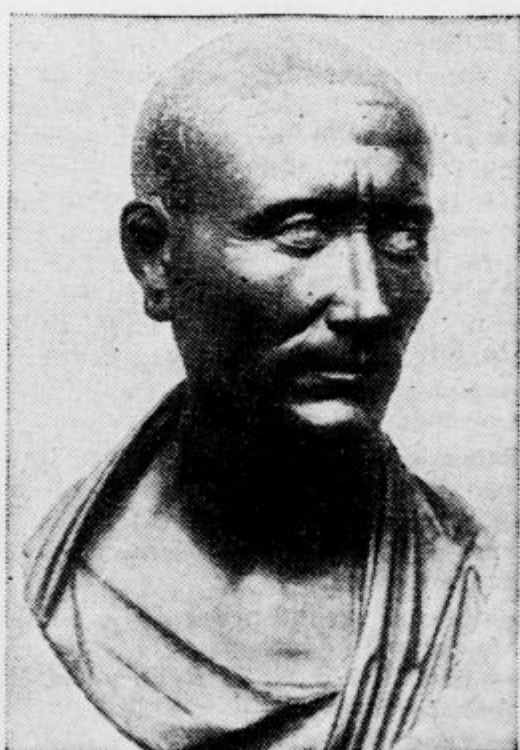
Dasi ni jasno, kam prav za prav hoče posameznik in kam teži narod, moremo le reči, da merijo napori živih organizmov na nekaj, kar bo boljše in višje od trenutnega stanja. Podrobnejša analiza življenja v velikem in malem bi pokazala, da je dobesedno tako, kakor se bere v knjigi Genesis: izgnani smo iz raja, pa bi se radi vrnili. Trud je zaman, kajti ob slehernem poskusu naletimo na oviro, ki preko nje ne moremo. Ta ovira se nam razodeva kot materija. Materija je neizproсна pregrada, ki brani našemu bistvu, da bi se razmahnilo do svoje brezdimenzionalne popolnosti. Če rečemo narava ali usoda, rabimo le druge besede za približno isto stvar. Gmota pač dejstveno z mnogotero zakonitostjo. V tem je kajpa obilo skrivnostnega. Vzemimo poljuben narod. Nezadovoljen je. Zemlja mu ni dovolj rodovitna, lega države je neugodna, podnebje nagaja in

še marsikaj ni, kakor bi moralo biti. Tako je hotela narava, in če hoče narod, da bo drugače, se mora lotiti boja zoper njo. To pomeni napor in trpljenje. Šele ko bi se narod prebil skozi oklep, v katerega ga je stisnila narava, bi se znašel pred durmi v zlati vek, kjer umirajo poslednje želje. Toda, je li mogoče ostreiti se naravnih spon, dokler živimo na končni zemlji?

Talleyrand je nekoč trdil: »Če bi človek mogel izbiti s 3000 franki mesečne rente, ne bi bilo nič lažjega, kakor biti moralen.« V tej izjavi tiči resnica, da bi živel človeštvo precej idealneje, če bi ga ne težile gmotne skrbi. Dajte ljudem breztelesno življenje, pa jim ne bo treba ne hrane ne strehe. Bogastvo bi bilo brez cene. Koliko nedostatkov, ki so s tem v zvezi, bi se razblinilo v nič. Mar bi se Evropci še brigali za kolonije? Življenje bi došlo do dela druge vsebine, in kdo ve, ali bi imelo vobče še smisla govoriti o narodih.

To so utopije. Vrnimo se rajši v realnost, ki je polna napak, muk in tegob. Vsak se že rodi obložen s križi, ki jih mora nositi, ko potuje h grobu. Ozmimo se kamorkoli, povsod se reži ista revščina, le toaletna ji je različna. Nehote moramo dati prav starodavnikom, ki so bili naziranci, da visi nad človeškim rodom prokletstvo. Biblija je izrazila to misel na način, ki mu gre po poetični kakor etični globini vekovita rednost: z zgodbo o izgubljenem raju. V vsakem bitju tli neka zavest ali slutnja o tem. Če drugod ne, pa domuje ta slutnja neke v spodnji zavesti. Zato toliko hrepenenja, toliko nemira in nepokoja v vsem, kar živi! Mar ne čuti vsakdo, da treba protesta, da treba boja proti naravi in usodi? A skoroda vsakdo se bori le pasivno, vsak se zadovoljuje s tarnanjem, koprnjenjem in čakanjem, kajti po ogromni večini so povprečne prikazni, ki jim nedostaja moči in volje za neenako borbo. Toliko bolj se damo zgrabit, če vidimo koga, ki se boja ne straši. Nehote se mu postavimo v duhu ob stran. Natihoma, a intenzivno sodoživljamo vse to, kar dela naš junak šumno pred očitim svetom. Simpatično se zavedamo, da vrši on tisto, kar bi bila prav za prav naša naloga. Čakali smo ga dolgo, končno je prišel! Govori in dela vse tako, kakor smo že davno čutili, da je prav. Budila se bo kajpa tudi antipatija. Budila se bo v tistih, ki jih boli priznati, da so za nalogo šibkejši od njega, ki stoji že sredi meze. Denimo, da se borcu napor izjalovi — ali je verjetno, da nam bo čustvo zanj na mah otrpnilo? Nasprotno, prav takrat v trenutkih usodnega preobrata se bo simpatija stopnjevala do viska. Sprožila bo v nas pretres, ki bo segel do našega intimnega bistva — in ta zagonečni krč, ne pojmljivi zakon bolečine, ta bo tisto, čemur pravimo tragika.

Z iskrenim navdušenjem spremljajo narodi svoje velikane. Spremljajo jih oddale, kajti pot genijev je samotna in vrto-glavo visoka. Saj so izredni možje po Napoleonovem izreku meteor, doma so na visokem nebu. Na zemljo prikovani narodi pa hrepene po sreči, po dobrih časih, po pravičnih vladah, po voditeljih, ki

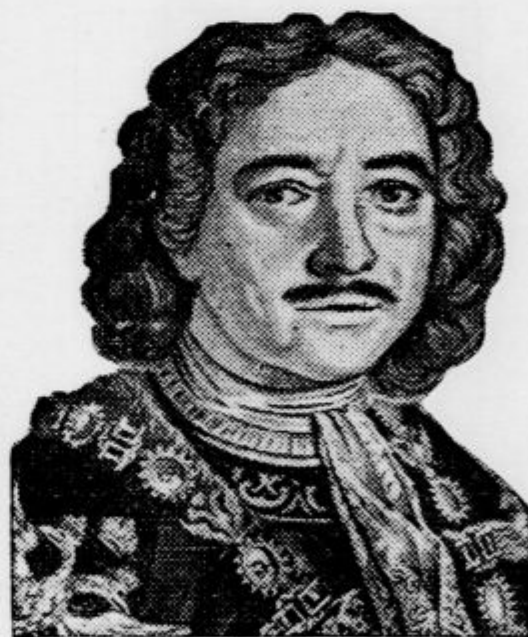

Gaj Julij Cezar

bi bili očetovski. V narodih živi neprestano polno spominov na hude čase preteklosti. Seveda tudi sedanjost ni nikoli dobra, morala bi biti boljše. Vsak narod pričakuje svojega mesijo, svojega kralja Matjaža, svojega odrešitelja iz gore Kyf-häuser.

Aleksander Veliki je z epohalnimi pohodmi do Sahare, do Turana in Indije ustvaril vesoljno državo. Snoval je načrte, da ji meje razširi do skrajnih oceanov. Vse človeštvo bi naj prišlo pod skupno žezlo. Vsi ljudje bi tako postali bratje in večni mir bi zakraljeval nad mučeno zemljo. Sredi načrtov ga je prišla vabit bela žena in veliki Makedonec ni kljub svojim 33 letom imel več moči, da jo zavrne. Iztrošil se je bil v hamletski borbi, da porine človeštvo za par stopenj bliže k vratom raja.

Gaius Julius Caesar je od prvega dne javnega delovanja dosledno stremel za samovlado. Zgodovina njegovega 30 letnega boja za oblast je sijajna priča, kako je genialnemu človeku dano, da nebrojne pojave, ki mu križajo pot, koordinira v eno vito strujo, na kateri splava slednjič gora tja, kjer jo hoče imeti. Več ko prav je, če nas ta ali oni opozarja na Caesarjevo sebičnost, na dvomljivo moralno njegovih sredstev. Dejstvo je pa tudi, da rimska republika ni mogla več živeti, ker ji je bila duša bolna. Nekdaj, ko je bil sleherni rimski svobodnik kremenit značaj, je slonela država na granitu. A Caesarjevi sodobniki so bili kakor sence brez lastnega težišča. Onih par rodoljubov, ki so se verovali v republiko, je bilo mogoče preštet na prste. Država, ki nimajo vanjo državljani nobene žive vere več, se mora nujno preliti v novo obliko. Monarhija je visela v zraku in Caesarjeva zasluga je, da jo je znal čvrsto posaditi na zemljo. Klical so jo že drugi, priklical jo je šele

Ruski car Peter Veliki

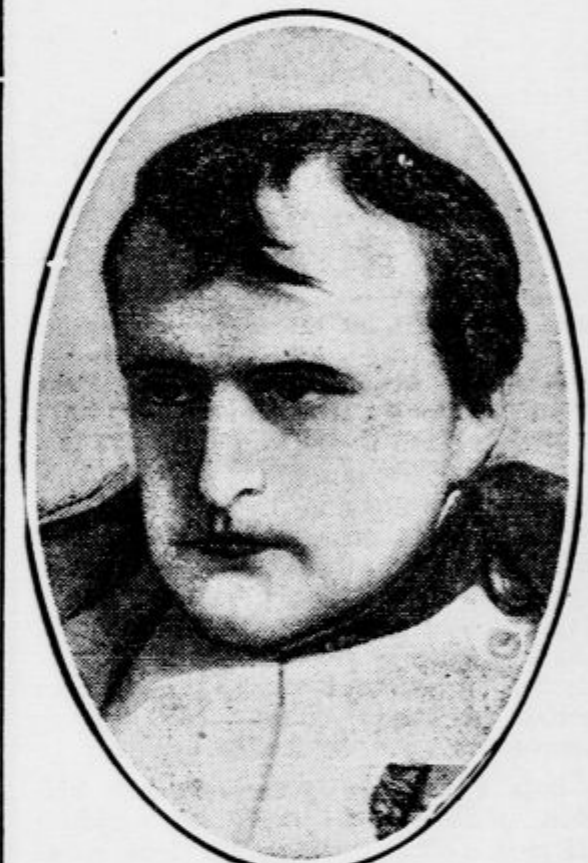
on. Glej, zopet se je obetal bičanemu človeškemu rodu zlati vek miru, obetal se je raj na zemlji, kakor se zrcali v sanjah narodov. Tedaj, kar na lepem, je par nemurnih bodljajev končalo življenje moža, ki se nam zdi še danes, po celih 2000 letih, ves moderen.

Nemškorski cesar Oton III., razni Hohenstaufi, češki kralj Otokar II., Devica Orleanska, Zrinjski in Frankopan, trmast Karel XII., Napoleon I., knez Mihajlo — evo par zgodovinskih prikazni, ki se je na njih v pestrih oblikah uresničila vekovečna tragika kot plačilo za brezupno borbo z usodo. Brezupno pravim? Kdo ve! Borci padajo, a novi stopajo na plan. Zagonetna vzmet deluje v človeku, da ne opušča borbe niti po najbridkejših skušnjah. Dokler bo živel v Adamovih potomcih iskrica te sile, ki je tako originalna, da ne prenese definicije, si bomo smeli zemljani domišljevati, da nam stoji ob strani zaveznik, ki hrani še marsikaj v rezervi. Brezupna borba torej? Devica v egiptemskem mestu Sais si ne da strgati krinke z obraza, a že to, da jo tako krčevito ceni in čuva, pove dovolj.

Dospeli smo do današnjih dni. Govoriti o zgodovinski tragiki, pa ne misliti na nedopovedni 9. oktober — le kako bi bilo to mogoče? Presunjeni dajemo Jugoslovenci našim mislim romanti k vzvišeni žrtvi, ki je tragično izdihnila, ko se je njeno plemenito delo šele bližalo kulminaciji. Kaj in koliko bi bil mogel naš Ujedinitelj že storiti šele pokolenja,

ki pride za nami, bo morda moglo dodobra premeriti izgubo, bo moglo do kraja doumeti, kolika vrzel je nastala ob nenadnem odhodu borca, ki si je bil izbral mesto pri prednji straži, tam na postojanki viharjev.

Blagopokojni kralj je od vsega početka bistro spoznal, koliki so hipotečni kamni, ki teže narod Jugoslovenov. Italija se je zedinila l. 1861, Nemčija je storila isto 10 let kasneje, drugi so se bili dokopali

Napoleon Bonaparte

do narodne skupnosti že v prejšnjih stoletjih. Le Jugoslovenci in Poljaki so bili v zamudi. Tem je dala do zedinjenja šele svetovna vojna. Pomislimo! Pol stoletja zamude za nemškimi in italijanskimi narodi, ki se smeta že sama šteti za zamudnika! Bilo je treba hiteti, da dohitimo, kar so zapadli in severni sosedje v vsem miru zgradili, še preden smo mogli mi sploh začeti. Titansko delo, da bi bil marsikdo zdvojen nad njimi! Toda kralj Aleksander se ga je pogumno lotil. Vrtil ga je z optimizmom, kakršni so značilni za genialne moze. Užival je ob zavesti, da troši svoje sile za narodne ideale, in kakor so rasti pred njim problemi, tako mu je dajal optimizem rasti še bolj od njih. V najlepšem poletu, ko je zrl pred sabo dela še za dobo cele generacije, so mu morala omahniti krila in Klio, muza zgodovine, je resnobno popisala v povestnici nov list nedoumljive tragike.

Jugoslovensko Kosovo premore mnogo postaj. Soteske Albanije, morske globine okoli Krf, Bizerta, ujetniška taborišča

Aleksander I. Ujedinitelj

šrom Srednje Evrope — oh nehajmo, mar ni Kosova že dovolj? Najnovejša postaja, obenem najžalostnejša za nas, je ona na Cannebièri v srcu francoske velike Marseele. Tam je dobojeval poslednji boj naš Ujedinitelj. Dobro je bilo, da je dobesedno tako kakor davni kosovski junaki: pod milim nebom, daleč od domačega ognjišča, daleč od žene in otrok, daleč celo od svojega naroda. In vendar ni umiral tako sam. Kajti v uri smrti, ko so odnehale sponje dimenzionalnega sveta, so se idealji, za katere se je izčrpal, strnili okrog

Njegove odhajajoče duše. Strnili so se v živo bitnost, ki mu je dajala do poslednje jasnosti spoznanje, da to, čemur je bil posvetil svoje življenje, ni zgolj videz lepote, marveč lepota sama — tako je našel moč, da se iz objema onostranstva skloni še enkrat v naš končni svet ter nam v dveh, treh nepozabnih besedah poslednjič potrdi stvarnost in resničnost skupnega jugoslovenskega doma: »Čuvajte Jugoslavijo!«

Prof. Albin Zalaznik

Rastlinsko meso z Daljnega vzhoda

„Koniec drage živinoreje — Poderite hleve! Meso bomo pridelovali naravnost na njivah“

Tako sem čital nedavno v nekem strokovnem ruskem kmetijskem tedniku. Sličnih sejmarjskih kričevih naslovov je novinar tako varen kakor berščak zime, saj so jih polni predali potrpežljivega papirja časnika, ki gredo kot vsakdanji kruh skozi njegov poklicni želodec. Druga pa je, če sreča takšen napis v strokovnem listu. Ne čudil bi se takemu pisanju v domačem strokovnem listu. Česa vsega že fismo tu doživeli! Ruski strokovni tisk pa je na takšni vi-

ma v večji množini, pač pa doseže njena lahko prebavna beljakovina do 50 odstotkov, torej dobro polovico več kakor pri grahu. Ta beljakovina sestoji v glavnem iz tako zvanega kazeina, ki je mnogo bolj prebavljiv in tudi biološko dragocenejša beljakovina kakor pri grahu. Mimo tega pa je skritih v sojinem zrnu še 20 do 28 odstotkov okusnega olja, dočim ga vsebujejo naše metuljnice komaj borih 3 odstotke. Zato pravijo soji Nemci Fettbohne (mastni fižol). Francozi pa pois oleagineux (oljni grah). Bogastvo sojinega zrna pa z beljakovino in oljem še nikakor ni izčrpano, saj najdemo v njem še prebavo pospešujoče snovi (diastatične fermente) in do 2 odstotka najplemenitejših hranilne snovi lecitina, ki služi za hrano našemu živčevju in je ne najdemo v nobeni rastlini v toliki meri kakor baš v soji, ki se tako stavlja v isto vrsto z živalskimi hranili (jajci, mlekom in mesom).

Pridelovanje soje samo na sebi ni nikakršna čarovnija. Vse je kakor počepo fižol v vrste po 40 cm vsakebi (kdor jo obdeluje z roko, zadošča 30 cm). Po potrebi se dva do trikrat okopljajo in obsuje. Le ena okolnost je prav važna: kdor prvič na svoji zemlji seje sojo, mora seme cepiti s posebnimi bakterijami, ki srkajo dušik iz zraka kakor vse druge metuljnice in tvorijo, kakor vidimo na naši sliki, na koreninah buncice. Te bakterije in sojino seme dobite z navodilom pri Prvi hrvatski tvornici ulja d. d., Zagreb, Branimirova ulica št. 61. Mnogo neuspehov pridelovanja soje pri nas gre baš na rovaš opustitve cepljenja semena, ker necepljeno seme ne da nikoli kaj prida pridelka. Za naše kraje je še zelo važna ta dobra okolnost, da lahko sejemo sojo že v aprilu, ker ji mraz do 9 stopinj C pod ničlo kar nič ne škodi. Pri pozni setvi in hladnem letu nam pozno (v maju) sejana soja namreč kaj težko dozori. Soja ljubi lahko zemljo in osušeno lego. Na ha da pri nas 15 do 20 metrskih stotov zrna in prav toliko dobre slame.

Svetovni pridelok soje rase od leta do leta, ker je tudi povpraševanje po nji vedno večje. Mandžurija, kjer je soja doma, jo pridelala nad 150 milijonov metrskih stotov na leto. Mnogo je izvozilo, še več pa jo porabijo doma, saj je soja poleg riža glavna hrana ljudstva. Od običajne solate z malo kisa preko sojinog mleka, sojine omake pa do najokusnejšega sojinog sira jo pripravljajo kuharska iznajdljivost rumenega plemena. Znamenita Worcestershire-omaka sestoji v glavnem iz soje.

Industrija izdeluje iz soje na stotine

Sojine korenine z buncicami dušičnatih bakterij

Dve dozoreli in že obdelani sojini rastlini

čini, da je že vnaprej izključen vsak dvom v verodostojnost njegovih trditev, pa naj se nam vidijo še tako fantastične.

V vsem svetovnem strokovnem tisku se zadnje leto prav mnogo piše o soji in baš o njej je pisal ruski list pod gorjnim naslovom. Tudi pri nas se je že nekaj pisalo o tej skrivnostni rastlini, ki naj bi povsem preobrazila vse naše kmetijstvo. Poglejmo torej, kaj je soja in koliko bi mogla morda tudi našemu kmetu pomagati do boljših časov.

Soja s strokovnim nazivom soja hispida spada po svoji rastlinski sorodnosti med metuljnice, prav tja, kamor naše detelje in stročnice od fižola do leče. Tudi po svoji zunanjsosti je prav podobna počepočemu (nizkemu) fižolu. Toda čuli bomo, da se tudi pri njej ni obnesel tisti plitki narodni pregovor, ki pravi: obleka dela človeka, zakaj sojino zrno se toliko razlikuje od svojih po zunanosti sličnih sorodnikov kakor svetopisemski ubogi Lazar od samopašnega bogatina.

Doma je soja v vzhodni Aziji. Enoletna rastlina doseže do 1 m višine in nosi na precej razvejanem kosmatem stebelu velike trokorne liste. Skrajna prav neznatno svetlomodrikasto cvetje se razvije v srpasto stročje, ki ima po tri do pet okroglastih, za grah debelih zrn. Zrno samo se da primerjati po plemenitosti svoje moke le z jajci, seveda s to razliko, da ima soja namesto vode prav okusno olje. Neprebavni snovi soja ni-

najrazličnejših izdelkov od olja za hrano, najboljših firnežev (odpadki tropine) so dragoceno krmilo za živino) pa do države za prestave in laka za šasijske Fordovih avtomobilov. Na svojih posevkih je pridelal Ford lani nad pol milijona metrskih stotov soje, saj rabi za pleskanje vsakega avtomobila okoli 7 kg sojinog olja.

Menda vsak čitatelj pričakuje, da bom z velikim zvonom, sledeč Rusom, vabil naše kmete: le vkup, le vkup, da bomo sejali sojo, ki nas bo rešila vseh težav, že ponovno sem zastavljal svoj močni glas za sojo, ne meneč se za nasprotovanje prenelo obupavih naših strokovnjakov. Danes pa, ko trobi ves naš strokovni in mu pripeva izdatno tudi nestrokovni tisk o edinozveličavni soji, svarim vsakogar, ki misli pridelovati sojo za prodaj. Tako sem svaril že od vsega početka. Danes je položaj na svetovnem tržišču soje tak, da cena soje krije komaj polovico pridelovalnih stroškov, ki znašajo pri nas okoli 3000 Din na ha. Danes stane mandžurska soja na ladji v Hamburgu 10 mark (200 Din). Rumunija jo je prodajala lani v Nemčijo po 120 Din q franko vagon nakladalna postaja. V Nemčiji in na Češkem, kjer drži državno oblastvo cene v ravnanju, se plačuje domača soja do 300 Din q, vendar pa ne svetujejo strokovnjaki pridelovanja soje za prodaj, temveč pravijo, da jo bodo rajši uvažali iz Rumunije, Jugoslavije in Rusije po vodni poti. Po svoji notranji vrednosti bi morala stati

soja najmanj 400 Din q. Vzrok za tako nizke cene na svetovnem trgu je pa okolnost, da je glavni pridelovalec soje, Mandžurec, takšen siromak, da je hvalen belemu prekučen, če mu da vsaj 50 Din za q. S takšno konkurenco se pač ne more boriti naš napredni kmet, zato naj ne naseda vabilom tovarni, ki hočejo hraniti na njegov račun res mastne dobičke.

Zakaj pa Rusija priporoča gojitev soje, bo vprašal radoveden čitatelj. Zato, ker tam ne pride v poštev cena pridelkov za posameznika, ki ne more razpolagati s pridelki, temveč državno oblastvo. Podobno je v vsakem kmečkem gospodarstvu, kjer ne igra prav nobene vloge tržna cena tistih pridelkov, ki jih porabi družina in živina doma. Krompir n. pr., ki je neobhodno potreben za živčevje, ima za kmeta isto vrednost, pa naj bo na trgu kg po 20 par ali pa po 20 dinarjev, prav tako tudi seno, ki ga pojje vprežna živina, lahko stane na trgu q 50 ali pa 500 Din. Za kmeta nima to nikakega pomena. Prav iz istega vzroka bi priporočal našemu kmetu, da bi se vendar oprijel pridelovanja soje za domačo uporabo, saj mu da poleg okusnega olja za domačo uporabo tudi oljne tropine in slamo, ki sta prav dober priboljšek za vse vrste živine. V sosednji savski banovini goji siromašno Zagorje sojo že več let. Kuhano zrno mešajo med koruzno testo in prav hvalijo, da je takšen kruh dober in tečen.

JANKO KAC.

Ptičji pozdravi s toplega juga

Ko meseca februarja čez našo zasneženo pokrajino sonce prvič nekoliko topleje prisije, tedaj se z golega ogretega vrha visoke jablane oglasi takoj ščinkavec, samec in samotar in vdovec, ki mu je slabotnejša in občutljivejša družica jeseni odletela na južno zimovišče. »Čink, čink, čink, sem črvice kosilčal. Čink, čink, čink, kje je moj stric?« se razposajeno hvali, ko tedaj na njegovi mizi se vendar ni nobenega črvice, ter se rado vedno ozira na vse strani, a ne išče niti klič svoje strice, temveč praznično oblečen, željno pričakuje ljube nevestice z juga. Proti koncu meseca je kaže polje kopne lise, travniki rjave lehe, gore gola rebra. Od daleč čuje glasno klicanje »Kvik, kvik, kvik, kvik, kvik, kvik.« Sprehajajoč se ob gozdnem robu po le deloma že kopnem travniku, a že stikajoč po prvih črvih in ličkah, ti naznanja priba z lepo perjanico na glavi svoj prihod. Sam hodiš ob dolgem drevoredu, ki ga tvorijo visoki topoli. V njihovih zračnih, suhih vršičkih se zibljejo na tenkih vejicah škornji, lesketajo se s svojimi kovinastomodrimi zametnimi kožuščki v jutranjem solncu. Zapazijo čk: kakor na povelje te začne vsi zaporedoma iskreno vabiti v svojo bližino: »Vi, Vi, Viji, Viji, Ti, Ti, Tiji!« Ko se ustaviš na njihovo vabilo, neha jo s klicanjem in piskanjem, pa prično takoj kaj družabno in prijateljsko se pomenkovati med samo: »Spet, spet, spet; strd, strd, strd« razločno razloči iz njihovega pogovora; iz njihovih pogledov pa hitro uganče, da se ozirajo na vino grade in črešnje v okolici. Ob potoku, ki žubori pod drevoredom, se gzdava prestavlja in skače sem tja bela pastirčica; jedva se je vrnila; radovedna je, pa te izprašuje: »Si sit, si sit? Si zlit, si zlit?« Svečano in ubrano doni zjutraj in zvečer že koncem februarja kosova pesem iz grmovja, v solnčnih višavah žvrzoli poljski škrljanec svoj »Tri trilihihi, iz bukova pa sliši čudne glasove, kakor da bi v daljavi streljal s strojnimi: »Trrrr, drrrrr, attttt, tetetete«. Če se znaš opretno približati, zagledaš žolno, ki tako bliskovito hitro trka, seka in boksa s svojim trdim kljunom ob bukev, da nastane ono bobnenje.

Sredi marca, ko listnato drevje še ni ozelenelo, se pojavi nekega jutra

na najvišji vejici visoke smreke v našem sklenjenem gozdu drozg. Ne le v dolini. Kakor visoko v planini in gore segajo v naših krajih gozdovi, do 1500 m visoko, gre z njimi drozg. Glasna in jasna, čista in razločna je njegova pesem, obsega več stavkov z različnimi akordi ter prekipeva veselja in radosti nad srečno vrnitvijo v oni zeleni gozd, kjer bo bival do jeseni, si gradil svoj priprost domek in v njem rodil in odgojil vsaj dva zaroda. Kakor žari čisto in jasno jutranja zarja, kakor doni večerni zvon iz globoke doline mlo in pobožno, prav tako se razlega prekrasna pomladanska drozgova pesem. Včas se ti zdi, da kliče: »Pridi, prid, prid, prid.« Potem sliši: »Pojd, pojd, pojd, pojd; na to pa: »Moja, moja, moja.« Ko tako še v drugi polovici marca drozgova pesem doni po planinah in dolinah kakor umetniško dovršen pomladanski zbor, posegajo v istem času vmes trije drobni ptički, ki so se baš tedaj tudi vrnili s toplega juga, vsak o pravem času, na pravem mestu in na svoj način. V visokoležečem bukovju sliši: »Tink, tank, tink, tank; čink, žgank, čink, žgank.« To je kovaček brez klavira, brez nakla, brez železa, pa ti kuje in kliče svoj »Tink, tank, čink, žgank« od jutra do večera tako vztrajno kakor kovač kar vasi. V grmčevju domačih vrto in mestnih drevoredov že brska v oni dobi rdečebredna milovidna taščica po suhem listju na tleh: če jo splašiš, prestrašeno zahti: »Vik, cik, cik; cik, cik, cik.« Ne vznemirja je in tedaj ti zapoje tiho, mehko in mlobezniti: »Vlii, vlii, vlii, vlii; trili, trili; slij, slij, vlii, vlii.« Pogorelček pa, ki se stika okoli skednja, kozolca in hleva, kje bi bil pripraven prostorček za gnezdo, varen pred domačo mačko, nemirno kakor kovaček v gozdu leta okoli naših kmetijskih domov; nekoliko jeclja revček; včasih mu glas kar noče in ne more iz tenkega grla na dan, a če zapazi mačko in pretečo nevarnost, tedaj ga čuje izza skednja, ko se vznemirja s svojimi: »Fit, tek, fit, tek, fit, fit.« Kmalu potem, začetkom aprila, se zazveni pred hlevom in okoli njega lastavice gostolenje, smešnačudski zelenček, pravi škripavček, pa gode in gode svojo škripajočo »psemico, kakor da bi bil na ves svet

Mnogo nesrečnih

ki so zaradi smrtnih neizgubili svojega hranitelja, je bilo osrečenih z »Jutrovo« zavarovalnico, ki jim je bila izplačana od »Jugoslavije« zav. družbe v Ljubljani, v vsakem primeru, ko je bila naročnina na »Jutro« točno plačana.

Vsak »Jutrovo« naročnik je zavarovan za slučaj smrtnih neizgub za Din 10.000.—.

in vse svoje skrbi pozabil.

Se le, ko so vsa listnata drevesa, zlasti ko je bukovje dobilo svoj svež zeleni pomladanski kras in nakit, ko so topli žarki pomladanskega solnca izvabili tisoč in tisoč žuželk iz zimskih skrivališč v lubju in v storju, v drugi polovici aprila, doni vsako jutro izpod zelene strehe bližnjega gozda dvozložni glas: »Kusku«. To je pomladanski pozdrav kuka viječega samca, ki s svojim klicanjem na enak način vabi samico kakor veliki divji petelin. »Kusku-kuku« ali »Hva-hva-hva-hva« so bojni klici samcev, ki naznanjajo pretep in borbo radi ljubosumnosti in posestnega stanja v gozdu in revirju. Ko se srečata samec in samica, se mu ona, koketna in zapeljiva, začne približevati, hehetati in čehovati s pesmico: »Uj, uj, uj, uj, gaga-gaga; kuj, kuj, kuj, kuj.« Glasna je ta pesmica, zveni čisto kot jeklo in te spominja skoro na slavca, puščavnika, ki v samotni kakor kartuzijanec dela in moli in poje slavo vsemogočnemu stvarniku v pesmih, ki jih noben človeški glas ne more doseči, ne v iskrenosti, ne v milobi, ne v izražanju ljubezni, hrepenenju in vdanosti. Kaka škoda, da je slavčeva pesem postala že tako redka. V Dolenskih, manj v Slovenskih gorah, na Krasu, na severnem vnožju Karavank, v Spodnjem Rožu in v livadah Drave na Koroškem še ni izumrla. Njega pa se približuje po umetniško dovršenih zvokih, po kompoziciji in harmoniji kot druga visoka pesem pomladi pesem črnoglavke, ki enako razveseljuje sprehajalce v mestnih nasadih kakor izletnike v Logarski dolini ali v planinskih gozdih. Baš tedaj, koncem aprila, se po sadonosnikih, po mestnih in krajskih vrtovih, kričavo in hreščavo razlega: »Fügn, fügn jedu, fügn jedu; vüga, vüga; vüga; vüha, vüha; vüha; Jurij ko bilu vidu; Jur, kobilu vidu.« Pa če zapazi kričon kobilar, vuga ali fügojev fanta, ki ni izpolnil svojih vlekonočnih dolžnosti, se zadere za njim: »Kje si büv? Pri velikonočni spovedi nisi büv.«

Ko glasni klicar kobilar razglaša svojo vrnitev na vse strani, že vse leni v gozdu in na vrtu; naposled se začne kot maja pojavi se rjavi srakoper; »gä, gä, gä, gä; čuješ te; dai iz trnovitega grmovja, ali: »Zrei, zrei, zrei, tek, tek, tek.« P. če si vse te lepe pomladanske pozdrave s toplega juga preslišal ali prezrl, pa te uledajo skorci in kobilarji, te vsi zbadljivo začno izpraševati s ponovnim: »Kje si büv?«

Dr. Fr. Korotanski.

Uganka

1. Zavod, v katerem se dejansko ni zdravljenje bolnikov,
2. neroden, neumen človek,
3. stoklasa, ljubljica
4. zgodovinsko mesto na Hrvaškem
5. hudodelstvo,
6. noka vinska trta
7. prištenišče na južnem Irskem,
8. žena Perzeja; tudi ozvezdje
9. zlahtna kovina
10. kraj na severnem Tirolskem
11. prelaz na Solnograškem
12. izvod,
13. mesto na vzhodnem Pruskem.

Geografska imena piši v originalnem vprašilu.

Iz zlogov: an, av, boj, burg, crook, da, den, dro, eg, ehr, ha, ek, ka, kil, lja, lu, me, nel, ni, plar, pon, rzu, sek, sem, si, ša, ši, to, u, ven, wald, zla, sestavi besede zgoraj navedenega pomena. Čitaj začetne črke od zgoraj navzdol in tretje črke od spodaj navzgor. Povedo ti narodni rek. V. F.

Karel Korošec:

Velikonočni kolač

Premogar Žužek se je vračal z dela. Osem ur je prebil v temnem rovu in zdaj je bil komaj malo še podoben onemu Žužku, ki je zjutraj odšel v jamo. Noge so mu bile kakor svinec. V kolenih so mu klecale. V sencih mu je razbijalo kakor s kovaškim klavdivom. Jamska polivka se je držala njegove obleke. Roke in obraz, ves je bil obrizgan s sivo brozgo.

Tak je človek, kadar je docela izčrpan, si je mislil Žužek. A kako bi ne bil pri tako vražjem delu! Pri taki zlodjevi naglici, kakršna je dandanašnji povsod. Saj se še voziček, ki je z železjem okovan, prav hitro sesuje, človek naj pa vzdrži? In jamski voziček lep popravijo. Tu novo desko, tam nove okove, in je spet voziček kakor prej. Kaj pa premogar? Dokler moreš vihteti rovnico, si že še, a ko obnemoreš...

Tu so se Žužku misli utrgele. Nastal je trenutek, ko je začutil praznost v glavi in v srcu.

Nato je jel misliti na glas.

— Pravih premogarskih tovarišev dandanes ni več. To so vrage, ne pa tovariši. Saj jim ni do drugega kakor, kako in kje bi te prekosili. Kako bi dosegli večje število izvoženih vozičkov

kakor ti in kako bi te posekali pri zaslužku. Kakor na primer ta Anžur. In jim je deveta briga, če si družinski oče in imaš kopico otrok, ali pa samec —

Tedaj se je Žužek nenadoma spomnil, da je ta teden velikonočni teden. Nekaj prijetnega ga je obšlo in podvival se je domov.

Prestopivši prag svojega brloga, je brž postavil rovnico v kot in se najprej ozrl po otrocih. Petero jih je čepelo na umazanih tleh. Kakor petero v raztrgane in umazane cunje zavitih kep. Žena Roza je stala pri ognjišču. Njo je samo osvrnil z očesom:

— Je jed že pripravljena? —

— Bo takoj. —

Žužek se je umil in preoblekel. Nato je sedel in se zamislil.

Saj je njegova žena Roza še presneto brhka! Lepo rdečkasta lica ima še. Njej se prav malo pozna teh deset let zakonskega življenja!

Po kolibri je zadilsko po kuhanem krompirju. Otroci so zavreščali in se pripirali do mize.

— Prazniki se bližajo — je dejala Roza.

Po izbii se je slišalo samo mlaskanje in cmokanje in šumno pihanje v žlice.

— Prazniki se bližajo — je ponovila.

— Vem, da se! —

— Treba bo poskrbeti za kolač. —

— Kolača letos ne bo — je zagodel Žužek zamolklo. — Denarja za belo moko nimamo. Še Bog, da bi imeli koruzni močnik! Zaslužek bel štirinaest dni je pa premahnen, da bi dobili še kaj na upanje iz trgovine. —

Petorica otročičkov je žalostno pogledovala zdaj očeta, zdaj mater. Vsi so molčali.

A ženi Rozi ni hotelo v glavo, da bi bila letošnja Velika noč brez kolača. Premišljevala je in naposled sklenila sama pri sebi tako-le:

Ne, tako daleč pa še nismo! Ne morem gledati svojih otrok brez pihov in kolača, ko se bodo drugi otroci kar kepali s temi dobrotami! Jaz tega ne prenesem. Mene preveč srce boli! Kolač mora biti in bo, pa čeprav gre vse po zlu!

★

Sama je bila doma. Otroci so se igrali zunaj v dvornici, a mož je bil na delu. Oblekla je praznično jopo in si navila lase. Često je nemirno pogledovala skozi okno.

— No, si vendar prišel — je dejala, ko je vstopil Anžur.

— Sem, kakor vidiš! Kako ne bi, ko si kakor nevesta! —

— Le norčuj se! —

— Če nočeš, pa ne! — No, no, nikar

ne delaj šobe! Saj nisem nič hudega mislil! Saj te imam rad! Je-li, da boš moja? —

Ko je kako ura kasneje odhajal Žužek tovariš Anžur od Roze, je bil ves raznežen in sladek kakor med. Sama mila dobrota ga je bila. Objubljal je Rozi to in ono, češ, da dobro ve, kaj se pravi imeti v tej krizi petero otrok in povrh še moža. On da vse to dobro razume. Da je hudo, ako o praznikih, kakršni so velikonočni, ni pod milim nebom kaj vzeti v roke. Da Roze ne bo pozabil in zapustil, če bo dobra z njim. Še te praznike da bo mislil nanjo...

★

Na Veliko soboto zvečer se je pred Žužkom nenadoma pojavil na mizi kolač. Žužek je vprašujoče pogledal okrog sebe, se nemirno pozival na svojem stolu in venomer popravljaval reči na mizi. Nihče ni črnil besedice. Kolač je bil lep. Skorja se mu je kar svetila. Dober pečen je bil visok. Petorica lačnih otročičkov je tako poželjivo vrtala vanj z očmi, da se je očetu mlo storilo. Pobožal je svoje otročiče s prijaznim pogledom, a za ženo se ni zmenil.

— Razreži ga! — je rekla Roza.

— Le ti ga razreži! — je odvrnil on. Toda niti eden niti drugi se ga ni mogel lotiti.

Zvonovi so baš tedaj glasno pojoč naznanjali Vstajenje Gospodovo.

Žužku so se misli zasule v tako sil-

nem vrtincu, da se mu je delalo temno pred očmi. Čutil je prav natančno, kako prositi petero sestračanih otrok, naj brž načne kolač. Kako vsi upirajo svoje poglede vanj! Nepopisno hudo mu je bilo pri srcu. Njegovi otroci in on naj bi jedli ta kolač? Kolač, ki jim ga ni kupil on! In ki ga zato ni kupil, ker ni imel s čem, ker premalo zasluži! On da bi rezal svojim otrokom ta kolač, ki ga prav gotovo ni nihče drugi podaril kakor njegov tovariš Anžur! In komu ga je podaril in zakaj? Njegovi ženi Rozi! O, Žužek že dobro ve zakaj! Saj ima oči in vidi, kako lazi Anžur za Rozo. Odkod bi sicer prišel tak lep kolač na njihovo mizo? O, ta Anžur! Saj ga predobro pozna! Mlajši je od njega in še samec! Vedno se kosata pri delu in za boljši zaslužek. In zdaj ga hoče Anžur posekati še pri ženi! Hudič!

Žužek je težko sopesl in žile na čelu so mu nabrekle.

Čez kratek čas se je še enkrat zazrl v otroke, ki so čakali na kolač. Tedaj se je osvestil. Spoznal je vso svojo siromaščino in začutil, da je popolnoma brez moči. Pogledal je ženo. Bila je žalostna in blede. V tem hipu se mu je v srce zasmilila. Postalo mu je v trenutku jasno, da je tako ravnala zgolj zaradi lačnih otrok in da drugače ni mogla ravnati.

Vzel je nož, razrezal kolač in ga razdelil.

— Nate, otroci, jejte! —

Podravski splavarji

Cesto se čuje o savinskih flosarjih (splavarjih), mnogo manj, ali skoro nič o onih na Dravi, dasi imajo veliko ulogo v industriji in je njih »flosarija« dokaj zanimiva.

Do Fale je Dravska dolina pretežno ozka; šele tu se pričena razteza v rodovitna polja, katerih je v gornjem delu manj in je prebivalstvo v pretežni večini prisiljeno, da si išče kruha v lesni industriji. Zlasti v povojni dobi, — zaradi dragega transporta po železnici, se je močno razvilo splavarstvo. Saj poznajo podravski flosarji od meje koroške, pa tja do jugoslovanske prestolnice in še dalje. Povsod je dobrodošel, a gostilničarji vedo, da voda še flosarskemu čevlju ni »aj prida, — kako bi jo prenašal želedec!« Dokler je kaj okroglega v žepu, ne manjka sladke kapljice ne dobre volje. In tako drhti vesela pesem preko bregov zelene Podravine, na široki Dunavi. V taktu udarjajo vesla, ob obrežju pa postajajo domačini, ki jih veselo pozdravljajo, želeč jim: »srečno rajžo«.

Splavi, ki jih vežejo podravski splavarji, se razlikujejo od onih na Savi. Dočim ima savinski splav 25 do 30 kubnih metrov, ga tvorijo Podravčani

od 90 do 100 kubnih metrov, tako, da bi komplet splav tehtal na kopnem okoli 60 ton. Sprejajajo 6 m široki in 32 m dolgi. Daljši se smejo vezati zaradi tega, ker so falske zatvornice dolge le 33 m. V pod je vezan tesan les, nanj se tovari rezano blago. Sedanjega načina vezanja so se naučili od Italijanov, ki so se zlasti v predvojni dobi mnogo udeleževali na Dravi. Zato imenujejo to vrsto splavov »italijanske«, v nasprotju s starimi »koroškimi«, ki se jih pa mlajša generacija samo še spominja. Zanimivo je, da more šest ljudi voditi tako maso. Izrabiti znajo vsak tok, poznajo vsako čer, po nivoju tekoče vode pa opazijo plitvine že zdaleka, dasi se jim pogosto ne morejo izogniti. Izmed šestih je vodnik na desnem veku sprejaj »krmoni« imenovan. Na vsaj Dravi je »krmoni« le 17 do 20. Brez pretiravanja bi smel reči, da so to mojstri v svoji stroki, — le rojeni splavarji dosežejo to zaupanje. Plovba splavov po Dravi je precej riskantna. Čeri in skale za Dravo imajo svojo zgodovino. Govtnik, ciganski kotel, gosi, kobila, crbija in druge so vir raznim pripovedkam, ki pa imajo tudi praktičen pomen za orien-

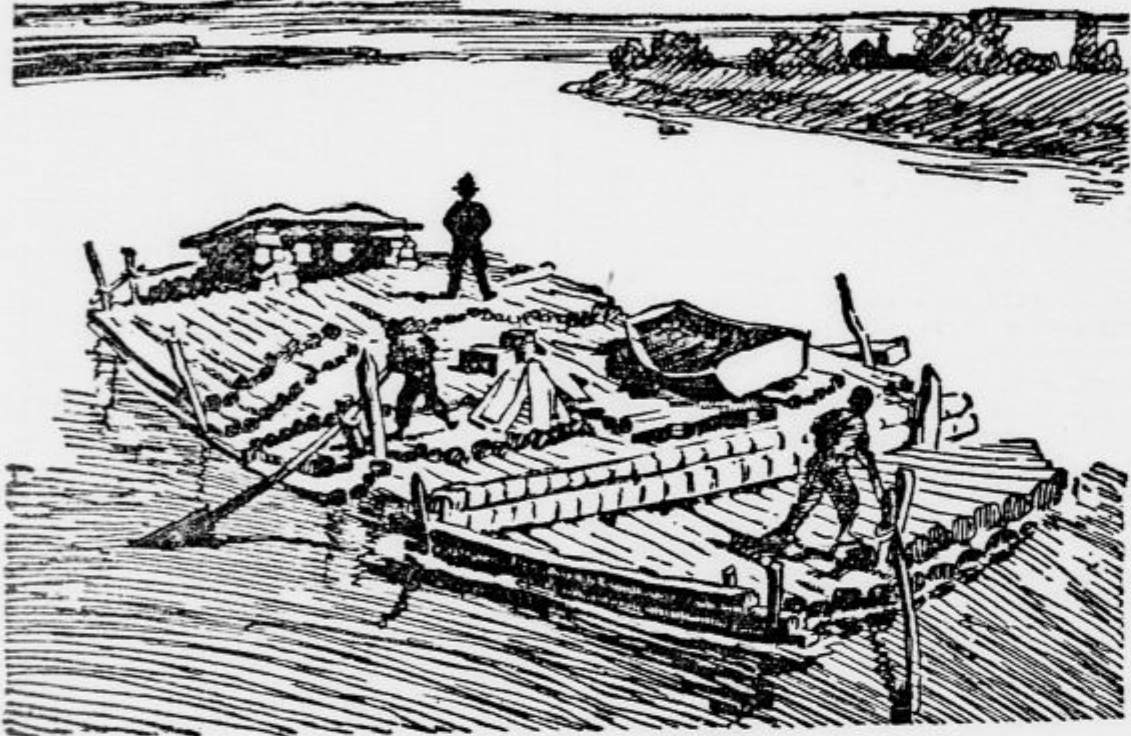
tacijo, saj po njih določajo, kdaj pada, oziroma narašča Drava. Interesanten je prehod skozi Fajo po zatvornicah, ki je pa ob povodnih precej nevaren.

V splošnem so pa splavarji marljivi, krepki in veseli ljudje. Zasluzijo menda še najboljše izmed vseh delavcev, saj je pa njih delo samo sezonsko. Pozimi delajo večinoma v gozdu. Komaj pa sonce nekoliko prijazneje posije, že se pričnejo zbirati za Dravo, — ter sučejo klubke, — veselih lic si prikumujejo, — sluteč boljših dni, — ko bo zopet cvenka, rujnega vinca in veselih pesmi. Ni čuda, da hrepene za pomladjo, saj je njih življenje na Dravi tako lepo in prijetno. V prvi zarji zapojejo vesla in lesk ognja na splavu, kjer kuhajo zajtrk, se oddaljuje od obrežja. Romantična vožnja, petje, smeh, pozdravi domačinov, ves dan, do pozne noči. Tako mine dan za dnem. Na Borlu pod Ptujem, se zadnjič naučijo štajerskih dobrot, tu poskrbijo za potovanje, ki traja 14 do 18 dni. Potem pa vsak večer v novih krajih, poznana jim je vsaka gostilna, vsaka hrčka natakarija za Dravo in Dunavom. Most v Zakanu imenujejo »zakonski most«, in ko ga imajo za seboj, prenehajo tudi zakonske ovire. Kar se godi odslej, se po tradiciji ne pripoveduje doma. Kljub precej dobremu zaslužku, in jesi mošnjakom ni preveč napet. Za kak priboljšek v zimi pa sicer še ostane.

Hudo pa raniš dravskega flosarja, če ga vprašajo: »Kdaj je Device Marije dan?« Ni znano, odkod izvira ta zbadljivka, poznajo jo pa v vsej Podravini in jim s njo tudi ne prizanašajo, če se čutijo dovolj varni.

Posebno zanimanje za flosarsko življenje vzbujajo zlasti avstrijski študentje, ki vsako poletje številno prihajajo k nam, da se naučijo veselja na splavu in Dravi.

Končno pa imajo splavarji tudi svojo strokovno organizacijo, ki se poteguje za pravično mezdo, podpira člane, zlasti pozimi, ima lepo knjižnico, ter deluje za razne ugodnosti v prid splavarjem, kot polovično vožnjo za povratek na železnici in slično.

Kako bomo letos potovali na počitnice

Nove železniške olajšave so mnogo ugodnejše in enostavnejše

V svesi s različnimi tarifnimi reformami, ki jih je uvedel novi prometni minister, bodo našo javnost zlasti zanimala odredbe, ki se nanašajo na počitniška potovanja in tarifyne popuste

na posetnike važnejših in priznanih zdravilišč, višinskih letovišč ter mest ob jezerih in morju. Da bi naše čitatelje seznanili s temi predpisi in olajšavami, navajamo v izviru najvažnejše iz novih predpisov in odredb, ki stopajo v veljavo 1. maja letos.

Slovenski krajci, čijih obiskovalci so imeli po dosedanjih predpisih pravico do železniških tarifnih popustov pri povratku v stalno mesto bivanja, od koder so odpotovali, so

zdravilišča
Čateška toplice (železniški postaji Brečice in Dobrova), Dobrna (žel. postaja Celje), Dolenske toplice (žel. postaja Straža-Toplice), Gornik (žel. postaja Kranj in Križevci), Laške toplice (žel. postaja Laško), Medija-Izlake (žel. postaja Zagorje), Rimske toplice (žel. postaja ista), Rimski vrelci (žel. postaje Dravograd-Moča, Prevalje in Guštanj-Ravne), Rogaska Slatina (žel. postaja ista, ki odpravlja tudi goste iz Krapinskih toplic), Slatina-Radenca (žel. postaji Maribor gl. kol. in Slatina-Radenca) in Topolšica (žel. postaja Šoštanj-Topolšica);

višinska letovišča
Dorje (žel. postaja Dorje-Mojstrana), Je-

serako (žel. postaja Kranj), Kamnik (žel. postaja ista), Kranjska gora (žel. postaja ista), Rateče-Planica (žel. postaja ista) in Sv. Ana (žel. postaja Trzin) in mesta ob jezerih

Sv. Janez-Belina, Sv. Duh, Ukanca, Ribčev Laz, Stara Fužina (za vse kraje žel. postaja Bohinjska Bistrica) in Bled (žel. postaja Bled jezero in Lesce-Bled). Po novih predpisih ne more po sedemdesetnem bivanju svojim gostom nuditi železniških ugodnosti pri povratku le Kamnik, ki je s tem izbrisan iz seznama višinskih letovišč, pridobil pa so si to pravico pohoraki kraji Mariborska koča, Pohorški dom, Koča na Pesku Klopi vrh, Ruška koča, Ribnica na Pohorju, Senjorjev dom in Sv. Božena (žel. postaje Maribor gl. kol., Ruše, Sv. Lovrena, Brezno-Ribnica, Mladina, Zreče, Orehova vas-Silvica, Hoče in Slovenske Konjice). Letovanje v Ribnici na Pohorju potrjuje občinska oblast, a v vseh drugih krajih uprava koč, oziroma domov železniški tarifni popusti po novih predpisih se torej nanašajo na vse omenjene kraje razen Kamnika.

Dosedanji najmanjši rok bivanja v teh krajih, ki je znašal 10 dni in po katerem so imeli gostje pravico na olajšave pri železniških voznih cenah, je po novih predpisih

skrajšan na 7 dni
ko imajo gosti pravico na brezplačen povratek do mesta, od koder so dopotovali. Dosedanja odredba, po kateri so imeli

pravico do vozne olajšave pri povratku posetniki jadranske obale, ki so se v nekaterih mestih zadrževali le po nekaj dni, a v vseh vendar najmanjši določen rok bivanja, t. j. 10 dni, je spremenjena tako, da imajo posetniki vseh sedaj priznanih mest še po sedemdesetnem bivanju pravico na

brezplačen povratek, četudi niso le v enem samem mestu prebivali do sedaj. Zatoča namreč, da krajše bivanje v posameznih priznanih krajih znaša skupno 7 dni. Letoviščar seveda v tem primeru nima pravice do snižane vožnje med posameznimi kraji, za katero mora plačati oboje vožnje karto, nego le za potovanje od zadnjega priznanega mesta, nazaj do prvega ali pa od zadnjega priznanega mesta do mesta stalnega bivanja, od koder je dopotoval v prvo priznano mesto. Na naši jadranski obali so priznana mesta Bakar, Caviat, Dubrovnik, Ercenovi, Gospič, Igalo, Kaštel Stari, Kaštel Sućurac, Metković, Ploče-Crikvenica, Solin, Split, Sušak, Šibenik in Zadar, ki na svojih železniških postajah smajo letoviščarjem izdajati vozne karte

po snižanih cenah. Pravico na brezplačen povratek oziroma snižano vožnjo ceno imajo pa seveda posetniki vseh ostalih mest ob naši obali in na otokih brez razlike, ako so dopotovali in se vračajo s teh železniških postaj.

Tudi inozemskim potnikom je s novimi odredbami dosega železniških popustov olajšana, ker se jim dnevi bivanja v naši

državi prične šteti s dnem, ko so

prestopili državno mejo, a ne šele s dnem, ki so dospeli v katerikoli priznani kraj, kakor je bilo to uveljavljeno doslej. Inozemci, ki prihajajo v našo državo na letovišče, odslej sploh ne bodo več rabili potrdila o bivanju v določenem kraju, marveč bo služil za dokaz, da so prebili pri nas najmanj 7 dni, datum vstopa v našo državo, ki ga zabeležijo obmejne oblasti v potni list.

Važna sprememba je s novimi predpisi izvršena tudi glede potrdila o bivanju v priznanih krajih, ki letoviščarja upravičujejo do brezplačnega povratka. Po doslej veljavnih predpisih so namreč ta potrdila izdajala šele lokalna tujsko prometna društva in občine, dočim jih po novih predpisih izdajajo na državnem formularju odhodne

železniške postaje, ki tudi izpolnijo vse predpisane rubrike. Potnik je pri nakupu karte tedaj dolžan od prometnega uradnika oziroma železniškega blagajnika zahtevati tozadevno potrdilo. Edina izjema, kar se tiče tega predpisa, so postajališča (in pr. Jezica, Črnuče itd.), ki potnikom ne izdajajo teh potrdil, nego to stori šele zadnja postaja, do katere je potnik namenjen, ako je seveda uvrščena v seznam priznanih krajev, odnosno železniških postaj, ki smo jih uvodoma navedli. Predpisi izrečno naglašajo, da bodo veljavna le potrdila, izdana od železniških postaj, a ne več ona, ki so jih dovoljevali dosedanjih predpisi.

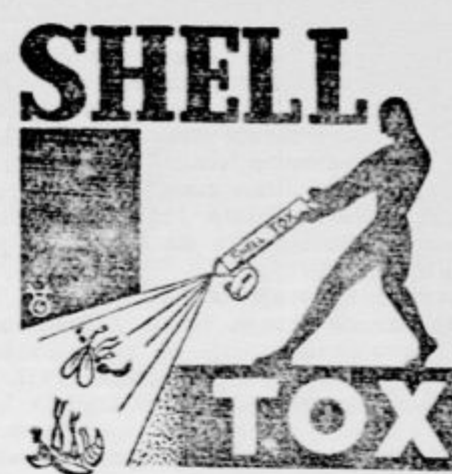
Najvažnejša sprememba, ki jo določajo novi predpisi, je ta, da velja odslej za vse letne čase

enak popust 50 % pri odhodu in povratku,

dočim je bil doslej ta popust diferenciran za ozirom na posamezne letne čase. Za otroke do 10. leta znaša po novih odredbah popust pri vojni ceni za odhod in povratek 75 %. V nadaljevanju tega članka bomo navajali vozne cene za otroke zaradi jasnosti vedno v oklepaju.

Do popusta ima potnik pravico šele tedaj, ko je izpolnil vse potrebne pogoje. Pri odhodu mora tedaj potnik kupiti celo (polovično) vožno karto po normalni ceni, a za povratek se mu

priznava polovica, ki jo je plačal pri odhodu, kakor tudi polovico eventualno izvršenih doplačil, ako je za časa potovanja prestopil v višji vozni razred ali višjo vrsto vlaka. Ker vozna

Uničuje ves mrčes

Anglo-Jugoslovansko petrolejsko d. d.

karta, kupljena pri odhodu, velja za brezplačen povratek, je potnik na zadnji postaji ne sme oddati.

Ako se potnik vrača do odhodne postaje po isti progi, v istem ali nižjem voznem razredu in v vlakom iste ali nižje vrste, ima pravico na brezplačen povratek z vožno karto, ki je

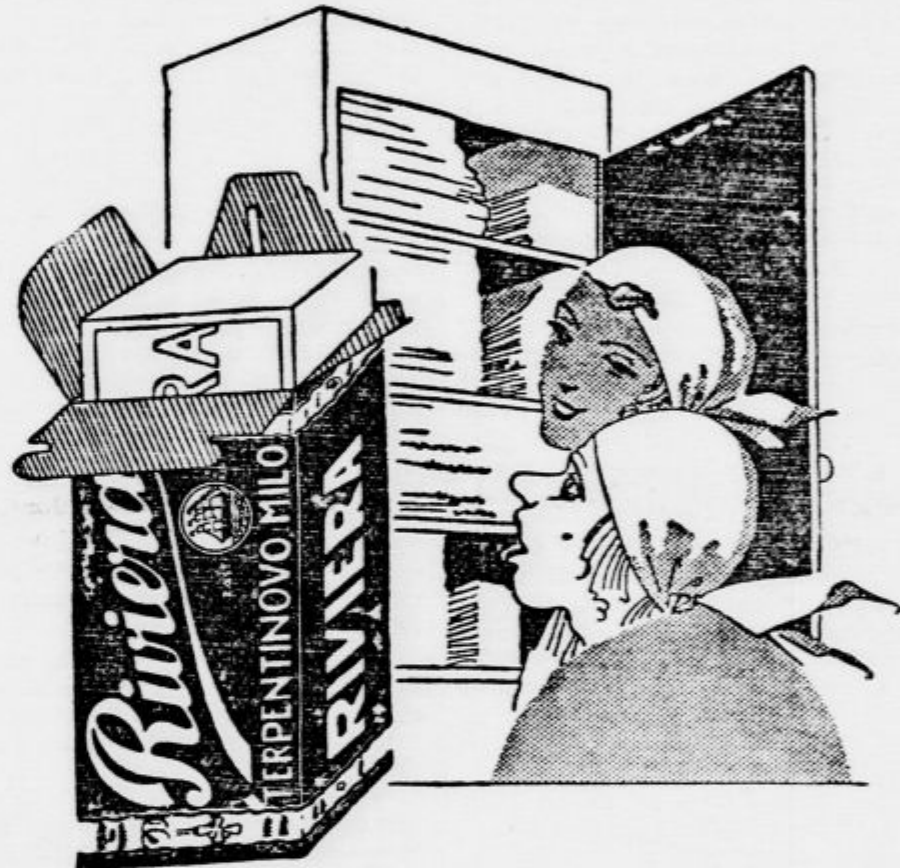
z nje dopotoval.

Poleg tega mora seveda imeti od uprave zdravilišča oziroma občine potrjeno potrdilo o bivanju. Ako pa se potnik vrača po drugi progi, mora imeti novo karto, belico, ki jo železniške postaje oziroma Putnikove biljetarnice morajo izdati tudi v slučaju, ako ni potrebno nobeno doplačilo, t. j. tedaj, kadar se potnik vrača po krajši progi od prvotno prepotovane.

Da bi bili čitateljem novi predpisi jasnejši, navajamo nekaj primerov.

Letoviščar potuje iz Ljubljane v Šibenik v III. razredu brzega vlaka in se vrača po isti progi, toda v II. voznem razredu. Pri odhodu iz Ljubljane je kupil po normalni vojni ceni celo karto, ki je zanj plačal 220 Dm, pri povratku iz Šibenika plača polovico vozne cene II. razreda 165 Dm, manj polovico vozne cene, ki jo je plačal pri odhodu 110 Dm. Za povratek plača potnik tedaj samo 55 Dm.

Letoviščar potuje iz Ljubljane v Split v III. razredu brzega vlaka. V Splitu ostane tri dni, nakar odpotuje v Dubrovnik, kjer ostane še štiri dni in se nato preko Sarajeva, Slavonskega Broda in Zagreba

Zelo se čudijo

starejše perice

ko vidijo bleščečo belo perilo mladih naprednih peric in gospodinj, ki perejo s

Riviera
terpentinovim milom,

ki je izdelano na podlagi oljnega olja

Janko J. Srimšek:

Dve pomladi

1.

Zvonček na Pisanem bodniku je od breznikarja mirozov. Ob pokosedih in po predpisih hišnega reda moraš s sadnim glasom svona biti v postelji. Sledeč do bodničnega perila. Če hočeš, lahko celo do goje koto. Nihče ti ne brani. Samo v postelji moraš biti in spati. Kar je glavno: spati moraš! Moraš! — Ej, bi spali! Da! Če bi ne bilo tako hladno v celici. Mirko in če ne bi vse perilo: ono na tebi in posteljina s odeljmi vred ta ke neznansko smrdela po viagi in plesu. Spati bi! Kako rad bi spali! Spati bi in dan tedne in tedne. Mesece in mesece. Vse do dneva in ure, ko bi je šar zaroljal s ključem in rekel s resničnim prijaznim obrazom in arcem: »Vstanite!« Podvizajte se! Preoblačite se groste! Do morja pojdit! Tako dolgo bi rad spal. Načrt kakor po težkem detu in ne bi mislil. Niti mislil. Niti sanjal ne — Ta to pa —

Po bodniku se plazijo tihotapeki koraki. Koraki nek obutih v klubčevino Koraki, ki jih prav za prav ne ališiš. Ne čuješ. Samo slutiš jih. Samo slutiš — in ti koraki obstoje za časke preračunati — Pred tvojimi vrati — Prien. Kuleje — Ti koraki — Potem — Ne ridna prav tako tihotapeka roka na bodniku neke pritise na zumb električne razsvetljave in vrže v sobico — v tvoje sobico — v prostor med štirimi praznimi

sidori — prgišče medle svetlobe — Prgišče nezrelega mraka — Spisano odzreva s lehtjo odelo — Vadišnem glasno —

»Spil! — Takoj! — Če ne! Ob osmih jutraj je prijavek — Ti preokrbim — zaradi kaljenja nočnega miru — par potov in trdih lešič —

Lač pod stropom ugane. V celoti zagospodari tema —

»Spil! — Spil! — Spil!«

Grdi so predpisi hišnega reda, naplana naga od ljudi, ki se nabajajo »onstran ključavnice«, za ljudi, ki se tedi nabajajo »onstran ključavnice«, in jim čez dan roka ustetokrat zastoj pomeže po ključki na drugi strani vrat —

S hribov se valjajo spomladanski vetri. Skozi odprto lino v južni steni so bice prinašajo vonj po brečičih bukval po zelenih travah in zoranih njivah na korekih oborbnih divji — neusnani vetri — spomladanski vetri, polni in prepolti mladih nepokvarjenih moči — Vetri kakor kipeč most. Zvrhani neutešljivega in neizpolnivega hrepenenja. Takih bolečin stiti in prešiti, da bi v hani! sakopal obraz in sajkal! Zajokal! —

»Bilo je nekoč Daleč nekje Res. Da se Tam Znanj Onkrat zidov. Nekdaj. —

»Str-a-za! Po-za-o-ri!«
Pod obzidjem se kljuje postojanke. Vsake četrte ure —

Isrišči, grodnik, vse! Vse! In sapil! Zapil! In spil!
»Ena — dve — tri — — devetindvest — deset — Sto — Osemindvestdeset — Petdesetdeset — Štirideset — Trideset — — — — —
Zaspil! Spil!

»Hej! Kaj boš res dremulal? Ne boš prisanjaj! No! Hej! — Te še poznam! Nisi ti naše sorte! Mi nismo nikoli spali v takih nočeh, kaj ne, fant! —

Iz kota, kjer stoji nezakurjena peč, se v tem širine širokopleča postava. Ormo-brada. Črnaoka. V plašč ogrnjena. S sabjo prepana. Za pasom pištola.

V takih nočeh kakršna je noč v hostah ko topi vetrovi razsanjajo napete popke v židano zelenje, nikoli ne! Sem prav rekel, fant!«

»Dobro si povedal, o ravbar Miklavž! Mi v tak čas nikoli nismo spali — še dremali ne! —

Še dva, tudi do sob oborožena, se izuščita od nekega izida menda. In se primakneta k moji postelji.

»Ne zijaš kakor žejna vrana, maš! Pri tebi posedimo nekoliko. Daj mi, Jernač, pletenke. Naj se napije Zares je jezen, — veli drugi. »Posedimo in pokramljajmo za kratek čas.«

»Pa bi nas vsaj predstavil,« zagodrnja tretji. »Rokovnjač mi, Jernač! Še sme raj same rokovnjač, kakor si bil pod Nandatom —

»Hehe! Zakaj mi nisi kupil rokavice o tolovaj Mataj! In kniza o lenem vednju bi mi tudi včasih prav prišla. Celotno — ne zamet, maš! — med razbojniki! Hudica! Med rokovnjači takih stvari ni!«

sno poznali. Tudi potrebovali ne — se smeje drugi in poupa pletenke. »Pi brez vseh komedij in ceremonij! Na debole potegni! Vem, kako je. Tudi jaz sem bil nekdaj v takem položaju. Na prav takem! postelj sem ležal.«

»Tolovaj Mataj! — Rokovnjač Jernač — Pa ravbar Miklavž! — Če ne zameriš, prijatelj! — govorim širokim! samah denice in globokimi pokloni tretji. »Ti? Kako je tebi ime? — Eh, no! — Vseeno je! Sramuješ se, kaj ne? Puštil! Kar pusti! Bomo že izvedeli. Časa bo za take reči še dosti. Na koliko si obojen? Zakaj? Koliko tistih boš tam zunaj si pobil? Poklal? Vsa? oplenil? — Nič? Eh, je prav dejal Miklavž, da nisi našega kolena otrok —

»Kakšnih boš?« se mi s tedavo strga raz jezik! Trpim pri vsaki besedi kakor bi grčave klade nakledal na voz.

»Hehe! Kakšnih? Takih! Kaj ne veš, da so kletke in zamretna okna pa zaklenjena vrata na svetu napravljena samo za leve in nam podobne zverine? Bohe — pijavke se brez hrane sprehatje po svobodi — — —

»Aha!«

»Da!«

»Ne modraj, prijatelj Mataj! Rajši bi parkrat obrnil kvarte — Štirje smo — Marjaš — Enindvajset — potegne ravbar Miklavž šop kvart iz žepa in jih premeša —

»S tebo! bedak! Same partije šuraka ali črneke Petra! V grob so te spravile kvarte in ti vraz se zmeraj ne da mi — — —

»Tebe je pilača — de Mataj, — in tebe babe — Tista —

»Ne imenuj je s svojimi umazanimi usti — Ne imenuj Kate — Moje Kate — Mataj zaroljal s sabljo. Desnica se mu vleče na pištolo — »Ti — ti — rokovnjač in nič drugega —

»Mir, Mataj! Tudi jaz vem, kaj je ljubezen — Tudi jaz sem jo poznal — In Bog ve, da je bila Mozoiova Polonca lepša kakor troja Kata — Če bi bil Obloški Tonček, naš Rajtuzen, med nami, bi ti povedal, kaj to —

»Polonica! Mozoiova Polonica — Kakopaki! Zdihoval si in okaval za njo. Nande je pa k njej hodil v kamro apat —

»Kakor tisti tvoj — kako se je imenoval — k tvoj! Kati —

»Moš! Jernač! Da bi te vse strele nebeške zdrobile v sončni prah!«

Ravbar Miklavž neprestano meša karte. Meša. Pa poseže za pas in vrže nabito možno na posteljo — Zlatniki zacingljajo v njej — »Če dobiš srčno damo,« mi govori, »bo vse to tvoje — obeta in deli! Ona dva, tolovaj Mataj in rokovnjač Jernač sta si segla v roke, objela se in se poljubila in junaško molata rejeno pletenke —

Z mojimi prsti vzamem tri karte, ki mi jih je razdelil Miklavž — Razkrem jih — Srčna dama — Srčni deček — Karova deklica — Toda to niso karte — To niso mrtve podobne — Srčna dama je moja žena — Srčni deček je moj sin — Karova deklica moja hčerka — Zlata meča mi salira pred očmi — Tako toplo — tako ugodno mi je — Tako mehko — da srce poka v prsih vesella in žalosti — Oni trite izginejo in se tope v zlati megli — Same moja družinca tihi zra-

vrača v Ljubljano v istem voznem razredu in v isti vrsti vlaka. Za celo vožno karto po normalni ceni od Ljubljane do Splita je plačati 227.50 Din, od Dubrovnika do Ljubljane plača polovico vozne karte 213.75 Din, manj polovico vozne cene, ki jo je plačal od Ljubljane do Splita 113.75 Din. Za povratek od Dubrovnika do Ljubljane plača torej le 100 Din.

Letovišcar potuje iz Ljubljane na Bled v III. razredu brzega vlaka, Z Bleda se za celo vožno ceno odpre do Vrnjačke banje in se od tod vrača do Beograda v III. razredu osebne vlaka, a iz Beograda v Ljubljano v istem razredu brzega vlaka. Pri odhodu na Bled je plačal vožno karto po normalni ceni, a pri povratku iz Vrnjačke banje plača polovico kombinirane vozne karte (od Vrnjačke banje do Beograda osebni, a od Beograda do Ljubljane brz vlak) manj polovico cene vozne karte, ki jo je plačal od Ljubljane do Bleda.

Letovišcar potuje iz Ljubljane v Split v III. razredu brzega vlaka in se vrača od postaje Vrhovine-Pilivtice jezera v istem voznem razredu in vrsti vlaka. Pri odhodu iz Ljubljane je kupil celo vožno karto po normalni ceni, a za povratek iz Vrhovin do Ljubljane ne plača ničesar, ker je vozna cena za to progo nižja od one, ki jo je plačal od Ljubljane do Splita. Železniška blagajna izda takemu letoviščarju novo karto, belico, in naznači na njej »brezplačno«.

Mariborčan potuje iz Maribora na Bled v III. razredu brzega vlaka in plača celo vožno karto 112.50 Din. Z Bleda potuje v Bohinj, od tod v Laško in Lipik, od koder se v II. razredu brzega vlaka vrača v Maribor. Pri povratku plača tedaj polovico cene vozne karte II. razreda brzega vlaka manj polovico cene III. razreda od Maribora do Bleda. Ako pa je iz Lipika odpotoval proti Zagrebu v III. razredu, v Zagrebu pa je prestopil v II. razred, plača od Zagreba do Maribora razliko med polovico ceno III. in II. razreda, ker je v Lipiku kupil za celo progo vožno karto III. razreda.

Velikonočno pismo iz Westfalije

Essen, sredi aprila.

V teh dneh, ko se domovina odeva v svatovski oblak pomladi, ko se solnce vsak dan višje pne po nebesnem oboku in oživlja prirodo, smo mi, westfalski Slovenci ogrnjeni v predpomladno sivino in velika noč nas prav malo spominja vstajenja. Le v naših srcih živi spomin nanjo, na našo mladost in deželi naših upov, ki smo jo zapustili, kakor je velevala vsakdanjost slovenskega človeka pred leti.

Naš topel pozdrav domovini! Veselo alelujo!

Toda letošnja velika noč za nas tu na severozapadu ni le grenka zaradi tujih tal, na katerih živimo — grenka je tem bolj zaradi tistega sovraženja domovine, ki je z zločinsko roko pretrgal nit življenja Učiniteljju Srbov, Hrvatov in Slovencev v eno močno in nezrušljivo državo: kralju Aleksandru I.

Se zdaj, ko je poteklo že dobrega pol leta od usodnega dne, vlada porazni vtisk atentata dalje. In morda ni smrti največjega jugoslovenskega junaka nihče tako globoko občutil, kakor prav jugoslovanski izseljenci, v Westfaliji in Ameriki. Je prej živci kakor bi bili izkoreninjeni, nam je zdaj, kakor da pod nami ni več pravih tal. Iztrgana nam je bila duša.

Za velikim pokojnikom so se po vseh nacionalnih društvih vršila spominska zborovanja, razne prireditve, predavanja, in na dan pogreba so se brale maše. Nad vse veličastna je bila zaključna svečanost s slovesno sv. mašo v Gelsenkirchenu, ki se je udeležilo nad 700 Slovencev ob navzoč-

Ljubljancem potuje v Kranjsko goro v II. razredu osebne vlaka in plača celo vožno karto 40.50 Din z Kranjske gore se odpre na Bled in se nato z Bleda vrača v Ljubljano v II. razredu brzega vlaka. Za to progo plača polovico normalne vozne cene 23 Din manj polovico vozne cene od Ljubljane do Kranjske gore 20.25 Din. Za povratek z brzim vlakom od Bleda do Ljubljane plača torej 2.75 Din.

Tudi z ozirom na trajanje vrednosti vozne karte so izvršene nekatere zanimive izpremembe. Doslej je namreč vozna karta veljala le 2 dni in je bilo potrebno vsako prekinitve prijaviti službojujočemu uradniku na postaji, ki je to moral na karti potrditi. Po novih predpisih je rok veljavnosti voznih kart, ki ima potnik z njimi pravico na popust,

podaljškan na 8 dni

in more imetnik karte vožno kolikorkrat hoče prekiniti, ne da bi to moral komurkoli prijavljati. To velja tedaj le za karte, ki letovišcar z njimi potuje do prvega priznanega mesta in s katerimi se vrača v mesto stalnega bivanja od zadnjega priznanega mesta. Rok veljavnosti voznih kart, ki potnik z njimi potuje po normalni ceni med posameznimi letovišči, je ostal nespremenjen.

Dosedanje odredbe, po katerih so bili letovišcarji v priznanih krajih za časa božičnih praznikov že po 5dnevem bivanju upravičeni na olajšave pri vozni ceni za povratek,

so ukinjene,

ker bodo za potovanja čez božične, velikončne in binkošne praznike izdane posebene, še ugodnejše odredbe.

Končno ponovno opozarjamo vse naše čitatelje, da bodo imeli pravico do vseh omenjenih popustov le tedaj, če bodo pri putniku ali na železniški blagajni zahtevali uradno »Potrdilo o bivanju«, ki jim ga v priznanem mestu mora potrditi pristojna oblast, t. j. uprava zdravilišča ali občina.

R—y.

nosti jugoslovenskega generalnega konzula v Düsseldorfu g. Pantica, konzula g. Zivadinovića in vsa konzularnega osebja. Slovenska društva so bila zastopana s 16 zastavami. Odzvali so se tudi številni nemški odličniki in množica gelsenkirchenskega meščanstva in westfalskih rudarjev. Navzočni so bili tudi zastopniki nacionalno-socialistične stranke, predstavnik mest. uprave, nemškega tiska in razne korporacije. Pel je cerkveni mešani zbor.

Po maši je bila v dvorani gelsenkirchenskega društvenega doma pietetna slovesnost. Oder je bil ves ovit s črnim florom in okrašen s palmami in drugim zelenjem, med katerim je stala velika kraljeva slika. Jugoslovanski generalni konzul je pred njo najpoprej prižgal sveče, nato pa imel velik žalni govor, v katerem je poveljeval življenju viteškega kralja, s pesniškim zanosom, poudarjajoč njegove zasluge za ustvaritev Jugoslavije in je končal z besedami, naj Slovenci v Westfaliji ohranijo trajen spomin svojemu velikemu kralju-mučniku, neopamjano zvestobo pa mlademu kralju Petru II. in domovini.

Za njim je govoril nemški zastopnik dr. Wendenburg, gelsenkirchenski zdravstveni svetnik, sledila sta govora župnika Kaufholdta in glavnega urednika »Gelsenkirchener allgemeinen Zeitung« dr. Brepohla, zadnji pa predsednik osrednje jugoslovenske zveze v Westfaliji g. Pavel Bolha, ki je lepo uspelo svečanost zaključiti s poslednjimi besedami umirajočega kralja: »Čuvajte Jugoslavijo!

Po svečanosti so predsedniki westfalskih slovenskih društev vzeli sveče, ki so gorele

Jugoslovensko narodno žensko društvo Erkenschwick 1933

ven mojega ležišča — Izteguje roke — Me kliče — Vabi k sebi — S seboj — Pa se noč zgrinja na njih in name — Zajeda se med nas nekaj, kakor ogromna črna zagroza — Iz daleč čujem glas rokavljaja Jernača: »Ne piši nikoli s srčno krvjo, prijatelj! Ker srčna kri je najdražje črnilo —

Spomladenski vetrovi se s hrbov spuščajo v doline — Vriska — Vro — Pojo — Me v vsej svoji surovosti in nasilju skozi zamreženo okno z blaginjo dihi božajo za razbeljenem čelu — Bukve v hostah zelenijo — Preze so bele in svatovske kakor Matajeva Kata — Vinška trta v vinogradih poganja srebrne listke — Po Kamniških planinah prepeva Jernač, rokavljaj, ki ga Jurčič in Kernik nista poznala, svoje najlepše pesem — Pesem o dekletu, o Polonici, ki ni marala za njega, zadnjega med zadnjimi — Nikoli izpeto peem o pomladi in neizpolnjeni ljubezni —

»Gospodin, pomiluj! Gospodin, pomiluj!

Primaknem stokek pod lino in naslonim obraz v železne križe.

Pred kazniščnimi vrati leži na nočilih sirova krsta. Na sirovem križu se blišče črne številke: 1314. Pred raskijo izvršuje svečenik zadnji obred Zvonček v kapelet šepasto pozvanja Cinc-zvonicin — Dvorska vrata zazijajo Kaznjenci — pogrebi izneso mrliča na cesto — Na sonce — V prostost — Vrata zaječe — Se zapro —

»Gospodin pomiluj! Gospodin pomiluj!

Na vrtu pred bolnišnico se je čez noč

razcevl vijoličast grm španskega bezga.

»Kaznjenci! — tihlo!«
Narednik — pisarniški vodja — pomočnik okrogli nos izza kupa spisov in s plavimi očmi zakosi po sobi. »Veak nepotreben razgovor je najstrožje prepovedan. Paragraf dvajseti hišnega reda!«

Ostrižene glave se spuste do samih miznih plošč. »Škrt — škrt« obupno zaprakajo peresa. Potok sončne svetlobe pleše po debeli knjigi pred menoj in črta mračne križe na beli papir — Odsev železnih okroglic v visokih oknih.

Minute in ure se vlečejo leno kakor gosce na ogledanem zeljnatem listu — Od sedmih do dvanajstih — Šele osem je — Osem in dve minuti — Kdaj bo zazvonilo pokalne? — Številke v knjigi so se zmešale — Vrte se v norem kolu — Pet in štiri je trinaest — Ne! — Osem! Štiri in pet — in pet — je šestnaest — Še šestnaest mesecev — Ne! — Ene dan — eno noč manj — Pet in štiri je devet — Čez devet mesecev me morda izpuste — Pošlejo spet ven — V svet — Takrat bo zunaj zima — Trda zima — Sever bo bril z ostro nabrušenimi britvicami — Sedaj pa še jablane ne cveto okrog bajt na Golem vrhu — Devet in sedem je — šestnaest — da — aha!

»Klanjam se, gospodje.«
Šest ostriženih glav plane od dela.

»Sluga pokoren, gospodična!« — Ste nam kaj prinesli, gospodična Ružica?

»Kje je gospod vodja, prosim?«

»V skladišču.«

Klasova Ružica, osemnajstletno dekle, nabreklo in jedro kakor pšenično zrno

Svojcem

onih naročnikov »Jutra«, ki točno plačujejo naročnino izplača »Jugoslavija« zav družba v Ljubljani, v primeru smrtne nezgode, brez odloga.

zavarovalnino Din 10.000.—

pred kraljevo podobno, s seboj in so jih ponovno prižgali pod božičnimi drevesci ob priliki obdarovanja bednih otročičev. Lepše izražena čustva bolesti za blagopokojnim Viteškim kraljem si n. moči misliti.

Slovenci po vsej Westfaliji so trepetajoč sledili radijskim poročilom o pretresljivi svečanosti in o smrti velikega pokojnika. V nobeni slovenski družini ni bilo človeka, ki bi se mu ne zasolilo oko. Pokazalo se je vsepovsod, kako veliko spoštovanje je užival največji jugoslovanski heroj ne le med našimi, ampak tudi med nemškimi narodom. Že prej, ko nihče ni niti slutil, da bo jugoslovanski narod tako kmalu in tako tragično izgubil svojega kralja, je bilo v Westfaliji polno njegovih slik, ročna dela slovenskih westfalskih rudarjev, ki dokazujejo s količino ljubezni, je bil naš narod v tujini naklonjen vladarju domovine. V tem se ni nič izpremenilo. Le tisto silno čustvo našega človeka, ki mu ne da pozabiti domovine, se je poglobilo in ga na jugoslovansko državo še bolj priklenilo.

Po Westfaliji je zapihala burja. Zima se je pričela oglašati in z njo se je naselilo v westfalskega Slovence tisoč skrbi, kako se bo prebil s svojo dokaj številno družino. Jugoslovanska društva so se dela lotila s polno paro. In v veliki meri se jim je ponekod z naporom vseh sil posrečilo, da so omilila bedo najbednejših slovenskih družin. Obdarovanja so bila v 26 slovenskih društvih. Zabela so se 23. decembra in se končala zadnje februarске nedelje, ker je vse delo izvršila centralna zveza. Obdarovanih je bilo 580 siromašnih otrok. V kolikor niso obdarovanja zmogla sama društva, so priskočili na pomoč kr. hanska uprava v Ljubljani, Sokol, Družba sv. Cirila in Metoda. Ponekod so v društvih obdarovali svoje otroke tudi starši, da so bile prireditve čim živahnije in bolj domače.

Generalni konzul je obdarovanje obiskal v Gladbecku, kjer je slavje društvenega humanitarne dela bilo združeno z 10-letnico obstoja društva. Seveda so bile ta kakor vse druge prireditve zelo skromne in tihe zaradi velike narodne nesreče. Razen gladebške je gen. konzul obiskal prireditvi tudi v Erkenschwicu in Dortmundu-Evin-gu. Povsod so otroci pokazali sadove svojega dela in prav tako nacionalnega dela staršev in društev. Otroci so deklamirali in peli slovenske pesmi, uprizarjali majhne igre in podobno v slovenskem jeziku manifestirali hkrati s slovenskim rudarjem voljo do dela za veliko jugoslovansko državo.

Toda letos je bilo hudo. Otrok je vsako leto več, kar povzroča zmeraj težje premagljive težave pa tudi vse več takih le prijetnejših skrbi, kakor so miklavževanje in božičnice. V največji zadregi so društva, ki otroških src že kar več ne morejo prav zadovoljiti zaradi vse manjših dohodkov. Zato izrekajo globoko zahvalo ministrstvu za socialno politiko za vso pomoč in stalno skrb, ki je v Westfaliji med Slovence dobro vidna. Otroci so dobili poleg raznih neznanjih piščih dobrot tudi obleko in šolske potrebščine. V nekaterih društvih so bili s primernimi denarnimi zneski obdarovani tudi najsiromašnejši člani, zlasti tisti, ki nimajo nikogar, da bi zanje skrbel. Zaradi otrok so vsa društva okrasila tudi božično drevo. Jaslice v nemški deželi niso tako poznane kakor v stari domovini.

Skoraj neverjetno je, da nastajajo v Westfaliji nova slovenska društva. Tako so se zdaj pričele organizirati slovenske žene. Pred dvema letoma je bilo ustanovljeno prvo slovensko žensko društvo, letos jih je pa že enajst, in sicer so v Gladbecku, ki prvo med izseljenci nosi ime kraljice Marije, v Buer-Hasslu, Westerholtu, Erkenschwicu, Recklinghausenu-Süd, Holthausenu, Dorstenu, Marlu, Botropu, Dorstfeldu in Gerthe. Namen teh ženskih društev je ta, da slovensko westfalsko mater nacionalno izobrazijo, hkrati pa da jim dajo nekaj splošne izobrazbe, jih pripravijo na dom in jim po močeh tudi socialno pomagajo. Vzporedno s temi društvii nastajajo tudi pevski društva. Najstarejše teh je bilo ustanovljeno l. 1904. v Hochheide »Bratovska ljubezen«, nova so pa v Neumühlu »Triglavec«, Buschhausenu »Zvonec«, v Erkenschwicu, Gladbecku in Obermarxlohu.

Tako je delo westfalskih Slovencev kljub velikim spremembam v evropskem kotlu še zmeraj na trdnih tleh — in dokler bodo oni tako povezani z domovino, kakor so bili doslej, jih domovina ne sme pozabiti.

Pomlad ob Jadranu

Pomlad je. Rože cveto. Narava se oblači v novo obleko. Nad našim Jadranom že stije toplo sonce in izrablja iz zemlje in duš kali in nade za boljše bodočnost. Priroda na Jadranu, obala, letovišča, zdravilišča, predvsem pa morje, vse to nas zove in vabi k sebi. Kdo more biti tako zakrknjen, da se ne bo odzval?

V duhu vidim sušasko luko s slikovitimi Pečnami, Grobnisko polje, Trsat in razvaline nekdanje frankopanske moči in slave. Vidim slikoviti Kvarner in romantično nabrežje hrvaškega Primorja. Na njem se belita kot nedolžni dekleti Kraljevica in Crikvenica z vilami, palačami, hoteli in kopališči. Iz posameznih ulic vro tujci, ki jih melodija jutranje zarje vabi k morju, da si na žarkem soncu odpočijejo telo in dušo.

Polagoma, počasi pa se odpira nova slika, nova lepota. Prikaže se Novi Vinodol s tipičnim etarodalmatskim značajem, potem Senj, nekdanje zatočišče Uskokov, danes lepo kopališče. Potem Baška na Krku z lepimi zahibi Malinska, Omišalj, Krk in Njivice.

HOTEL LONČARIĆ

Selce, Hrvatska

na obali blizu kopališča, sobe s tekočo vodo, terase, parketi, elektrika itd. Ves komfort. Renomirana domača in inozemska kuhinja, lastna in dalmatinska vina. Popolni pension 55 dinarjev. — Prospekti na zahtevo!

Lepo hrvaško Primorje z romantičnim Vrbnikom, danes se mi mudi in te zapušča, a že zdaj povem, da se bom vrnil, večkrat vrnil.

Duši se odpirajo nova obzorja. Rabi! Njegovi zvoniki se zde kakor naškani na morskii gladini in z njimi se poširajo morskii valovi, ki opijuskavajo visoke skale. Starinsko obeležje Raba, njegova romantika in beneška umetnost se tiho umikajo modernejšim priklaskom sodobnega letovišča.

Od Raba dalje pozdravljajo potnika majhni otoki. Srečam Pag, otok mleka, smetane in medu. Saj so daleč po svetu znane paške čipke in paški sir. Čudoviti izdelki za telo in oko! Olib, Uljan in Dugi otoki so budni stražarji našega Jadrana. Oddikuje jih romantična lega, navzlic temu pa do danes še niso prišli do tega, da bi privabili mnogo tujcev. Manjkajo jim urvedne zveze. Pag, ki se ponša s krasnimi gozdovi, ima zaprtu obalo.

Od Dugega otoka dalje se vrstijo zapušteni otoki. Na prvi pogled bi človek mislil, da tod okoli sploh ne živijo ljudje. Povsod skalovit svet, močno izpostavljen burji. Koliko zapuščenega bogastva leži tod okoli!

V daljavi se je prikazala sifneta Zadar.

CRIKVENICA

morjsko kopališče na Jadranu, 4 m pod ure vožnje od Zagreba via Plase. Jedne avtomobilske vožnje s postaje Plase. Največja peščena plaža — Razne atrakcije. Celodnevno kopanje Din 3.— 30 hotelov in pensionov. Popolna oskrba je od Din 60.— naprej. Zahtevajte prospekt od KOPALISČNEGA POVERJENSTVA CRIKVENICA in posrednih hotelov.

Hot. THERAPIA v zim 1934/35 novo obnovljen, 200 postelj, toplo in hladno tekočo vodo, družbeni prostori, dancin, tenis.

Hot. MIRAMARE 110 postelj, v neposredni bližini kopališča in plaže. Hladna in topla tekoča voda.

Dom. Dr. SEIDL 50 sob s tekočo vodo, kopališče, dišična kupa.

Hot. ESPLANAD naproti plaži in parku, komfort, tekoča voda.

Hot. SLAVIJA 25 modernih sob s tekočo vodo.

Hot. EDEN nova zgradba ob plaži, krasen položaj.

Park. CRNKOVIC v prvorazredni hiši naproti kopališču. Hladna in topla tekoča voda.

Hot. WIEN nova zgradba čez pot in kopališče. tekoča voda.

Hot. CRIKVENICA odlične inke. Moderno urejene sobe.

Hot. LIBURNIA naproti kopališču, v bližini parka. moderno opremljene sobe.

Hot. VIVANCI odlične inke in kopališče, tekoča voda. Prvorazredna kuhinja.

Hot. DAMICA 80 sob, mirna lega, asne kopališče, ured vilo topla in hladna tekoča voda, centralna kurava.

Hot. JULIANA 15 epo urejenih sob.

Hot. VILA RUZICA 15 sob, naproti plaži.

Hot. ADRIA urejena in mirna lega. Pod istim vodstvom kot Miramar THERAPIJA.

Restaurant. JURAŠIN-EVROPI-BELLEVUE

Postojane. ZELENJAJ-MORAVA-BRVAJ-ILIRIA

Central-Vinodol-SLO-ENAC urejene sobe v prvorazrednih vilah

KAFANA AGGER

ra. Na obali Zadra je usahnula naša vilica, tam okrog rase tuja trava...

Ko se ozrem dalje, zaslišim globok glas zvona šibeniške katedrale. Pred menoj vstane svež in pomladen šibenik. Zapadno solnce mu zlati hiše, vile, pristanice. Polagoma se pogrezne ogromna žarila.

VRBOSKA (na otoku Hvaru)

HOTEL MADEIRA

Najlepši in najmodernejši hotel na dalmatinski plaži. Udoben pension z brezplačnim kopališčem pred hotelom. Popolni pension z vsemi takсами Din 50.—60 dnevno. Večkratna dnevna zveza s Splitom. 132

reča kroglja in morsko ravan in vrhove planin pokrile tema, jaz pa razmišljam o šibeniški okolici.

Marsikdo meni, da šibenik ni primeren za letovišcarja ali bolnika. Toda čprav je šibenik trgovaška in industrijska luka, ima zelo lepo okolico in vse pogoje za razvoj turizma. Otoki: Zlarin, Zirje, Vodice in Šepurine so takisto primerne za letovišcarje. Zlarin in Šepurine sta že danes znana marsikateremu Slovincu.

Letovišcar v šibeniku ima lepo priliko, da vidi elapove Krke in Prukljansko jezero s fjordi. Slapovi Krke so impozantni. Vode je v njih toliko, da bi lahko napajala največje elektrarno. Nedaleč od njih leži sredi jezera, ki spominja na naše Bledsko jezero, starodavni samostan Visovac.

Trogir. Majhno mesto s krasno obalo. Trogirska stolnica je cvet srednjeveške kiparske umetnosti. Tu vidiš velika dela Radovana, Nikole Florentinca, Alešija in Nikole Dalmatinca. Šele ko se človek pogrezne v občudovanje teh lepot, spozna svojo malenkost.

Poceni bivanje in oddih v Crikvenici

Bivanje 14 dni 990.— Din pavsalno. Sobe in prehrana (trikrat na dan) postrežba in vse pristojbine. V sobi z eno posteljo ali z balkonom na morje dnevno 10.— Din več.

Cena pensionu Din 60.—, 75.—. Zahtevajte prospekt. Hotel »Dom dr. Seidla, Crikvenica. Odprt vse leto. 90

Od Trogira do Splita se je razvrtlo sedmero Kastelov kakor sedmero labudov. Ta obala je krasna in romantična. Zdi se, kakor da se vleče v neskončnost. Primerjati se da s francosko rivljero. Med gozdovi borovcev rasejo palme in agave, pred vilami stoji oleandri. Vse kakor ustvarjeno za letoviščarski raj.

Pod starodavno klisko trdnjavo, bivšo rezidenco šubičev, kraljuje mir. Tihoteča reka Jader, dim cementnih tovarnic pa zastira razvaline nekdanje Salona, jugoslovenskega Solina. Med svetovnimi grobovi, napisli, bazilikami, teatrom in amfiteatrom tega nekoč velikega mesta mirajo tujci.

Kaj naj vam povem o Splitu, ki ga skoro gotovo vsi poznate? Sredi carskega Peristila stoji bojevitilni Gregur Ninski in pripoveduje, da je bil res znamenita osebnost. Saj se je pravilno boril, ko je zahteval, da je edino pravilno, če mori narod v svojem jeziku. Nad Splitom se dviga divni zeleni Marjan, za njim kipe proti nebu vrhovi Kozjaka in Mosora.

Južno od Splita leži Omiš, domovina znamenitih Kačičev. Iz Omiša prideš po krasni peščeni obali v Makarsko, ki leži pod Biokovim in je najlepše letovišče v bližini Splita.

Naša Madeira — Hvar — naj ne bo ljubosumna, ker sem pohvalil Makarsko. Saj je šrom sveta znano, da je Hvar »biser otokov« našega Jadrana in najbolj znamenito dalmatinsko letovišče in zdravilišče. Za Hvarom leži pogozdovana Korčula z Velikoko. Mijet je smao po svojih vulkansko divjih vrhovih in tihih jezerih. V njegovih bujni vegetaciji je že v rimskih časih Amazorbos lovili zveri in ptice.

Krasna je okolica Stona z ribiškimi vasicami, kjer so vzorna gojišča ostrig. Stonske ostrige so najboljše na Jadranu. Majhna jadrnica drsi po morskii gladini. Spremlja jo zvonjenje iz cerkve sv. Vlahu v Dubrovniku. Dubrovnik! Divna republika slojevrstne narave in klasične lepote. Umetnost, zgodovina in domovinska ljubezen si tukaj podajajo roke.

Potegnimo se še do Boke Kotorske. Njeni fjordi so nekaj izrednega, njena okolica je veličastna. Vse je tako lepo, da se ne moreš nagledati. In Lovćen! Vse kliče in zove: Pridite, spoznavajte naš krasni Jadran!

mogočnimi je delo najtežje! Najbednejše! Najbolj jalovo! Preveč srčne krvi sem potrošil za črnilo, dasi me je nekoč — nekje — čeprav samo v sanjah — svaril in učil rokavljaj Jernač drugega —

Po cesti priporočajo lojtnice. Obstoje. Dvoje otrok se skopitlja z njh. Se vršice pripodi k nama pod okno.

»Tatek! — Tatek! — Po tebe sva prišla. Mamica naju je poslala. Tako dolgo te ni domov. V velikih skrbih smo zaradi tebe —

»V cerkvi sva bila, tatek! Pri božjem grobu. In pred cerkvijo sva gledala, kako so fantiči razbijali zaboje. V zvonik bi bil rad šel pogledat, kako ropotajo, pa me mežnar ni pustil —

»Gremo, tatek, domov? Pojdi, no!«

»Zbogom, Francelj!«

»Srečno! Veele praznike!«

»Tudi tebi —

»Te hudo boli v prsih, tatek?« sprajuje hčerka domov grede. In sinček skrbno motri iz pametnih oči moj obraz — Ne smeš nam umreti tatek! Sedaj ne! Kaj ne veš, da je pojutrišnjem Velika noč?«

»Nič me ne boli, otroka! Kadar eta vidra pri meni in je naša mamica z nami, sem zdrav! Popolnoma zdrav —

3

Pomladi moje, komu ste podobne? Pomladi prošle, sedanje in prihodnje? Podobne ste — vse brez izjeme — cvetočemu vinogradu, ki ga je osmoliša slana — Podobne ste mrtvemu Zvečkarju, spavajočemu v božjem grobu — In še ste, o pomladi moje

Kraljestvo mode

Moderno okrasje: nabrani deli

Dokler je v modi strogo vladala stvarnost, ni smela nobena dama niti misliti na take in podobne modne sladkosti, kakor so lepe čipke, umetne cvetlice, igrivi volančki, skrbno nabrani deli... Danes se je položaj na modnem »bojišču« temeljito spremenil; mnoge reči, ki so še pred kratkim veljale za »nemogoče«, so kar čez noč postale moderne.

Posebno, skoraj ljubečo pozornost posvečajo modni umetniki raznim zanimivim podrobnostim in tako smo letos doživeli preporod mnogih modnih fines, ki so že zdavnaj zapadle pozabljenju. Zopet igrajo važno vlogo razna ročna dela, izmed katerih uživajo posebno priljubljenost s šivanko nabrani deli.

V kratkem so si nabrani deli na novo osvojili modno sliko. Tu ne gre več za okrasje, ki bi se ga posamezno posluževala ta ali ona modna tvrdka, temveč so nabrani deli postali splošna modna zamisel, ki se

Modni salon Rozman

Izdeluje po najnižjih cenah damske kroje po meri iz najnovejših žurnalov, ki so strankam na razpolago. Dame dobijo obenem tudi informacije za izgotvitev obleke. ROZMAN, Dvorni trg 3 (poleg univerze).

Začetek vrtnih del

Veliki preokret, ki se je zadnje čase izvršil v modi, se izraža ne le v promenadni in popoldanski obleki, temveč tudi v oblačilih, ki jih določa moda za hišna in vrtna

dela. Tudi tukaj predvsem poudarja moda »ženskost«, kolikor je pač pri smotnem in praktičnem kroju takega komada sploh mogoče. Moderna vrtna delovna obleka ima bluzasto nabran život, tričetrtinske hlače, ovrtnik, manšeti in žepi pa so obrobjeni z živobarvnimi tvorivom. Pikasta ovrtna ruta in širokokrajen, lepo upognjen slamek poudarjata prijazno »žensko« noto.

Progasta svila za moške srajce

je tvorivo, ki ga s pridom uporabimo za okusne in učinkovite sportne obleke. Taka obleka se izvrstno pere in se prilje prav

vsaki postavi. Opremito jo z živobarvnim usnjenim pasom in z ovrtno ruto iz tafta enake barve.

je razširila po vsem modnem svetu!

Naš modni risar je prisostvoval predvajanju velikega inozemskega modnega salona in je v svoji skici zadržal nekaj trenutkov tega modnega dogodka. Iz te risbe najbolje posnemamo vse značilnosti modernih nabranih delov, ki trenutno zanimajo elegantne dame vsega sveta.

Niso vedno nabrani posamezni deli obleke, temveč se ta nova modna zamisel včasih izraža le v svetli garnituri, ki jo priprimo na gladko, srednjebarvno ali temno obleko. Mladostno lahkoten je tak nabran ovrtnik v obliki podbradnika, ki ga razpuščeni robovi obdajajo, kakor ljubek volanček. Enako so izdelani manšeti na kratkih rokavcih. V sicer gladko krilo je vstavljen bogato zvončast del, ki izhaja iz kratke, nabrane proge (1. skica).

Nova tehnika je bolj poudarjena pri drugem modelu, ki predločuje eno izmed tistih, zadnje čase tako priljubljenih oblek s kopom. S koničasto nabranim delom prenesemo širino krila v ospredje. Enako nabran kep okusno soglasa s krilom (2. skica).

Posebno zanimiv je predzadnji model, ki se naslanja na motive nabranih kmečkih bluz, seveda le v stiliziranem smislu. Bogato nabran zgornji del života okrasimo s šopkom živobarvnih cvetlic.

Tudi pri večernih oblekah se novi motivi izvrstno uveljavljajo. Seveda pa mora biti tvo-

Nežno belino kože

ohranimo, če izberemo pravilno sredstvo za njeno nego. Krema Leodor to odlično maščobno prosto lepilno sredstvo, daje koži ono nežno belino mladostne svežosti in lepote, katero si želijo gospe in dekleta. Ta krema pomaga s svojo pravilno razdeljeno množino glicerina prav izvrstno tudi tedaj, ko so roke suhe in razpokane. TUBE po Din. 10.— in po Din. 15.— dobite povsod, kjer prodajajo proizvode Chlorodont.

rivo, ki ga uporabljamo v ta namen, izredno lahko in nežno. Obleka na naši skici ima bogato zvončasto krilo in enakomerno nabran život, ki ga ob izrezu zaključuje pokončen volan (3. skica).

Včasih okrasimo z nabranim ročnim delom širok šal na lahkem poletnem plašču, ki ima videz enostranskega kepa (zadnja skica).

Zdravniška posvetovalnica

»Dolgoletni naročniki. Opisani anomaliji je vzrok pomanjkljiv razvoj ali nedostatna funkcija spolnih žlez, morda tudi možganskega priveska (hipofize). Zakaj je to tega prišlo? Na to za enkrat ni odgovora. Komplikacije pri uriniranju verjetno ne bodo nastopile. Drugo je vprašanje glede živitve. Proti temu ni ugovora, tudi zakonitega ne. Le vprašanje je, če bi bilo to umestno. Po našem mnenju bi se prizadevali s tem izpostaviti težkim psihičnim inšultom. Vendar vam svetujemo, da ga poskušate za nekaj časa na kliniko v Zagreb, morda bi se dalo še kaj popraviti z organskimi preparati. Zato je potrebna točna, komplicirana preiskava. — »Nejasno. Težave, o katerih tožite, so tako nejasne, da se iz njih ne more ustvariti nikakršne slike, še manj pa ugotoviti bolezen. Vsekakor pa sta stalna, dasi nizka, temperatura — hušanje znamenja, da gre za kronično bolezen. Čakati ne smete. Svetujemo vam, da gredete za nekaj časa v bolnico. Potrebno je dalj časa trajajoče opazovanje. Ni izključeno seveda, da sta vzrok drgali (mandelji), ki bi jih bilo treba odstraniti. — F. K. M. Pojdite k frizerju ki vam bo svetoval in tudi po želji poparjav las. — »Trichomonas je enostaničen živalski parazit, prilično »nedolžen« narave. Zaradi tega se le nikar ne plašite ter mirno uporabljajte nasvetovano zdravlilo. Predvsem pa skrbite za telesno čistoto.

Prehlad

Mnogo se govori o »prehladu«, vskladno je že bil prehladen, marširko je že umrl, ker se je prehladil in vendar malokdo ve, kaj je »prehlad«. Za laika je to jako obsežen pojem, znanost ga pa čim dalje bolj zožuje, nekateri ga celo sploh odklanjajo.

V resnici stvar ni enostavna. Običajno se kot prehlad označujejo katarni pojavi v gornjih dihalih, to kar imenujemo nahod in kašelj, dalje drugi pojavi kot razne bolečine v trebuhu, bolečine v mehurju in česta potreba za pušcanje vode, bolečine v mišicah, sklepih, težave pri požiranju in bolečine v grlu in dr., kar se pojavlja ob prehodnih dobah pomladi in jeseni ter je več ali manj združeno s povečano temperaturo. Vse to pa ni nič značilnega, nasprotno se za tem često skriva akutni začetek kakšne druge, češče resnejše bolezni kot n. pr. tuberkuloza, influenza, pljučnica itd.

Ali je prehlad sploh bolezen? V večini primerov ne, marveč je le oni moment, ki pospeši ali pa morda celo omogoči, da izbruhne kakšna bolezen. Je torej le povod, dočim so vzrok vsemoma bolezenske klice. Tako n. pr. pri pljučnici, angini, difteriji, tuberkulozi itd. Vseled lokalnih sprememb v enem ali drugem delu telesa, ki jih povzroči lokalna ohladiitev, trpi odpornost in obrambna sposobnost dotičnih stanic, ki pod gotovimi pogoji celo oamro, in s tem je dana najboljša ugodna prilika bolezenskim klicem, da razvijajo svoje delo, da izločajo strupe (toksine), ki izkazujejo razne bolezenske reakcije. To so potem razne bolezni, ki so izbrušile radi ohladiitve vsega organizma, ali pa le dela njegovega. Torej tega ne moremo imenovati prehlad marveč, angino, bronhitis itd.

Naziv prehlad kot bolezni pa je upravičen le tedaj, ako spremembam niso krive klice, marveč le spremembe vseh lokalnih ohladiitev kot n. pr. vseh razno trganje in bolečine v živčevju. Pri tem pa seveda izključujemo druge škodljive vplive, ki pri-

hajajo event. v poštev.

Zaradi tega pa zasluži »prehlad« nič manj pozornosti in to baš radi dejstva, da je povod raznim, često težjim boleznim kot n. pr. tuberkulozi, difteriji, sepsam itd. Zato opazujemo, da se nekatere infekcijske bolezni pojavljajo v največjem obsegu baš tedaj, ko je človek najbolj izpostavljen nevarnosti prehlada t. j. ob prehodnih dobah pomladi in jeseni.

Kako se očuvamo prehlada? Najvažnejša je primerna, pametna obleka in obutev, ki bodi primerna klimatičnim prilikam posameznih letnih časov. Posebno važno je, da je spodnji del trupa dobro zavarovan proti ohladiitvi, ker so tu organi, ki so za take spremembe posebno občutljivi. Noga bodi vedno topla, glava hladna. Zelo važno je tudi perilo, ki bodi vselej tako, da rado vplja pot in vlago. Kajti najčesteje se človek prehladi, ko se mu suši pot na koži. Z izhlapevanjem vlage oddaja koža toploto, se ohladi. To pa često zadostuje za »prehlad«. Ta proces se pospeši ob vetrovnem vremenu, kjer je ohladiitev mnogo bolj vehementna in se posledice občutijo tudi prej in jačje.

Važno profilaktično sredstvo je utrđitev. Začeti je treba poleti. Umivaj se dnevno s hladno vodo poleti in pozimi, nakar si telo temeljito otreš do suhega. Če nimaš na razpolago kopalnece, si otraj telo s tiračo, namočeno v mrzlo vodo, nakar si ga temeljito osuši. Važno utrđevalno sredstvo je tudi plavanje.

Če pa začutiš posledice prehlada, lezi ter uživaj vroč čaj ali limonado z aspirinom, dalje čaj z medom; drugo da se spotiš. S potjenjem utegeš prepreči izbruh kakšne bolezni ali vsaj omiliti nje potek.

ŠAH

»Šahovski glasnik«, organ Jugoslovenskega šahovskega saveza, je začel po daljšem presledku zopet izhajati. Dobil je sedaj tudi novo uredništvo in upravo. Videti je, da se je končno postavil na trdno podlago. Urejuje ga zopet, kakor že pred leti, znani mojster g. VI. Vuković. Prva številka, ki začenja osmi letnik lista, obsega 24 strani. Poleg odlične opreme ima list tudi zanimivo vsebino. V glavnem poročila seveda o aktualnem moskovskem turnirju, iz kate-

Moskovska karikaturna Vasja Pirca (I. Semenov)

rega primaša tudi sedem glostiranih partij. V posebnem članku so obdelane teoretične novosti iz Caro-Kannove otvoritve. Tudi za začetnike je v listu poseben kotiček. Sledi še kronika domačih in zunanjih šahovskih dogodkov ter problematski del. — »Šahovski glasnik«, ki je naš edini strokovni šahovski časopis se naroča pri upravniku: Anton Perić-Pezdir, Zagreb, Hatzova ul. 2541. Stane letno (12 števk) 96 Din, polletno 48 Din, četrtletno 24 Din. Pri večjih skupnih naročilih daje uprava zlasta popust.

Začetek matcha za svetovno prvenstvo med dr. Aljechinom in dr. Euwejem, ki je bil zaradi finančnih težkoč še do nedavnega dvomljiv, je sedaj definitivno določen za 1. oktober.

Dr. Lasker je imel te dni tudi v Carstvu predavanje o moskovskem turnirju. Naslednji dan je igral še simultanko proti 30 močnim igralcem in je po petih urah dobil 23 partij, izgubil 2 in remiziral 5.

Specialno nagrado za najboljši uspeh ruskega mojstra proti inozemcem je dobil na moskovskem turnirju inž. Vjačeslav Ragozin (r. l. 1908.). Izmed osmih partij s inozemci je izgubil samo eno (proti Capablancu), remiziral dve (s Flohrom in Laskerjem), ostalih pet pa je deloma v zelo lepem stilu, dobil. Sploh je poleg Botvinnika izmed Rusov v Moskvi brez dvoma najbolj igral. Najboljša njegova partija je sledeča zmaga nad Stahlbergom iz 15. kola, ki jo je švedski prvak sicer res igral pod svojo močjo.

Collejev sistem.

Beli: Ragozin Crni: Stahlberg
1. d2—d4 d7—d5
2. Sg1—f3 c7—c5
Stahlberg je v Moskvi forsiral Tarraschevo obrambo damskega gambita, s »švedsko varianto« c5—c4 (po c2—c4, c4: d5 in c6: d5).
3. e2—e3
Ragozin se tej nevarni in ostri varianti raje izogne s tem, da igra Collejev sistem.
3. — — — e7—e6
4. Sb1—d2 Sg8—f6
5. c2—c3 Sb8—c6
Tukaj se zdi boljše Sbd7 ali Ld6. Lf8—e7
Aktivneje bi ostal lovec seveda na d6. 7. 0—0 0—0
8. Dd1—e2 b7—b6
Crnemu sedaj že res ne preostaja drugega kakor flanketiranje damskega lovca, ki pri-

se sicer v Collejevi otvoritvi (zlasti s potezo d5) skoro vedno slabo obnese.

9. d4: c5
Ne takoj 9. e4, ker bi po c4: 10. c4: 1. sledilo Sb4 in event. La6.

9. — — — b6: c5
10. e3—e4 d5: e4
Mesto te poteze, ki prepreči belemu središču in napad, je bilo bolje Sg4, 11. e5, Dc7, 12. Tel. f6.

11. Sd2: e4 Lc8—b7
12. Lg1—g5 Sf6: e4
Grozilje Lf6: in Se5: na drug način ni bilo mogoče parirati.

13. Dc2: e4 g7—g6
14. Lg5—h6 Tf8—e8
15. Ta1—d1 Dd8—b6
16. Dc4—e2 Ta8—d8
17. h2—h4!

Slabost g6 seveda kar vpije po napadu s h-kmetom.

17. — — — Td8—d5
Crni ne more kar tako dopustiti poteze 18. h4—h5, ker bi točki g6 in e6 potem postali preslabi, pa si izmisli kuriozno obrambni načrt.

18. Ld3—c4 Td5—h5?
Res čudna pozicija za trdnjavo.

19. Dc2—e3 Sc6—e5
Boljša sredstva proti grozilji 20. g4 bi bilo Lf6. Bel potem ne bi niti mogel igrati 20. g4, zaradi Se5!, 21. g5: f7, Sf3+ itd. pač pa bi s 20. Lg5 zadržal prednost.

20. Lc4—e2 Db6: b2
Kmet v taki poziciji seveda ne igra vloga.
21. Lh6—g5
Zopet preti nesročni trdnjavi resna nevarnost.

21. — — — Lc7: g5
22. h4: g5 h7—h6
Obup, saj sicer pride Se5 ter Sg4 ali Sd7 ali Td7.

23. g5: h6
Ta prosti kmet sedaj hitro odloči.

23. — — — Th5—f5
24. Sf3—e5
Ta trdnjavo le ni več rešitva. Grozi Lg4, za Se6 sledi Sc4 itd. Crni se zato sam odloči še za hitrejši konec.

24. — — — f7—f6?
25. Se5: g6 Kg8—h7
26. Td1—d7+
Crni se vda, saj mata ne more več kriti.

Vasja Pirc.

Radio

Sobota 20. aprila

LJUBLJANA 12: Plošče. — 12.50: Poročila. — 13: Cas, plošče. — 18: Prenos zvoženja in velikonočne procesije od cerkve sv. Petra v Ljubljani. — 19.10: Zunanje-politični pregled (dr. Jug). — 19.30: Nac. ura: Naši perspektivi k evropski znanosti in umetnosti: Rudžer Bosković (dr. Varičak iz Beograda). — 19.50: Cas, jedlini list, program za nedeljo. — 20: Trnovski cerkveni zbor poje velikonočne pesmi. — 21.30: Volilno in politično poročilo. — 21.45: Cas, poročila. — 22: V novo življenje (plošče).

BEOGRAD 17: Pesmi. — 18.30: Komorna glasba. — 20: Spevoigra. — 22.30: Lahka in plesna muzika. — ZAGREB 19: Prenos iz Markove cerkve. — PRAGA 19.40: Lahka godba. — 20.30: Spevoigra. — 23: Plošče. — 23.15: Orkester balalajk. — BRNO 19.40: Program kakor v Pragi. — VARŠAVA 19.30: Klavirske skladbe. — 20.45: Iz »Parsifala«. — 21: Orkester. — 22.15: Lahka godba. — DUNAJ 12: Simfoničen koncert. — 16.20: Orgle. — 18.15: Prenos Wagnerjevega »Parsifala«. — 23.20: Velikonočne pesmi. — BERLIN 20.10: Komorna glasba. — 21: Orgle. — 21.15: Iz Goethejevega »Fausta«. — 22.30: Plošče. — 23.15: Igra. — KONIGSBERG 19: Mešan program. — 21.10: Müllerjev »Herojski Requiem«. — 22.30: Nočni koncert. — STUTTGART 20.15: Beethovenov koncert. — 21: Igra. — 22.30: Orkester. — 24: Nočni koncert. — RIM 17.10: Vokalen in instrumentalni koncert. — 21: Prenos opere.

Nedelja 21. aprila
LJUBLJANA 8.30: Orgelski koncert (Blaž Arnič). — 9.15: Pomladansko vstajenje (plošče). — 9.45: Versko predavanje (p. V. Ucak). — 10: Prenos iz stolnice. — 11: Radio orkester. — 12: Cas, Radio orkester. — 15: Wagner: »Lohengrin«, odlomki na ploščah. — 16: Osojski spokornik (zvočna igra Jakoba Špicarja, izvaja Radio dramski studio, režira F. Delak). — 17: Koncert godbe »Slogoe«. — 19.30: Nacionalna ura. — 20: Cas, jedlini list, program za ponedeljek. — 20.10: Vokalni koncert gđ. Majde Lovsetove, vmes Radio orkester. —

GUM... je znanstveno izdelan originalen ameriški izdelek in je zato ta najcenejši in najbolj zanesljivo zaščitno sredstvo. Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah.

PERMA-TEX

21.30: Cas, poročila. — 21.50: Pojoča zaga z Radio orkestrom (igra g. Musser, vmes harmonika solo, g. Stanko).
BEOGRAD 15.30: Godba kraljeve garda. — 17.30: Plošče. — 18.30: Pesmi. — 20: Operni večer. — 23: Plesna muzika. — ZAGREB 12: Plošče. — 17.15: Salonska muzika. — 20.15: Pevski koncert. — 21.30: Recitacije. — PRAGA 19.50: Vojaška godba. — 20.30: Spevoigra. — 21.10: Orkestralni in pevski koncert. — 22: Plošče. — BRNO 19.50: Program kakor v Pragi. — VARŠAVA 20: Večer operetne muzike. — 21: Veseloligra. — 21.30: Pevski in klavirski koncert. — 22.30: Lahka in plesna muzika. — DUNAJ 11.35: Spomladanske pesmi. — 12: Prenos pontifikalne maše iz Rima.

DOLENSKE TOPLICE

zadnja železniška postaja Straža—Toplica. Radio-termalno kopališče 38 stopinj Celzija. Kopeli direktno na izvirku, zato izvrstno zdravljenje revmatizma vseh vrst, šenskih bolezni i. t. d. Odprto skozi vse leto.

V predseziji izredno znižane cene.

Do 15. junija pavšalne penzije (prvovrstna hrana, soba, centralna kurjava, mrzla in topla voda, kopeli, zdravniški pregled in vse takse) za 10 dni Din 600.— za 20 dni Din 1.100.—
Zahtevajte prospekte!

— 13: Orkester. — 17: Komzakove skladbe. — 19.15: Beethovenov koncert. — 20.10: Veseloligra. — 22.20: Dunajski simfoniki. — 24: Jazz. — BERLIN 20: Koncert orkestra in solistov. — 22.30: Lahka in plesna muzika. — 0.30: Večvek melodi. — KONIGSBERG 19.30: Koncert solistov. — 20.30: Orkester. — 22.30: Lahka in plesna muzika. — STUTTGART 20: Operna glasba. — 22.20: Orkester mandolin. — 23: Ples. — 24: Nočni koncert. — RIM 17: Koncert ali prenos opera. — 20.45: Velikonočni koncert.

Ponedeljek 22. aprila

LJUBLJANA 7.30: Kakšni nasadi in posevki kmetijskih rastlin se bodo priznavali (inž. Mikuz Franjo). — 8: Mali mož, kaj pa zdaj? (Harmonisti na ploščah). — 8.20: Poročila. — 8.30: Mandolinistični seketet. — 9.15: Prenos iz franc. cerkve. — 9.45: Ciganske melodije na ploščah. — 10: Vajeniško razmerje po obrtnem zakonu (dr. Bajč). — 10.20: Klavirske solistične točke na ploščah. — 10.40: Slovenske narodne s orkestrom pojo: Neratova, Mišičeva, Gošić in Janko, vmes Radio orkester. — 11.40: Otroška ura (Manca Komarova). — 12: Cas, Radio orkester (po željah). — 15: Plošče po željah. — 16: Velikonočni občajl Jože Vomergerja. — 16.45: Kmečki trio (Gregore, Nachfor, Stanko, vmes poje g. Svetozar Banovec. — 19.30: Nac. ura. — 20: Prenos opere iz Zagreba, v odmoru cas, poročila, jedlini list, program za torek.

BEOGRAD 16.30: Orkestralni in pevski koncert. — 19: Plošče. — 20: Prenos opere iz Zagreba. — 22.30: Lahka glasba. — ZAGREB 12: Plošče. — 17.15: Moški pevski kvintet. — 20: Prenos opere iz Nar. gledališča. — PRAGA 19.10: Program po napovedi. — 19.30: Prenos Dvojakove opere »Jakobinec«. — 22: Plošče. — BRNO 19.10: Program kakor v Pragi. — VARŠAVA 20: Velikonočni koncert. — 21: Orkestralni in klavirski koncert. — 22: Plošče. — DUNAJ 11.45: Simfoničen koncert. — 12.55: Komorni orkester. — 15.35: Francoska muzika za pihala. — 16.45: Plošče po željah. — 19.20: Arje in pesmi. — 20: Pester program. — 21.45: Iz opere »Lohengrin«. — 22.25: Wagnerjev koncert Dunajskih filharmonikov. — 24.05: Jazz. — BERLIN 19: Spomladanske melodije. — 20.10: Poskočne za ples. — 21: Bellinijeva opera »Neznanka«. — 22.30: Lahka in plesna muzika. — KONIGSBERG 19.15: Koncert solistov. — 20: Pesta Velika noč. — 22.35: Ples. — STUTTGART 19: Pisane igračke. — 20: Spevoigra. — 22.30: Nočni koncert. — RIM 17.05: Vokalen in instrumentalni koncert. — 20.45: Mešan glasbeni program. — 22: Spevoigra.

Torek 23. aprila

LJUBLJANA 12: Plošče. — 12.50: Poročila. — 13: Cas, plošče. — 18: Otroški kotiček (ga. Cirila Medvedova). — 18.20: Zgodovina kruha (Zajec-Boskovičeva). — 18.40: Mednarodni hotelski red (Joško Sotler). — 19: Cas, jedlini list, program za sredo. — 19.30: Nacionalna ura. — 20: Volilno in politično poročilo. — 20.15: Operne arje (poje ga. Stagliari-Kogejeva), vmes Radio orkester. — 21.30: Cas, poročila. — 21.50: Magistrov šrnelni trio. — 22.30: Angleske plošče.

BEOGRAD 16.20: Slovenske pesmi. — 20: Iz Verdijeve »Aide« in Puccinijeve »Tosce«. — 21.50: Koncert na čelo. — 22.20: Lahka in plesna muzika. — ZAGREB 12.10: Plošče. — 17.30: Čelo koncert. — 20: Koncert Zagrebskega kvarteta. — 20.30: Slušna igra. — 21: Nadaljevanje koncerta. — 21.30: Slagerji. — 22.15: Orkester mandolin. — PRAGA 19.10: Harfa. — 20.30: Literarni program. — 21: Spevoigra. — 21.20: Griegova muzika. — 22: Plošče. — BRNO 19.50: Spevoigra. — 20.10: Program po napovedi. — 21: Prenos iz Prage. — VARŠAVA 19.35: Klitare. — 20: Stare pesmi. — 21: Mešan glasbeni program. — 22.45: Lahka in plesna glasba. — DUNAJ 12: Plošče. — 13: Operna glasba. — 16.05: Iz zvočnih filmov. — 17.20: Klavirski koncert. — 20.15: Spevoigra. — 21: Koncert tunajskih simfonikov. — 22.20: Arje in pesmi. — 23.25: Nočni koncert orkestra. — BERLIN 19: Skladbe za klavir in pihala. — 20.45: Mešan glasbeni in literarni program. — 22.40: Zvočna reportaža. — 23.40: Plesni koncert iz Londona. — KONIGSBERG 19: Plesni večer. — 20.45: Koncert orkestra in solistov. — 22.40: Komorna glasba. — STUTTGART 20.15: Nacionalna ura. — 20.45: Koncertno potovanje na Rusko. — 22.40: Prenos iz Berlina. —

»Zadeva časti vseh Jugoslovenov so rojaki v sužnosti! ščitimo svojo narodno čast ter pristopajmo k »Braniboru«

KULTURNI PREGLED

Panaiz Istrati

(† 16. aprila v Bukarešti)

L. 1884. v romunski Braili rojeni Panaiz Istrati je bil prav kakor Maksim Gorkij in Knut Hamson za mladih nog delavec, potem potepuh, krošnjar, prodajalec razglednic in eden tistih, malce skrivnostnih »nevesekdov«, ki pritiskajo na kljuko meščanskih stanovanj kot brezposelni delavci. Iz Romunije ga je nemirna kri pognala v Grčijo, potem v Egipt in nato v Švico in Francijo. Postal je levantinski človek in govoril mešanico jezikov, ki cvete v sredozemskih pristaniških mestih kot njihov svojevrstni arget.

Njegova bogata domišljija je jela pestre doživljaje v levantskih krajih in spomine na mladost v Romuniji tkati v pripovedne spise. Za Istrati je nadarjenost je v nemali meri značilna, kako si je ta in prihodni delavec kmalu prisvojil francoski jezik in v njem poskusil svoje pero. Najprej ni nikjer uspel. Nekega dne se je ustrlil, da bi bil opozoril na se in na osebno dramo »neumevanega pisatelja«. Slavnj Roman Rolland ganljivo pripoveduje, kako je odkril tega levantinca s pisateljskimi ambicijami v neki bolnišnici, kamor so ga bili prenesli kot ranjenca. Istrati je Rollandu pokazal svoje rokopise. Bile so nove, ki jih poznamo pod naslovom »Kyr Kyrallina«. In kakor je nekoč Rollandu vll pogum in vero vase daljni jasnopoljanski grof Tolstoj, je pisec »Jeana Christoph« postal Istrati jev literarni pokrovitelj in boter njegovi prvi knjigi. Ko je izšla z Rollandovim predgovorom, je Romun Istrati vstopil v literaturo Rabalaisa, Stendhala, Balzaca, Flauberta kakor pred njim in za njim se mnogi Nefrancozi.

Pisateljsko delo Panaiza Istratia je dokaj obsežno. V prvih spisih opisuje ljudi svoje vrste: postopake, ki jih vabijo bele ceste v svet, ljudi, ki mrzijo življenje povprečnega malomeščana. V »Povestih Adrijana Zografa« je prišel opisovati lastno življenjsko pot, ki jo je posebno živo prikazal v »Stricu Angeliu«. V »Osatu Baragana« slika ljudi in prirodo valahiške stope. V osrednji dejanja je boj za zemljo, ki se razvija v tipično romunsko agrarno pobuno. Premagani kmetje beže v gore. Tako prehaja k priljubljenemu motivu svojih povesti: k hajduštvu. Z romanom »Hajduki« je dosegel višek v prikazovanju tega značilnega pojava na Balkanu. Iz njega se oglašja Rousseaujevski evangelij vrnitve v naravo. »Odhajamo v gozdove in bomo izboljšali svet«. Naivna revolucionarnost preveča te preproste ljudi, ki so še tako blizu svobodni naravi in idiličnemu življenjskemu slogu pastirske dobe. Toda v Istrati jev pastoralni prozi se že kažejo trda socialna in dušeslovna dejstva: boj slabšega z močnejšim, kruta sebičnost samca, pohlep po imetju, močne strasti. Taki in podobni motivi so zagrabili čitajoč občinstvo, zlasti v Franciji: iz njih je začelo po sroviem, neproblematičnem življenju, kakor ga danes opisuje Jean Giono.

Ciklus Andreja Zografa je raste; v nadaljnjih povestih, zlasti v »Mihailu«, je do bil pomembno izpopolnjen. Omeniti je treba tudi v slovenščino prevedeno, letos izšlo daljšo povest »Nerancula«. V novejših povestih se opaža, da se je Istrati v Parizu navzel raznih idej in da je hotel vplivati tudi miselno na čitatelja. To je marsikogar odvrnilo od njegove nove proze. Kajti Istrati, ta »balkanski Gorkij«, je bil svojemu ruskemu vzorniku podoben še v nečem: da je namreč kot pripovednik-umetnik pešal v progresivnem razmerju s tem, kolikor je raste kot ideolog, kot intelektualce. Tam, kjer opisuje Istrati svojo Romunijo ali pa pester levantske doživljaje brez posebne težnje, da bi ljudi ogrel za kakršenkoli nazor, tam je najoriginalnejši.

Spisal je tri obsežne knjige o Rusiji. »Vers l'autre flamme« je naslov njegovi poglavitni reportaži o Stalinovi Rusiji, kamor je romal kot prepričan komunist. A Istrati se je v Parizu preveč navzel francoskega razumarstva in kritiziranja, da bi še mogel videti zlato v vsem, kar se je sve-

tlo. Njegov ruski potopis ima viden pečat razočaranja. Vernik je prišel v paradiz, o

katerem je sanjaril in je spoznal, da se tudi tu sita vrana roga lačni in da je ideal pravičnosti še daleč, daleč od »nove družbe«.

Cerkev z domorodnega vidika

Cerkvena zgodovina. Oris z domorodnega vidika spisal dr. J. Jeraj. Samozaložba (!) (1935, 288 strani)

Tujec v Izraelu notranjega in vnanjega razvoja Cerkve vse »od ustanovitve do današnjih dni«, ne bom Jerajevga dela strokovno ocenjeval. Saj bi tako pač najhujše zagrešil tisto, kar je antični človek s strahom in trepetom imenoval »hybris« (prevzetija), ter bi si nakopal opravičeno jezo poklicnih kritikov. Toda Cerkvena zgodovina, ki jo je napisal dr. J. Jeraj, hoče biti »oris z domorodnega vidika«. To pa je taka plat na Jerajevem delu, ki mi ni tuja in mi lahko služi za Arhimedovo oporišče.

Jerajeva knjiga je po vsebini zgodovinska in spada zato v zgodovinarjev resor. A po obliki ima ta knjiga pred vsem drugim »pedagoški in metodični« didaktični značaj, kajti avtorju je bilo na moč mnogo, nemara največ do tega, da zgodovinsko smov poda na pedagoško-didaktični način in sicer — z domorodne strani. Jerajeva Cerkvena zgodovina torej ni le znanstveno-zgodovinski, morda niti ne večinoma, ampak, vsaj hkratu — poizkus rešitve zgodovinsko-didaktičnega problema v okviru domorodnega pouka.

Vse to, kar krije beseda »dom« in izpeljanke (domačija, domoljubje, domoljubnost, domorodnost, domovina...), današnji dan ni kdo ve kaj v cen. Povprečni sodobnik temu inventarju iz »romantične« zakladnice duha najrajši — »osle kaže«. Le v pedagoški provinci sodobne kulture je, vsaj deloma, drugače: zlasti v območju ljudske šole postaja namreč sešod »domorodnost« zopet centralna os vsemu pedagoško-didaktičnemu prizadevanju.

Eden izmed najtehtnejših glasnikov, kar jih premore sedanji kulturni aeropag človeštva, je berlinski pedagog-filozof E. Spranger. A ta nedosežni mož in pol pričenja (v zborniku »Handbuch der Heimaterziehung«, 1924) svoj uvodni članek, ki nosi naslov »Bildungswert der Heimatkunde«, tako: »V naši duši je kotiček, kjer smo več poetje. Kar je v zvezi s našimi otroškimi leti in pa z našo domačijo, živi v nas s tako očarljivimi barvami, da niti največji slikar ne bi znal tega obnoviti, in pa v tako nežnih ter koprneče izvenevajočih čustvih, da nas tukaj niti najvišja zmogljivost liričnega izraza ne bi

Istrati sicer ni zavrgel vere, priznal pa je realnost. Ko se je lani bolan umaknil v tišino francoske province, so se razširili glasovi, da je Istrati obojen na smrt. Ob tej priliki je prejel toliko ljubeznivih pism, da je spisal članke, v katerih so nekateri spoznali miselnost verskega spreobrnjenca. O tem se je razvila živahna polemika. Pri nas ga je revija »Danas« napadala, čed, da se je zaradi denarja spril z ruskim komunizmom. Toda Istrati je v »Les Nouvelles Littéraires« dobro povedal, v čem je njegova »spreobrnitev«. Spoznal je, da v življenju materija ni vse in da so človeka važna tudi višja čustva, na pr. ljubezen, usmiljenje, cnota. In da človeško dejanje in nehanje vodijo tudi ideali, ne le interesi in gospodarske sile. Prej je mislil, da so to zgolj »buržujski predsodki, potem je spoznal, da brez tega ni človeškega napredka in da obstoje reči, ki so izven razredne borbe. Skratka: Istrati je prebolel prunitivno pojmovani komunizem, ni pa postal »konvertit«.

Požela ga je tuberkuloza. Že l. 1931., ko smo skupaj sedeli pod kostanj ljubljanske »Zvezde«, je njegova zunanost pričevala o človeku, ki ni trdnega zdravlja. Pripovedoval je, da menjava svoje bivališče med Parizom in Romunijo. Gorkij, ki je takisto dolga desetletja tuberkulozen, je rajši menjaval bivališče med Moskvo in Caprijem. Zato je učakal starost »Balkanski Gorkij« pa je šel v grob s petdesetim letom. Umrl je v Romuniji, ki jo je ljubil samo kot deželo mladostnih spominov, sicer pa se je iz nje duhovno izkoreninil. —o.

zadovoljila... V doživlju domačije so niala nekaj globoko religiozne, tudi če si nemara nočeš tega priznati; in če o kakem človeku rečem, da nima domovine, tedaj je to pač toliko, kakor bi rekel: njegova globlja bitnost nima osredka«.

Zgolj intelektualno in na pr. v srednji šoli že kar s ponosom »specialistovsko« usmerjeni ter z nedeljivo celoto in enoto človeškega bitja in žitja slepi učitelji, ki se s svojim neplodnim postopkom roga prevažnemu dejstvu, da je v kulturnem življenju vse povezano z vsem — ne obazuje mladega rodu, kar bi moral, temveč mu prej prizadeva hudih okvar. A pravi vzgojnik, ki je res vreden tega naslova ter ni le »učni uradnik« ali pa celo učni avtomat, ne bi smel hoditi in mahati po zraku, ampak bi moral mlade duše centralno ukoreninjati v trdnih, ču-dovite moči vsebujočih domorodnih tleh ter jim od tod celotno ravnat pogled na ostali svet in življenje. Kajti gorje človeku, ki ni pognal nikjer korenin!

Kako pusta, nič življenja dramača reč je svoje dni bila v osmi šoli cerkvena zgodovina. Takih poglavlji, ki bi imela kaj

Ni še prepozno!

Cerprav ne bližamo že petemu mesecu in letu, vendar še ni treba obupati nobenemu — saj je še zmerom čas: z vsakim dnem lahko postanemo narodnik ilustrirane tedenske revije »ZIVLJENJE IN SVET«, ki te bo razvedrila in poučila!

vona po domači semiti ter bi užigala (sv. Ciril in Metod, Trubar, Skomšek...), vsaj v šolskih učbenikih ni bilo. Glede na šolski pouk cerkvene zgodovine bi se znana samohvala »Extra Hungarum...« bila tistihmal dala povsem varirati na besede: »In Slavie non est vita, et si est vita, non est ista«. Jerajeva knjiga ree da ni šolski učbenik, toda učitelj cerkvene zgodovine bo se iz tega kompandija s pridom oplojal i glede verskega življenja in mišljenja Slovencev pa drugih Slovanov, da bo lahko mlade duše opozarjal

Simon Clement v naših krajih

V deveti knjigi zbornika »Naš narodni život«, čigar avtor je beograjski narodopisec in zgodovinar prof. Tihomir R. Gjorgjević, je izšla daljša razprava »Putovanje Simona Clementa kroz severozapadne krajeve naše zemlje 1715. godine«. Avtor je odkril v rokopisnem oddelku knjižnice Britskega muzeja v Londonu rokopise dnevnikov Simona Clementa, med katerimi je tudi »A Journal of my travels into the Lower-Hungary, Slavonia, Croatia, Friuli, Carniola and Stiria in the year 1715.« Med 19. julijem in 30. septembrom je ta neznani mož potoval po naših krajih in zapisoval svoja opazovanja. Njegovi rokopisi niso bili nikjer natisnjeni, in to, kar objavlja prof. Gjorgjević v prej omenjeni knjigi, je tem zanimivejše za nas, ker prvič slišimo o dnevniku angleškega popotnika, ki je prehodil tudi nekatere slovenske kraje.

O Simonu Clementu ni znano nič drugega, nego da je bil Anglež in da je nekaj časa bival na Dunaju. Če smemo sklepati po njegovih zapiskih, je bil sicer ugleden mož, ki se je na poti stikal s samimi veljaki, vendar pa hudo praktičen. Take so tudi njegove dnevniške beležke, ki ne kažejo nikakih slovstvenih stremenj.

Po prevodu, ki ga je izvršil beograjski odkritelj tega popotnika iz prve četrtine 18. stoletja, naj navedemo samo nekatere značilne odstavke o slovenskih krajih. — Našim krajem se je Simon Clement približal na poti z Dunaja preko Budima in Kanize. 14. avgusta 1715 je prispel tja, kjer se izliva Mura v Dravo: v Legrad. Tu se že seznanja z našim vinom, ki ga posej na vsej poti na moč zanima. »V Čakovcu«, piše, »blizu tega mesta (t. j. Legrada), se prideluje dobro, močno vino, ki se drži dalje časa. Ker je bilo zelo toplo vreme, sem ostal tu, kjer sem našel izmed vseh krcem od Budima dalje še največ udobnosti.« Odtod je šel preko Ludbrega (!) v Varaždin, nato pa v Zagreb in Karlovac ter dalje na Reko in v Sušak. Pot na morje ga je vodila po nasvetu nekega karlovskega postarja, ki je bil doma iz Gorice, preko Bele Krajine, Novega mesta in Ljubljane. V Beli Krajini so pogled bodrega Angleža razveseljevali vinogradi. Metliki se je približal ponoči in ker zaradi teme niso mogli konji s popotniki prebrsteti Kolve, so vsi prenočili v gozdu nekega siromašnega človeka, potem ko smo konje privezali k ograji.« Pokrajino opisuje takole: »Majhne cerkve in siromašne vasi so se pojavljale v majhnih razdaljah druga od druge. Tako si takoj postal pozoren, da prebivalstvo tega kraja prekaša po pridonosti lene Madžare na njihovih rodovitnih ravninah. Ko smo prešli neko gozdnato in zelo kamenito planino s strmimi cestami, se je odprl pred nami drug pogled na dobro naseljen in hribovit kraj, ki se razprostira na široko med oddaljenimi visokimi planinami; poleg tega smo videli tudi grščine in druge zelo lepe stavbe na vrhovih in rebrih bregov, ter stalno vedno več bogastva in blagostanja. Potlej smo prišli v Rudolfovo, ki so zaradi tega, ker je bilo trikrat zažgano, imenuje po nemško Neistadt, a ljudstvo v okolici ga imenuje Novo mesto (Anglež piše »Nemestey«).

Novo mesto hvali Clement zaradi njegove lepote in pravi: »Tu sem opazil posevke drugačnega oblika stavb in ljudskih navad, in ko sem bil pogledal svoj zemljevid sem opazil, da sem prispel na Kranjsko že pri Metliki. V tej oblasti, prav kakor na Koroskem in Stajerskem (do bližnje Gradca) je jezik preprostega ljudstva dialekt slovenskega jezika. Vino je bilo prav podobno avstrijskemu. Tu so tudi dobre krcme in udobnosti.« Nato opisuje Trebnje, Žužemberk, Sveti Ožbald, Dobropolje. Povsod zapiše, kakšno vino točijo.

Odtod je krenil s spremstvom v smer proti Cerknici, kjer ga je posebno zanimalo jezero. Prenočili so v Žihpolju »v neki dokaj dobri krcmi. Računam, da smo tega dne potovali trideset milj, čeprav smo

na živi klic domorodnosti, odkoder poganjajo »korenine naše moči« (Spranger). In da ima Jeraj zelo tenak sluh za domorodne glase, je očitno pokazal že v »Naši vasi«, ki jo je izdala Slov. Sol. Matica (1933).

V svojem »Orisu« domorodnega vidika je dr. Jeraj — reformator, prav pomenljiv reformator, ki ga simpatično označuje najčistejša mišljavina in pa dobro to je k dobremu usmerjeno hotenje. S te strani mu moramo prav zares biti za dar, ki nam ga prinaša — hvaležni. K. O.

potrebovali za nje enajst ur. Vino je bilo prav dobro, a prihajalo je s tržške strani. Nadaljnja pot je vodila preko Senožet v Trst, ki se mu je zdel »bolj prodajajoč kakor napredujoč«. Poznalo so se težke posledice hude zime l. 1709. Največ pozornosti posveča tudi tu vinu, med katerimi odkrije neko posebno vrsto, ki to ime nje liker in delajo iz odbranega grozdja: prošek. Bil je na kosilu pri guvernerju grofu Strassoldu, čigar brat duhovnik je bil vodil po mestu, da je preizkušal vina. Iz Trsta je krenil preko Devina in Rubije v Gorico, kjer zopet predvsem proučuje vinograde in vino. Prenočil je tudi v Ajdovščini. Po zelo slabi cesti je prišel preko Logataca na Vrhniko, »spodobno vas z več krcami, kjer sem prenočil«.

Nato pride Simon Clement v Ljubljano (imenuje jo Lubiana). »Je škofskovo mesto in glavno mesto Kranjske. Sežidana je z obeh strani reke, ki je kakih trideset jardov široka in ima dva mostova z lepimi majhnimi trgovnicami na mosteh. Dolga je okrog pol milje in četrtil milje široka z lepimi kamenitimi hišami po avstrijskem vzorcu in različnimi krasnimi palačami, ki pripadajo plemstvu tega kraja. Obdaja jo zid, ima pa velik grad na visokem hribu nad mestom. Tu so celo bankirji, a zdi se, da tudi trgovina in bogastvo. Vina v tem kraju ne proizvajajo, marveč ga kupujejo na Hrvaškem, Gorici in v drugih krajih. A pijo ga več kakor v krajih, odkoder ga naročajo.«

Iz Ljubljane je angleški popotnik krenil preko Podpeči in Sv. Ožbald na Vransko, odtod pa v Celje, kjer se je ustavil v »dobraj krcmi«. Celje ima »kake četrtil milje v dolžino, a polovico tega v širino, in precej dobre hiše. Ograjeno je z zidom in ima majhen star grad. Videli sem tri rimske spomenike z napisy na dveh večjih vratih, enega pa v mestu. Potlej je poteval mino Konjice v Slovensko Bistrico, v Zgornji Polskavi pa si je dal podkovati konja. »Vino, ki sem ga poskusil, se je zdelo kakor navadno avstrijsko vino, samo nekoliko boljše. Maribor mu je »lepo, z zidom obdano mesto, malo večje in po videzu bolj trgovsko od Celja. Reka je tu širideset jardov široka in plovna ter ima lep lesen most, ki vodi preko nje. Tu je tudi lep grad, ki pripada grofu Rosenburgu. Vrhove okrog Maribora pokrivajo v velikem delu vinogradi. Tu se nisem ustavil, toda konj mojega sluga je bil opesal, pa sem moral prenočiti štiri milje odtod v neki majhni krcmi, kjer sem imel dobro udobnost.«

Iz Maribora je šel preko Plača proti Arnovžu in odtam v Radgono. Vina ne hvali; pravi, da je slabo in da se ne drži, tako zapisuje v svojo beležnico. Od tam je krenil proti Vildonu in Gradcu. V Stajerskem glavem mestu se je seznanil z radgonskim vinom in z ljutomercanom, ki ga imenuje »Leuchtenberg«. Ljutomerčan mu je močnejši, okusnejši in prijetnejši od radgončana in se lahko drži dolga leta.

Zapiski tega Angleža o naših krajih so tako suhoparni, da v njih zmanj iščemo trohice poezije in plastičnih opisov. Iz njih ni mogoče posneti, kaj neki ga je vodilo po naših krajih in čemu je tolikanj preskušal slovenska vina. V njegovih brezosebnih beležkah daje samo ta intimni stik z vinom slutiti, da Simon Clement, ta davni popotnik slovenskih cest, ni bil tako suhoparen in praktičen Anglež, kakor bi sklepali po njegovem dnevniku. Čeprav ne pove nič posebnega, smo vendar prof. Gjorgjeviću hvaležni za njegovo odkritje med stari rokopisi v knjižnici Britskega muzeja. —o.

Nova pesniška zbirka. Za veliko noč je izšla v založbi Belo - modre knjižnice pesniška zbirka Mare Lamutove »Breze in borci«. Obširnejše poročilo o pesnici in njeni knjigi bo »Jutro« priobčilo ob prvi priliki.

Avdofja Panajeva:

Spomini na Dostojevskega in Tolstega

Dostojevskij je prišel prvič k nam nekega večera (15. novembra 1845) v družbo Nekrasova in Grigoroviča. Ob prvem pogledu nanj je bilo videti, da je to od sila nervozen in občutljiv mladi mož. Bil je hudo suh, majhen, pjavolas in nezdrav ve barvo na obrazu; njegove nevelike sive oči so nekako preplašeno begale s predmeta na predmet in blede ustne so nervozno trzale. Skoraj vse, ki so bili takrat zbrani pri nas, je poznal, in vendar je kazal, da ga je družba zmedla. Ni se nič vmešaval v razgovor. Vsi so si prizadevali, da bi ga zabavali in napravili konec njegovi boječnosti; že tedaj so ga smatrali za člana našega krožka.

Od tega večera dalje je Dostojevskij često prihajal k nam. Boječnost ga je minila, jel je celo kazati nekako izživljenost. Spuščal se je z vsemi v prerakanju in očitno samo iz trmoglavosti nasprotoval drugim. Zaradi mladosti in nervoznosti se ni umel obvladati, ter je čez mero kazal pisateljsko samoljubje in visoko mnenje o svojem talentu. Prvi nepričakovano odlični usnehi, ko so ga tudi ljudje, ki so kompetentni v književnosti, zasipavali s hvalo, so ga tolikani omamili, da kot močno sensitivev človek ni mogel skriti svojega ponosa pred drugimi mladimi pisatelji, ki so s svojim delom skromno hodili po tem poprišču. Ko so se v krožku pojavili mladi literatje, je moral človek vedno paziti da niso iz njega brili norca. Dostojevskij pa je kakor nalašč nudil priliko za tako govorjenje, ker je vedno gledal z viška na druge in jim dajal čuti, da je nadarjenjši od njih. Seveda so

ga zaradi tega tem bolj kritizirali in z zbadljivkami dražili njegovo samoljubje. Zbuden močnej v tem je bil Turgenjev, ki je namenoma potegnil Dostojevskega v spor in ga kajkratni razdražil do skrajnosti. Dostojevskij bi bil najrajši skočil iz kože. Hazardno je zagovarjal svoje, včasih res nemišelnje nazore. Ko se je v vročerknem prerakanju kakšne iznebil, se je Turgenjev oprjel teh besed in in se z njimi zabaval.

Pri Dostojevskem se je pojavilo tako bojazljivo sumničenje zaradi tega, ker mu je bil eden izmed članov našega krožka prinašal na uho vse, kar smo govorili o njem osebno in o njegovem romanu »U bogi ljudje«. Dostojevskij je jel sumiti, da mu zavidamo talent in je skora v sleherni besedi, izrečeni kar takole brez slabega namena, iskal prikrito težnjo, da kdo zmanjša pomen njegovega dela in ga užali. Namesto da bi bili postopali z njim prizanesljivo kot z bolnim, nervoznim človekom, so ga mnogi s posmehovanjem samo še bolj dražili.

Dostojevskij je n. pr. hudo zameril Belinskemu, da je rajši igral preferans kakor govoril z njim o »U bogi ljudje«. Dejal je: »Zares ni mogoče v ničeri »razložiti« družbe uradnikov od družbe literatov — ista toposť v zapravljanih časa«.

Belinskij se je izogibal slehernemu resnejšemu razgovoru, da se ne bi razburjal Dostojevskemu pa se je zdelo, da nočenja tako zaradi tega, ker je postal hladnečasn proti njemu. Ko je Belinskij slišal razvnetega Dostojevskega v sporu s Turgenjevim, je potihoma dejal Nekrasovu: »Katerim sta igrala karte: »Kaj na je Dostojevskemu? Govoril neke nemišle na se s takim ognjem!« Ko je Turgenjev od oduha Dostojevskega pripovedoval Be-

linskemu o pikrih in nepravilnih opazkah Dostojevskega glede nekega ruskega pisatelja, mu je pripomnil Belinskij:

— No, vi ste mi lep mož: pričkat se s bolnim človekom in ga venomer dražiti, kakor da ne vidite, da je razburjen in še sam ne razume, kaj govori.

Ko so Belinskemu pravili, da Dostojevskij že vidi v sebi genija, je skomignil z rameni in otožno dejal:

— Mar je to nesreča? Dostojevskij ima nesporno talent. Toda, to je: če si bo domišljal, da je genij, namesto da bi svoj talent razvijal, tedaj gotovo ne bo napredoval. Treba bi mu bilo zdravljati. vse to prihaja od grozne živčne razdraženosti. Rečeva je življenje kaj malo pripravilo za ta svet. Nastali so težki časi. Treba je imeti živce kakor bik, da vzdrži vse pogote dandanašnjega življenja. Če se ne zboljšajo časi, tedaj — ne daj Bog — postanejo vsi do zadnjega duševno bolni.

Nekoč je Turgenjev v navzočnosti Dostojevskega opisoval svoje srečanje z neko osebo na kmetih, ki je mislila, da ima pred seboj genialnega človeka. Mojsirsko je onisal vsvo smešnost svojega občudovalca. Dostojevskij je postal bled kakor kre-dal, ves je vzdrhtel in brž planil iz sobe, da bi poslušal do konca Turgenjevlevo pripovedovanje. Pripomnila sem v imenu vseh: — Čemu tako mučite Dostojevskega? — Toda Turgenjev je bil na moč dobre volje in le tudi druge potegnil za seboj, tako da se ni nihče kdo ve kaj zmenil za nagli odhod Dostojevskega. Turgenjev je nričel zlagati humoristične verzice o Die-vuškinu lunaku »U bogi ljudie ki se ne-ka-ko zahvaljuje Dostojevskemu, da je vse: Rusiiti odkril njevo ohtoi.

Od tistega večera se Dostojevskij ni več pojavil pri nas. Na ulici se je očitno iz-

ogibal, da bi se bil srečal s komurkoli iz našega krožka.

Povedati moram, kako se je v krožku »Sovremennika« pojavil grof Lev Nikola-jevič Tolstoj. Takrat je še bil častnik in edin med sodelavci »Sovremennika«, ki je nosil vojaško uniformo. Njegova literarna nadarjenost se je že tolikanj uveljavila, da so ga morali vsi korifeji priznati za sebi enakega.

Sicer pa grof Tolstoj ni šodil med bo-veče ljudi, da dobro se je zavedal moči svojega talenta in se je vedel zelo nevezano; takrat se mi je zdelo, da je tako delal hoté.

Posebna zanimivost je bila za me, če sem lahko prisostvovala prizoru, ko sta se Turgenjev in grof L. N. Tolstoj pričakla, prepirala in drug drugemu brusila v brk svoje opazke. kajti oba sta bila na moč prekanjena in dobra opazovalca.

Nisem slišala mnenja, ki ga je imel Tolstoj o Turgenjevu. Tolstoj ni nikdar izrekel svojega mnenja o nobenem izmed literatov vsaj v moji prisotnosti ne Turgenjev pa je imel kar nekako potrebo, da daje duška svojemu opazovanju o komurkoli.

Komaj se je bil Turgenjev seznanil z grofom Tolstom že je dejal o njem:

— Pri njem ni naravna ne ena beseda, ne ena kretnis. Nenehoma se hvasta pred nami. Ne morem razumeti, kako je pri to-lik zvitim človeku mogoče, takole t-haštvo z zastaranim grofovstvom.

— Toda ni Tolstom ne opažam. — je »govoril« Panajev.

— No, ti enah ne opažaš mnogih reči. — je odvrnil Turgenjev.

Oh neki priliki je Turgenjev iztaknil, da ima Tolstoj pravico do donhanstva. Ne-

koč je Tolstoj pripovedoval nekatere zanimive epizode, ki so se odigrale med vojno. Ko je odšel, je rekel Turgenjev:

Tri dni lahko kuhaš ruskega častnika v lugu, pa še ne spraviš iz njega junjerske surovosti; lahko ga kakorkoli natareš z lakom izobrazbe, vedno boš čutil živinstvo iz njega.

In Turgenjev je pričel kritizirati vsak stavek grofa Tolstega, ton njegovega glasu, izraz njegovega obličja. Naposled je rekel:

— In če zdaj pomislim, da je vse to živinstvo zaradi ene same želje — dobiti odlikovanje!

Panajev je zopet ugovarjal:

— Veš, Turgenjev, če te ne bi poznal tako dobro, bi zdajle mislil, da tako govoriš o Tolstemu samo zaradi tega, ker mu zavidáš.

Kaj naj mu zavidam? Govori! — je vzkliznil Turgenjev.

— No, v bistvu mu ne moreš ničesar zavidati; tvoja nadarjenost je enaka njegovi — toda, lahko bi si bil mislil...

Turgenjev se je nasmešnil in nekako pomilovalno dejal:

— Panaiev ti so dober opazovalec, kadar gre za gizdalno, ne svetujem ti samo, da se trudiš z opazovanjem izven te sfere.

Turgenjev je kipel dalje in nejevoljno pravil:

— Samo Panajevu je mogla priti nesmiselna misel da bi bil jaz zavidljiv Tolstemu. Za boga, morda pa zastran njegovega grofovskega naslova?

Nekrasov je v tem času malo govoril, ker ga je hudo mučila bolezen v grlu. Dejal je Turgenjevu samo tole:

— Ah, nikar ne rečetaj tega, kar Ti je rekel Panajev. Kakor da bi res šlo za to, da te kdo sumi tako budalosti.

Gospodarstvo

„Škarje“

Razmerje med agrarnimi in industrijskimi cenami

Pod nazivom »škarje« se v narodno - gospodarskem življenju pogosto označuje nesorazmerje, ki nastane v razvoju cen posameznih blagovnih skupin, zlasti med cenami kmetijskih pridelkov in industrijskih izdelkov. O tem problemu se zadnji čas v naši državi pogosto razpravlja. Vlada gosp. Bogoljuba Jevtića si je nadelala hvalevredno nalogo, da to nesorazmerje po možnosti popravi v korist kmeta, čigar pridelki so v ceni mnogo bolj nazadovani, nego se je pričelo industrijsko blago, ki ga kupuje kmet.

Nedavno je temu problemu posvetil upravnik Glavnega saveza srbskih zemljoradniških združenj Voja Djordjević zanimivo predavanje (v beograjskem Udrženju agronomov). V tem predavanju je najprej opozoril, da bi pomenila vzpostavitev ravnotežja med cenami kmetijskih pridelkov in industrijskih izdelkov rešitev gospodarske krize. Zato je treba napraviti nujne korake, da se popravijo cene kmetijskih pridelkov. V ta namen predlaga g. Djordjević naslednje ukrepe: 1. spremembo načina izkoriščanja mednarodnih ugodnosti; 2. spremembo načina uporabe preferenc; 3. spremembo zaščitne politike za industrijo, ki črpa sirovino od kmetijstva; 4. domačo in inozemsko tržišče je treba postaviti v korist producentov; 5. racionalizirati oskrbo vojske; 6. otvoriti nova inozemska tržišča; 7. spravi v proizvodnjo v skladu s potrebami tržišča; 8. izdelati kmetijski nabir; 9. reorganizirati Prizad; 11. reorganizirati Priv. agrarno banko; 12. reorganizirati urad za živino in 13. reorganizirati zadrugništvo.

Kako je prišlo do sedanjega nesorazmerja.

Problem nesorazmerja cen je zadnja leta postal gotovo najvažnejši problem našega narodnega gospodarstva in je prav, da mu naša javnost posveča vso pažnjo.

Ze kmalu po vojni, ko je prenehala splošno pomanjkanje živil, je bilo opažati, da se večja razlika med cenami kmetijskih pridelkov in industrijskih izdelkov. Približno sreda pret. desetletja pa je prišlo do preokreta v korist kmeta. To gibanje je trajalo vse do nastopa svetovne gospodarske krize, ko se je na mah obrnilo v škodo kmeta. V naslednjem navajamo gibanje našega indeksa cen industrijskih izdelkov v primeri z gibanjem indeksa cen kmetijskih pridelkov (tu navajamo povprečje med indeksom cen rastlinskih proizvodov in indeksom cen živalskih proizvodov):

	Indeks cen kmet. pridel.	Ind. izdelki	razlika
1926	100	100	—
1927	108,3	99,3	+ 9,0
1928	119,3	98,0	+ 21,3
1929	112,6	92,6	+ 20,0
1930	92,8	80,3	+ 12,5
1931	73,2	71,4	+ 1,8
1932	62,0	65,2	— 3,2
1933	57,2	70,8	— 13,6
1934	56,4	67,4	— 11,0

Gornje številke nam kažejo, da je bilo razmerje med industrijskimi in agrarnimi cenami najugodnejše v l. 1928. Od leta 1926, ki tvori bazo za računanje našega indeksa cen, so do l. 1928. narasle agrarne cene za preko 19 %, medtem ko so industrijske cene padle za 2 %. V naslednjih letih so sicer na eni kakor na drugi strani cene silno nazadovale, vendar agrarne cene v mnogo večji meri kakor industrijske cene, kajti do leta 1933. so v primeru z najugodnejšim letom 1928. padle agrarne cene za 52 %, industrijske cene pa le za 18 %. Šele v lanskem letu se je to razmerje pričelo polagoma boljšati. Dočim je bil l. 1928. indeks cen agrarnih proizvodov za 21 točk večji nego industrijski indeks cen, je bil obratno v l. 1933. za 13,6 točke nižji, lani pa za 11 točk. Kakor je pričakovati, se bo to postopno zapiranje škarij nadaljevalo, ker imajo industrijske cene v naši državi še vedno tendenco nazadovanja, dočim so se agrarne cene več ali manj ustale. Je pa posebnost industrijskih cen, da se le bolj polagoma prilagodijo novo nastalem razmerju agrarnih cen. Letos v marcu je razlika med indeksom agrarnih in industrijskih cen, ki je lani v povprečju leta znašal 11 točk, že padla na 6,4 nasproti 14,4 točke v lanskem marcu.

Seveda pa nam gornje številke ne kažejo še prave slike, kajti znano je, da kmetovalci prodajajo svoje proizvode po večini po cenah v trgovini na debelo, dočim kupujejo industrijske izdelke po cenah v trgovini na drobno. Razvoj indeksa cen v trgovini na drobno pa nam kaže, da v splošnem razvojem cen v naši državi najbolj zaostaja, ker so cene na drobno bolj odporne proti večjim spremembam. Pravi obseg škarij med agrarnimi in industrijskimi cenami moramo torej spoznati, če primerjamo indeks agrarnih cen na debelo z indeksom cen na drobno, zlasti z indeksom cen obrtno - industrijskih izdelkov za prehrano in z indeksom cen za oblačila (oboje na drobno). Tu pa dobimo naslednjo sliko indeksov cen:

	agrarne cene na debelo	obrtno-ind. blago za prehrano na drobno	cene oblačil na drobno
1926	100	100	100
1928	119,3	99,2	90,1
1934	56,4	68,5	76,5
padec od l. 1928.	53 %	31 %	15 %

Med tem ko so cene agrarnih proizvodov na debelo od l. 1928. padle za več nego polovico (za 53 odst.), so cene obrtno-industrijskega blaga za prehrano v trgovini na drobno nazadovale le za 15 odst. Seveda pa je treba tudi tu pripomniti, da imajo cene na drobno še vedno tendenco padanja in je letos baš indeks cen v trgovini na drobno ponovno nazadovao in kaže še vedno popuščajočo tendenco, ker v svojem gibanju časovno zaostaja za gibanjem cen v trgovini na debelo, kjer se je zadnji dve leti padanje že ustavilo.

Omejene možnosti za zboljšanje razmer

Ukrepi, ki jih predlaga g. Djordjević za zboljšanje razmerja med industrijskimi in agrarnimi cenami so gotovo vpoštevani

vredni. Vendar pa se ne smemo udajati iluziji, da bo mogoče s predlaganimi ukrepi v kratkem času razmere bistveno izboljšati. V tem pogledu imajo agrarnopasivne, to je industrijske države, mnogo lažje stališče. V industrijskih državah so najprej z dvigavanjem zaščitnih agrarnih carin, pozneje pa se z uvoznimi prepovedmi in omejitvami, preprečili padec agrarnih cen, tako da je v večini industrijskih držav razmerje med agrarnimi in industrijskimi cenami za kmeta zelo ugodno. Mnoge države so v tem pogledu šle celo predaleč in so vse prizadevanje usmerile na dvig agrarnih cen in le v manjši meri na znižanje industrijskih cen, kar je imelo za posledico, da je postal v teh državah splošni nivo cen previsok.

Nepriremno težje je stališče države, ki ima v svoji agrarni produkciji presežke, ker agrarne države za uravnoteženje agrarnih in industrijskih cen nimajo na razpolago enostavnih sredstev carinske zaštite in uvoznih omejitev, kakor industrijske države. Za padec naših agrarnih cen se pogosto iščejo krivci pri nas doma, med tem ko mora biti vsakomur jasno, da so v naši državi, ki mora svoje agrarne presežke, izvažati, padle agrarne cene le zaradi padca cen v inozemstvu. Kmetijskim pridelkom, v katerih imamo izvozne presežke, sploh ne moremo dvigniti cen, ker nam te cene diktira inozemstvo. Vse, kar moremo storiti, je to, da skušamo zmanjšati razliko med cenami, po kateri gredo naši izvozni agrarni presežki v inozemstvo, in cenami, ki jo dobi kmetovalec za svoje blago. To pa pomeni, da moramo bolj organizirati našo izvozno trgovino in da moramo skušati, da v čim večji meri dosežemo preferenco za izvoz naših agrarnih proizvodov, kajti le v primeru, če je izvoz vsega produkcijskega presežka posameznega agrarnega proizvoda zasiguran po preferenčnih carinah, je mogoče, da se dvigne v naši državi cena preko svetovne cene.

Pogrešno je tudi, če bi pričakovali vse zboljšanje situacije za kmeta od organizacije izvoza na zadrugi podlagi. Izvozna trgovina je sila riskanten posel, ki prinaša včasih lep dobiček, še pogosteje pa v zadnjih letih težko izgubo. To nam potrjujejo tudi zadrugi, ki se že daljšo dobo pečajo z izvozom agrarnih proizvodov in proti splošnemu pričakovanju ne beležijo pri tem izvozu dobičkov. Gotovo je treba povsod pospeševati, da se izvoznega posla lotijo tudi zadrugi, vendar le pod enakimi konkurenčnimi pogoji s poklicno trgovino, kajti le v tem pogledu bodo zadrugi oni koristen korektiv, ki bo onemogočal izkoriščanje kmeta od strani izvoznikov. Pri organizaciji naše izvozne trgovine pa moramo v bodoče bolj gledati na to, da se zmanjša riziko izvoznega posla, kajti čim manjši je ta riziko, tem višje ceno bosta lahko izvoznik ali izvozna zadruga nudila kmetu.

V stremeljenju, da čim bolj zmanjšamo nesorazmerje med agrarnimi in industrijskimi cenami, pa moramo enako pozornost posvetiti tudi vprašanju, kako znižati cene industrijskih izdelkov, zlasti v onih panogah, kjer je tako znižanje možno, ne da bi zahtevalo znižanje med industrijskim delavcem. Medtem ko številne industrijske panoge v naši državi poslujejo danes brez vsakega dobička, imamo na drugi strani mnoge važne industrije, ki spričo raznih carinskih in drugih ugodnosti beležijo visoke dobičke in s karteli ščitijo previsoke prodajne cene.

Za zboljšanje razmerja med agrarnimi in industrijskimi cenami je končno bistvene važnosti tudi vprašanje fiskalnih bremen, ki jih v pretežni meri nosi nekmetijsko prebivalstvo, kar bistveno podražuje vso obrtno-industrijsko produkcijo.

Nov dotok deviz pri Narodni banki

Poslednji izkaz Narodne banke od 15. t. m. zaznamuje nov dotok deviz in zlata za 12,3 milijona Din (prejšnji teden za 20,2 milijona); od tega je šlo 6,9 milijona Din (16,3) za povečanje podlage in 5,4 milijona (3,9) za povečanje deviz izven podlage. Podlaga je 15. t. m. dosegla po stabilizacijskih tečajih vrednost 1333,9 milijona Din (+ 6,9), od tega zlato 1279,2 milijona Din (+ 3,3), devize 54,2 milijona Din (+ 3,3) in valute milijona Din. Ta postavka je s tem dosegla 0,5 milijona Din (+ 0,3). Devize izven podlage pa so dosegle že znatno vsoto 171,9 milijona Din. Ta postavka je s tem dosegla izredno višino, kakršne nismo zabeležili od avgusta 1931.

Menična posojila so se v drugi četrtini aprila skrčila za 3,2 na 1546,8 milijona Din, lombardna pa za 0,4 na 259,0 milijona Din. Pri obliki bankovcev vidimo skrčenje za 36,6 na 4406,7 milijona Din in je sedaj obto bankovcev za 275 milijonov večji nego lani ob istem času, toda le za 97 milijonov manjši nego pred dvema letoma in za 468 milijonov manjši nego pred tremi leti. Obveznosti na pokaz pa so se vzporedno povečale za 48,2 na 1228,4 milijona Din; od tega žirovne obveznosti za 29,3 na 509,1, obveznosti na pokaz po raznih računih pa za 19,3 na 718,2 milijona Din. Obveznosti z rokom so se povečale za 13,2 na 291,8 milijona Din. Vrednost zlata in devizne podlage znaša sedaj skupaj s premijo (28,5 %) 1714,0 milij. Din ter predstavlja 30,41 odstotno kritje (prejšnji teden 30,32 %); vrednost samega zlata pa znaša s premijo 1544,8 milijona in kritje v samem zlatu 27,41 % (27,49 %).

Dotok zlata in deviz 143 milijonov v treh mesecih.

Zanimivo je gibanje podlage in deviz v času od 22. januarja t. l., ko je bilo izvedeno razčiščenje bilance Narodne banke v zvezi z odplačilom revolving - kreditov. Te spremembe so razvidne iz naslednjih števil (v milijonih Din):

	podlaga	izven podlage
22. januarja 1935	1286,5	108,1
15. aprila 1935	1333,9	171,9

+ 47,4 + 63,8

Skupaj je znašal dotok zlata in deviz v podlagi in v računu deviz izven podlage od 22. januarja t. l. 111,2 milijona Din. Ta vred-

nost pa je računana po stabilizacijskih tečajih in je k tej vsoti treba pribiti še 28,5 % premije, tako da znaša dejanska vrednost dotoka zlata in deviz v nepolnih treh mesecih 142,9 milijona Din. Dotok zlata in deviz v približno enakem obsegu je imela Narodna banka že lani, vendar je morala ves presek porabiti sproti za obrestovanje in za odplačilo revolving - kreditov, tako da ta pritok ni mogel priti do vidnega izraza.

V navedenem razdobju (od 22. januarja do 15. aprila) je prišlo tudi do znatnejših sprememb v sestavi podlage. Neobremenjeno zlato, deponirano v inozemstvu (v Parizu) se je skrčilo od 146,5 na 77 milijonov Din. Iz tega sledi, da je Narodna banka že polovico zlata, deponiranega v Parizu, presnela v svoje trezorje v Beogradu.

Enodstotni izredni prispevek od mezd delavcev

Kakor znano, sta upravno sodišče v Celju in Državni svet v Beogradu na konkretno tožbo odločila, da je pobiranje 1 % izrednega prispevka od mezd delavcev protizakonito. Na to odločbo je pred meseci finančna direkcija izdala začasno okrožnico, da se pobiranje 1 % prispevka od delavcev ukine. Nedavno pa je finančna direkcija v Ljubljani izdala novo okrožnico, po kateri morajo davčne uprave znova zahtevati od delodajalcev pobiranje tega 1 % izrednega prispevka od mezdnih zaslužkov delavcev, ker se ni ukinjen razpis ministrstva financ iz l. 1934., ki pravi, da se nanaša oprostitev samo na nekvificirane dninarje, ki so najeti na hitro roko za posle ob nujnih javnih potrebah in so oproščeni uslužbenske davka (to tolmačenje pa je po razsodi Državnega sveta v nasprotju z zakonom).

Zveza industrijcev v Ljubljani je z vlogo na finančno direkcijo v Ljubljani 8. marca opozorila, da je zahteva finančne direkcije v nasprotju z veljavnim zakonom in je zahtevala, da se izdajo nova navodila v smislu zakonske določbe. Naslovila je tudi vlogo na ministrstvo financ, v kateri poudarja, da je

tako delodajalcem kakor tudi delavcem znano, da je odtegotvanje 1 % prispevka od mezdnega zaslužka delavstva v zakonu nesnovano, da je to potrdil Državni svet in da delodajalci niso niti dolžni, niti upravičeni odgovarjati delavcem dotične zneske, ker bi v nasprotnem primeru prišlo do resnih sporov med delodajalci in delavci. Spričo tega položaja svetuje Zveza industrijcev v okrožnici od 19. t. m. vsem delodajalcem, da postopajo točno po zakonski določbi. Ako prejmejo od davčne uprave pismeni odlok, odnosno plačilni poziv zaradi plačila izrednega prispevka od mezdnih zaslužkov delavcev, naj se proti temu odloku pritožijo na dravsko finančno direkcijo, in če bo ta izdala negativno odločbo, tedaj naj vložijo tožbo na upravno sodišče v Celju. Če prejme podjetje samo prepis okrožnice finančne direkcije, naj z vlogo zahteva od davčne uprave pismeni odlok z navedbo pravnih lekov. Zveza industrijcev priporoča tudi delodajalcem, naj zahtevajo povrnitev ali dobropis že plačanih zneskov izrednega prispevka od mezdnih zaslužkov delavcev in naj proti negativnemu odloku glede te zahteve zopet vložijo pritožbo, odnosno tožbo. Na koncu navaja okrožnica, da je Centrala industrijskih korporacij v Beogradu sporočila 17. t. m., da so prizadevanja Centrala, da se ukine lanski razpis finančnega ministrstva z retroaktivno močjo, ostala brezuspešna. Gospod minister financ pa pripravlja novo ureditve tega vprašanja za bodoče, ki naj se v kratkem objavi. Glede povrnitve že pobranih prispevkov pa se morajo interesi obrniti na upravno sodišče.

Gospodarske vesti

Ustanovitev reklamacijskih odborov v Celju in Novem mestu. Z odlokom finančnega ministra se ustanovita reklamacijska odbora v Celju in Novem mestu, prvi za področje davčnih uprav Celje, Gornji grad, Šoštanj, Šmarje pri Jelšah, Laško, Brežice in Kozje, drugi pa za področje davčnih uprav Novo mesto, Črnomelj, Metlika, Krško, Kočevje in Ribnica.

Znižanje obresti za komunalna posojila pri DHB. Upravni odbor Državne hipotekarne banke je na seji 17. aprila sklenil, da se pri vseh posojilih državnih in samoupravnih teles znižajo obresti od sedanjih 10 in 9 odst. na 8 odst., in sicer

od prve prihodnje anuitete po 1. juliju 1935.

Novi banovinski proračun in industrija. V svoji okrožnici od 19. aprila opozarja Zveza industrijcev v Ljubljani svoje članke na uredbo o banovinskem proračunu dravske banovine, odnosno na pravilnik o banovinskih davstvih za leto 1935/36. To vsebini uredbe in pravilnika je »Jutro« obširno poročalo 18. t. m.) ter z zadovoljstvom ugotavlja, da so bile iz predloga proračuna črtane davštine na premog, na sečno gozdov, na električni tok za pogon, na izkoriščanje vodnih sil in na parne kotle, s čimer je produkciji prištedeno nasproti predlogu proračuna 5,4 milijona Din. Prodrlo je torej načelo, da se sredstva za pogon v industrijski produkciji ne smejo obremeniti s samouravninami davstvinami in bi bilo treba to načelo dosledno izvesti tudi v občinskih proračunih, ker se industrijski proces ne sme podražiti z obremenitvijo pogonskih sredstev, saj se tako jemlje industriji konkurenčna zmožnost.

Kontrola avtomatičnih tehnic. Osrednja uprava za mere pri trgovinskem ministrstvu je izdala odredbo, da morajo biti vse avtomatične tehnice tipa Berkel, Schultz, Florenz, Schember itd. opremljene z zaščitno napravo za plombe. Te zaščitne naprave morajo biti izdelane po načrtu osrednje uprave za mere, tako, da ne kvarijo zunanega lica tehnice. Ta odredba je bila izdana, ker se je pogosto dogajalo, da se je žica s plombo pri snajenju tehnic ali drugače odtrgala in so imeli potem trgovci o priliki revizije sitnosti in stroške zaradi kazni. Zato je sedaj predpisana zaščitna naprava za plombo. Zastopniki trdijo, ki prodajajo take tehnice, morajo v treh mesecih poskrbeti, da bodo vse tehnice opremljene z zaščitno napravo za plombo. Po vsakem notranjem popravilu tehnic, mora trdnica, ki izvrši popravilo, poslati tehniko na ponovni pregled in žigosanje.

Plemenski sejem v Ormožu. Dne 2. maja 1935. priredi kr. banska uprava dravske banovine, plemenski sejem za ormoško cikasto (pincgavsko) govedo na sejmišču v Ormožu, in sicer dopoldne. Na sejem bo prignano lepo število dobre plemenske živine, osobito bikov. Vse nadaljnje informacije se dobe pri zvezi selekcijskih organizacij v Ormožu.

Razpis službe.

Podpisana hranilnica razpisuje mesto hranilničnega pripravnika

Pogoji za sprejem so:

1. jugoslovensko državljanstvo,
2. neoporečno življenje v moralnem in nacionalnem oziru,
3. popolno telesno in duševno zdravje ter starost ne nad 35 let,
4. dokaz o dosluženem kadrskem roku,
5. dokaz o uspešno dovršeni trgovski akademiji ali višji gimnaziji.

Prednost imajo prosilci z gimnazijsko maturo in abiturientkim tečajem.

Poskusna doba traja tri mesece. Nekolkovane prošnje, opremljene z gori navedenimi dokazili, je vložiti do 6. maja t. l. pri ravnateljstvu Mestne hranilnice ljubljanske.

V Ljubljani, dne 19. aprila 1935.

Zdravnika stažista,

ki bi v prostem času lahko posežal zdravnike v Ljubljani, išče tvornica farmacevtskih preparatov.

Ponudbe z navedbo prostega časa in zahtevki honorarja na oglasni oddelek »Jutro« pod št. 3749.

VINARNA in BUFET „PRI TROMOSTOVJU“ LJUBLJANA, CANKARJEVO NABREŽJE ŠTEV. 5

nudi prvovrstna dalmatinska vina iz lastnih vinogradov. Čez ulico Din 2.— popusta. Prošek Din 24.—, tropinovec Din 26.—, maslinovo olje Din 16.—, vinski kis Din 5.—.

Vsem cenj. gostom se vljudno priporoča ter želiva vesele velikonočne praznike

I. A. SUNARA.

3740

Mag. št. 12.705/35.

3771

RAZPIS

Mestno poglavarstvo v Ljubljani razpisuje ofertnalno licitacijo za dobavo in montažo stavbno-mizarskih izdelkov v novi mestni narodni šoli za Bežigradom. Uradno ugotovljeni proračun znaša Din 752.860.—. Razpisni pripomočki se dobe od 24. aprila 1935 dalje v vložišču mestnega gradbenega urada, Nabrežje XX. septembra št. 211, proti povračilu nabavnih stroškov. Ponudbe je vložiti do dne 15. maja 1935 v mestnem gradbenem uradu do 11. ure dopoldne, kjer se takoj izvrši komisijsalna ofertnalna licitacija.

Mestno poglavarstvo v Ljubljani

dne 19. aprila 1935.

Predsednik: dr. Ravnihar L. R.

M. D. Z. — št. 196/1935.

3772

Razpis

Mestno poglavarstvo v Ljubljani razpisuje oddajo in izvršitev zidarskih in ostalih obrtniških del za adaptacijo posvetva Posavec št. 10 pri Otočah, ki je last Mestne delavske zavarovalnice v Ljubljani.

Uradni proračun izkazuje stroškov za vsa dela Din 106.009,58. Razpisni pripomočki se dobe proti povračilu nabavnih stroškov v tajništvo Mestne delavske zavarovalnice, Mestni trg 27/III. soba 51, med uradnimi urami od 23. aprila 1935 dalje. Ponudbe je vložiti istotam do 6. maja 1935 do 11. ure dopoldne.

Mestno poglavarstvo v Ljubljani

dne 19. aprila 1935.

Po pooblastilu predsednika: direktor mestnih uradov JANCIGAJ L. R.

Radiotermaalne, znane za vse bolezni, priporočljive

ŠMARJEŠKE TOPLICE 27° R

sprejemajo v predsezoni od 1. maja do 30. junija na dnevno penzijo (3 krat dnevno dobra domača hrana, stanovanje in kopeli) za Din 400.—. V glavni sezoni od 1. julija do 31. avgusta na 10 dni Din 450.— za osebo.

UPRAVA KOPALIŠČA, NOVO MESTO.

NENADKRILJIV USPEH!

mnogih tisočev dokazuje, da je

„HEINZEL - MAENNCHEN“

fizikromični renovator za lase najboljše sredstvo zoper osivelost las.

Steklenico za 50.— Din dobite v vsaki strokovni prodajalni.

Depot: COSMOCHEMIA — ZAGREB, Smičklasova ulica 23.

Važno za hišne posestnike in cerkvene konkurenčne odbore! Vse strelodnevne naprave vam preizkusi in eventualne napake popravi po konkurenčni ceni z desetletno pismeno garancijo

ANTON ROMIH

Brzjav: Romih, klepar, Maribor splošno stavbeno in galanterijsko kleparstvo ter specialni odsek za napeljevanje in preizkušnje strelodnevov v Mariboru.

Zadostuje dopisnica, da vas obiščemo. Priporočam se tudi za vsa druga klep. dela, kakor pokrivanje zvonikov, pleskanje, popravila itd.

Krize bo konec

ko bodo domači denarni zavodi mogli zopet dati

nova posojila iz novih vlog.

Zaupajte Vaš denar

Mestni hranilnici ljubljanski,

ki izplačuje nove vloge, vložene po l. 1933 neomejeno ter jih obrestuje po 4—5 %

Vloge nad Din 400.000.000.—

Rezerve Din 14.600.000.—

OPOZORILO!

So trdnice, ki zahtevajo za tu naslikani biljard licenco! Toda ta biljard je medtem splošna last. Vsakdo ga lahko izdeluje, prodaja in placira v vseh javnih lokalih (kavarnah, restavracijah itd.) vsake vrste. Ne dajte se premotiti od trdnice, ki trdi, da imajo izključno pravico do izdelave ali morda celo kak patent!

Ta biljard je postal že l. 1929. splošna last in je zato v juliju l. 1934. prijavljen jugoslovenski patent brez vrednosti. Sto tisoč naših avtomatskih biljardov se nahajajo v obratu.

Sestavni deli za izdelavo tega biljarda se dobe najceneje pri

VAMPORI & PREUSS

Milano (Italija), Via Lepontina 1, ali v skladišču na Sušaku

Bičarji v Ameriki

Srednji vek v Novi Mehiki — Privezovanje z vrvmi in pribijanje telesa z žebli na križ

Nova Mehika je še danes nekakšno tuje telo v telesu Zedinjenih držav, ki so jo osvojile l. 1846, s krvjo in nasiljem. Prebivalstvo je bilo do zadnjega Indijanca španskega mišljenja in

uporno proti novotam, ki so jih hoteli uvajati osvajači. Še do današnjega dne so si ohranili to svojo samostojnost, svoja izročila in svoje običaje, ki jih oblasti po sili spoštujejo, da ne izkazujejo nekoristnih nemirov.

Tako živi v Novi Mehiki še danes verska sekta s čudnimi navadami, ki spominjajo na

najtemnejši srednji vek. Sekta »Penitent Brotherhood«, »pokorna bratovščina«, ali »hermanos de luz«, »bratje svetlobe«. Po naših jim rečejo bičarji ali flagelanti in to ime nas takoj spomni na temne čase srednjeveških

kug, vojn, moralne propasti in drugih nadlog, ko so se ljudje v reakciji na vdor razuzdanosti zbirali v sprevede, romali od mesta do mesta in v verskem zamiku (neredko tudi v erotični ekstazi)

bičali svoja telesa in prepevali svoje flagelantske pesmi.

Novomehiški bičarji, preostanek tistih časov, imajo navado, da počenja silnice stvari vsako leto o Veliki noči. Iz vseh vasi in mest romajo manjši in večji sprevede teh fanatikov skozi zapuščene kanjone, ki jih je v tej deželi dovolj, proti svojemu cilju, kakšnemu griču, ki so si ga izbrali za prizorišče svojih ceremonij.

Na vrhu griča, ki si izberejo vsako leto drugega, da ubegnejo očem nepovabljenec, stoji ogromen lesen križ. Tu se odigrava potem velikonočna igra, realistična ponovitev Kristusovega križanja. V prejšnjih časih so bili neredko ljudje, ki so se dali v njegovi ulozi po vseh pravih mučilih in pribijali

z žebli na križ. Toda nekateri smrtni primeri so povzročili, da jih privezujejo danes samo z vrvmi nanj, pri čemer pa se dogaja še vedno, da padejo v svoji mučnini v pravo nezavest. Med ceremonijo se

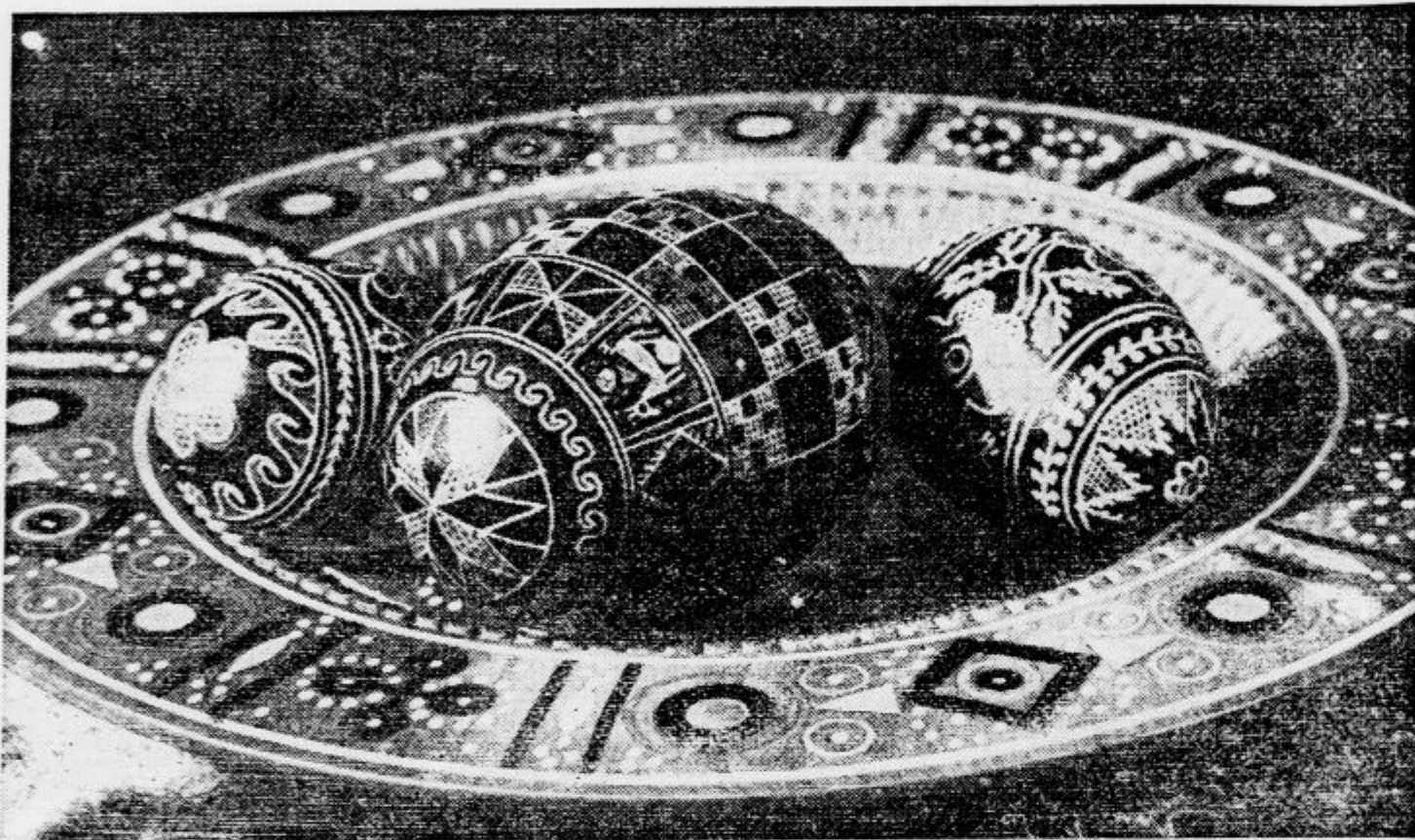
do pasu razgaljeni moške

ob prepevanju prastarih španskih pesmi bičajo s korobači, ki so jih spleli iz trdih listov juke. Razpočenje postaja čedalje bolj ekstatično in divje, prvi že padajo izmučeni na tla, a drugi nadaljujejo brez ozira nanje svoje krvavo početje. Ko pride vsem moč in so si po kruti proceduri malo opomogli, se odpravijo v sprevedu proti drugemu vrhu. Sprejaj korakajo

belo oblečena dekleta z zastavami in podobami Device, otroci pa imajo v rokah ropotulje in proizvajajo z njimi neprestan trušč. V vsakem sprevedu imajo s seboj »voz smrti«, na katerem predstavlja okostnjak z lokom in puščico v roki angela smrti, ki spominja ljudi na minljivost vsega posvetnega.

V zadnjih letih prihaja k tem barbar-skim prireditvam navzlic vsej tajnosti čedalje več radovednih gledalcev. Zato pripravljajo oblasti resne odredbe proti sektašem. Skoraj gotovo bo prej ali slej tudi krvave romantike njihovih običajev konec.

TRADICIONALNO VELIKONOČNO JAJCE

Tri pestre pisanice s poljskimi narodnimi motivi

Borba s hobotnico

Predpasnik mrtvega kuharja rešil potapljaču življenje — Morska pošast ovila človeku lovke okrog roke in telesa

Ameriškega potapljača A. E. Hooka so potegnili pred kratkim na njegov signal iz velike globine ob obali države Washington. Okrog njegove leve noge je bila ovila 5 in pol metra dolga lovka hobotnice, okrog njegovega telesa in preko leve roke pa se je ovila 4 m dolga lovka. Po teh kosih in po nekaterih drugih, ki so jih pozneje dobili, ter po potapljačevem opisu so ugotovili, da je morala

največja lovka meriti 9 in pol metra, najmanjša še vedno 7 m, telo pošasti je bilo dolgo 8 m in široko 2 do 2 in pol metra, oči so ji imele velikost krožnikov, trdi kljun, podoban kljunu papige, je meril 15 do 18 cm v dolžino, 8 do 10 cm v širino. Bila je ena največjih pošastí te vrste, kar si jih kdaj videli ljudje. A še groznejši je bil opis, ki ga je podal potapljač o boju, katerega je moral prebiti

v gluhi globini morja. Hook se je spustil do nekega potopljene vlačilca. V globini je pritrdil svojo močno električno svetilko k ladijskemu trupu in je hotel baš začeti z delom, ko je zagledal nekoliko od strani belo liso, ki se mu je počasi bližala. Vzel je svojo

izredno ostro sulico, ki je v globinah najboljše orozje in vseh nevarnostih, s seboj in stopil, da bi pogledal, kaj pomeni ta lisa. Misli je pač, da je trebul kakšne velike, mrtve ribe. V svojo grozo je iz bližine zagledal blede obraz nekega mrtveca, bela lisa, ki jo je opazil, pa je bila že

raztrgan bel predpasnik, ki se je pregibal za mrtvečevimi ramami. Že to odkritje je bilo grozno, toda naenkrat je zagledal Hook še nekaj, ob čemer mu je zaledenela kri. Nad truplom se je prikazala ogromna masa z velikimi, negibnimi očmi

70 dinarjev od 1. maja do 30. junija in od 1. septembra do 15. oktobra Vas stane dnevno bivanje v znamenitem kopališču

SLATINA RADENCI

Vračunano je stanovanje, hrana, kopeli, vse tako in vsakihi deset dni zdravniški pregled (Röntgen, analiza seča). Posebej se nič ne plača, samo tedaj, ako so potrebna od zdravnika kakšna zdravila, ali posebno zdravljenje z aparati (diatermija, kvara, injekcije in sl.). Zdravilo se bolezni srca, krvnih žil, cirkulacije, ledvice in sečnih organov, živcev, nervoznosti, notranjih žlez (sladkorna bolezen, ghit, ženske motnje in sl.), jeter, kamnov, moške in obče slabosti, motnje prerane in normalne starosti Radenci so najmočnejše naravno mineralno-ogliščno kopališče cele Jugoslavije. Prospekte in navodila pošlje z veseljem Uprava kopališča Slatina-Radenci, Slovenija.

in kljunom ter velikanskimi lovkami — hobotnica, kakršne še ni bil videl v takšni velikosti. Pošast se je s širitimi lovkami premikala počasi naprej, z dvema pa je držala pred sabo utopljene truplo.

Za beg je bilo že prepozno. Čim je potapljač to spoznal in se rešil svoje omrtvičenosti, se je

priljavil že naboju.

Bil je v senci svetilke in ga pošast po vsej priliki še ni bila opazila. Nenavadna luč pa jo je vsekako vabila k sebi. V trenutku, ko je bila tri metre od potapljača in je iztegnila ogromno lovko nad njegovo glavo, je Hook skočil naprej in usekal s sulico po sredini hobotnice. Prazil pa ni na daljavo in je ost samo oplazila veliko lovko, ki je izgubila svojo gibnost. Toda zver ga je sedaj opazila in že je

druga lovka zdrsnila po tleh do njegove noge in se začela ovijati okrog nje.

Potapljač se je skušal z vso silo rešiti tega nevarnega objekta; mož je težak in krepak, toda čutil se je slabotnega kakor otrok, ki ga zgrabi slonov rilec. Če ne bi imel

močne potapljaške oprave na sebi, bi mu strašna lovka gotovo zmečkala nogo.

Drugi udarec s sulico je spet zadel in v istem trenutku je druga lovka na potapljačevo glavo skušala zagrabit njegovo desno roko in sulico. To bi pomenilo njegovo smrt. Istočasno je izlila žival svoje

zaščitno »črnilo«

in voda je postala tako gosta, da ni videl Hook niti svoje električne žarnice več.

Mislil je, da ga je že konec in je začel z besnostjo in na slepo srečo sekati z orožjem v temo. In zadel je takoj najnevarnejšo lovko nad svojo glavo ter jo odsekal o dtelesa, voda se je od njegovega gibanja sama zganila in odplavila črno tekočino, ki jo je bil izpustil kraken. Njegove negibne, strašne oči in papigasti kljun je videl že poldrug meter pred svojim obrazom.

S hitrim gibom je tedaj Hook zabodel konico sulice pod kljun, sulica je šla kakor britev

v mehko maso pošasti in jo presekala na dvoje.

Toda boja s tem ni bilo konec. Vsi odrezani kosi lovke so se zvijali po tleh, namestu ene pošasti sta potapljača napadali sedaj dve polovici prejšnje pošasti, še preden je mogel to preprečiti, ga je zgrabila okrog pasu in leve roke vse

večja in debelejša lovka, nego so bile prejšnje in njene sesalne luknje so se tako močno zasedale v obleko, da so prodrele skozi debelo gumo do njegovega telesa.

Bil je neprestano okrog sebe, toda čutil je, da ga začeno moči zapuščati. Samo skrajna nevarnost položaja ga je spodbudala da ni odnehal. Lovka se je bila ovila

njegove leve roke in pasu. S prosto desnico je rezilo sulice zabodel vanjo med levo roko in prsi ter jo

presekal na dvoje.

Nato je začel razkosavati vse dele gnusne živali, ki so se še gibali, in osvobodil mrtveca. To je pa bilo tudi zadnje kar je mogel storiti. Na smrt utrujen je dal znamenje, naj ga potegnejo kvišku. Ko se je prikazal nad vodo, so njegovi prijatelji ostali vsi osupli. Z združenimi močmi so ga potem rešili lovki, ki so se ga še ovijale. Kmalu potem je Hook spet odšel v globino, da prinese tistega mrtveca s seboj. Kako se pa je začudil, ko je v njem spoznal svojega starega prijatelja Henryja Hilleya.

kuharja na potopljenem vlačilcu!

Mož je gotovo delal v kuhinji, ko se je parnik potopil, kajti na sebi je imel svoj beli predpasnik. Ta predpasnik je bil tisto, kar je potapljača naprej opozorilo na pošast in mu morda rešilo življenje.

Kot vedno

nudimo veliko izbiro trenchcoatov, spomladanskih plaščev, vetrnih jopičev, sportnih oblek in vsa druga oblačila za gospode po najnižjih cenah

Drago Schwab, Ljubljana

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

»Veseli me, g. Korenček, da mojo hčer v zadnjem času tako obiskujete. Upam, da imate resne namene!«

»Seveda, seveda. Rad bi jo pogovoril, da bi kupila kolo tovarne, ki sem nje zastopnik.«

★

Natakar: »Kako si želite jajce, gospod?«
Gost: »Ali je kakšna razlika v ceni?«
Natakar: »Ne, cena je za vsako pripravljena ista.«

Gost: »Potem mi ga prinesite na debeli plošči gnjati.«

★

Mlada meščanka je bila prvič na kmetih v gosteh.

»Kako lepo platno!« je rekla pri mizi in otipavala kvaliteto namiznega prta.

»Da, to je zraslo na moji njiivi!« je dejal kmet ponosno.

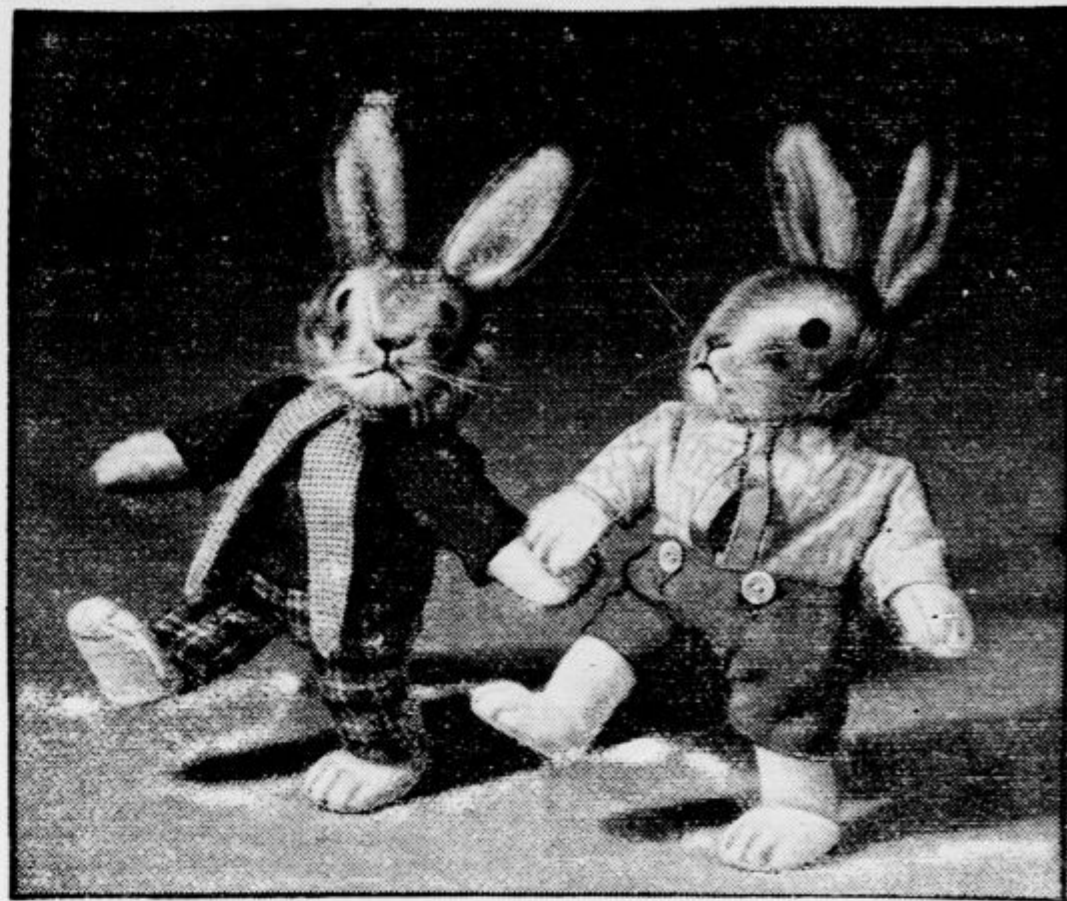
»Glejte, no!« je rekla mlada dama. »Skoraj ne bi verjela. Kako pa to napravite?«

»To je moja skrivnost!« se je odrezal kmet, »a vam jo povem. Veste, v zemlji vsadim servieto — a nikar tega komu ne povejte!«

★

Čitajte tedensko revijo ZIVLJENJE IN SVET

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE

želita čitateljem »Jutra« tudi ta dva zajčka

Velika noč na Francoskem

Stari svatbeni običaji

V mnogih francoskih krajih so se ohranili za velikonočne praznike prastari običaji. Tako smatrajo na Bretonskem velikonočni ponedeljek za tisti dan, ko je najprimernejše

skleniti zakon, ker prinaša potem mir, imovitost in zdrav zarod. Lani se je v tej deželi poročilo 735 parov, letos jih bo preko 800. Tega dne nosijo vsi, posebno svatje, slikovito staro nošo. Ženske imajo na glavi bele peče, ki so po obliki in okraši v vsaki vasi drugačne, krila so iz težke svile, rute in predpasniki živo pisani. Moški se ponašajo s klobuki, ki so okrašeni s pisanimi trakovi.

Poročne slavnosti na Bretonskem se morajo udeležiti vedno gosti in ni čudno, če si za revnejše družine pomagajo s tem, da

plača tudi vsak gost nekaj za svoje »sodelovanje«. Pri cerkveni ceremoniji spregovori župnik v dialektu, po poroki odide poročni spreved na pojedino, ki se vrši v največji gostilniški dvorani v vasi ali, če te ni, na travniku. Mizo predstavlja pri tem prostor med dvema jarkoma, ki so jih prejšnji dan izkopali vzporedno drugega z drugim. Če je le mogoče, pridejo potem na to »mizo«

stare narodne jedi

v strogo določenem redu in številu. Pijača je izvrstni jabolčnik. Pojedina se mora na vsak način zaključiti s plesom. Na leseno mizo postavijo dva stola, enega zasede bretonski tip z »binijem«, nekakšno klarinet, drugega drugi tip z »bombardo« — dudo. To je godba. Pred nočjo se mlada dekleta splazijo k vaškemu vodnjaku ali k svetniku Guirecu, ki štiti zaljubljenec, kjer si po starih načinih prerokujejo z iglo, da-li se bodo kmalu omožile ali ne.

Kakor na skrajnem severozapadu, tako so se ohranili stari velikonočni običaji tudi na jugu. Posebno zanimivi so pod Pireneji. Tako imajo z zdraviliškim kraju Amélie-les-Bains na velikonočni petek in soboto fantje navado, da gredo

lepim dekletom peti podobnice s spremljevanjem kitare. Pesmi, ki jih pojejo, so stare katalonske, obleka, ki jo nosijo, je isto tako katalonska: bele nogavice, črne žametne hlače, bela srajca, skriti baret. Pesmi imenujejo »jajčne pesmi«.

Za velikonočne praznike organizirajo vsepovsod

cenene izlete

z avtobusi in vlaki v kraje, kjer je videti še stare velikonočne običaje, zlasti na Bretonsko in v Normandijo, ali ki se odlikujejo po svoji slikovitosti. Inozemci imajo v tem času 40 odst. popust na železnicah, če se pomode vsaj 6 dni na Francoskem in tudi pariški hoteli znižajo cene za svoje sobe.

Gg. gostilničarji in hotelirji!

Zadovoljen gost je najboljše reklama za vaše podjetje! Stalnega gosta je težko dobiti — a lahko izgubiti! Z dobro jedjo in vinom ponudite gostu zmiraj mineralno vodo, ali resnično prvovrstno vodo! Radenska odgovarja vsakemu vinu! Za njo jamčimo, da bo zadovoljen gost in Vi! Ako v Vašem kraju ni zastopstva Radenske, naročite naravnost iz vrele. Zabojs s 25 steklenicami à 14 deci: 130.— Din franko Slatina Radenci. Isto pripravljamo tudi zasebnikom, da se pravočasno preskrbijo za letno vročino z nekoliko zaboji Radenske. Zdravje je užitek. Vsa navodila, cenike pošlje radovolje in z veseljem:

Uprava kopališča Slatina Radenci, Slovenija

A NEKDOTA

Napoleon je obiskal svoje rojstno mesto Ajaccio in tu neko sojo, kjer je zastavil otrokom razna vprašanja. »Ti, mali,« je rekel nekemu dečku, »ali veš, kateri veliki možje so se rodili v Ajacciu?« — »Ne,« se je odrezal dečko, »v našem kraju se rode samo majhni otroci.«

VSAT DAN ENA

»Prosim vlecite polagoma, zakaj izdirate mi zob modrosti!...«

**Lepi dnevi so napočili.
Pripravite svoje vozove za izlete!**

JUGO GUMA a.d.

ZAGREB, Varšavska 2

Vam nudi najboljše in najmodernejshe tipe

**PIRELLI
GUME**

za vse vrste avtomobilov in za vsa pota. Zahtevajte ponudbo in cenike pri

AVTOGARAŽI

JOSIP STUPICA, LJUBLJANA

Slomškova ulica 6

3667

Za velikonočne praznike Vam nudi staro znano

GOSTILNA „PRI PANJU“

Ljubljana, Vegova ul. 10

prvovrsten dolenski cvček in izborna štarska naravna, sortirana vina, dobavljena direktno od priznanih najboljših vinogradnikov.

Kakor so mnogi drugi odjemalci zadovoljni, tako boste tudi Vi, ako naročite vino za praznike v gostilni »Pri Panju«, katerega se Vam na željo dostavi na dom.

Danes in vsak večer klavirski koncert. Lep senčnat vrt, balnišče in druge prijetne zabave.

Se priporoča

GOSTILNICA.

Pri vseh boleznih želodca, črev, ledvic, žolčnih kamnov itd. pomaga

Rogaška Slatina

Ona izkaže pri vseh teh boleznih sijajne uspehe zdravljenja. Idealno bivanje. Vsa sredstva zdravljenja. Prvorazredna godba. Razne prireditve za zabavo in razvedrilo. Novi sportni plavalni bazen. Tenis itd. Do 30. junija znatni popust. Pavšalna cena za 20-dnevno bivanje Din 1200.—. Po 7-dnevem bivanju brezplačen povratek nazaj po železnici.

Svetovno znani zdravilni viri:

Tempel-Styria-Donat

Redno uživanje Rogoške vode povečava življenjsko energijo in ustvarja dobro razpoloženje.

Prospekte in informacije brezplačno od zdravilišča

ROGAŠKA SLATINA

Bolečine v nogah, ključavničarja kurja očesa

Vzemite danes zvečer nožno kopel, h kateri ste raztopili nekaj dekagramov

SOLI SV. ROKA

Če namakate noge 10 do 15 minut, prenehajo otekline in pekoče bolečine, kurja očesa in trda koža se pa tako omehčajo, da jih lahko s prosto roko odstranite. — Celo zanemarjene noge spravi sv. Roka slana kopel za noge popolnoma v red. Izdaten paket pristne »SOLI SV. ROKA« stane samo Din 9.—.

3719

Pomlad...

Mobiloil

ZAKAJ za nove in stare vozove

SAMO Mobiloil

- **KER** maže dovršeno — bolje ohrani vozove — prihrani na popravilih.
- **KER** brtvi popolnoma — 100% izkoriščanje kompresije — prihranek na gorivu.
- **KER** je kemijski stabilno — vzdrži najdalje v pogonu.
- **KER** dosežete z Mobiloilom brezpogojno najbolj siguren in najbolj ekonomičen pogon in je zato Mobiloil ne samo najboljši, temveč tudi najcenejši avto-olje.

ZATO Mobiloil

SAMO Mobiloil

Zaradi zanesljivosti zahtevajte originalne plombirane konve.

Standard Vacuum Oil Company of Jugoslavia, Inc.

ŠPEDICIJA TURK LJUBLJANA

prevzema

OCARINJENJE

vseh uvoznih in izvoznih pošilk, in to hitro, skrbno in po najnižji tarifi. Revizija po njej deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

Telefon interurban 24-59. Vilharjeva c. 33 (nasproti nove carinarnice)

PREVAŽANJE

vsakovrstnega blaga bodisi kuriva, strojev, selitve itd. v Ljubljani in izven Ljubljane z vozovi na konjsko vprego kakor tudi s tremi najmodernejšimi avtomobili.

Telefon interurban 21-57. Masarykova c. 9. (nasproti tovarnega kolodvora)

Inserirajte v „Jutru“

ZAHVALA

Za premnoge izraze iskrenega sožalja ob bridki in prerani izgubi našega predobrega soproga, očeta in starega očeta, gospoda

FERDO POLJŠAKA,

nameščena TPD in posestnika

se zahvaljujemo vsem, ki so nas na ta ali oni način tolažili v tako težkih trenutkih in spremili pokojnika na zadnji poti. Posebno se še zahvaljujemo Sokolskemu društvu Zagorje ob Savi, ki je na tako veličasten način pripravilo zadnjo pot našega ljubljence.

Vsem še enkrat iskrena hvala.

Zagorje ob Savi, dne 18. aprila 1935.

ZALUJOČI OSTALI

ZAHVALA.

Ob tragični nesreči, ki je nenadno končala življenje našemu ljubemu in dobremu očetu, bratu in stricu, gospodu

Jakobu Žulovcu

ključavničarju papirnice v Vevčah

in ga iztrgalo iz naše srede, nam je bilo izraženo toliko iskrenega sočutja, da nismo bili v stanu se vsakemu posebej zahvaliti, zato izrekamo tem potom vsem, ki so nas tolažili in čustvovali z nami, prisrčno zahvalo. Zlasti smo hvaležni delavcem, ki so mrtvega prinesli na naš dom, in njegovim tovarišem, ki so ga ponesli na njegovo zadnje domovanje. Lepo se zahvaljujemo strojnemu, kurjačemu, ključavničarjem in rokodelcem ter OUZD za poklonjene vence. Vdano zahvalo izrekamo udeležencem pogreba, zlasti zastopnikom NSZ in OUZD in drugim organizacijam in korporacijam, gg. ravnatelju dr. Bohinju, tajniku Vl. Kravosu, Juvanu, Rebeku in Kobentariju. Najprisrčnejša zahvala velja tudi pevcem Sokola pri Devici Mariji v Polju za vsrce segajoče odpete žalostinke, č. duhovščini in vsem njegovim tovarišem in delavcem, ki so ga spremili k zadnjemu počitku. Zelo tolažilno je vplivala na nas sočutna počastitev dvorazredne trgovske šole v Ljubljani, ki je v zastopstvu g. profesorja Kranjca in dijaštva poškrpila truplo očeta svojega gojenca in sošolca. Hvala jim!

Devica Marija v Polju, dne 19. aprila 1935.

3736

Žulovčevi.

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi, ki nas je zadela s smrtjo našega nad vse ljubljene, blagega in srčno dobrega moža, očeta, starega in prastarega očeta, svaka, brata in strica, gospoda

Frana Krapeša

posestnika in kavarnarja

smo bili deležni toliko dokazov iskrenega sočutja in tolažbe, da je nam nemogoče se vsakomur posebej zahvaliti. Zato se tem potom prav topla in iskrena zahvaljujemo vsem, ki so nam prinesli utehe v prebrdli uri. Posebno hvalo dolžni izreči zdravniku g. dr. Josipu Volavšku, ki je ves čas njegove bolezni stal prijateljsko ob strani in lajšal neizmerno trpljenje bolnikovo, dalje č. gg. dr. Angeliku in Romanu Tomincu za prijazne obiske, č. sestrama Bernardi in Smaragdi za lepo uslužnost in požrtvovalno postrežbo v zadnjih dneh pokojnikovega življenja.

Nadalje se zahvaljujemo vsem društvom in deputacijam za častno spremstvo na njegovi zadnji poti, zlasti pa vsem Sokolom, Jezdnemu odseku Sokola, gasilcem s starešino g. Josipom Turkom, Zadrugi gostilničarjev s predsednikom g. C. Majcenom, Obrtniškem društvu, Pevskemu društvu »Slavec« in pevskemu zboru st. Jakobekega društva za ganljive žalostinke, sokolski fanfari in godbama »Sloga« in »Zarja«. Častna dolžnost je nam izreči tudi najprisrčnejšo zahvalo starosti Ljubljanskega Sokola g. Bogomilu Kajzelju in predsedniku Obrtnega društva g. Josipu Rebeku za ganljive poslovilne govore ob odprtem grobu.

Posebna zahvala bodi izrečena zlasti županu g. dr. Vladimirju Ravniharju, I. podstarešini SKJ g. Engelbertu Ganglu in konzulu češkoslovaške republike g. Josipu Sevciku in vsem ostalim številnim dostojanstvenikom in odličnikom, ki so s svojo udeležbo pri pogrebu izkazali zadnjo čast nepozabnemu pokojniku.

Srčno se zahvaljujemo vsem darovalcem krasnih vencev in šopkov in končno vsem mnogobrojnim prijateljem, znancem in tovarišem, ki so rajnega spremili k večnemu počitku.

Za številne sprejete izraze iskrenega sočustvovanja vsem in vsakemu posebej najprisrčnejša zahvala!

V Ljubljani, dne 19. aprila 1935.

ROZI KRAPEŠ, MILKO KRAPEŠ in ostalo sorodstvo.

Za praznike se priporoča
GOSTILNA „PRI VINKOTU“

Tržaška cesta št. 4.

Toči pristna štarska, dolenska, belokranjska in sremška vina po najnižji ceni. Čez ulico 1 Din pri litru popusta. Vsak čas topla in mrzla jedila na razpolago. Abonent se sprejemajo na dobro hrano. Na novo urejeno balnišče.

Vsem cenj. gostom želi vesele praznike in se priporoča

3741

ROJC VINKO, gostilničar.

Gorsko letovišče

z nekaj posestva

gozdin in vodno silo; vila z 9 sobami, kopalnico, pralnico; hlev in drugi postranski prostori, lastni studenec in vodovod v vili, višinsko solnce. Posestvo leži ob redni avtobusni zvezi in se zelo ugodno prodaja. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Gorsko letovišče«. 3703

GLASBILA
Schneider
priznana
so od
umetnikov
kot NAJPOPOLNEJŠA in cenejša
KRALJEVNI DVORNI DOBAVITELJ
NAJVEČJA DOMAČA RAZPOŠILJALNA TRDKA
F. SCHNEIDER
IZDELOVANJE GLASBIL IN GLASBENIH PRITEKLIN
ZAGREB, Nikolićeva ul. 10/c
Violine..... od Din 71.- razvzgor
Kitare..... - 148.-
Wandoline.. - 98.-
Harmonike.. - 75.-
Hajduška k. bane, ki imitirane harmonike, trube, saksofoni in t. d. najceneje.
ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI POUČNI CENIK

NAZNANILO!

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem prevzel zastopstvo za barvanje, pranje in kemično čiščenje oblek, ter svetlo likanje za

tvrdo POTOČNIK, KRANJ.

MARTIN MAHKOTA, LJUBLJANA, Gosposvetska cesta št. 10

3743

Udeležbo s sodelovanjem

pri zanesljivi stvari, oziroma podjetju, ki mu bo nudilo vsaj 2000 Din mesečnega dohodka išče trgovski naobrazenec. — Ponudbe pod »VZAJEMNOST« na oglasni oddelek »Jutra«.

3744

Za nego

svojih zob

UPORABLJAJ

CIMEAN

ODLIČNO ZOBNO KREMO.

R. L. Stevenson:

SAINT-YVES

Prigode francoskega ujetnika na Angleškem

»To je lepa misel, in kolikor zadeva RONALDA in mene, tudi resnična. In glejte — mislim, da vam res lahko pokažem dim našega ognjišča.«

S temi besedami me je odvedla ob utrdah na nasprotni, južni konec trdnjave in — sam Bog si ga vedi, kako je naneslo — na neki pomol, ki je štrlel skoraj tik nad krajem mojega nameravnega bega. Od ondod smo videli ob svojem znožju v skrajšavi nekaj predmestij, onkraj njih pa zeleno, široko in neenakomerno pokrajino, ki se je vzpenjala tja do Pentlandskega gričevja. Na enem teh vrhov — kaki dve milj od nas — je štrlela vrsta belih pečin. Flora me je opozorila nanje.

»Ali vidite te skale?« je vprašala. »Imenujemo jih 'Sedem sestra'. Zda obrnite oko nekoliko niže, pa boste videli v griču majhno zarezo, nekaj drevesnih vrhov in med njimi progo dima. To je Swanston Cottage; tam živiva z bratom pri svoji teti. Draga mi je misel, da vas bo veselilo gledati tja. Z enega konca vrta vidiva tudi grad, in tja hodiva zjutraj pogosto na izprehod, jeli, RONALD? — in misliva na vas, gospod de Saint-Yves; a na žalost morava priznati, da naju ta pogled ne navdaja z veseljem.«

»Gospodična,« sem rekel, komaj brzdaje svoj glas, »če bi vedeli, kolikanj vaša beseda — da, kolikanj že sam pogled na vas blaži strahoto tega kraja — mislim in upam, da bi bili veseli. Vsak dan bom prihajal semkaj in vas blagoslovljal iz dna srca in molil za vas! Na žalost sem samo ubog grešnik in se vam ne upam obljuditi, da bi moje molitve bogve kaj zalegle!«

»Vse molitve zaležejo, gospod de Saint-Yves!« je kratko odvrnila. »A čas bo, mislim, da greva.«

12

Ko sem se še trudil, da bi na povratku spet pridobil pri mladeniču izgubljen tla in izbral spomin na svoje nekoliko preognjane besede — kdo nam pride naproti? Major! Obstal sem in ga pozdravil, a podoba je bilo, kakor da ne bi videl nikogar drugega razen Flore.

»Kdo je bil ta gospod?« me je vprašala.

»Dober znanec,« sem odvrnil. »Francosčine ga učim; zelo prijazen je z menoj.«

»Tako čudno je strmel v nas,« je dejala, »ne rečem, da nevljudno — a zakaj neki?«

»Če nečete, da bi ljudje strmeli v vas, gospodična, tedaj bi vam priporočil, da nosite kopreno.« sem odgovoril.

Pogledala me je s svojimi lepimi očmi, ki se je v njih zrcalila očarljiva nejevolja. Še trenutek, in je odšla.

Ko sem pa drugi dan stopil v Chevenixovo sobo in se lotil popravljanja njegove naloge, je zdajci rekel:

»Vsa čast vašemu dobremu okusu!«

»Izvolite?...« sem dejal.

»Oh, nič izvolite; razumete me prav tako dobro, kakor jaz vas.«

Hrabro sem vztrajal v svoji pretvari.

»Ali hočete, da jaz rešim uganko?« je rekel major in se vzravnil na stolu. »Ta gospodična je tista, ki jo je Goguelat razžalil in ki ste jo vi maščevali! Pa nikar ne mislite, da vas grajam za to! Premila je.«

»Oh, to pa, to!« sem vzkliknil.

»In kako ji je ime?« je vprašal.

»Ta bi bila lepa! Mar mislite, da mi je povedala?«

»Ne samo mislim: prepričan sem!« je odvrnil.

Nehote sem se zasmejal.

»Mislite, da bi vam povedal, če bi bilo tako?« sem vzkliknil.

»Najbrže ne!« je dejal. »Nu, na delo!«

6

Beg

Trenutek našega bega se je bližal, in kolikor bližji je bil, toliko bolj nas je vznemirjala misel nanj. Na vsej edinburški skali je samo eno mesto, kjer lahko spodobno in varno zapustiš grad; ker je pa tam glavni vhod in stražnica in razen tega še glavna ulica gornjega mesta, je škoda misliti, da bi to kdo pobegnil. Na vseh drugih straneh obdaja grad strašna globina, in v to globino se nam je bilo spustiti, da pridemo v prostost. Pri svojem složnem delu v mnogih temnih nočeh smo bili sklenili, da si utarimo pot nekje v jugovzhodnem koncu trdnjave, na kraju, ki so ga imenovali Vragov komolec. Nikoli še nisem srečal tega visokega gospoda; vendar, če je njegova ostala podoba le količkanj enaka komolecu, si niti malo ne želim, da bi ga kdaj spoznal. Izpod znožja trdnjaviških zidov je padala skalna stena navpično v pusto ozemlje, med raztresena predmestna poslopja in hiše, ki so jih šele gradili. Nikoli nisem mogel pogledati, po tej steni, ne da bi se mi bilo zvrtilo v glavi, in že ob rami misli, da naj se v črni noči sam spustim po njej, mi je zastajal dih.

Sam ne vem, kje smo bili dobili vrvi; a misel, ali bo ta vrvi zadostovala za naše podjetje, nam je povzročala mnogo preglavic. Seveda smo zmerili njeno dolžino, kakor smo vedeli in znali; a kdo nam je bil porok, da se njena dolžina ujema s potjo, ki je bila pred nami? Sleherno uro se je ta ali oni izmed nas skrivaj splazil na Vragov komolec in izkušal zmeriti globino, bodi si na oko, bodi si s tem, da je metal kamenje. Eden izmed naših ljudi, neki pionir, se je bil spomnil matematične formule za take račune — ali vsaj dela te formule; ostanek nam je prepustil v ugibanje. Jaz za svojo osebo se nisem prav nič zanesel nanjo, in tudi če bi jo bili našli, so se upirale njeni uporabi težave, ki bi bile spravile celo Arhimeda v zadrego. Misel, da naj katerikoli siromak ob takih okolišnih tvega svoje kosti in se prvi zaupa vrvi, me je spravljala kar v ogorčenje.

Maja

NANULAH

bo ves ženski svet eleganten, ker se poda nanula vsaki nogi in za vsako priliko, je bila sprejeta kot najnovejša moda zapada po vsem svetu, kjer je zelo zaželjena. Pohitite tudi vi, da ne zaostanete s svojo eleganco! — Srečne praznike vam želi

MEHANIČNA TOVARNA OPANK IN OBUTVE
PETAR M. DUMITROV, Pančevo

Danes

Hiše

vseh vrst
PARCELE

posestva i. t. d. v največji izbiri, tudi za knjižice in s prevzemom dolgov ugodno prodaja

Realitetna pisarna

JOŽE GRASEK

Ljubljana

Gledališka ulica 4. (nasproti opere)

Telefon int.: 33-04.

Za prospekt pošljite 10 Din v znak.

KONJSKA STRUNA
(Rosshaar)

„ŽIMA“

Žimo za žimnice (madrace) najboljše kvalitete, vsake vrste in v vsaki množini dobite vedno pri trdnji

FRANCO JEŠE, tovarna žime, Stražišče pri Kranju.
Vzorci franco! Ustanovljeno 1768. Cene nizke!

Svetovno znana

Waffenrad

dvokolesa
novi modeli

več vrst z najnovejšo zavoro v prednjem pestu so prispela.

Glavni zastopnik: Ljubljana
Ceniki franco F. BATJEL Karlovska cesta 4.

SAMO ODRASLIM

pošljemo novi KATALOG 3, nazvan

»ŠOLA LJUBEZNI«

sreče in obojestranskega zadovoljstva v zakonu. Katalog je opremljen z

INTERESANTIMI SLIKAMI

iz specialnih področij higijenskih pripomočkov v zakonskem življenju kot na pr. ženska in moška zaščitna sredstva, pariske novosti in fotografije in druge intimne specialitete za zakonsko življenje. Pošljemo diskretno, zaprto brez zunanjega naslova trdnice, kot priporočeno pismo proti povzetju za Din 17.50. Zelo zanimiv prospekt »MOSKI, USPEH TAKOJ!« pošljemo proti povzetju za Din 17.50. »SOLO LJUBEZNI« in »MOSKI, USPEH TAKOJ!« skupaj pošljemo proti povzetju za Din 29.50.

1940

Zastopstvo „SALUS“

Zagreb 2-Jo., Samostanska ulica 11.

KREPITE SVOJE ŽIVCE!

in vi postanete zopet močni, energični in sposobni za delo. Znanstveno je dognano, da regulira ekstrakt iz življenjetvornih zdravil žlez močne živali (»Kalefluid«), če se ga dovede v organizem, izločevalno delovanje vseh žlez, krepi ves organizem in uravnoveša živčni sistem tako, da postane človek zopet močan, aktiven v življenju in sposoben za delo in borbo za svoj obstanek. Brezplačno podrobno literaturo zahtevajte: Beograd, Njegoševa 5, Miloš Marković. — »Kalefluid« se prodaja v lekarnah in drogerijah. Reg. S. br. 10537/33.

Pomladanske obleke

površnike za gospode ter plašče in kostume za dame, izdeluje po najnovejšem kroju

ALOJZI LOMBAR

modni salon za gospode in dame

LJUBLJANA VII., Celovška cesta št. 53

Točna postrežba, nizke cene. 142

ZA
VELIKONOČNE
PRAZNIKE

Likerji
POKORNY

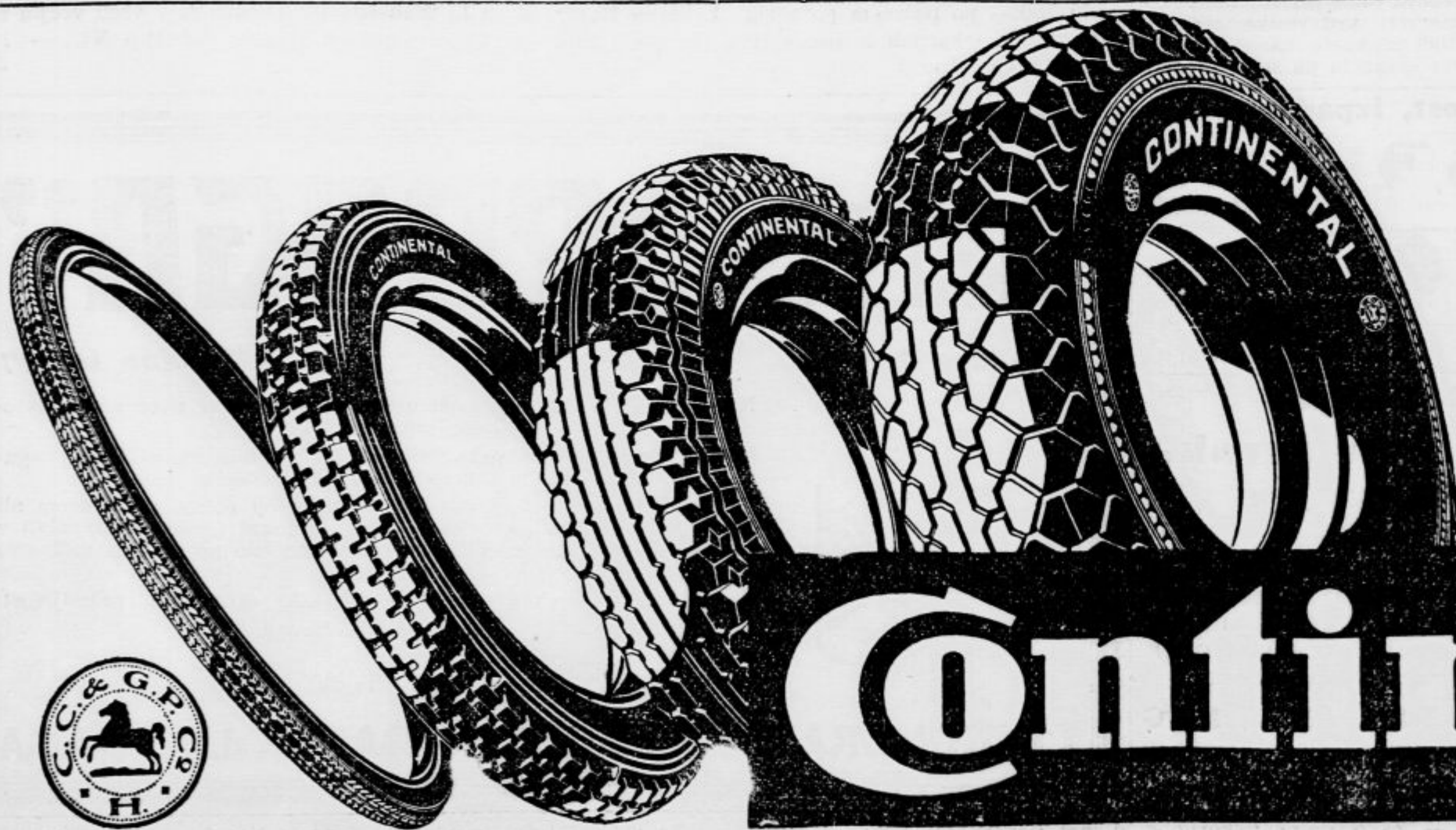

Najprijetnejše letovišče na morju
nudi

HOTEL VILA LUCIJA

Aleksandrovo na otoku Krku

Pension od Din 50 naprej (vse takse vštete). Sezona od 1. maja do 30. septembra. Restavracijska terasa nad samim morjem. Hotel je last renomirane slovenske trdnice. — Zahtevajte brezplačne prospekte pri Putniku ali pa pri direktiji hotela. 141

Obroč, ki
vas nikoli ne
pusti na cedilu!

Continental

VIKTOR BOHINEC, Ljubljana, Tyrševa cesta 21 — Telefon št. 23-09

Vaša ščetka za lase Vas opominja!

...saj Vam danes na dan kaže, koliko Vaših las ostane na njenih ščetinah. V čem je napaka? Morda rabite slaba sredstva za nego las?

Ni nikako čudo, neke vrste mast, ki na primer lase sprime, prav s tem povzroča lomljenje las.

Brylcreem deluje drugače. Gladi lase, jih napravi mehke in gibke, pa vendar doseže, da frizura tako izgleda kot želita. Blagodejni vpliv na rast las se pokaže prav kmalu!

BRYLCREEM
Fiksativ za lase brez gumi-jevega lepiva

Hitite po čevlje! Hitite po čevlje!

Izrabite ugodno priliko in si nabavite izvrstne

JARA čevlje

po 20 do 30 odstotkov znižanih cenah

Pohitite dokler še traja zaloga!

Prodajalne: „Jara“

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 20
MARIBOR, Gosposka ulica št. 18, pri firmi Martinc
ZAGREB, Illica št. 60

POZOR!

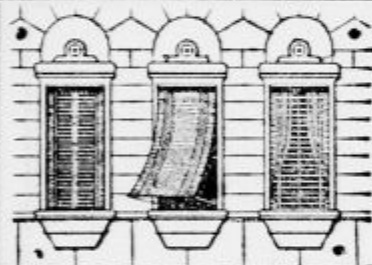
POZOR!

„NOVEL“

TOVARNA OTROŠKIH IN BOLNIŠKIH VOZIKOV,
TOVARNIH TRIKOLIC IN KOVINO - TISKARSTVO.
IZDELUJE OD NAVADNIH DO VSEH NAJNOVEJSIH MO-
DELOV PO NAJNIZJIH KONKURENČNIH CENAH TER
PRODAJA IN RAZPOSILJA NA DROBNO IN DEBELO.

ANTON ČADEŽ

LJUBLJANA VII., CELOVSKA CESTA ŠTEV. 28 in 42

ROLETE, ŽALUZIJE

vse vrste tekstilne rolete (drvo-
nitke), rolete iz la gradina in
lesene rolete v vsakih konstruk-
cijah izdeluje solidno in najce-
neje trdka

Kobal Peter, Kranj
dravska banovina

Specialna izdelava »PETKO« samona-
vijalcev v vseh dimen-
zijah.

Dobavlja tudi na hran. knjižice. Zahtevajte ponudbe in cenike.

ZNIŽANE CENE

dvokoles, otroških igra-
nih, invalidskih vozikov,
prevoznih triciklov, motorjev, šivalnih strojev. Ceniki franko!

»TRIBUNA« F. BATJEL, tovarna dvokoles in otroških vozikov
LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4

PERJE

Kokoške, purje, gosje, račje,
navadno, s strojem čiščeno
in čohano.

Vzorec se pošilja brezplačno
in v franko.

Dobavlja se v vsaki množini

E. Vajda, Čakovec

Telefon št. 59, 60, 3, 4

CENE PERJA ZELO ZNIŽANE, ZAHTEVAJTE CENIK IN
VZORCE, KI JIH DOBITE BREZPLAČNO!

Ivan Rozina (prej »Orient«)

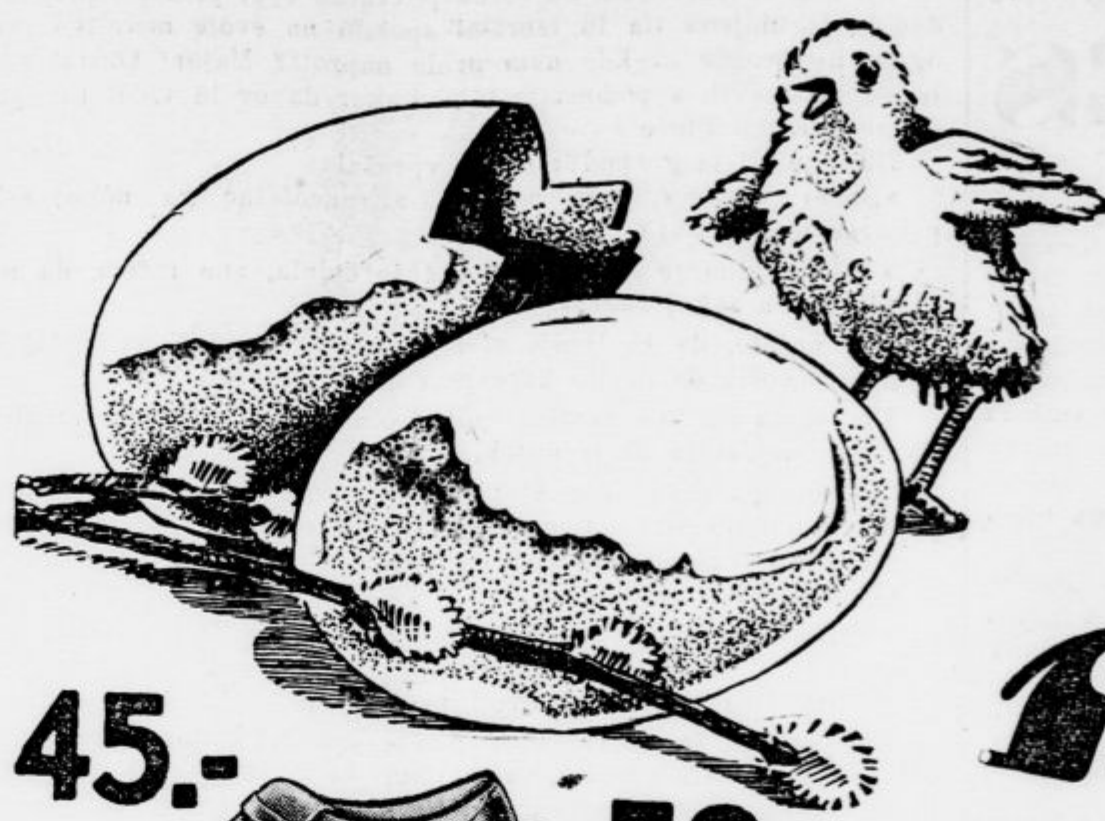
trgovina barv, lakov, Ljubljana

Velika izbira kemičnih in oljnatih barv, šolskih,
študijskih in umetniških barv. Firneži, laki, ste-
klarski in mizarski klej, selak, špirit denat., lu-
žila »Artic«, tuši, paste ter sploh vse slikarske
in plesarske potrebščine. Velika zaloga vseh vrst
vedno svežega mavca.

Najnižje cene, najboljša postrežba

Prodajalna Tyrševa (Dunajska) c. 14

poleg trgovine Schneider & Verovšek

**Za
Veliko noč
čevlji**

Prata

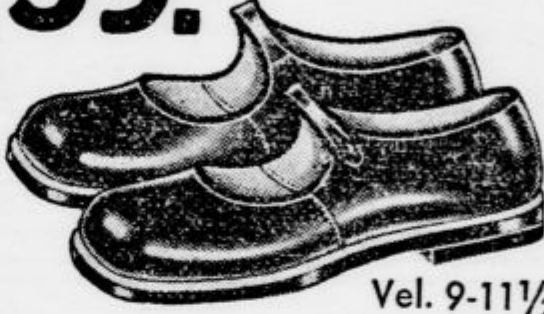
45.-

59.-

79.-

Vel. 9-11½

Vel. 9-11½

59.-

99.-

79.-

99.-

Prata

**Blago za
ženske oblike**
svileno voleno in perit-
no, zahteva novosti, veli-
ko izbira in znano so-
lone cene.

R. MIKLAUC
»Pri škotus, Ljubljana
Lingarova ulica
Pred škotijo 3

PLISE za volane v različnih gubah.
SPECIELNI ENTEL pajčolanov, rut, šalov,
oblek.
FIN ENTEL vložkov in čipk.
SPECIELNI AZUR za žepne robce.
AZURIRANJE prtov, volan, itd.
PREDTISKANJE žen. roč. del. — Krasen
čist tisk.
VEZENJE monogramov, zaves, perila z
najfinejšo in najtrpežnejšo prejo.
2EPNI ROBCI komad 2 Din, 3 Din, 3,50
Din, 5.— Din, 6.— Din.
ZA NASE KVALITETNO delo, nizke cene,
hitro postrežbo se Vam izplača pot k
Matek & Mikeš, Ljubljana
samo poleg hotela Štrukelj. 30

**RIMSKE-
TOPLICE (SLOVENIJA)**

Jugoslovanski Gasteln. — Sezona od 1. maja do 15. okto-
bra. Pavšalne kure v pred- in po-sezoni za 10 dni Din 600.
V glavni sezoni Din 800. Izčrpní prospekti brezplačno pri
potniških uradih ali od kopališčne uprave Rimske Toplice.

INSERIRAJTE V „JUTRU“!

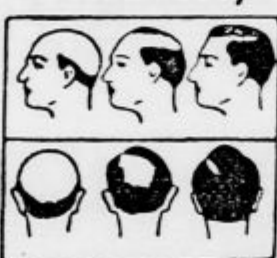
Nočem postati stara!

S samim hotenjem ni vse opravljeno. Treba je tudi primerno ukreniti. Zato uporabljajo mnoge
žene biološko krepljivo vodo za lase Entrupal, ki dovaja oslabljenim lasnim koreninam porabljene
barvne snovi in vrača sivim lasem brez umetnih barvil prvotno naravno barvo. Originalna steklenica
Din 100.— po poštne povzetju. Lekarna Bayer, Wien I., Wollzeile 13. Dobiva se v vseh večjih par-
fumerijah, lekarnah in drogerijah. Po pošti za Jugoslavijo razpošilja Kemos, Subotica XI. — Pro-
spekt brezplačno. 3720

OPOZORILO 3708

vsem tistim, kateri želijo ugodno kupiti
rabljena damska in moška kolesa, otroške
vozičke, šivalne stroje, glasbila ali kakršne-
koli druge dobro ohranjene predmete, ki
odgovarjajo dostikrat novim a so za to več
ko polovico cenejši edino pri »PROMET« v
Ljubljani (nasproti križevniški cerkvi).
Tja pošljite tudi predmete, kateri Vam le-
žijo doma brez haska in jih želite prodati.

Plešavost, izpadanje las

je največja nesreča za
mlado in staro. V 34 urah
vam preprečimo za vedno
izpadanje las, a odpravimo
vam tudi prhljaj, srbečico,
braste in nečistočo s
»ESPARCETTE«.

Lasje bodo ozdraveli in
sopet porasli v bujnih
pramenih. Za uspeh jam-
čimo. Garnitura Din 60.—
»CENTIFOLIA«, ZAGREB, JURISICEVA ULICA 4.
Zahtevajte brezplačne ilustracije cenik!

OTVORITEV

**ključavničarske
delavnice**

(prej smajdek in drug)

STRUZENJA, STROJNIKI, OGRAJE, IN-
STALACIJE, POPRAVILA, AVTOGENIČ-
NA VARILNA DELA, KRUSNE IN SOB-
NE PEČI (zaloga). ZMERNE CENE!

Za cenjena naročila se priporoča

R. FLERIN IN DRUG
JESENICE 3729

AUTO „PRAGA“

Svačićev trg 12

ZAGREB

Telefon 60-77

Na skladišču v Zagrebu imamo osebne in tovarne avtomobile, avto-
buse, nove in rabljene.

Dospel je nov tip majhnega osebnega avtomobila, model 1935 Praga-
Baby z aerodinamično karoserijo.

Tovorni avtomobili 2-6 ton nosilnosti so na pogon z bencinom ali
nafto z Dieslovim motorjem. Doslej prodani tovorni avtomobili v
Jugoslaviji s pogonom z Dieslovim motorjem so dosegli najboljše
rezultate.

Karakteristika vseh avtomobilov PRAGA: ekonomija, vzdržljivost.
Ugodni plačilni pogoji.

Izdelek trdke:

ČEŠKOMORAVSKA - KOLBEN - DANĚK d. d. PRAGA